SILVIA MANOLIU

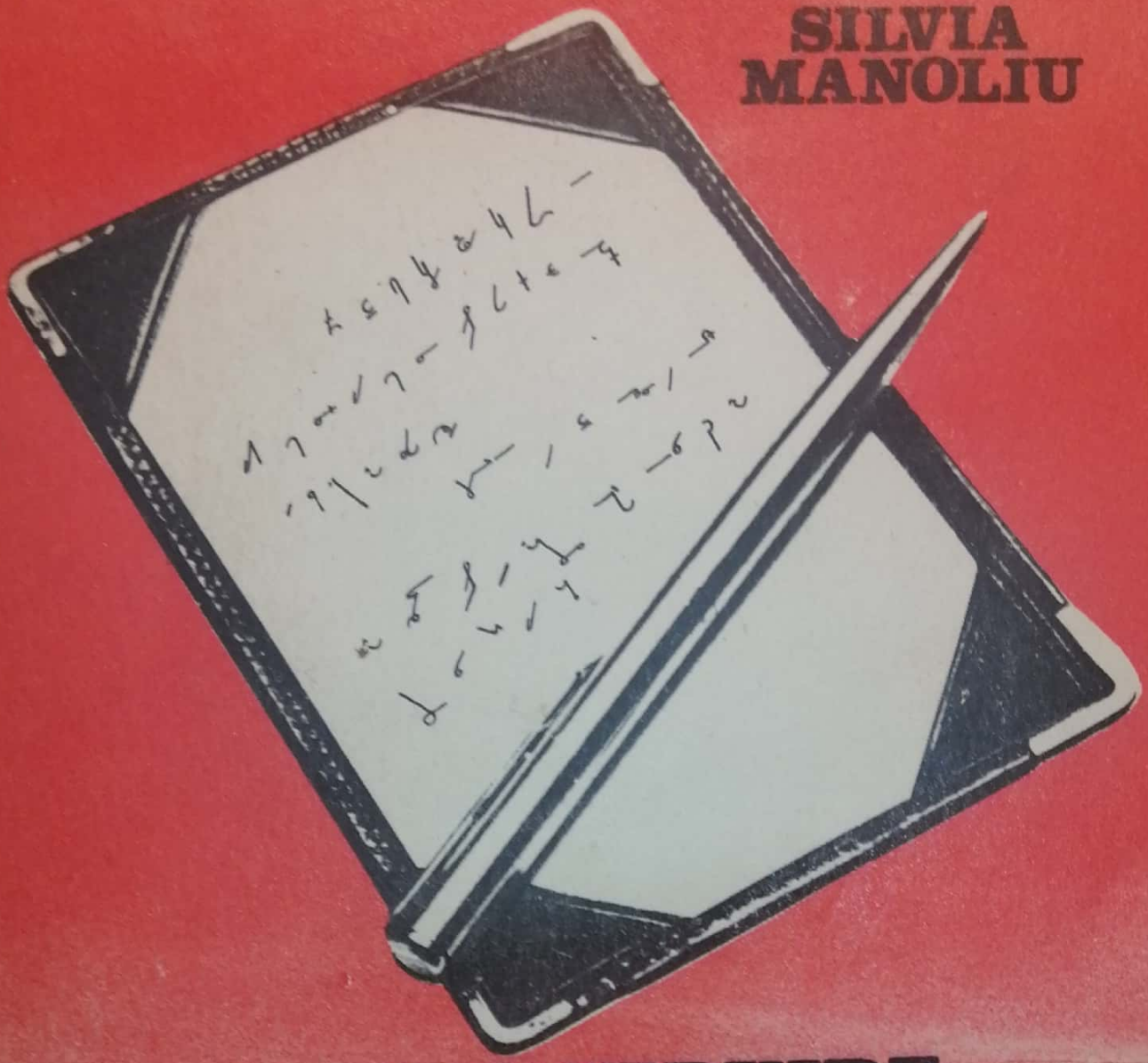

AUTOINSTRUIRE ÎN STENOGRAFIE

SISTEMUL "TAYLOR"

Scanat cu CamScanner

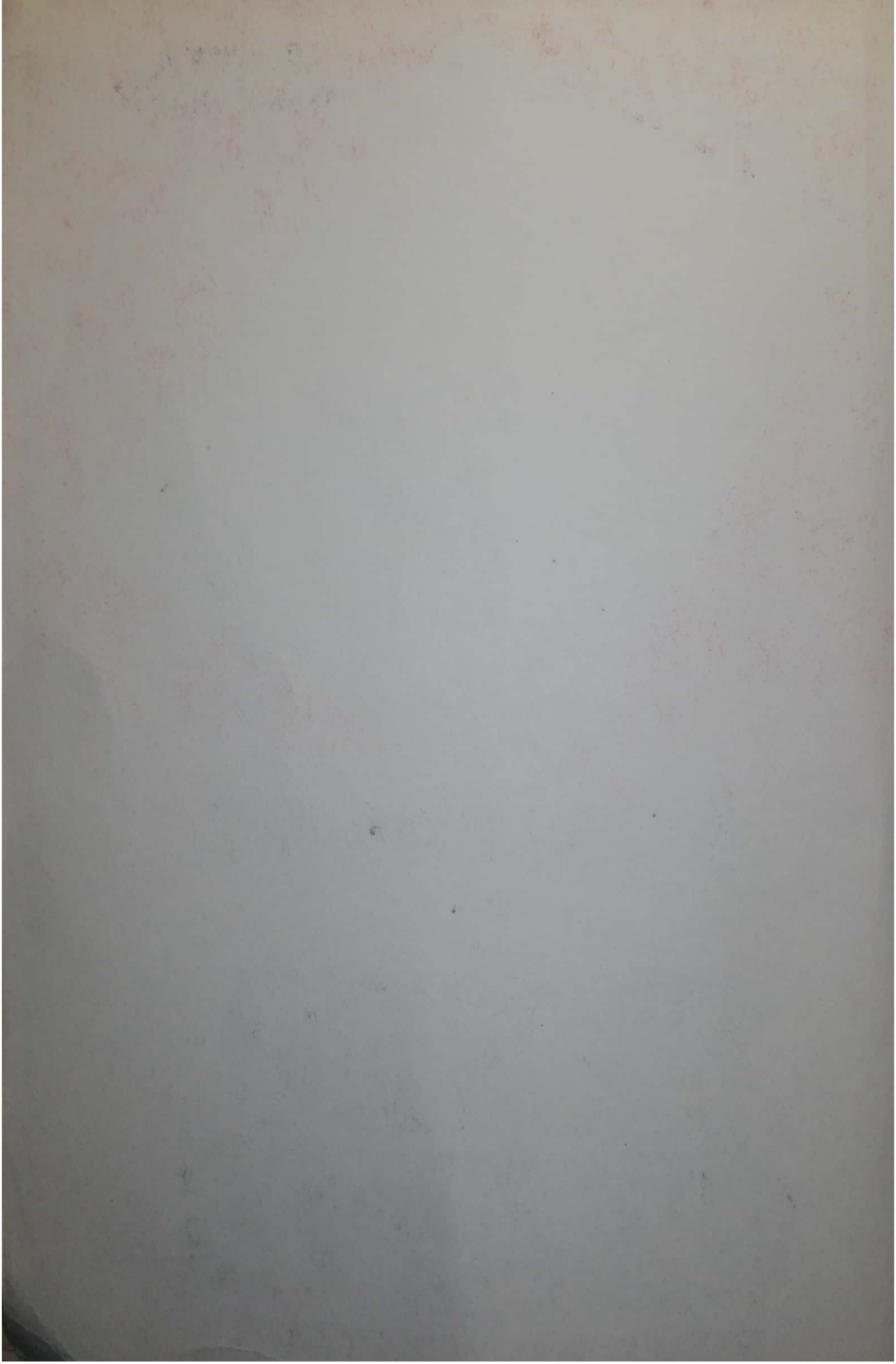

Scanat cu CamScanner

SILVIA MANOLIU

AUTOINSTRUIRE ÎN STENOGRAFIE

SISTEMUL "TAYLOR"

EDITURA TEHNICĂ
București — 1988

Scanat cu CamScanner

Prefață

„Autoinstruire în stenografie — sistemul TAYLOR" aduce în atenție unul dintre sistemele stenografice practicate la noi în țară. Dintre argumentele autoarei în sprijinul folosirii sistemului, amintim: logica acestuia, ușurința cu care poate fi învățat, precum și obținerea unei viteze sporite în scriere și descifrare. În plus, ca orice sistem stenografic, sistemul TAYLOR contribuie la perfecționarea pregătirii profesionale a celui ce și-l însușește, ajutîndu-l să-și rezolve cu operativitate toate problemele ce necesită o înregistrare rapidă, corectă și eficientă a informațiilor, cu un efort fizic redus.

Lucrarea are o structură unitară, tratînd în detaliu fiecare categorie de semne (corespunzător alfabetului latin), precum și prefixele, sufixele, abreviațiile și toate celelalte semne care stau la baza sistemului stenografic TAYLOR.

Modul de abordare, indicațiile tehnice de însușire a tuturor regulilor, exemplificările date la fiecare capitol în parte fac ca această carte să fie deosebit de utilă atît celor care doresc să învețe stenografia pe baza studiului individual, cît și profesorilor care predau sistemul respectiv în cadru organizat.

Stilul de dialog direct între autoare și cititor captivează, trezește un interes sporit pentru cunoașterea sistemului tratat. Ordonarea sistematică a materialului și comentarea textelor stenografiate evidențiază, în același timp, competența și experiența autoarei în domeniu, competență demonstrată și în decursul anilor în cadrul orelor predate la cursurile intensive de stenodactilografie ale Universității Cultural-Științifice București. De altfel, apariția lucrării de față poate fi considerată ca o încununare a acestei experiențe și a faptului că autoarea a perfecționat continuu modul de predare și însușire a stenografiei TAYLOR în cadrul procesului de învățare.

Tipărită prin grija Editurii Tehnice din București, ea se adresează cu deosebire tineretului, dar și tuturor celor interesați să cunoască o scriere rapidă care să-i ajute în activitatea profesională, în continua perfecționare a pregătirii lor. „Autoinstruire în stenografie — sistemul TAYLOR" reprezintă un ghid prețios în această direcție.

NINA JEMĂNEANU

Scanat cu CamScanner

Scanat cu CamScanner

Dedic această carte tineretului, acelui tinerel dornic să știe cît mai multe și cît mai repede din tot ceea ce societatea îi poate oferi în domeniul cunoașterii.

Folosindu-se de acest sistem de scriere în înregerea rapidă de informații, stenografia îl va ajuta în formarea sa profesională și intelectuală.

CUVÎNTUL AUTOAREI

Cuvîntul meu este de fapt un răspuns la cîteva întrebări pe care și le-ar pune oricine ar deschide această carte, în necunoștință de cauză.

— Ce este stenografia?

O scriere rapidă, cu ajutorul unor semne ce reprezintă un cuvînt sau un grup de cuvinte. De fapt, este meșteșugul sau, dacă vreți, arta de a scrie tot atît de repede pe cît se vorbește, atunci cînd ceea ce se discută trebuie reținut cu exactitate, mai ales în condițiile în care nu există posibilitatea de imprimare.

— Cine are nevoie de stenografie?

Oricine. Încă de pe băncile școlii (începînd din clasele a IX-a sau a X-a), stenografia îl poate ajuta pe om în permanenta sa pregătire.

Elevul, de pildă, își poate lua notițe cu ajutorul semnelor stenografice fără a depune același efort fizic și psihic consumat atunci cînd, folosind scrierea curentă, încearcă să înregistreze cît mai fidel posibil ceea ce i se predă. Dacă profesorul vorbește prea repede, oricîte prescurtări ar cunoaște, nu poate să scrie totul, se resemnează și atenția nu-i mai este îndreptată spre cel ce se străduiește să-l învețe ceva. Puterea de concentrare și de atenție este însă atît de mare cînd stenografiază, încît nu numai că reușește să scrie aproape tot, dar, în plus, el poate să memoreze foarte mult.

Pe măsură ce se trece la o treaptă superioară de pregătire, stenografia reprezintă pentru cel ce se instruiește o „binefacere". Gîndiți-vă numai la acei studenți care își stenografiază cursurile. Pregătirea lor

Scanat cu CamScanner

pentru examene este incomparabil mai bună decît a celor ce își iau doar notițe. Apoi, orice conspect făcut cu ajutorul stenografiei, la bibliotecă sau din alte surse de informare, solicită mult mai puțin timp.

Că în anumite profesii, cum ar fi ziaristica, științele juridice, economice, filologice este necesar a se cunoaște stenografia, cred că nu mai este cazul să se demonstreze.

După părerea mea, orice om al zilelor noastre, al „secolului vitezei", este bine să știe stenografia și dactilografia, cu ajutorul cărora să-și poată rezolva problemele cu cea mai mare operativitate.

Stenografia mai are o calitate: te ordonează, te disciplinează, dar mai ales te obligă la studiu. Ea te ajută să devii un „enciclopedist", atunci cînd o practici permanent.

Pentru a folosi stenografia trebuie să cunoști foarte bine limba în care stenografiezi. Și cînd spun limbă, mă refer la toate fațetele pe care le îmbracă aceasta, atît din punct de vedere morfologic, sintactic, cît și ortografic, ortoepic și în ce privește punctuația.

— În cît timp se poate învăța stenografia?

După o experiență de predare de peste 15 ani, consider că stenografia (sistemul stenografic „Taylor") se poate învăța în 4 luni de zile în cadrul unor cursuri intensive, cu un program de predare de două ori pe săptămînă, a cîte 2 ore fiecare ședință, și în condițiile în care cel ce dorește să învețe va suporta regimul la care este supus: aplicarea cu strictețe a indicațiilor date de profesor, predarea intensivă presupunînd ca, individual, să se învețe la perfecție fiecare temă, scriindu-se exercițiile de cîte ori se recomandă pentru a se crea acel reflex ce trebuie să-l capete persoana ce dorește să știe și să practice stenografia.

Reflexul stenografului apare cînd el reușește să elimine vocalele dintr-un cuvînt într-o fracțiune dintr-o fracțiune de secundă și să scrie rapid și corect scheletul consonantic al fiecărui cuvînt. Ce înseamnă aceasta? Că în stenografie nu se merge pe o însușire aproximativă a materiei, ci pe o cunoaștere exactă a fiecărei categorii de semne, a legărilor acestor semne între ele, a cunoașterii prefixelor, sufixelor, abreviațiilor etc. atît de bine, încît să se creeze o transmitere automată și rapidă între cel ce vorbește și cel ce stenografiază.

La finele celor 4 luni, orice cursant poate stenografia cu o viteză de 70—100 cuvinte pe minut. Pentru a-și menține și dezvolta această performanță trebuie, însă, după absolvirea cursului, să lucreze cel puțin 30 de minute zilnic, să repete abreviațiile astfel ca acestea să intre în reflex.

În lucrarea de față, voi încerca să explic sistemul „Taylor" — unul dintre cele mai cunoscute și mai răspîndite sisteme — în așa fel

Scanat cu CamScanner

încît să fie pe înțelesul celor ce doresc să cunoască stenografia. Este bine ca ea să fie învățată într-un cadru organizat, dar aș fi încîntată dacă cineva din categoria „ambițioșilor" ar reuși să învețe singur stenografia, folosindu-se de această lucrare, pe care am împărțit-o și pe lecții pentru a veni în sprijinul lor.

Fiecare temă, care înseamnă de fapt 2 ore didactice de predare și verificare a noțiunilor predate, va fi însoțită de exemple. La început, propoziții simple, mai puțin interesante ca fond, pentru că noi trebuie să urmărim modul de legare a semnelor stenografice ce intră în componența unui cuvînt. Pe măsură ce vom avansa, exercițiile vor deveni mai atractive și din punctul de vedere al conținutului. Temele vor fi însoțite întotdeauna de un număr de abreviații, obligatoriu de învățat **la perfecție.** Fără abreviații nu se poate stenografia rapid.

Și pentru a fi înțeleasă mai bine, aș dori să fac următoarea comparație: stenografia se învață tot așa cum fiecare dintre noi a început să învețe a scrie la școală. Vă amintiți că, în cadrul primelor lecții din clasa I, am făcut mai întîi diverse linii (drepte, oblice, paralele etc.), apoi bastonașe, cercuri și după aceea am trecut la literele alfabetului și scrierea cuvintelor. Vă rog să vă închipuiți, începînd cu primele explicații (reguli generale obligatorii), că veți parcurge o perioadă asemănătoare, ce-i drept, într-un timp mai scurt decît cel al școlii elementare — doar trei luni **intensive.** A 4-a lună a cursului este rezervată întotdeauna obținerii vitezei și descifrării stenografice.

Firesc ar fi ca materia să fie parcursă începînd cu cele 5 categorii de semne, ce nu sînt altceva decît consoanele alfabetului, apoi legările acestor semne între ele și după aceea să se treacă la prefixe, sufixe, abreviații etc. Nu vom proceda însă așa, deoarece pentru a stenografia este necesar să se creeze un reflex, ce apare și se consolidează chiar de la primele lecții. Dacă vom stenografia cuvinte care de la început pot fi scrise cu prefixe sau sufixe, ori sînt de fapt abreviații, dar noi le stenografiem respectînd ordinea scheletului lor consonantic, ne vom obișnui astfel și nu vom aplica întotdeauna aceste prefixe, sufixe sau abreviații, dacă ele vor fi predate în partea finală a unui curs. De ce să ne deprindem cu anumite semne pe care ulterior, într-o fază superioară, să le înlocuim cu altele, mai avansate, cînd putem elimina de la început o astfel de situație?

Deci, să reținem: fiecare categorie de semne va fi însoțită de un număr de abreviații și apoi de prefixe și sufixe, diftongi sau triftongi etc., ce vor fi aplicate în cadrul exercițiilor pe care permanent le vom face cu ajutorul semnelor învățate.

Nu o dată am fost întrebată care sistem stenografic este mai bun. Răspunsul este unul singur: sistemul stenografic foarte bine învățat

Scanat cu CamScanner

și practicat. Nu sistemul contează, ci modul cum ai reușit să-l stăpînești și să-l folosești în activitatea profesională, iar pentru aceasta trebuie să ai voință, perseverență, tenacitate și . . . „calmul englezesc", astfel încît să scrii de un număr apreciabil de ori fiecare categorie de semne și apoi să legi aceste semne între ele. Numai printr-o scriere repetată a fiecărui semn și a legării acestora între ele (ce nu reprezintă altceva decît cuvinte fără vocale), se poate învăța stenografia. Deci, voință și iar voință.

Scanat cu CamScanner

SISTEMUL STENOGRAFIC „TAYLOR“

Este unul dintre cele mai vechi sisteme stenografice, care a fost adaptat de mult la limba română și perfecționat, în timp, de numeroși stenografi. Dar cel care a introdus în țara noastră stenografia „Taylor“ și a convocat tineri spre a le preda, gratuit, un curs stenografic la domiciliul său, publicînd la 12 august 1848 în „Pruncul român“ această știre, a fost C. A. Rosetti.

Dintre sistemele stenografice ale timpului, stenografia lui Samuel Taylor [1] a fost adoptată în mai toate țările europene, ajungînd chiar și în Statele Unite ale Americii, datorită ușurinței de însușire, de obținere fără dificultate a unei viteze superioare, cu posibilități de descifrare deosebite.

Și în România — care întotdeauna s-a aflat printre primele state ale lumii receptive la progresul civilizației umane — au existat și există (și în zilele noastre) mai multe sisteme stenografice. Ele s-au răspîndit și s-au menținut în funcție de calitatea lor și, mai ales, datorită celor care s-au dedicat predării stenografiei, dorinței de a forma noi cadre de stenografi.

Stenografia „Taylor“ este ușor de învățat din cauza simplității ei, pentru că este logică și permite o descifrare rapidă. Numărul apreciabil de abreviații, prefixele și sufixele creează posibilitatea de a se ajunge la performanțe de viteză de peste 150 de cuvinte pe minut, dacă, bineînțeles, se lucrează permanent. Încercați și vă veți convinge.

---

[1] *Stenograf al parlamentului irlandez și profesor la Universitatea din Oxford* (1749—1811).

Scanat cu CamScanner

Lecția 1

Reguli generale obligatorii

Nu se stenografiază cu pix sau cu stilou. Întotdeauna cel care stenografiază are la dispoziție 3—4 creioane, bine ascuțite. De regulă, creioane cu o mină mai moale, de preferință HB.

Nu se apasă cu creionul cînd se stenografiază pentru că mîna obosește și survine micșorarea vitezei de scriere.

În stenografie nu există punct. Majoritatea semnelor de punctuație, inclusiv punctul, reprezintă semne stenografice ce corespund unor cuvinte. De pildă, virgula înseamnă **a fost** sau **fost, fostul, fosta.**

Marcarea începutului de propoziție se face prin stenografierea de la mijlocul paginii stenografice. Dar ce este „pagina stenografică"?

Stenograful nu scrie niciodată pe paginile unui caiet așa cum este acesta dimensionat din fabrică, ci împarte paginile normale în două (pe verticală), obținîndu-se dintr-o pagină obișnuită două pagini stenografice. El nu scrie niciodată pe verso-ul paginii. Motivul: pierdere de timp. Cînd termină ultima pagina a caietului, îl întoarce, verso-ul paginilor stenografiate devenind pagini „de dreapta". Deci, un caiet de 50 de file, de pildă, devine pentru stenograf de 100 „pagini stenografice", iar cînd îl întoarce mai are la dispoziție încă 100 de pagini pentru stenografiat. Se folosesc numai caiete neliniate, confecționate din hîrtie velină.

Cînd se stenografiază, mîna stîngă va fi pregătită să întoarcă fila, astfel încît să nu existe timp pierdut, fiecare clipă fiind prețioasă pentru cei ce intră „în lumea semnelor".

Există trei trasee pe care se stenografiază. Unul principal și două secundare, la distanțe egale de cel principal. Întotdeana avem, **imaginativ,** cînd mîna începe să stenografieze, „pachetul" sau grupul de trei trasee: traseul principal (pr), încadrat sus, de traseul secundar superior (ss) și, jos, de traseul secundar inferior (si). Distanța dintre traseele „pachetului" este egală cu distanța dintre liniile unui caiet de dictando:

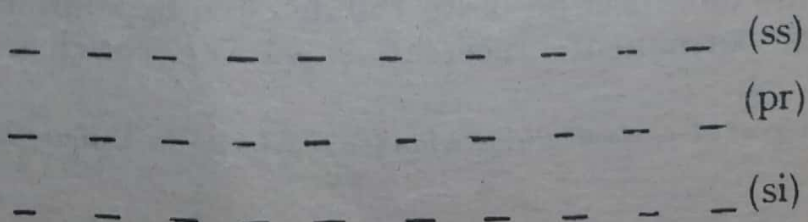

Scanat cu CamScanner

Ce este, de fapt, un traseu? O linie dreaptă imaginară, orizontală, pe care se scriu semne stenografice. Spre deosebire de scrierea curentă, atunci cînd stenografiezi poți întîlni cuvinte ce se scriu pe traseul secundar superior (ss) sau pe traseul secundar inferior (si). De reținut, însă, că majoritatea cuvintelor se stenografiază pe traseul principal.

În scrierea stenografică trebuie lăsată, de asemenea, o distanță între pachetele de trasee.

În explicarea semnelor și legarea acestora între ele vom nota traseele cu inițialele pr, ss și si.

Un cuvînt poate avea o singură consoană **(apă)**, deci, un singur semn stenografic. Alte cuvinte, avînd mai multe consoane **(pămînt)**, vor avea mai multe semne stenografice ce se vor lega între ele **obligatoriu** în ordinea în care alcătuiesc cuvîntul.

Stenograful nu are voie să ridice creionul de pe caiet pînă nu leagă toate semnele dintr-un cuvînt, respectiv toate consoanele care intră în componența acelui cuvînt.

Nu se revine asupra semnelor stenografice spre a fi „îngroșate", ele rămînînd așa cum au fost „aruncate" pe hîrtie. Folosim această expresie mai plastică, deoarece numai atunci devii cu adevărat stenograf cînd, depășești stadiul desenării semnelor și treci la etapa „aruncării" acestora pe hîrtie.

Distanța dintre cuvintele stenografiate este egală cu un „s" stenografic, care este de fapt o linie orizontală, ce se scrie pe traseul principal, de la stînga la dreapta și face parte din categoria liniilor drepte. O distanță mai mare decît „s"-ul stenografic este admisă, mai mică nu, deoarece scrierea apropiată a unor semne reprezintă o „problemă" gramaticală. Exemplu: să-și — se vor stenografia cele două consoane una lîngă alta.

Substantivele proprii se subliniază cu un sfert din „s"-ul steñografic pentru a se deosebi de celelalte cuvinte stenografiate.

În stenografie nu se folosesc cifrele romane. Se notează numai cu cifre arabe. De asemenea, cifrele pe care le aude stenograful în timpul stenografierii, indiferent de funcția lor gramaticală (numerale, adjective, pronume etc.) se scriu tot cu cifre arabe. De pildă:

Două fete stau la taifas 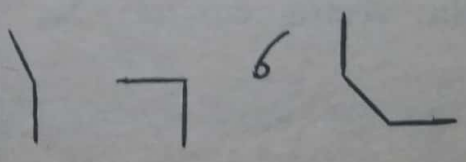

Scanat cu CamScanner

Roata a **treia** a sărit din set

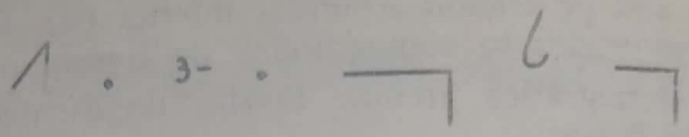

Safta are o fustă **nouă**

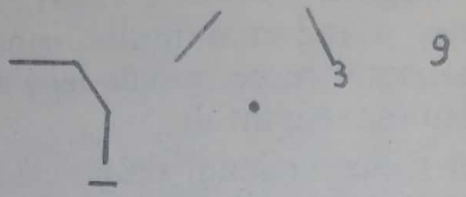

Un fir de iederă a fost sădit în seră

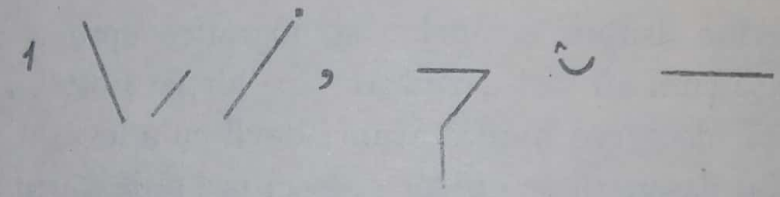

Lunile anului se scriu cu cifre arabe pe traseul principal: martie = 3, iulie = 7, septembrie = 9 ș.a.m.d.

Articolul hotărît „l" masculin, singular, în cazurile nominativ și acuzativ (exemplu: omul, pomul, coșul etc.) **nu se scrie**, atunci cînd se stenografiază. „L"-ul stenografic în finalul cuvintelor stenografiate reprezintă formele genitivului, dativului, precum și pluralul cuvintelor respective — exemplu: omului, pomului, coșurile etc. sau finalul unui cuvînt: cal, sol, pol, deal etc.

Abreviațiile în stenografie nu sînt altceva decît niște clișee, care pot reprezenta un cuvînt sau un grup de cuvinte. Unele seamănă cu semnele stenografice, altele nu. Se învață fără prea multe explicații. De reținut însă că abreviațiile au un rol deosebit în stenografia „Taylor", ceea ce înseamnă că trebuie învățate atît de bine încît, automat, fără ezitare și rapid să fie scrise în timpul stenografierii. În general, abreviațiile se termină cu un punct sau un mic cerculeț.

Exemplu: vostru, voastră: voștri, voastre: 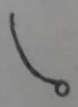

Scanat cu CamScanner

Noțiuni generale. Clasificare

Sistemul stenografic „Taylor" se bazează pe consoanele alfabetului latin, grupate în 5 categorii de semne.

Se folosesc vocalele inițiale și finale la cuvinte, dar numai atunci cînd se simte nevoia aplicării lor, mai ales la cuvintele formate dintr-o singură consoană și restul din vocale. În general, se lucrează aproape fără vocale, cu excepția celor de sine stătătoare — exemple: „o" capră, „a" adus, „i" s-a dus vestea etc.

Se aplică 6 prefixe și 14 sufixe, diftongi, triftongi și peste 350 de abreviații, care trebuie învățate și ținute minte.

Consoanele alfabetului latin sînt împărțite, din punct de vedere stenografic, în următoarele categorii de semne:

I. Categoria liniilor drepte: t, d, f, s, r

II. Categoria arcurilor: ț, z, v

III. Categoria semicercurilor: c (k), n, ce (ci), j

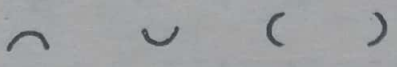

IV. Categoria buclelor: p, b, h, m, l

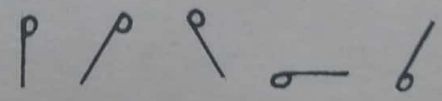

V. Categoria cîrligelor: ș, g, gr

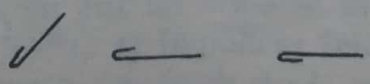

(Au fost incluse și cele două consoane specifice limbii noastre: ț și ș)

Scanat cu CamScanner

CATEGORIA LINIILOR DREPTE

Consoanele din această categorie: t, d, f, s, r sînt niște linii drepte. Ele pornesc de la traseul secundar superior și se termină pe traseul principal, excepție făcînd două consoane: „s"-ul, care este o linie orizontală pe traseul principal, ce se scrie de la stînga la dreapta, fiind egală ca dimensiune cu „t"-ul stenografic, și „r"-ul, care se scrie începînd de la traseul principal și se termină la traseul secundar superior, fiind o linie oblică de la stînga spre dreapta.

Dimensiunea semnelor din această categorie este egală cu distanța dintre două linii ale unui caiet dictando, obișnuit.

t d f s r

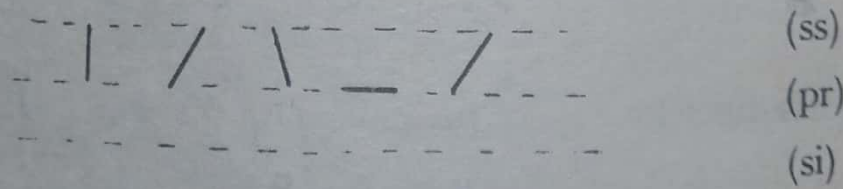

După cum observați, consoana „d" se aseamănă, grafic, cu consoana „r". Sigur că „d"-ul se scrie de sus în jos, respectiv de la traseul secundar superior la traseul principal și „r"-ul invers, de la principal la traseul secundar superior. Dar după ce s-au stenografiat aceste două semne, cine poate să le mai deosebească? De aceea, pentru a nu da naștere la confuzii, s-a creat „problema lui d", care este următoarea:

Scanat cu CamScanner

Cuvintele formate din vocale și numai consoana „d“ (aud, dau, ied, prepoziția „de“ etc.) sau cu vocale și două consoane „d“ (dud, dedau etc.) se scriu de la traseul principal la cel secundar inferior, astfel:

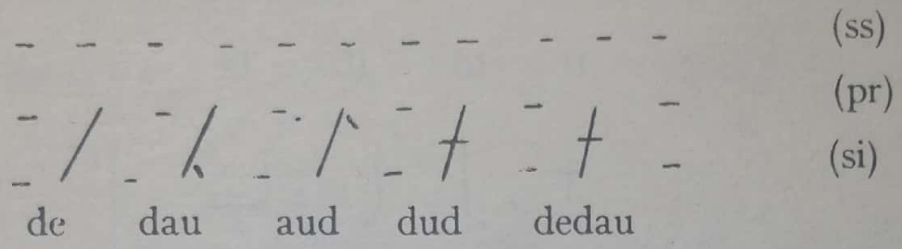

Cuvintele care încep, însă, cu „d“ și continuă cu alte consoane se stenografiază normal, adică „d“ va fi scris de la traseul secundar superior, oblic, de la dreapta la stînga, și se va termina pe traseul principal, continuîndu-se schema stenografică a cuvîntului cu consoanele următoare, astfel:

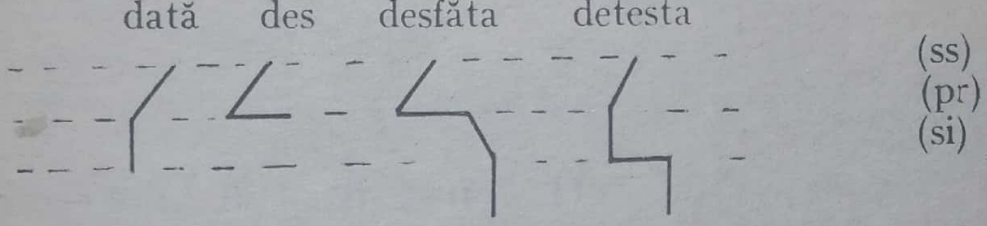

Deci, corect vom scrie astfel categoria liniilor drepte:

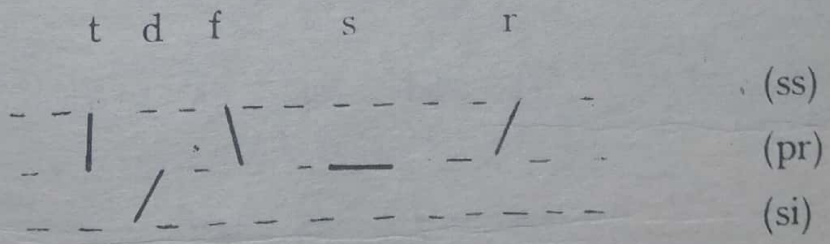

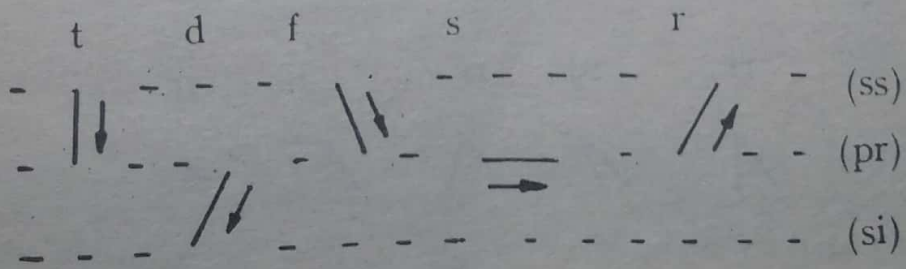

Scanat cu CamScanner

LEGAREA LINIILOR DREPTE ÎNTRE ELE

tt td tf ts tr

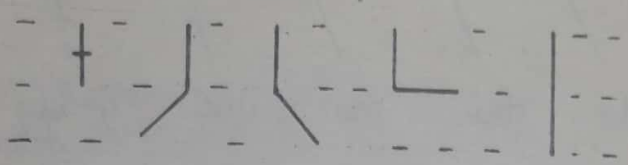

(ss)
(pr)
(si)

dt dd df ds dr

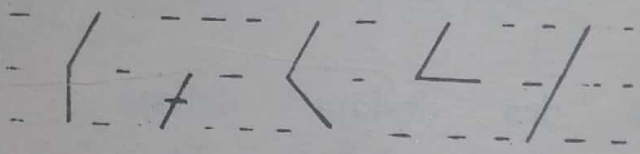

(ss)
(pr)
(si)

ft fd ff fs fr

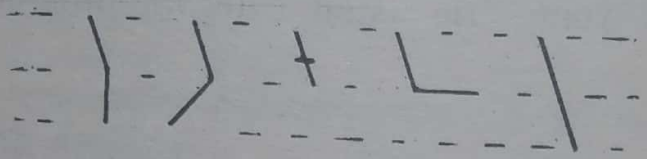

(ss)
(pr)
(si)

st sd sf ss sr

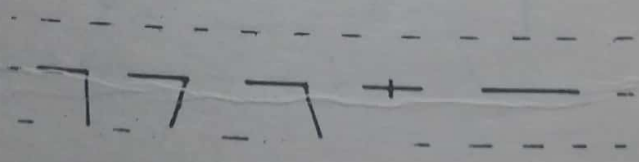

(ss)
(pr)
(si)

rt rd rf rs rr

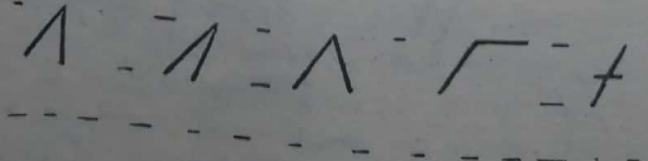

(ss)
(pr)
(si)

Scanat cu CamScanner

Am arătat mai înainte cum se scriu consoanele din categoria liniilor drepte. Legarea acestora între ele se face cu respectarea scrierii inițiale a fiecărei consoane. De pildă:

restitui răsfoi răfuit destitui studiat

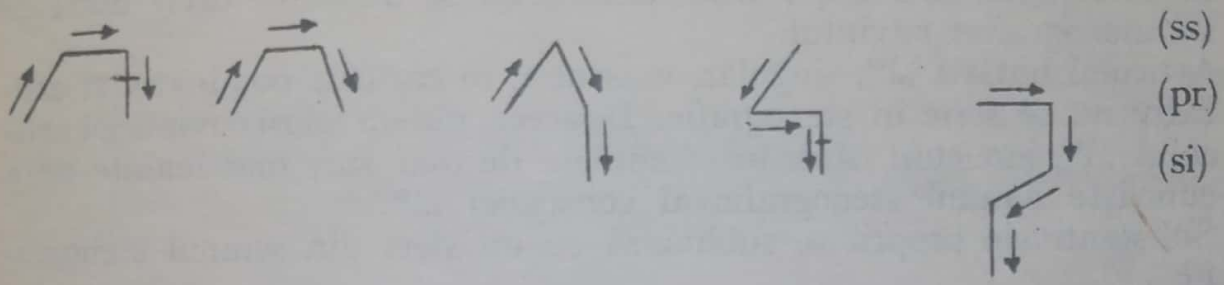

(Săgețile indică legarea corectă a semnelor din scheletul consonantic al fiecărui cuvînt redat mai sus).

După cum se observă, în legare, consoanele își respectă ordinea în care sînt așezate în cuvînt. Nu interesează locul unde ajung în scrierea ordonată dintr-un cuvînt (pe traseele principal, secundar superior sau secundar inferior, ori depășind pachetul de trasee), ci legarea corectă a acestora, fără a ridica creionul decît atunci cînd cuvîntul a fost complet stenografiat.

Este foarte important de reținut că în stenografia „Taylor" consoana „r" dacă urmează după o altă consoană în cadrul unui cuvînt (dres) sau între consoana respectivă și „r" sînt numai vocale (dor, afară, soare, tir), atunci „r" se contopește cu consoana dinaintea lui, care se dublează ca dimensiune, devenind un grup consonantic ce ocupă spațiile dintr-un pachet de trasee. Prima jumătate a unui astfel de semn, deci, de la traseul secundar superior la cel principal este, să spunem „t", iar de la traseul principal la cel secundar inferior este consoana „r".

tr dr fr sr rr

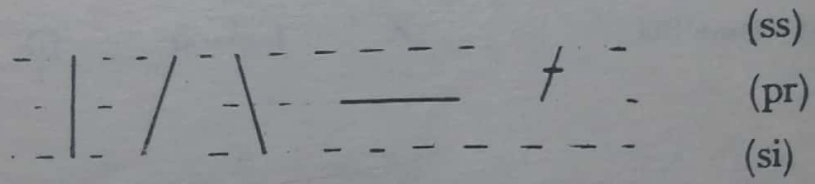

Deci, „r"-ul stenografic, așa cum îl cunoaștem noi, făcînd parte din categoria liniilor drepte și fiind o linie oblică, de la stînga spre dreapta, ce începe de la traseul principal și se termină la traseul secundar superior, va fi folosit numai în două cazuri:

Scanat cu CamScanner

a) cînd cuvîntul este format dintr-o consoană „r“ sau două, ori trei consoane „r“ și în rest vocale: oră, ieri, rar, orar etc.;

b) cînd cuvîntul începe cu consoana „r“ și în continuare pot fi alte consoane în componența cuvîntului: arătos, rost, referat, răsfirat, ardeiat etc.

De reținut:

— Dacă în scheletul consonantic al unui cuvînt există două consoane de același fel, una după alta, acestea nu se dublează decît după ce s-a stenografiat cuvîntul.

— Articolul hotărît „l“, singular, masculin, în cazurile nominativ și acuzativ nu se scrie în stenografie. De aceea, putem folosi cuvinte cu articolul „l“, așa cum sînt în exemplele de mai sus, mai înainte de a cunoaște semnul stenografic al consoanei „l“.

— Substantivele proprii se subliniază cu un sfert din semnul stenografic „s“.

— Dacă auzim cifre, indiferent de funcția lor în propoziție, le notăm cu cifre arabe.

— Abreviațiile se învață, scriindu-le de cîteva ori pe fiecare în parte. Ele vor fi trecute într-un repertoar, la litera cu care începe cuvîntul sau grupul abreviativ.

— Să nu se ridice creionul de pe caiet pînă cînd nu se termină legarea semnelor respective.

Abreviații: *

A fost, fost, fostul, fosta, fostele, foștii		**Cerc**	
		Cercuri	
Egal, egalitate (cu fam.)			
		Încerca	
Înmulțit, înmulțită		**Încercat**	
Înmulțiți, înmulțite		**Suveranitate (cu fam.)**	

* *Toate aceste abreviații se scriu pe traseul principal. Abreviațiile care au în paranteză indicația „cu familia“ (cu fam.) se aplică la toate derivatele și compusele formate de la cuvîntul de bază.*

Scanat cu CamScanner

Simplu (cu fam.)

Despărți (cu fam.)

Tovarăș (cu fam.)

Paralel

Paralelism

Zadarnic (cu fam.)

Statistică (cu fam.)

Împrejurare

Socialism (ist)

Socialiști

Împreună

Cu ajutorul consoanelor din categoria liniilor drepte și al primelor abreviații, să încercăm să facem cîteva propoziții *

Tata s-a dus să taie firul de soia răsărit în seră

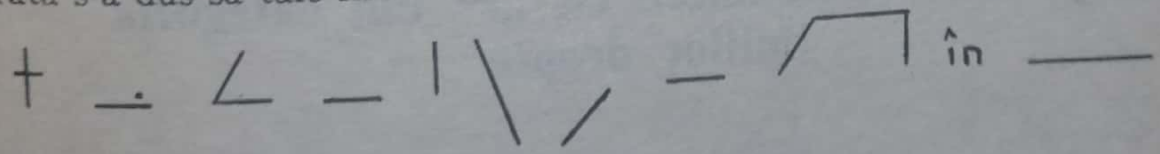

Titi încearcă să fie tovarăș cu Tudor la săditul iederei

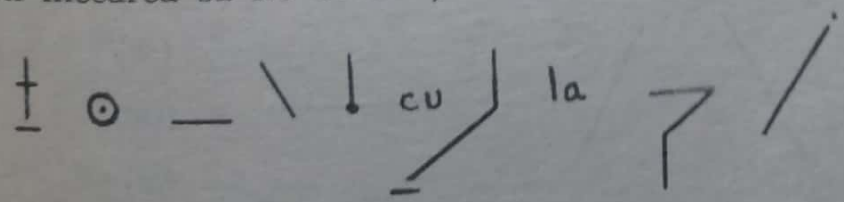

---

* *Dacă în propozițiile pe care le facem, în această primă fază, avem cuvinte formate din alte categorii de semne decît cele învățate, atunci acestea se vor scrie cursiv, pe traseul principal. Distanța dintre ele și celelalte cuvinte stenografiate va fi tot de un „s" stenografic.*

Scanat cu CamScanner

În împrejurarea asta, zadarnic încerci să dai noi sfaturi

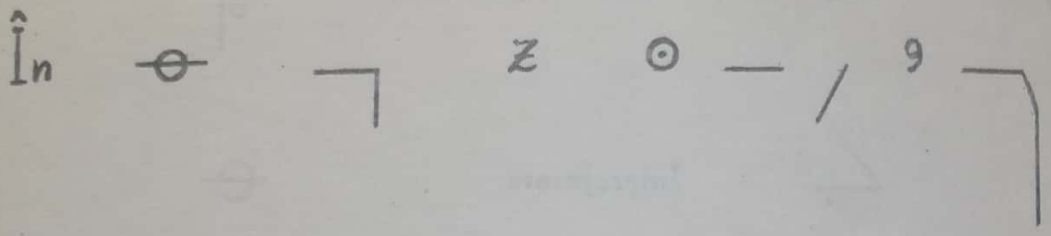

Tudose s-a dus sus să stea la taifas cu sora ta

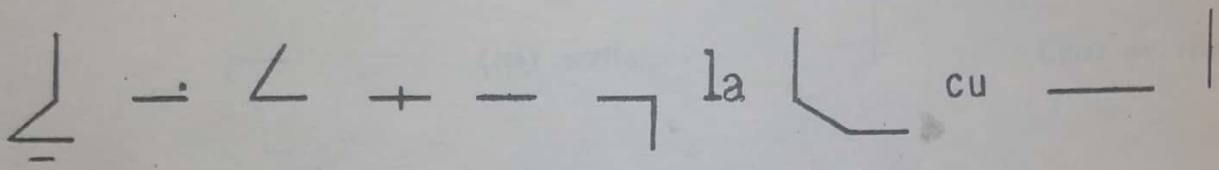

Se recomandă:

— Să se alcătuiască propoziții în care să fie incluse și abreviațiile învățate.
— Să se scrie de 20 de ori categoria liniilor drepte, repetîndu-se în gînd sau cu voce tare fiecare semn.
— Să se realizeze, de 30 de ori, legarea liniilor drepte între ele, repetîndu-se în gînd sau cu voce tare fiecare legare.

Lecția 2

Grupurile consonantice cu „r“ din categoria liniilor drepte

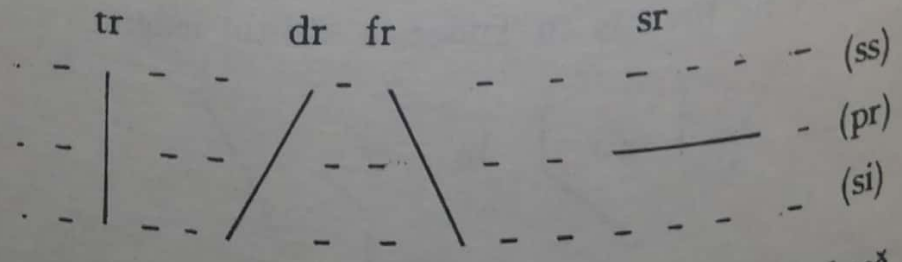

Așa cum am arătat în lecția precedentă, atunci cînd după o consoană din categoria liniilor drepte urmează consoana „r“, aceasta se

Scanat cu CamScanner

contopește cu consoana dinaintea ei și respectivul semn stenografic se dublează ca dimensiune, ocupînd spațiile din „pachetul de trasee". Prima parte a semnului, pînă la traseul principal, o reprezintă consoana care l-a „înghițit" pe „r", iar de la traseul principal la cel secundar inferior, partea semnului respectiv este consoana „r".

Dacă întîlnim cuvinte formate din două consoane de același fel, urmate de consoana „r", între ele existînd numai vocale, atunci se scrie schema consonantică a cuvîntului, dublîndu-se apoi cu un sfert din „s"-ul stenografic prima parte a grupului consonantic, respectiv porțiunea de la traseul secundar superior la traseul principal, astfel: teatru, tătar, tutore, titra, duduire, susura.

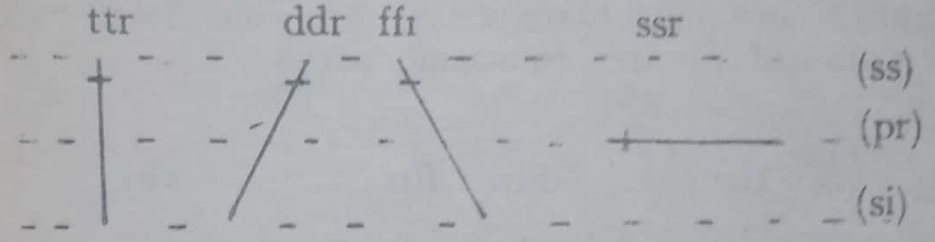

Vom întîlni cuvinte care vor avea, după grupul consonantic cu „r", o repetare a acestei consoane „r". Atunci, se va dubla cu un sfert din „s"-ul stenografic în teritoriul consoanei „r", aproape de terminarea schemei consonantice a cuvîntului respectiv (treiera, trăire, triere, dăruire, durere, adorare, făurire, forare, sărare).

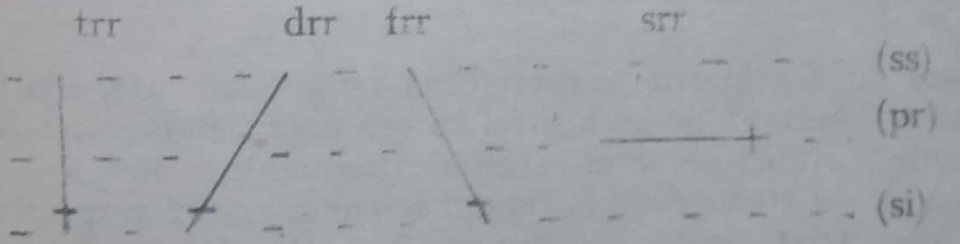

Sînt cuvinte în componența cărora sînt trei consoane de același fel, urmate de consoana „r". Atunci, vom scrie schema consonantică respectivă și vom reveni „triplînd" cu semnul literei „v" din alfabetul românesc, care înseamnă trei consoane identice, după care urmează consoana „r". Astfel:

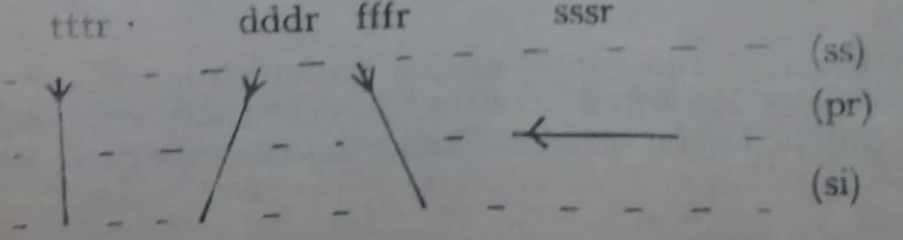

Scanat cu CamScanner

Același procedeu se va folosi și în cazul a trei consoane „r" în cadrul grupurilor consonantice din această categorie.

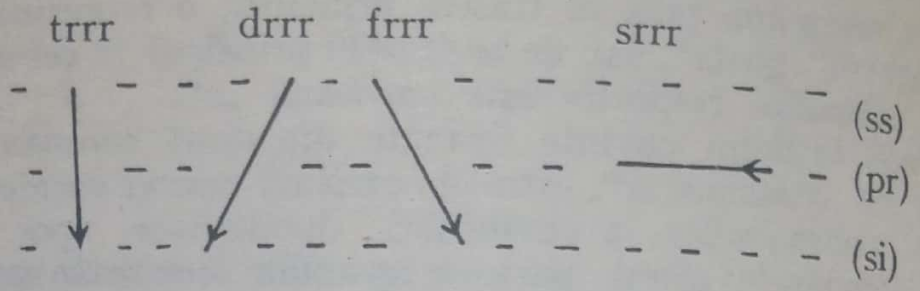

Cînd în componența unor cuvinte vom avea, una după alta, două consoane de același fel, urmate de două consoane „r", vom scrie schema consonantică corespunzătoare, după care vom dubla cu cîte un sfert de „s" în teritoriul fiecărei consoane, astfel:

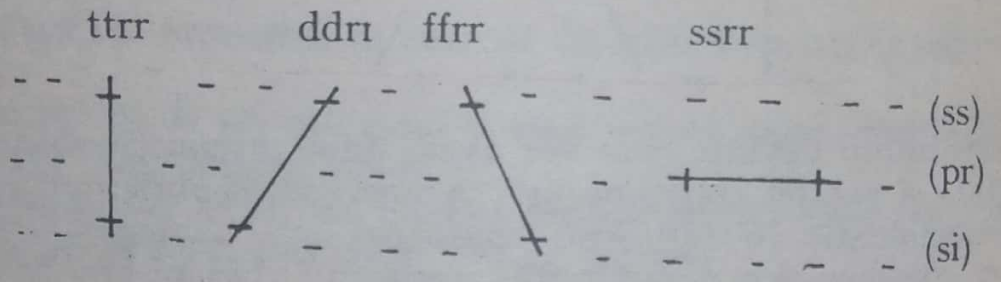

Exemple: tuturor, susurare.

Dacă după grupurile consonantice cu „r" din categoria liniilor drepte urmează o consoană de același fel cu cea care a indicat traiectoria grafică a semnului, atunci se scrie schema consonantică, de care se lipește un sfert din „s"-ul stenografic la finalul schemei grafice respective. Exemplu: trăit, tort, triat, trata, dîrdîi, sursă, surîs, serios.

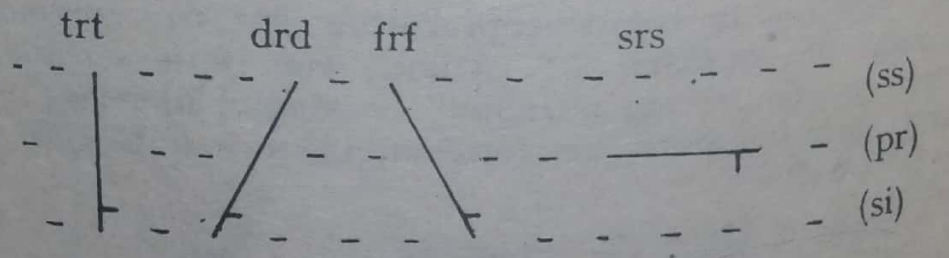

În cazul în care după grupul consonantic cu „r" urmează două consoane de același fel cu cea care a indicat traiectoria grafică a semnului, atunci, tot la finalul schemei consonantice respective, se va adăuga un

„v" care semnifică consoanele ce apar după grupul consonantic cu „r" (tratat, turtit etc.):

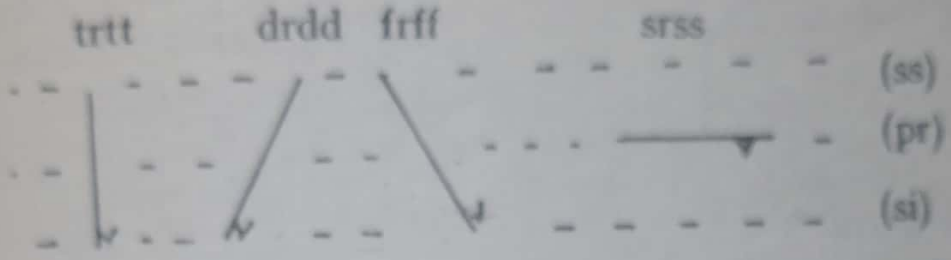

Dacă în componența unui cuvînt urmează în ordine o repetare de grup consonantic cu „r", atunci, la mijlocul schemei consonantice, respectiv la traseul principal, se intersectează semnul cu o jumătate dintr-un cerc, numit de noi „emisfera nordică" (Exemple de astfel de cuvinte: teritoriu, trotuar, tartar, farfurie, surisuri).

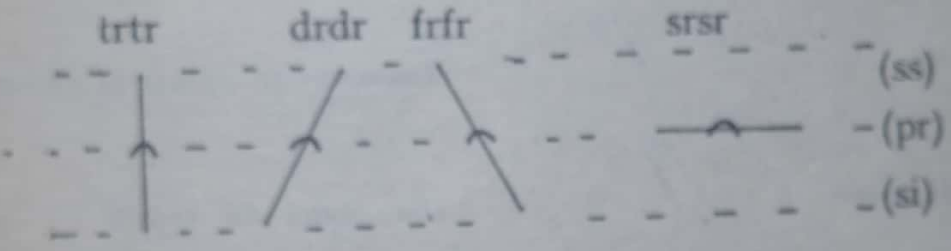

Propoziții:

Trotuarul a fost deteriorat pe tot traseul

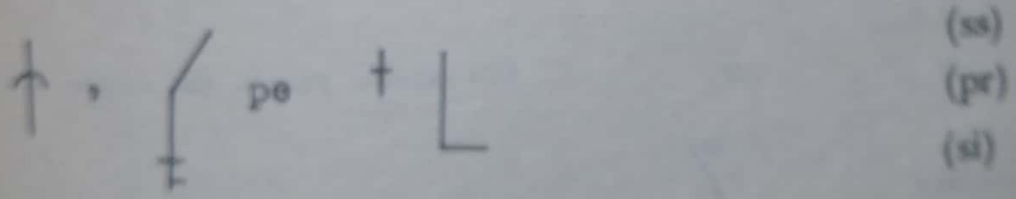

S-a studiat tratatul și s-a dat spre editare

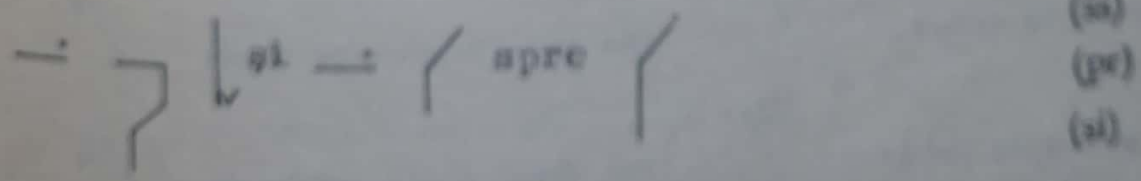

Stratul de sare a fost serios studiat din toate punctele de vedere

Scanat cu CamScanner

Radu a dat difteria tuturor tovarășilor din teritoriul forestier

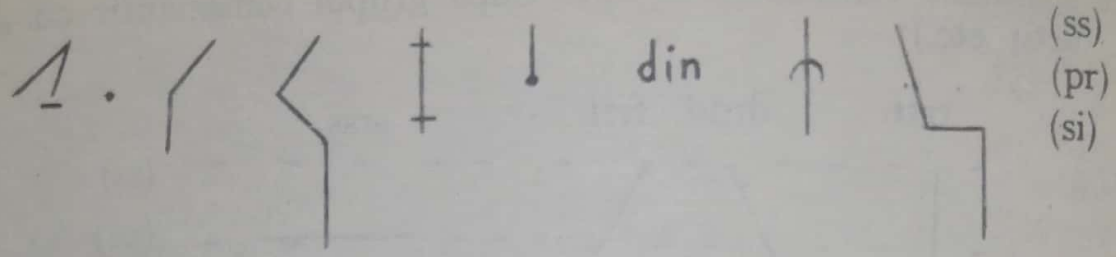

Abreviații: *

Drept, dreptate (cu fam.)		**Aceste puncte de vedere**	
Bețe în roate		**Toate punctele de vedere**	
De o parte		**Toate aceste puncte de vedere**	
De cealaltă parte		**Din punct de vedere**	
De o parte și de alta		**Din acest punct de vedere**	
Punct		**Din aceste puncte de vedere**	
Punct de vedere		**Din punctele acestea de vedere**	
Punctul acesta de vedere		**Din toate punctele de vedere**	
Punctele acestea de vedere		**Din toate aceste puncte de vedere**	
Acest punct de vedere		**Asupra punctului de vedere**	

* *Toate aceste abreviații se scriu pe traseul principal.*

Reamintim că cele trei trasee nu sînt altceva decît niște linii imaginare pe care încercăm să scriem cît mai drept posibil. Aceste trasee sînt punctate în prima parte a lucrării, respectiv la capitolul explicarea categoriilor de semne și legarea între ele, nu numai pentru a se imprima în memorie, pentru că în stenografie, spre deosebire de scrierea curentă, se lucrează, imaginar, pe trei trasee, numite de noi „pachetul de trasee", dar și pentru a demonstra mărimea fiecărui semn în raport cu spațiul dintre două trasee, poziția acestora, atunci cînd întîlnim cuvinte ce urmează să fie stenografiate pe diferite trasee.

Se recomandă:

- Să se scrie de 10 ori grupurile consonantice cu „r" din categoria liniilor drepte.
- Să se găsească cuvinte în componența cărora intră grupurile consonantice cu „r" din această primă categorie de semne și care să fie scrise, stenografic, de mai multe ori. Astfel de cuvinte trebuie trecute într-un repertoar — altul decît cel pentru abreviații.
- Să se facă propoziții cu semnele și abreviațiile învățate pînă acum.

Scanat cu CamScanner

VOCALE
DE SINE STĂTĂTOARE
DIFTONGI ȘI TRIFTONGI

Vocalele de sine stătătoare: a, e sau i, o (u)

Vocalele de sine stătătoare, în sistemul stenografic „Taylor" nu sînt altceva decît nişte puncte aşezate în pachetul de trasee, astfel:

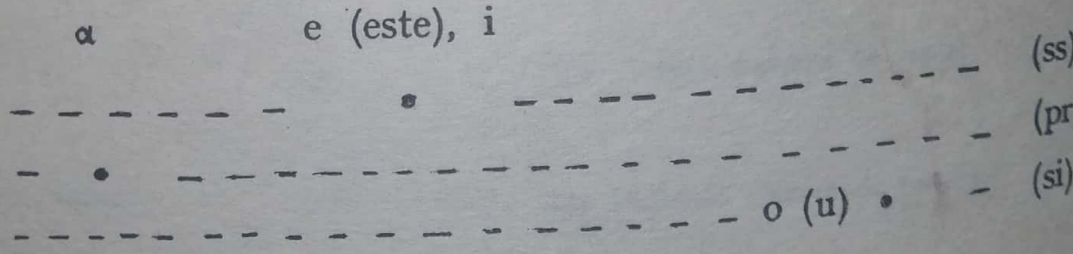

Un punct pe traseul principal este „a"; un punct pe traseul secundar superior poate fi „e", „este" sau „i", iar un punct pe traseul secundar inferior este „o" şi, deşi „u" nu este vocală de sine stătătoare, reţinem că se va pune întotdeauna ca şi vocala „o".

Distanţa dintre vocalele stenografiate şi celelalte semne stenografice este, de asemenea, de un „s" stenografic.

„E" este forma prescurtată a verbului „a fi", la indicativ prezent, persoana 3-a singular. Stenograful foloseşte semnul vocalei „e", respectiv un punct pe traseul secundar superior, pentru ambele forme ale verbului „a fi": **e** sau **este.**

Scanat cu CamScanner

Exemplificări:

Tata este dus la sere

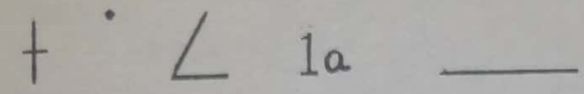

(pr)

Dodo a stat toată seara în sat

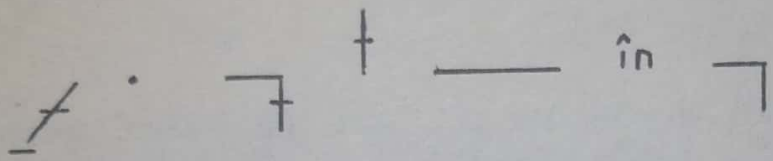

(pr)

Sofi are o fustă dreaptă

(pr)

Lecția 3

Diftongi și triftongi

— Un sfert din semnul stenografic „t", scris pe traseul principal, este „ai" (inclusiv forma gramaticală „a-i").

Ai fost aseară la Tudose

— Un sfert din semnul stenografic „f", scris pe traseul principal, este „au".

Au dat toată datoria Saftei

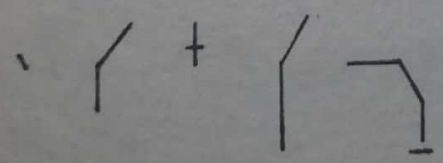

Scanat cu CamScanner

— Un sfert din semnul stenografic „t“, scris pe traseul secundar superior, este „ei“.

A stat la ei toată seara

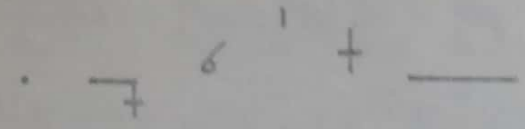

— Un sfert din semnul stenografic „f“, scris pe traseul secundar superior, este „eu“.

Eu am stat la taifas cu Titi

— Un sfert din semnul stenografic „d“, scris pe traseul secundar superior, este „ii“.

Îi dau referatul Sofiei

— Un sfert din semnul stenografic „s“, scris pe traseul secundar superior, este „ea“.

Ea este sora ta

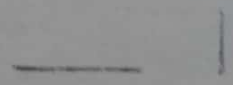

— Un sfert din semnul stenografic „f“, scris pe traseul secundar inferior, este „ou“; același semn, cu un punct în dreapta, reprezintă plu-ralul: ouă.

Ea are un ou, iar Safta, trei ouă

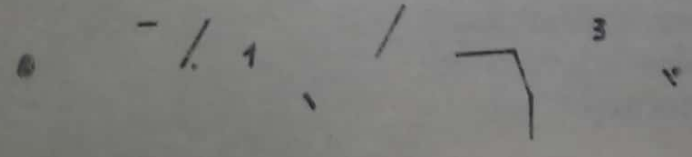

— Diftongul „oa“ nu este de sine stătător. El se folosește numai în cuvintele care s-ar descifra mai greu, acelea numite de stenografi cuvinte „tampon“. Diftongul „oa“ este un sfert din semnul stenografic „s“, care se pune întotdeauna în stînga semnului, sau, la semnele orizontale, dedesubt, respectiv acolo unde se pune vocala „o“, diftongul începînd cu această vocală.

oare oaste (pr)

— Tot la capitolul „diftongi, triftongi“ din punct de vedere stenografic avem și pe „el“ și „ele“ (pronume personale). Se stenografiază pe traseul secundar superior și nu este altceva decît accentul circumflex din limba franceză pentru „el“ și tot acest accent, dar cu brațul final prelungit, pentru „ele“.

El a tăiat tortul și ele au sădit iedera

(ss)

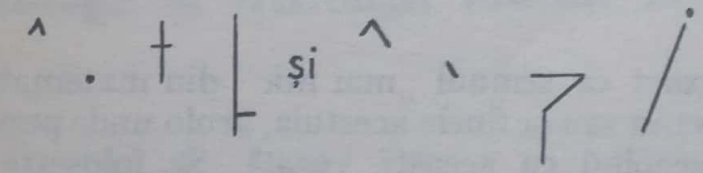

(pr)

— Pe traseul secundar superior se mai scriu și „ia“, care este un „v“ din alfabetul românesc și „iau“ — tot un „v“, dar cu brațul final prelungit (Din punct de vedere gramatical verbul „a lua“, indicativ prezent, persoana a 3-a singular și, respectiv întîia singular și a 3-a plural). De asemenea, se mai folosesc și atunci cînd, unite prin liniuță, îmbracă altă formă gramaticală: **i-a dat** sau **i-au dat.**

Safta i-a dat fire de tort

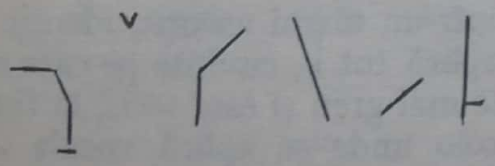

Iau diferite sfaturi de tratare

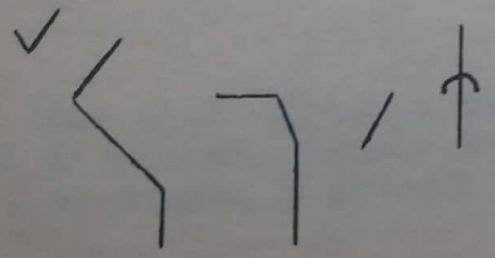

Scanat cu CamScanner

— Pe traseul secundar inferior, un „v“ din alfabetul românesc este „al“ și tot un „v“, dar cu brațul final prelungit, este „ale“.

Restul este al Saftei

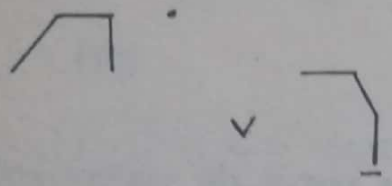

Fusta și fesul erau ale Sofiei

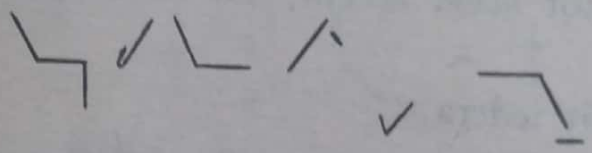

— Diftongul „iu“ este exact ca semnul „mai mic” din matematică și se aplică la începutul unui semn sau la finele acestuia, acolo unde punem vocala „i“, diftongul „iu“ începînd cu această vocală. Se folosește la cuvintele stenografiate care s-ar putea descifra cu o oarecare dificultate.

Exemplu:

Este iute ca ardeiul, dar o iubește tot satul.

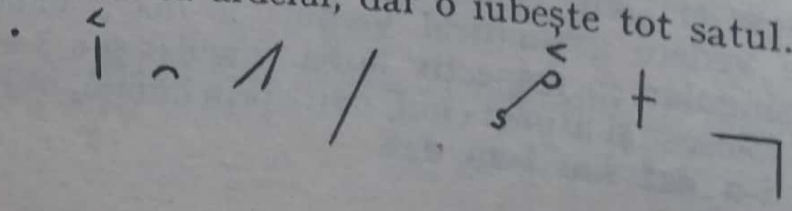

— Diftongul „ie“ este reprezentat printr-un unghi ascuțit, identic cu semnul „mai mare” din matematică. Se aplică tot la cuvinte pe care stenograful consideră că ar putea fi descifrate mai greu și este scris, la finele unui semn sau la începutul acestuia, acolo unde se aplică vocala „i“.

Cuvîntul „ie“ (cămașă femeiască din costumul popular românesc), va fi întotdeauna scris pe traseul secundar superior, deoarece începe cu vocala „i“. Exemplu:

Ieși afară și ia iia de la soare

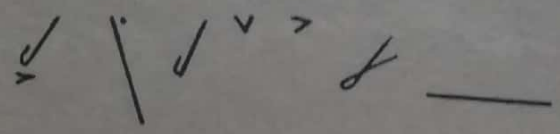

Scanat cu CamScanner

— Pentru cuvîntul „oaie", format numai din vocale, dar care începe cu „o", semnul se scrie pe traseul secundar inferior, deci acolo unde punem punctul pentru vocala „o". Semnul pentru „oaie" reprezintă, de fapt, niște coarne. Cu un punct sus, în mijloc, avem pluralul: **oi**

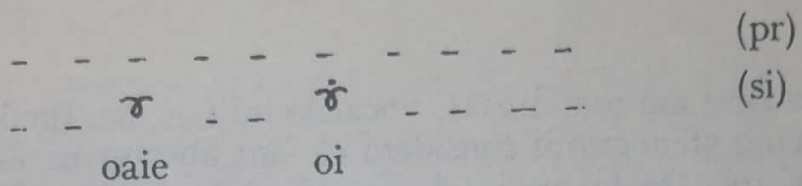

Cuvîntul „îl" va fi stenografiat întotdeauna astfel:

Diftongii și triftongii folosiți în stenografia „Taylor"

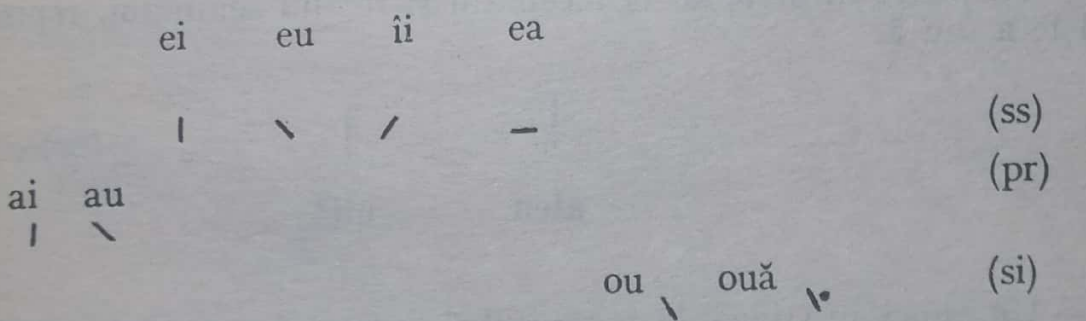

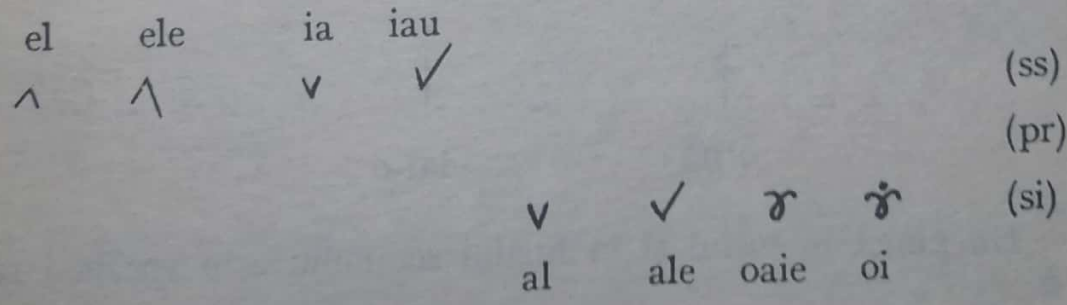

Între acești diftongi și triftongi și celelalte semne stenografice se lasă, de asemenea, distanța de un „s" stenografic. Ei trebuie învățați, ca și abreviațiile, **la perfecție.**

Scanat cu CamScanner

Aplicarea vocalelor inițiale și finale la consoanele din categoria liniilor drepte

Așa cum am mai arătat, vocalele inițiale sau finale se folosesc numai atunci cînd stenograful consideră că sînt absolut necesare. În mod special ele sînt aplicate la cuvintele așa-zise „tampon", adică la cele formate dintr-o consoană și vocale. Exemple: iată, uită, ură etc. În general, se aplică vocalele inițiale, iar cele finale, numai cînd avem forme gramaticale. Exemple: și-a, s-o, dus-o etc. Viteza la care se stenografiază nu îngăduie aplicarea vocalelor și, de fapt, nici nu se simte nevoia. Deci, atenție, nu deveniți „robii" vocalelor, deoarece aplicarea lor nu vă permite obținerea unei viteze superioare în timpul stenografierii.

Vocalele inițiale și finale, ca și cele de sine stătătoare, sînt niște puncte aplicate lîngă semnul scheletului consonantic al cuvîntului și numai după ce cuvîntul a fost stenografiat. Pentru exemplificare, vom lua semnul stenografic „t".

— Un punct în dreapta, la începutul și finalul semnului, reprezintă vocalele **a** sau **ă**.

ateu uită

— Un punct în stînga, la începutul și la finalul semnului, reprezintă vocalele **o** sau **u**.

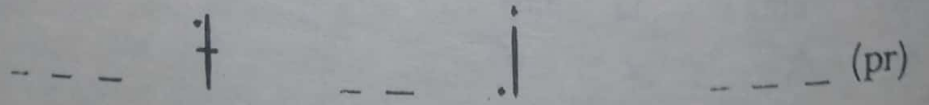

otită iat-o

— Un punct în vîrful și în finalul semnului este vocala **i** sau vocala **e**.

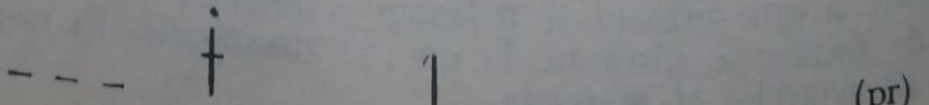

etate tei

Scanat cu CamScanner

Acest principiu de aplicare a vocalelor inițiale și finale se folosește la următoarele consoane din categoria liniilor drepte: t, d, f, precum și la grupurile consonantice cu „r" din aceeași categorie: tr, dr, fr.

Vocale inițiale;

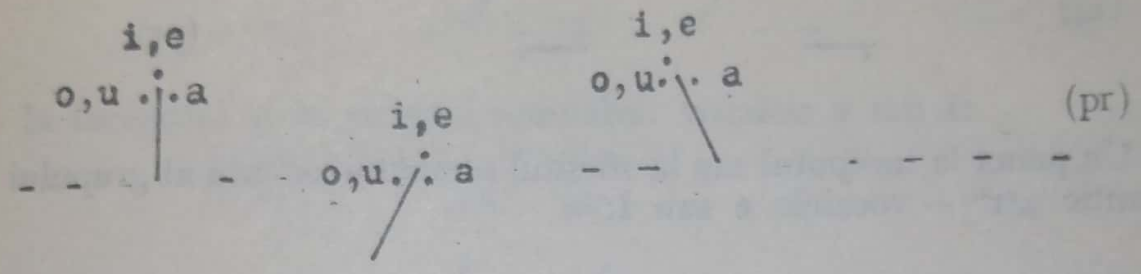

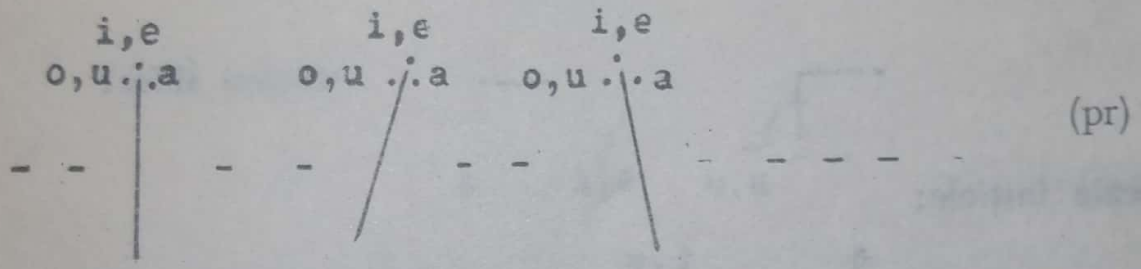

Vocale finale:

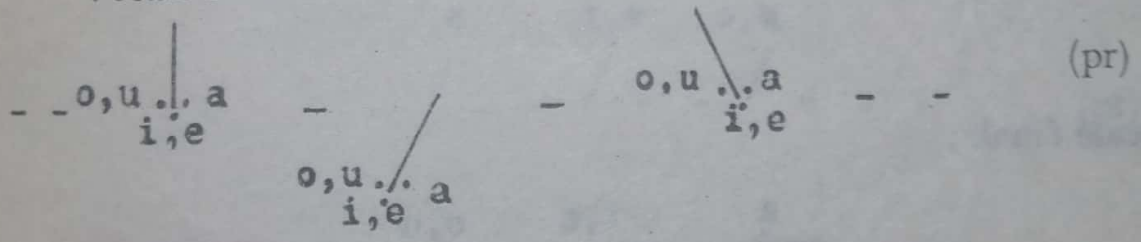

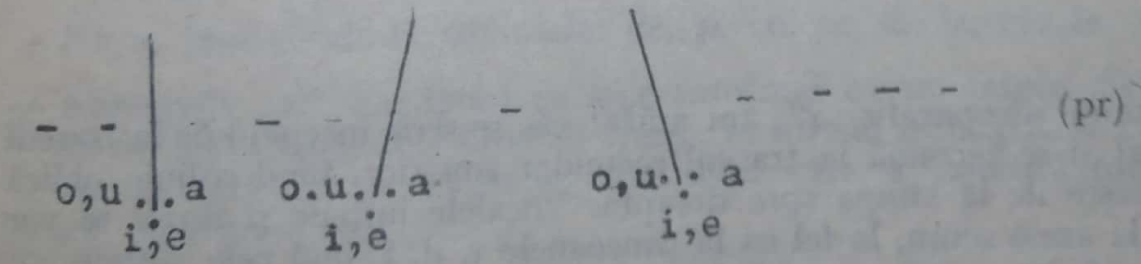

La semnul stenografic „s" și la grupul consonantic „sr", vocalele inițiale și finale se pun astfel:

— Un punct deasupra semnului reprezintă vocalele **a** sau **ă**:

ăsta s-a soră

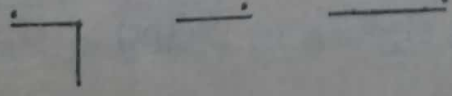

Scanat cu CamScanner

— Un punct dedesubtul semnului stenografic „s" sau al grupului „sr" — vocalele **o** sau **u**:

os s-o

(pr)

— Un punct la începutul sau la sfîrșitul semnului „s" sau al grupului consonantic „sr" — vocalele **e** sau **i**:

estet să-i

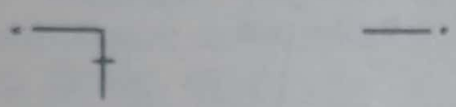

(pr)

Vocale inițiale:

a i, e o, u

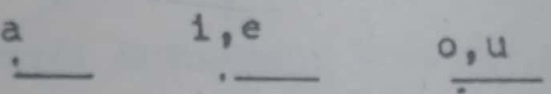

(pr)

Vocale finale:

a i, e o, u

(pr)

Semnul stenografic „r", am arătat că, se scrie începînd de la traseul principal și se termină la traseul secundar superior, fiind o linie oblică ce pornește de la stînga spre dreapta. Vocalele inițiale și finale se vor aplica, la acest semn, la fel ca la consoanele t, d, f, însă cele inițiale vor fi alăturate semnului pe traseul principal, de unde începe semnul stenografic al consoanei „r", iar cele finale, tot lîngă semn, dar pe traseul secundar superior. Astfel, în dreapta: vocalele **a** sau **ă**:

ar roua

(pr)

Scanat cu CamScanner

în stînga: vocalele **o** sau **u**:

ora urs

(pr)

la începutul și la sfîrșitul semnului: vocalele **e** sau **i**:

eră iar

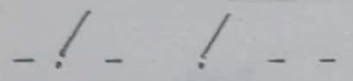

(pr)

Vocale inițiale:

(pr)

Vocale finale:

a i,e o,u

(pr)

De reținut:

— Nu se pun vocale la cuvintele: de, și, cu, se, să, la, că, le, nu, ne.

— Abreviația „zi" (cu fam.) se face întocmai ca un fulger. Se începe cu un „d" stenografic. Cînd se ajunge la traseul principal, se continuă cu un sfert din „r"-ul stenografic, după care se coboară tot cu un „d" stenografic.

Se recomandă:

— Să se scrie de 20 de ori vocalele de sine stătătoare, diftongii și triftongii.

— Să se scrie de 10 de ori vocalele inițiale și finale la semnele din categoria liniilor drepte.

— Să se facă propoziții cu semnele și abreviațiile cunoscute pînă în prezent.

Scanat cu CamScanner

Abreviații: *

Au fost

Desfășura (cu fam.)

Răspîndi (cu fam.)

Deasupra

Următoarea (cu fam.)

Magistral (cu fam.)

Timp

Tot timpul

Atît timp

Timpul acesta

Timpurile acestea

Etică

Echitate

Etică și echitate

Etică și echitate socialistă 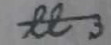

Zi, astăzi, ziua, azi

Zile

---

* *Toate aceste abreviații se scriu pe traseul principal.*

Scanat cu CamScanner

Lecția 4

PREFIXE ȘI SUFIXE

Așa cum am arătat la început, concomitent cu cele cinci categorii de semne stenografice reprezentînd consoanele alfabetului latin, vom prezenta, treptat, prefixele și sufixele sistemului stenografic „Taylor". Aceasta nu numai pentru ușurarea stenografierii, ci și pentru crearea reflexului de cunoaștere și mai rapida lor utilizare cînd sînt întîlnite în componența cuvintelor.

Dar ce este un prefix în stenografie?

Se știe că **prefix** înseamnă un grup de litere care, adăugat înaintea unui cuvînt, îi schimbă sensul, formînd un cuvînt nou.

Exemplu: față — prefață

În sistemul stenografic „Taylor" prefixele, ca și sufixele, de altfel, au cu totul altă funcție și o arie mai mare de aplicare. Vom da explicațiile de rigoare la fiecare prefix sau sufix în parte.

De pildă, grupul „pr" îl recunoaștem întotdeauna ca prefix, dacă se află la începutul cuvintelor. Cuvîntul „progres" nu a luat naștere dintr-un cuvînt în fața căruia s-a adăugat grupul „pr" pentru a forma un cuvînt nou, dar, pentru stenograf, cuvîntul începe cu acest prefix și automat îl va aplica.

Sufixele, ca și prefixele, ne ușurează stenografierea, precum și descifrarea mai rapidă a stenogramei. Ele nu au luat naștere din îmbinarea de sunete sau dintr-un singur sunet care se atașează la sfîrșitul unei rădăcini pentru a forma cuvinte, sensuri sau valori gramaticale noi, ci din nevoia de a scurta grafic, dar logic și neconfundabil osatura cuvintelor stenografiate, înlocuind finalul unor cuvinte cu semne grafice distincte.

Scanat cu CamScanner

Sufixele stenografice sînt întotdeauna scrise în continuarea ultimului semn din componența cuvîntului stenografiat care se termină, bineînțeles, cu un sufix. În finalul unui cuvînt se pot întîlni și două sufixe, primul se va aplica în continuarea scheletului consonantic al cuvîntului, iar al doilea, lîngă primul sufix.

Sufixele se pot aplica și atunci cînd după un sufix mai urmează o consoană, care se va scrie lîngă sufix, cu deosebire consoanele „r" sau „l".

Toate sufixele au un anumit semn care să le reprezinte.

PREFIXUL „PR"

Prefixul stenografic, „pr", spre deosebire de celelalte prefixe, nu are nici un semn special de recunoaștere, ci, în timpul stenografierii, el se elimină, iar restul consoanelor din cuvîntul respectiv se scrie pe traseul secundar superior. Cînd se descifrează stenograma, se adaugă prefixul eliminat.

Deci, prefixul stenografic „pr" este singurul prefix din sistemul „Taylor" care nu este reprezentat prin nici un semn stenografic. De pildă, **profesor**: se elimină consoanele „pr", iar următoarele consoane ale cuvîntului se stenografiază pe traseul secundar superior.

„Pr" este considerat prefix și atunci cînd înaintea lui există vocale: „apret", „oprit", sau cînd consoana „p" este despărțită de consoana „r" prin una, două sau mai multe vocale: „aparat", „operat", „aport" etc.

Vom aplica prefixul „pr" în cîteva propoziții:

— Erata a fost predată la editură

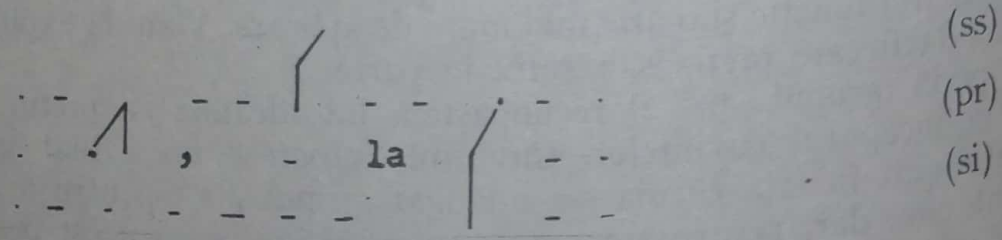

— Profesorul a predat aseară statistica

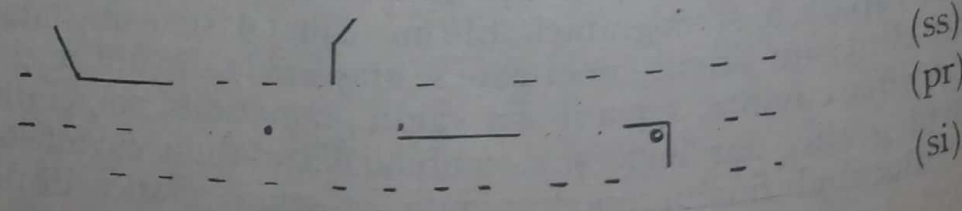

— Aparatul era prăfuit

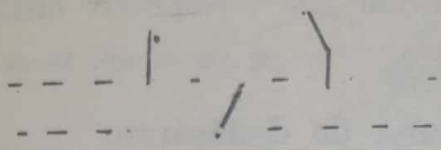

(ss)
(pr)

Se mai aplică prefixul stenografic „pr“ și în cazul cînd are înaintea lui consoana „r“:

— Raportul a fost predat la ora 9

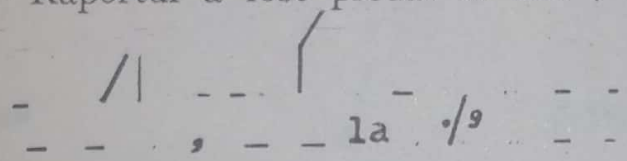

(ss)
(pr)

— S-a raportat tot ce s-a prestat

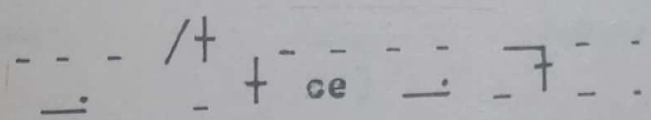

(ss)
(pr)

Deci, se scrie pe traseul secundar superior semnul consoanei „r“, se lasă o mică distanță și apoi se scrie restul consoanelor. În exemplul de mai sus, sînt doi de „t“ din cuvîntul „raportat“. Distanța lăsată reprezintă grupul „pr“ care a fost eliminat în timpul stenografierii cuvîntului.

SUFIXUL „IST—ISM“ 3

Este reprezentat prin cifra 3, dar foarte mic scrisă. Aria de aplicare a sufixului „ist—ism“ este mai mare. El se poate folosi și atunci cînd în locul vocalei „i“ avem celelalte vocale: a, e, o, u. Exemplu:

artist fast test rost trust

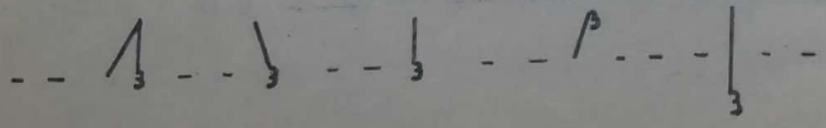

(pr)

Scanat cu CamScanner

Ori de cîte ori vom întîlni cuvinte care au în final consoanele „st“, avînd înaintea lor o vocală, vom aplica sufixul „ist“, respectiv cifra 3. Astfel:

— Dodo era trist, dar avea vaste resurse de desfășurare

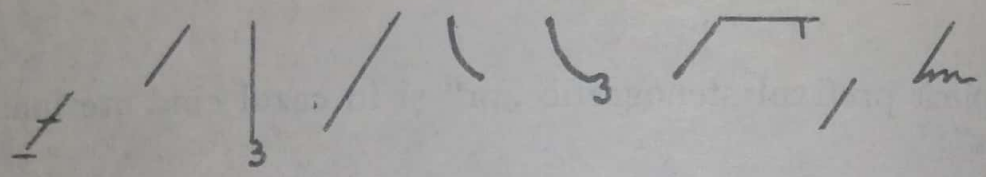

(pr)

Abreviațiile **socialism (ist)** și **comunism (ist)** nu au nimic comun cu sufixul „ist-ism“ și nici nu se vor confunda cu alte cuvinte stenografiate, deoarece contextul frazei în care vom întîlni aceste cuvinte ne ajută întotdeauna.

De reținut:

— Realizarea abreviației corespunzătoare cuvîntului „pentru“ se face astfel: un „e“ caligrafic din scrierea curentă care se continuă cu o răsucire înapoi.

— Semnele care intră în componența unei abreviații ce redă un grup de cuvinte se scriu în ordinea în care se află cuvintele respective. Exemplu: „o dată pentru totdeauna“: se scrie mai întîi cerculețul, puțin deasupra traseului principal, dedesubt, respectiv pe traseul principal, semnul lui „pentru“ și apoi cel de-al treilea cuvînt: „totdeauna“. Această regulă este generală pentru toate abreviațiile.

Se recomandă:

— Să se caute cuvinte care încep cu grupul „pr“ și altele cu sufixul „ist-ism“ și să fie stenografiate de cîteva ori.

— Să se alcătuiască propoziții cu semnele învățate și să se aplice prefixul „pr“ și sufixul „ist-ism“. Folosirea prefixelor și sufixelor înseamnă spor de „viteză“ stenografică.

— Să se învețe abreviațiile și să se repete întotdeauna cele învățate anterior.

Abreviații :*

Zi de zi sau zi cu zi		Pentru prima oară sau pentru prima dată	
Totdeauna		Pentru totdeauna	
O dată		O dată pentru totdeauna	
Deodată		Kilometru	
Totodată		Kilogram	
Astă dată		Aplauze	
De astă dată	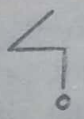	Aplauze prelungite	
Pentru		Trebuie	
Pentru că sau pentru ca		De ce? sau Întrebare	
Pentru aceasta sau pentru acesta		Pentru acestea sau pentru aceștia	

---

* *și aceste abreviații se scriu pe trasul principal.*

Lecția 5

CATEGORIA ARCURILOR

În această categorie sînt trei semne stenografice, corespunzătoare consoanelor ț, z, v. Ele sînt „rude“ directe cu primele trei consoane din categoria liniilor drepte: t, d, f, avînd aceeași dimensiune.

Dacă luăm pe „t“-ul stenografic de ambele capete și îl arcuim spre dreapta, se va transforma în semnul stenografic „ț“. Dacă îl luăm pe „d“-ul stenografic și îl vom arcui spre stînga, va deveni semnul stenografic „z“, iar dacă îl vom lua pe „f“-ul stenografic de ambele capete și îl vom arcui tot spre stînga, se va transforma în semnul stenografic „v.“

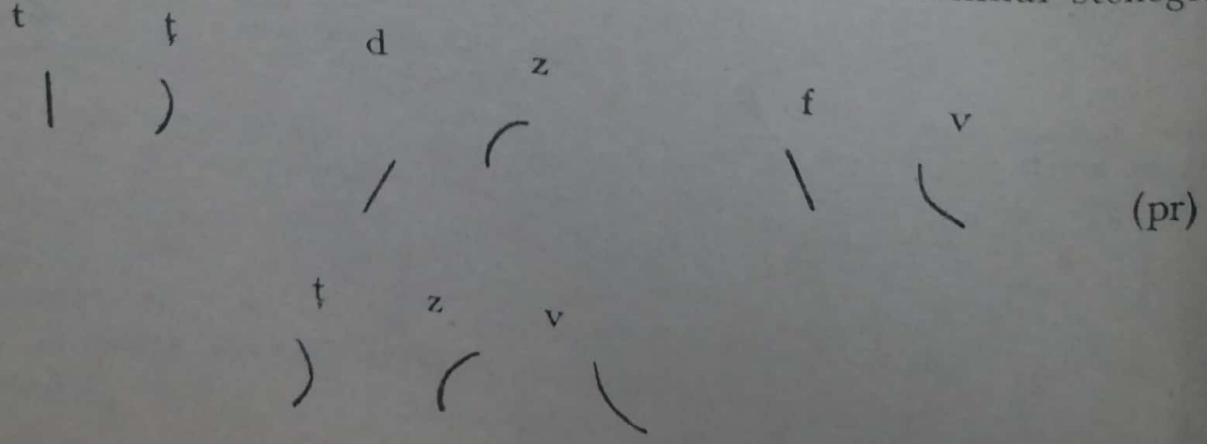

(pr)

LEGAREA ARCURILOR ÎNTRE ELE

ţţ ţz ţv

(ss)
(pr)
(si)

zţ zz zv (excepţia: zăvoi)

(ss)
(pr)
(si)

vţ vz vv

(ss)
(pr)
(si)

Legarea semnelor din categoria arcurilor este corectă numai atunci cînd formează un unghi. Pentru a se respecta această regulă, în legarea lui „z" cu „v", obligatoriu semnul stenografic „v" îşi schimbă deschizătura iniţială. Aceasta este considerată o excepţie, numită excepţia „zăvoi". Dacă s-ar scrie normal, la o stenografiere rapidă „z"-ul s-ar contopi cu „v"-ul, nemaiformîndu-se unghi.

Ea se aplică ori de cîte ori aceste două consoane se întîlnesc în componenţa cuvintelor, între ele fiind doar vocale.

Dublarea sau triplarea consoanelor de acelaşi fel din această categorie se face întocmai ca la semnele din categoria liniilor drepte. Pentru dublare, se aplică un sfert din semnul stenografic „s" la mijlocul consoanei stenografiate, iar pentru triplare — deci trei consoane de acelaşi fel din categoria arcurilor, între care nu avem decît vocale — se va aplica, la mijlocul semnului stenografiat, un „v" din scrierea curentă.

Scanat cu CamScanner

Important de reținut că în legarea arcurilor trebuie neapărat să se creeze un unghi. Exemple:

– Zizi este în zăvoi să taie vița

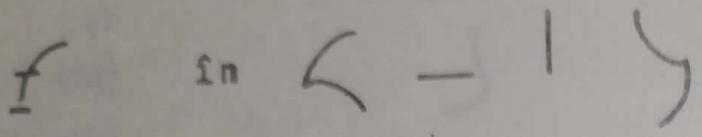

(ss)
(pr)
(si)

– Țeava a fost sudată de Vova

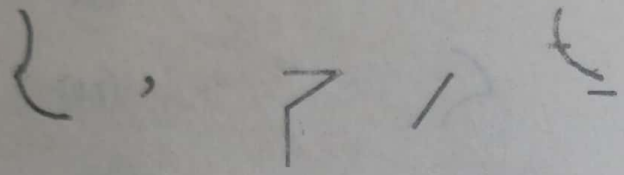

(ss)
(pr)
(si)

– Rezerva de țiței a fost avizată

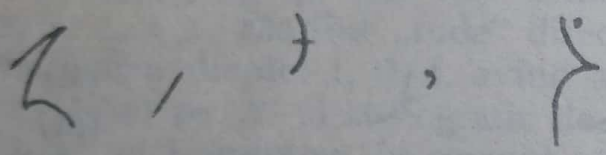

(ss)
(pr)
(si)

Se recomandă:

– Să nu se ridice creionul pînă nu se termină legarea semnelor dintr-un cuvînt.
– Să se scrie de 20 de ori toate semnele din categoria arcurilor, repetîndu-se în gînd sau cu voce tare fiecare semn.
– Să se lege de 30 de ori arcurile între ele, repetîndu-se cu voce tare sau în gînd de fiecare dată.
– Să se învețe abreviațiile și să se repete cele învățate anterior.
– Să se alcătuiască propoziții cu semnele și abreviațiile învățate pînă acum.

Scanat cu CamScanner

Abreviații: *

Eficacitate

Eficient

Eficiență

Afară de aceasta
Afară de acesta

Afară de acestea
Afară de aceștia

Concentra

Dintîi

Noi, nou, nouă

Domn, doamnă

Fascist

Fasciști

Cu tot dinadinsul

Întoarce
Înapoi

Una după alta
Unul după altul

Noutate (cu fam.)

Novator (cu fam.)

Vostru (voastră)

Voștri (voastre)

Dezvolta (cu fam.) 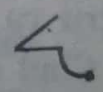

---

* *Toate aceste abreviații se scriu pe traseul principal.*

Scanat cu CamScanner

LEGAREA ARCURILOR CU LINIILE DREPTE

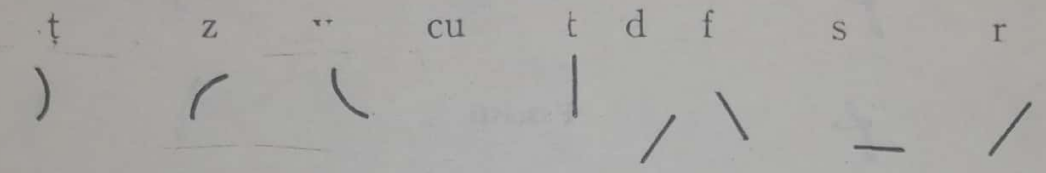

Am menționat că semnele din categoria arcurilor sînt „rude" cu primele trei semne, respectiv consoane, din categoria liniilor drepte. Cînd într-un cuvînt se întîlnesc aceste „rude", între ele fiind doar vocale, atunci prima dintre ele va fi dublată, la mijlocul semnului, cu un sfert din „r"-ul stenografic.

Dacă după o consoană din categoria arcurilor urmează consoana „r", între ele fiind doar vocale, atunci arcul respectiv se dublează, ocupînd spațiile din „pachetul" de trasee.

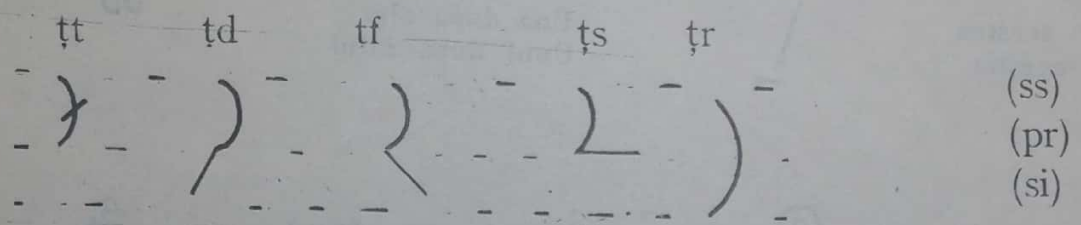

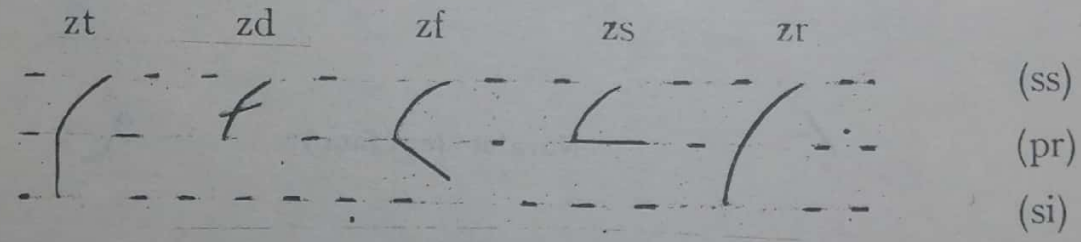

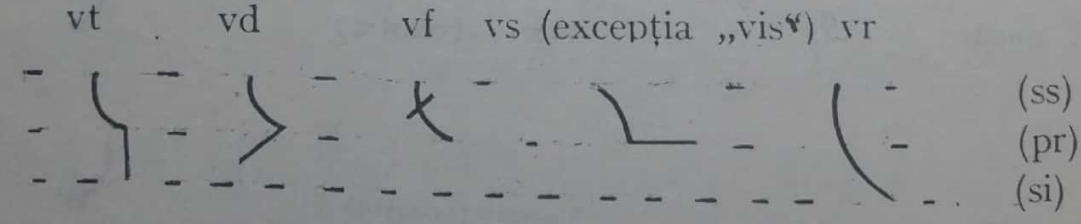

Și în legarea arcurilor cu liniile drepte trebuie să se formeze un unghi pentru ca legarea să fie corect executată.

Cînd după „v"-ul stenografic urmează semnul stenografic „s", atunci „v" își schimbă deschizătura inițială. Această schimbare a dat naștere la excepția „vis".

Scanat cu CamScanner

De reținut că se aplică excepția „vis“ ori de cîte ori aceste două consoane se întîlnesc în componența unui cuvînt, una după alta, între ele fiind doar vocale.

LEGAREA LINIILOR DREPTE CU ARCURILE ABREVIAȚII

t d f s r cu ț z v

Și în cadrul acestor legări, cînd „rudele“ se întîlnesc, respectiv **t** cu **ț**, **d** cu **z** și **f** cu **v**, prima consoană va fi dublată, la mijlocul semnului cu un sfert din „r-ul“ stenografic, adică cu un sfert de linie oblică, scrisă de jos în sus, de la stînga spre dreapta.

tț tz tv (excepția „tiv“)

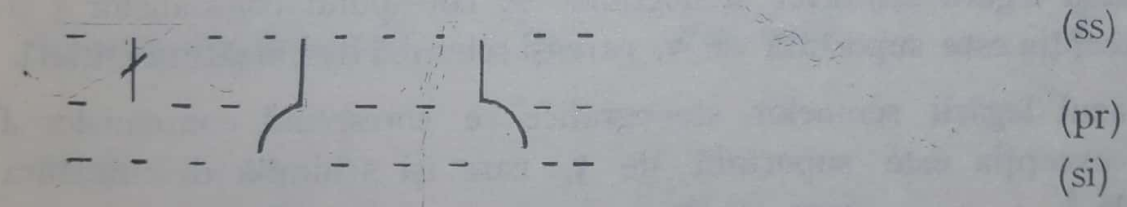

dț dz dv

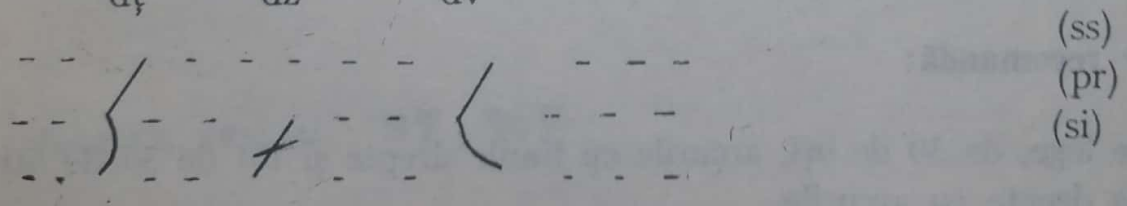

fț (excepția față) fz fv

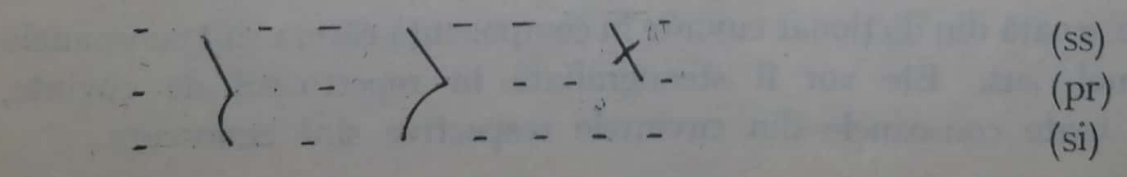

Scanat cu CamScanner

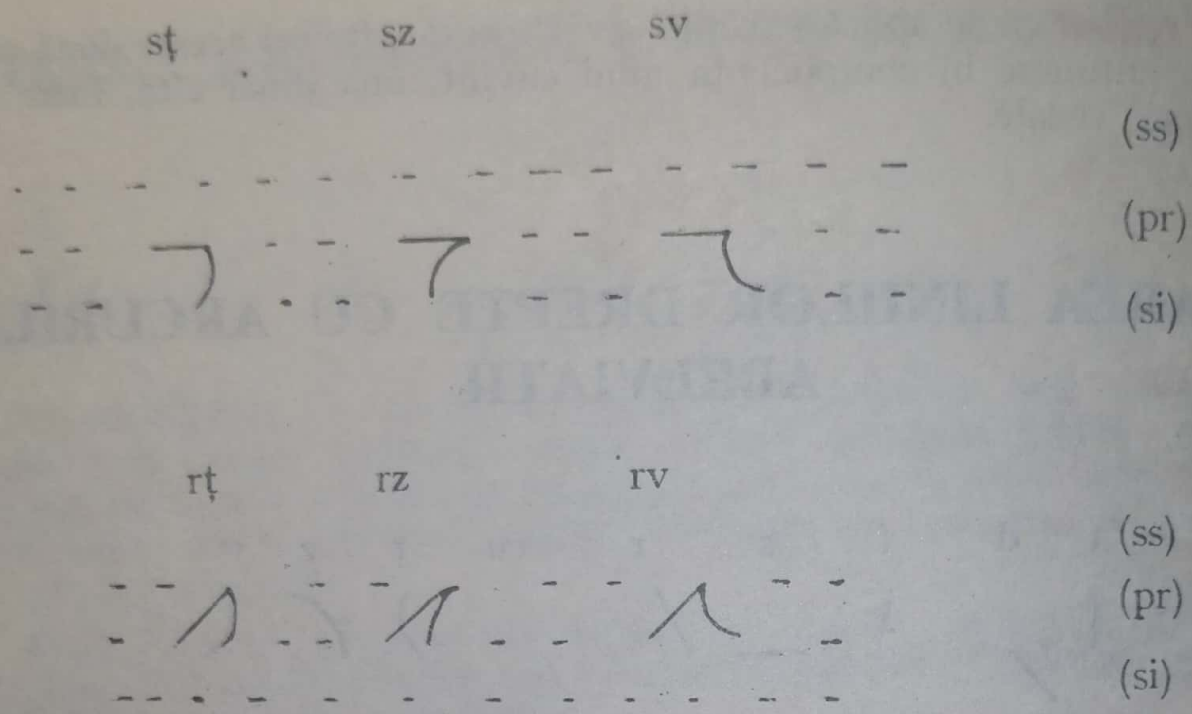

De reținut;

— În legarea acestor semne, respectiv, „arcurile" cu „liniile drepte" și „liniile drepte" cu „arcurile" trebuie să se creeze un unghi.

— În cazul legării semnelor stenografice ce corespund consoanelor **t** și **v**, excepția este suportată de **v**, care își schimbă deschizătura inițială.

— În cazul legării semnelor stenografice ce corespund consoanelor **ț** și **ț**, excepția este suportată de **ț**, care își schimbă deschizătura inițială.

Ambele excepții se aplică ori de cîte ori consoanele respective se întîlnesc în componența cuvintelor, între ele nefiind decît vocale.

Se recomandă:

— Să se lege, de 30 de ori, arcurile cu liniile drepte și tot de 30 de ori liniile drepte cu arcurile.

— Să se scrie de 10 ori cele patru excepții întîlnite: **zăvoi, vis, tiv** și **față**.

— Să se scoată din dicționar cuvinte în componența cărora sînt consoanele de mai sus. Ele vor fi stenografiate în repertoarul de cuvinte, dacă toate consoanele din cuvintele respective sînt cunoscute.

Scanat cu CamScanner

Abreviații: *)

Articol

Așadar

Dumneavoastră

Revoluție

Revoluție socialistă

Revoluția din Octombrie 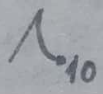

Stradă

1%, 15% etc. 1%, 15%

Circa 3%, 10% etc. ~3%, ~10%

Sovietic

U.R.S.S. 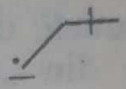

Sfîrșit

S.U.A.

Unul, una 1

Unii, unele 1

Unor, unora 1

---

* *Toate aceste abreviații se scriu pe traseul principal.*

Scanat cu CamScanner

Lecția 6

Grupurile consonantice cu „r“ din categoria arcurilor Excepțiile cu „r“

Și consoanele din categoria arcurilor se măresc ca dimensiune, ocupînd spațiile din „pachetul de trasee“, atunci cînd după ele urmează consoana „r“.

Prima parte a semnului, de la traseul secundar superior la traseul principal este, de pildă, consoana „ț“, iar de la traseul principal la cel secundar inferior este consoana „r“.

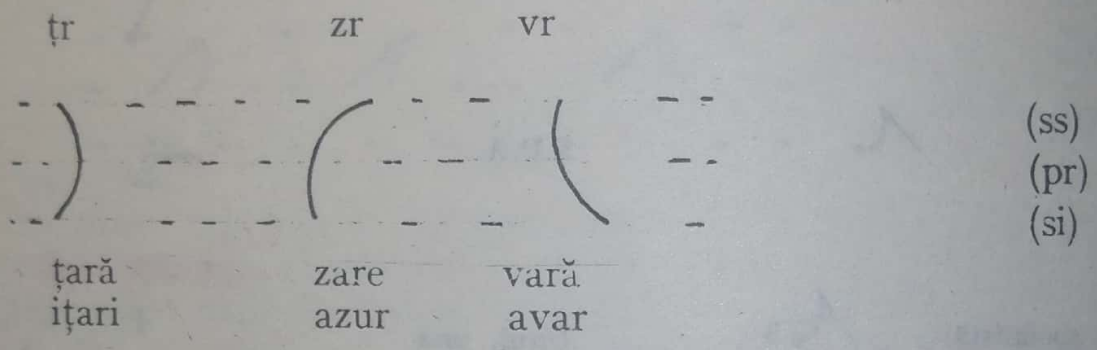

Dacă vom întîlni cuvinte formate din doi de „ț“ și după aceea „r“, se scrie scheletul consonantic, care începe cu „ț“ și se termină cu „r“, contopit în consoana dinainte și după aceea, în teritoriul lui „ț“ dublăm cu un sfert din „s“-ul stenografic. Deci, în descifrare vom avea întîi două consoane de „ț“ și apoi un „r“.

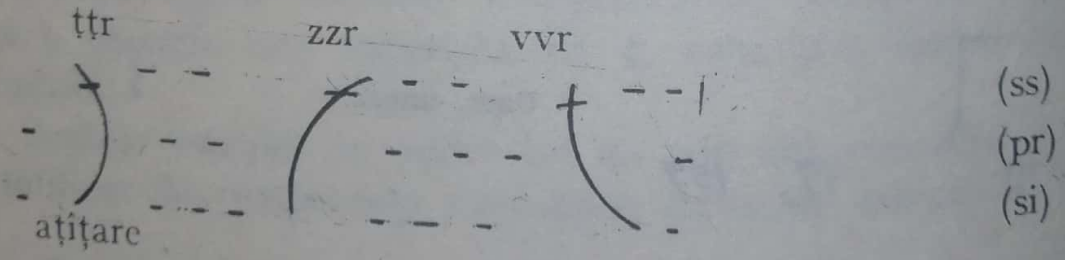

Dacă după consoana „r“ urmează un alt „r“, vom dubla cu un sfert din „s“-ul stenografic finalul scheletului consonantic,

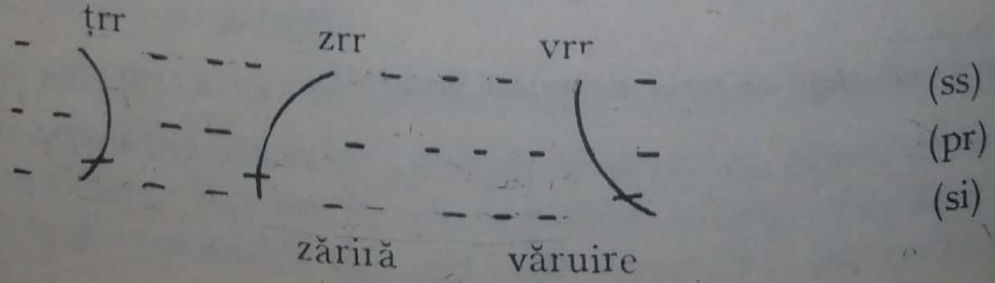

Dacă vom întîlni cuvinte formate din două consoane de același fel din categoria arcurilor și după aceea, în continuare, doi de „r", vom scrie scheletul consonantic respectiv și vom dubla fiecare consoană, în ordinea din cuvînt, cu un sfert din semnul stenografic „s".

ţţrr zzrr vvrr

Dacă avem cuvinte formate din trei consoane din categoria arcurilor, repetate una după alta (între ele nefiind decît vocale) și după aceea urmează consoana „r", atunci vom „tripla" în teritoriul primei consoane stenografiate cu un „v" din scrierea curentă, astfel:

ţţţr zzzr vvvr

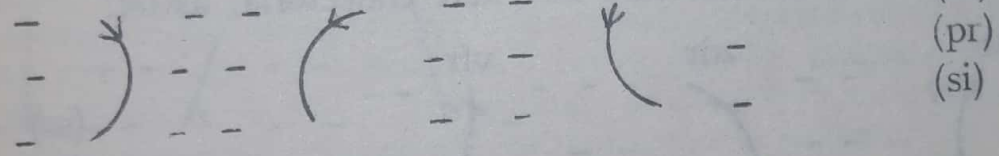

Și invers, dacă după o consoană din categoria arcurilor urmează trei de „r", atunci triplarea se face în partea finală a semnului, astfel:

ţrrr zrrr vrrr

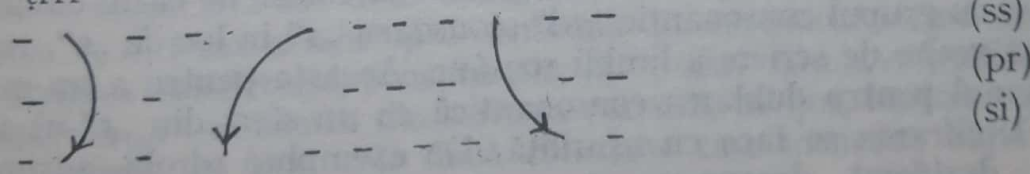

De reținut că vom tripla grupurile consonantice din această categorie de semne și atunci cînd între cele trei consoane se află și „ruda" din categoria liniilor drepte, astfel:

ţţtr zzdr vvfr
ţţţr zdzr vfvr
ţttr zddr vffr

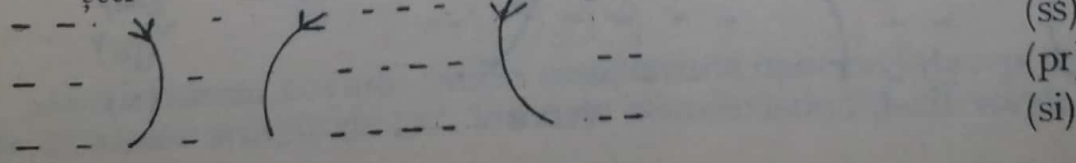

Scanat cu CamScanner

Bineînțeles că această triplare se aplică și la grupurile consonantice cu „r" din categoria liniilor drepte, atunci cînd între cele trei consoane se află „ruda" directă din categoria arcurilor, astfel:

ttțr ddzr ffvr
tțtr dzdr fvfr
tttr dzzr fvvr

Exemple în limba română cu aceste grupuri consonantice cu „r" sînt mai greu de găsit, dar în alte limbi, cum ar fi, de pildă, ceha, polo-neza, croata și altele, pot fi întîlnite cuvinte în componența cărora să existe, în ordine, aceste consoane.

Dacă după o consoană din categoria arcurilor urmează „ruda" directă din categoria liniilor drepte și după aceea consoana „r", vom scrie scheletul consonantic și apoi vom dubla, dar cu un sfert de „r" stenografic în teritoriul arcului care ne-a dat traiectoria, astfel:

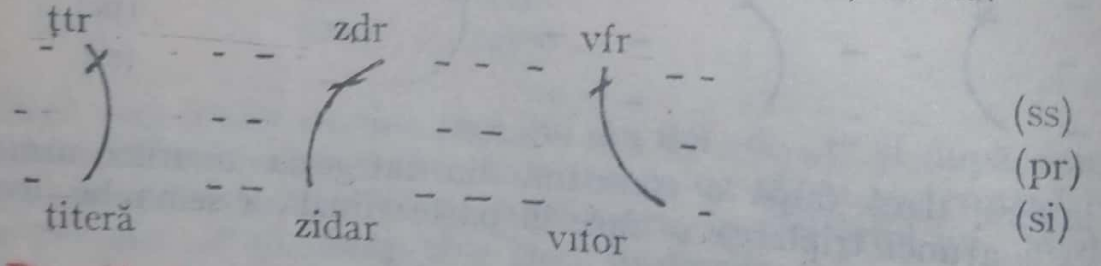

De reținut că întotdeauna stenograful va folosi în cazul cuvintelor care încep cu grupul consonantic „zd" ,consoana „s" în loc de „z", respectiv forma veche de scriere a limbii române. Aceasta pentru a nu mai rigidica creionul pentru dublarea consonantică cu un sfert din „r"-ul stenografic. Descifrarea se face cu ușurință. De exemplu: zdrobi, zdruncina, zdravăn, deziderat, dezarmare etc.

Vom întîlni cuvinte sau grupări consonantice din această categorie în componența unor cuvinte în care se repetă după „tr", „zr" și „vr" aceeași consoană care a dat traiectoria semnului. Atunci, după scrierea grupului consonantic cu „r", se lipește jos, în dreapta, un sfert din „s"-ul stenografic. Astfel:

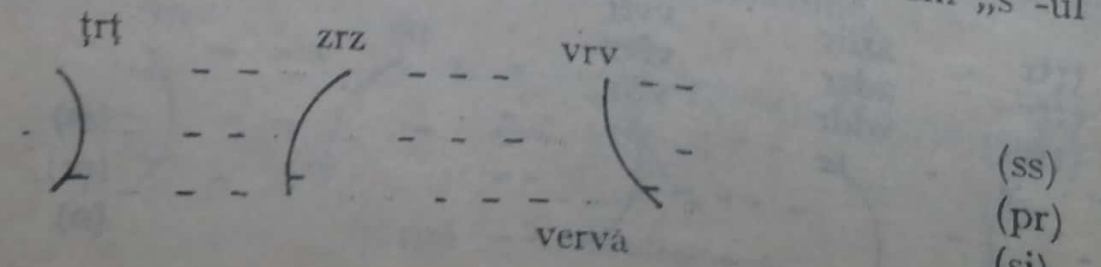

Dacă după grupurile consonantice „ţr", „zr" şi „vr" urmează „rudele" lor din categoria liniilor drepte: t, d, f, atunci lipirea se va face, tot jos, în dreapta scheletului consonantic, dar cu un sfert de „f" stenografic:

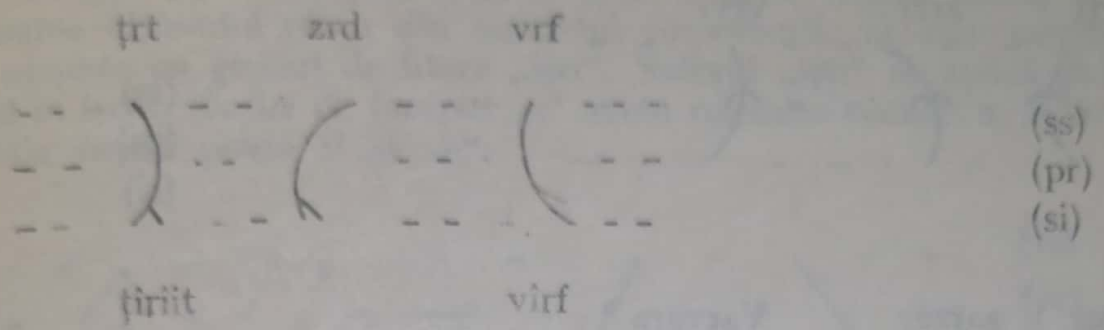

Bineînţeles că aceeaşi „lipire" se va face şi în cazul în care după grupurile consonantice „tr", „dr" şi „fr" urmează „rudele" lor din categoria arcurilor: ţ, z, v:

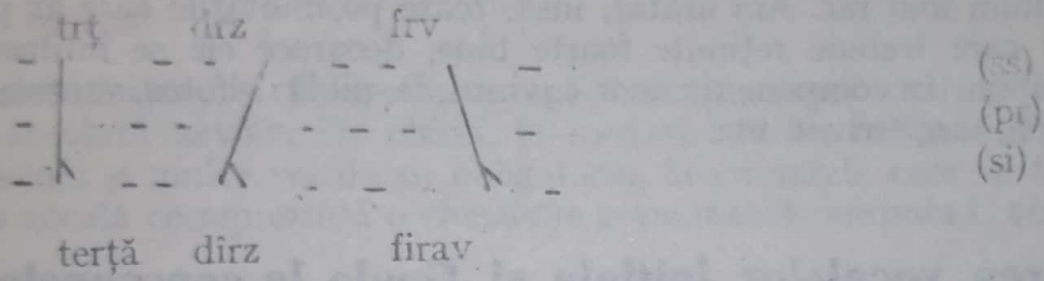

Dacă după grupurile consonantice „ţr", „zr" şi „vr" urmează două consoane de acelaşi fel cu consoana din categoria arcurilor care a dat traiectoria respectivă sau două consoane de acelaşi fel dintre „rudele" lor, respectiv: t, d, f sau „ruda" şi o consoană din categoria arcurilor, atunci, după scrierea scheletului consonantic „ţr", „zr" sau „vr", adăugăm o „triplare" cu „v"-ul nostru din scrierea curentă, tot jos, în dreapta. Acest „v" reprezintă, în fapt, cele două consoane care urmează după grupul consonantic cu „r". Astfel:

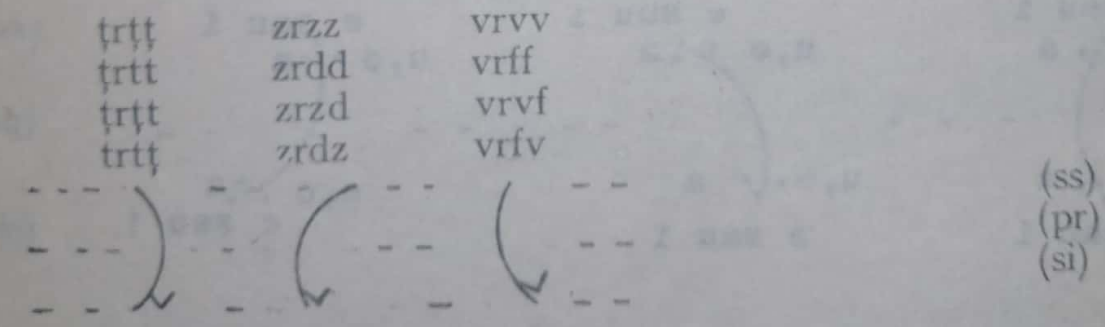

Dacă întîlnim cuvinte sau în componenţa unor cuvinte repetări ordonate de arcuri urmate de „r", între ele nemaiexistînd decît vocale, atunci

Scanat cu CamScanner

scriem scheletul consonantic, iar la mijlocul semnului respectiv intersectăm cu o jumătate dintr-un cerc, și anume cu „emisfera nordică", astfel:

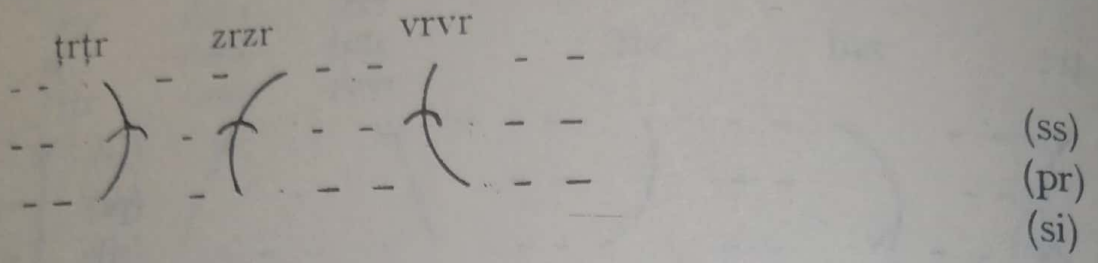

ţurţur zarzăr Varvara *

Cuvinte formate din grupuri consonantice cu „r" din categoria arcurilor întîlnim mai rar. Am arătat, însă, toate posibilitățile care ar putea exista și care trebuie reținute foarte bine, deoarece ele se întîlnesc la începutul sau în componența unor cuvinte. De pildă: viforos, varormetru, benzedrină, azoderivat etc.

Aplicarea vocalelor inițiale și finale la consoanele din categoria arcurilor

Aplicarea vocalelor inițiale și finale la cuvintele formate din consoanele categoriei „arcurilor" se face după același principiu ca la cele din categoria liniilor drepte. Astfel:

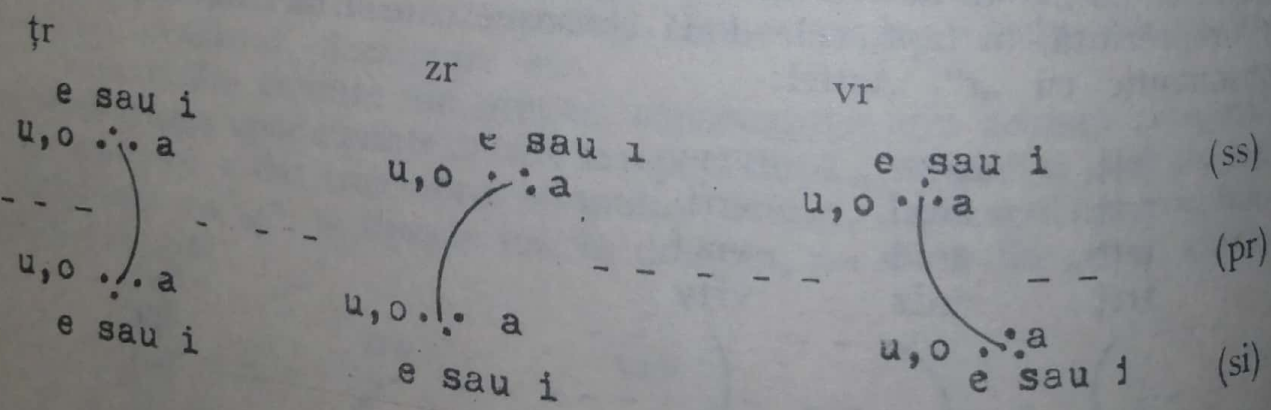

* *Substantivele proprii se subliniază cu un sfert din semnul stenografic „s".*

SUFIXUL „IŞTI“

Sufixul „işti“ nu este altceva decît o mică virgulă scrisă în continuarea ultimului semn din scheletul consonantic al unui cuvînt care se sfîrşeşte cu grupul de litere „işti“. Sufixul „işti“ se aplică şi atunci cînd în locul vocalei de început „i“ avem celelalte vocale: a, e, o, u, iar vocala finală poate fi şi „e“.

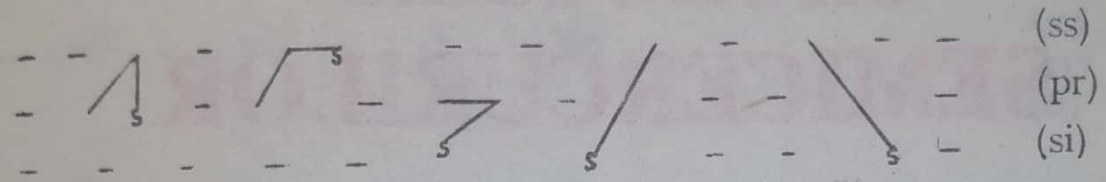

artişti rasişti sudişti doreşte făureşte

De reţinut:

— Vocalele iniţiale şi finale nu se aplică decît atunci cînd stenograful are absolută nevoie. De obicei, la cuvinte scurte, formate din 1—2 consoane şi multe vocale şi, obligatoriu, la cuvintele care se termină cu o vocală ce reprezintă o chestiune gramaticală: zorindu-i, vîrîndu-i.

Se recomandă:

— Să se scoată cuvinte cu sufixul „işti“. Cele care au în componenţa lor consoanele învăţate pînă acum vor fi stenografiate, celelalte vor fi trecute în repertoar, la litera corespunzătoare, urmînd a fi stenografiate pe măsură ce vor fi cunoscute semnele stenografice ale consoanelor respective.

CATEGORIA SEMICERCURILOR

Fac parte din această categorie următoarele consoane:

c (k) n ce (ci) - j

Este categoria cu cele mai mici semne stenografice, fiecare semn reprezentînd o parte dintr-un cerc. Pentru a fi reținute cît mai bine le vom explica astfel:

Tăiem un cerc pe jumătate, **orizontal**. Partea superioară (numită de noi „emisfera nordică") este **c** (k); partea inferioară („emisfera sudică") este **n**.

Tăiem un cerc, **pe verticală**, în două părți. Partea din stînga este **ce** (ci), cea din dreapta **j**:

c (k) n ce (ci) j

LEGAREA SEMICERCURILOR ÎNTRE ELE

cc cn cce cj

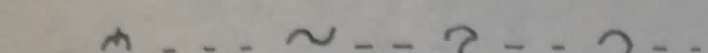

(ss)
(pr)
(si)

nc nn nce nj

(ss)
(pr)
(si)

cec cen cece cej

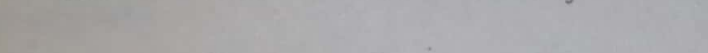

(ss)
(pr)
(si)

jc jn jce jj

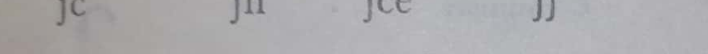

(ss)
(pr)
(si)

La legarea semicercurilor între ele trebuie, de asemenea, să se creeze un unghi. Excepție fac următoarele legări: cn, cj, nc, cen, care nu pot face unghi, iar prin legare, atît **cj**, cît și **cen** devin un cerc neterminat, respectiv trei sferturi dintr-un cerc.

cn cj nc cen

(ss)
(pr)
(si)

Dublarea semicercurilor de același fel se va face întocmai ca la celelalte semne cu un sfert din „t"-ul sau „s"-ul stenografic:

cc nn cccc jj

(ss)
(pr)
(si)

Scanat cu CamScanner

Triplarea consoanelor din categoria semicercurilor se va face to cu „v"-ul din scrierea curentă, astfel:

ccc nnn cecece jjj

(ss)
(pr)
(si)

Abreviații: *

Vreodată	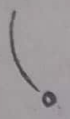	**Aici**	
Vreunul, vreuna		**Ici, colo**	
Cunoaște (cu fam.)		**Comunism (ist.)**	
Nostru (cu fam.)		**Comuniști**	
Acesta, aceasta		**Constituie, Constituție** **	
Aceștia, acestea		**Centru, centralizare**	
Coincidență		**Niciodată**	
Compromis		**Încă o dată**	
Cu alte cuvinte		**Cu aceasta (acesta)**	
Acolo		**Cu acestea (aceștia)**	

* *Toate aceste abreviații se scriu pe traseul principal.*

** *Abreviația „constituie", valabilă și pentru „Constituție", se subliniază cu un „s" stenografic.*

Se recomandă:

– Să se scrie de 20 de ori categoria semicercurilor, repetîndu-se în gînd sau cu voce tare fiecare semn.
– Să se lege de 30 de ori semicercurile între ele, repetîndu-se cu voce tare sau în gînd fiecare legare realizată.
– Să se facă propoziții cu semnele, abreviațiile, prefixul și sufixele învățate.
– Să se învețe abreviațiile la perfecție, repetîndu-se permanent și cele învățate pînă acum.
– Fiecare abreviație să fie trecută în repertoarul de abreviații, la litera corespunzătoare.
– Să nu se ridice creionul pînă nu se termină legarea semnelor din scheletul consonantic al unui cuvînt.
– Nu uitați, substantivele proprii se subliniază cu un sfert din „s"-ul stenografic.

Lecția 8

LEGAREA SEMICERCURILOR CU LINIILE DREPTE

c n ce j cu t d f s r

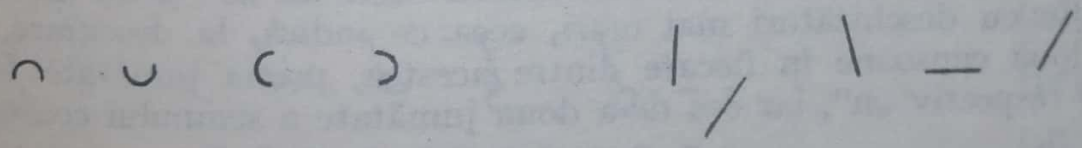

ct cd cf cs (x) excepția „casă" cr

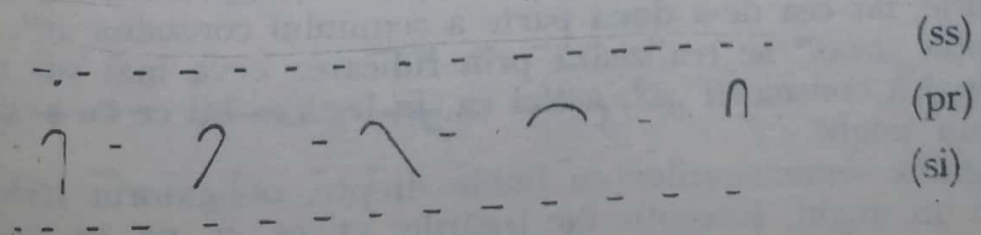

nt nd nf ns nr

excepția „nas“

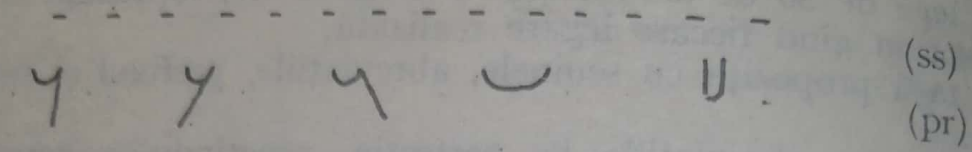

(ss)
(pr)
(si)

cet ced cef ces cer

excepția „ceas“

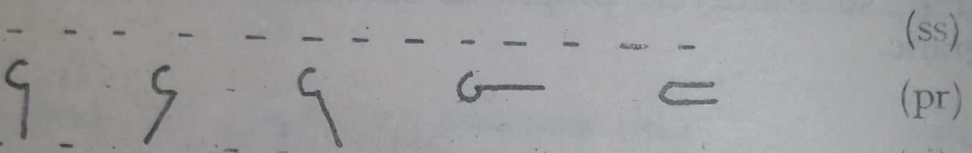

(ss)
(pr)
(si)

jt jd jf js jr

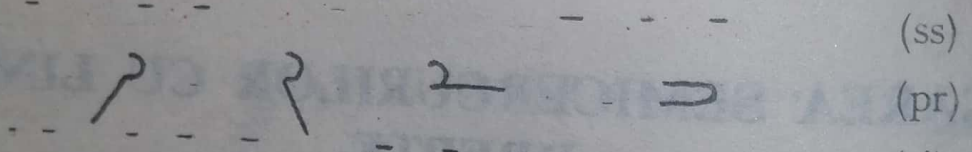

(ss)
(pr)
(si)

De reținut următoarele:

— Litera „x“ în sistemul nostru stenografic înseamnă consoanele „cs“ cum fonetic, de altfel, se și aude atunci cînd se pronunță „x“.

— Excepțiile „casă și „nas“ nu sînt altceva decît un „c“ și un „n“ stenografic cu deschizături mai mari, ceea ce indică, la descifrare, că sînt două consoane în fiecare dintre acestea, prima jumătate fiind „c“ și respectiv „n“, iar cea de-a doua jumătate a semnului consoana „s“.

— Cînd consoanele din categoria semicercurilor întîlnesc pe „r“, acesta se contopește cu semicercul respectiv, transformînd semicercul, vizibil, pe verticală. Prima parte a semnului va fi consoana din această categorie, iar cea de-a doua parte a semnului consoana „r“.

— Excepția „ceas“ se realizează prin ridicarea ceva mai sus de traseul principal a consoanei „s“, astfel ca, în legarea lui **ce** cu **s**, să se realizeze un unghi.

— În legarea semicercurilor cu liniile drepte, obligatoriu trebuie să se creeze un unghi. Excepție fac legările: ct, cs, cr, ns, nr, cer. jr.

Scanat cu CamScanner

LEGAREA LINIILOR DREPTE CU SEMICERCURILE. EXCEPȚII. ABREVIAȚII

t d f s r cu c n ce j

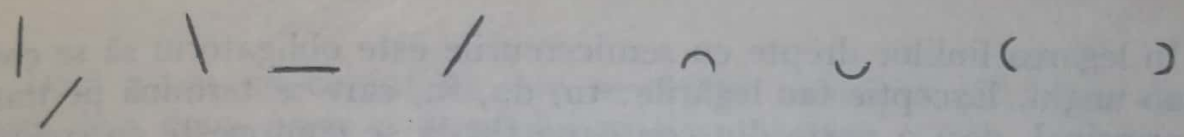

tc tn tce tj

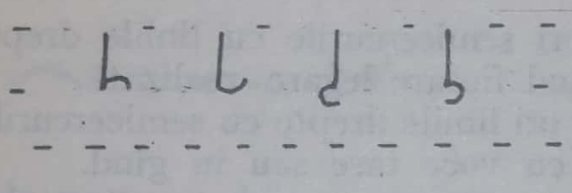

(ss)
(pr)
(si)

dc dn dce dj

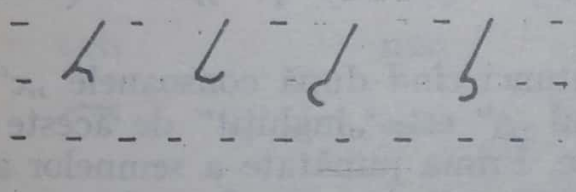

(ss)
(pr)
(si)

fc fn fce fj

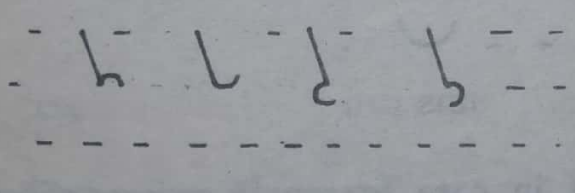

(ss)
(pr)
(si)

sc sn sce sj

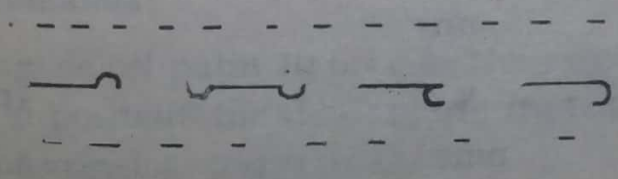

(ss)
(pr)
(si)

Scanat cu CamScanner

rc rn rce ri

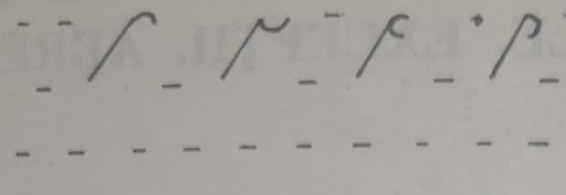

(ss)
(pr)
(si)

De reținut:

— În legarea liniilor drepte cu semicercurile este obligatoriu să se creeze un unghi. Excepție fac legările: tn, dn, fn, care se termină pe traseul principal, deci o parte din consoana finală se contopește cu consoana cu care se leagă.

Se recomandă:

— Să se lege de 30 de ori semicercurile cu liniile drepte, repetîndu-se cu voce tare sau în gînd fiecare legare realizată.
— Să se lege tot de 30 de ori liniile drepte cu semicercurile, fiecare legare realizată repetîndu-se cu voce tare sau în gînd.

Excepțiile „cs“ (casă) și „ns“ (nas)

Așa cum am arătat, atunci cînd după consoanele „c“ sau „n“ urmează consoana „s“, semnul „s“ este „înghițit“ de aceste consoane, iar ele se măresc ca dimensiune. Prima jumătate a semnelor astfel realizate reprezintă consoanele „c“ sau „n“, iar cea de-a doua parte, consoana „s“.

cs ns

(pr)

coasă uns

Dacă avem un cuvînt în care se repetă prima consoană („c“ sau „n“) și după aceea urmează consoana „s“, atunci vom dubla în prima parte a semnului realizat. Astfel:

ccs nns

(pr)

cocs nins

Scanat cu CamScanner

Și vom tripla prima parte a semnului realizat, dacă înainte de consoana „s“ vom avea trei consoane de „c“ sau „n“. Astfel:

cccs nnns

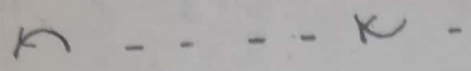

(pr)

Dacă avem un cuvînt în care se repetă consoana „s“, vom dubla în cea de-a doua parte a semnului realizat. Astfel:

css nss

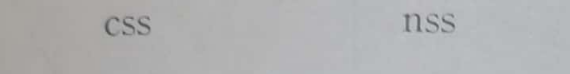

(pr)

Și vom tripla partea a doua a semnului realizat, dacă se va repeta în cuvînt, după consoanele „c“ sau „n“, consoana „s“ de trei ori, între ele nefiind decît vocale. Astfel:

csss nsss

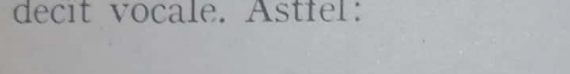

(pr)

Dacă, însă, după grupul consonantic „cs“ sau „ns“, în componența cuvîntului urmează consoanele cu care încep excepțiile „casă“ și „nas“, atunci acestea se vor scrie în continuare. Astfel:

csc nsn

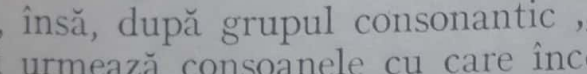

(pr)

Se recomandă:

— Să se scrie de cel puțin 10 ori cele trei excepții („casă“, „nas“, „ceas“), precum și posibilitățile de dublare, triplare și de repetare, după excepții, a consoanelor respective.

Scanat cu CamScanner

Texte și stenogramele lor:

1. Astăzi se desfășoară concursul artistic, iar corul din satul Tătărăști a repurtat din nou succes.

2. Există o creștere a sarcinii de densitate în sectorul forestier, care a ajuns deja la un stadiu satisfăcător.

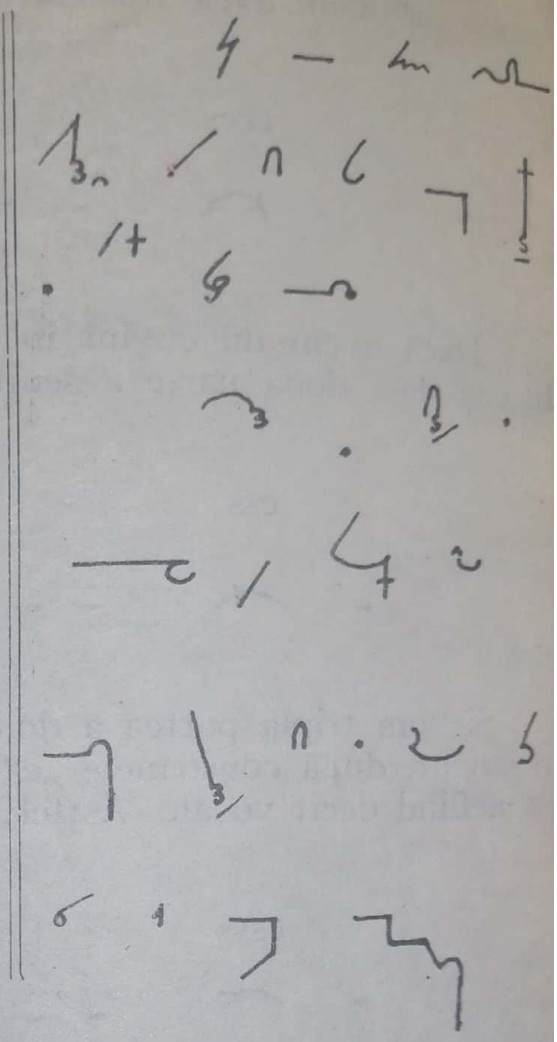

Abreviații: *

Ceea ce		**Concluzie**	
Comitetul Central		**Concluzii**	
Celălalt, cealaltă		**Din zi în zi**	
Ceilalți, celelalte		**De aceea**	
Cu privire la		**Deoarece**	

* *Toate aceste abreviații se scriu pe traseul principal.*

Din nou

Din timp 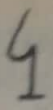

Cunoştinţă de cauză

Din ce în ce

Zilnic

Din cînd în cînd

Zilnice

Disciplină

Dintotdeauna 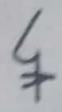

Economie

Lecţia 9

Grupurile consonantice cu „r“ din categoria semicercurilor

Aşa cum am văzut, consoanele din categoriile liniilor drepte şi arcurilor se dublează ca dimensiune atunci cînd îl întîlnesc pe „r“, ocupînd spaţiile din pachetul de trasee, demonstrînd astfel că sînt două consoane — prima parte, pînă la traseul principal, consoana care a dat traiectoria semnului, iar partea a doua, de la traseul principal la cel inferior consoana „r“. Deci „r“-ul în forma sa iniţială nu apare în finalul nici unui semn.

Ce se întîmplă cu consoanele din categoria semicercurilor atunci cînd după ele urmează „r“? Şi aceste consoane îl „înghit“ pe „r“, schimbîndu-şi forma de semicerc, astfel:

c	cr	n	nr	ce	cer	j	jr

Scanat cu CamScanner

Prima parte a grupurilor consonantice cu „r“ din categoria semicercurilor va fi întotdeauna consoana de bază, iar cealaltă jumătate va fi consoana „r“.

cr nr cer jr

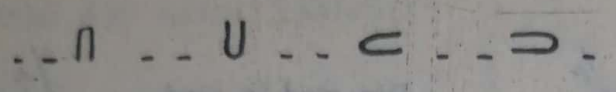

Dacă întîlnim cuvinte în care apar în ordine două consoane din categoria semicercurilor și după aceea „r“, vom scrie scheletul consonantic de bază, respectiv „cr“, „nr“, „cer“ sau „jr“ și apoi vom dubla, cu un sfert din semnul stenografic „s“, prima jumătate a scheletului consonantic realizat. Astfel:

ccr nnr cecer jjr

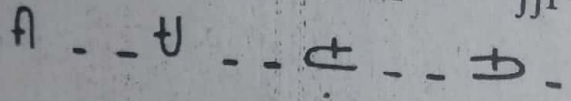

Același lucru îl vom face, respectiv vom dubla jumătatea finală a unui grup consonantic cu „r“ din categoria semicercurilor, atunci cînd urmează doi de „r“.

crr nrr cerr jrr

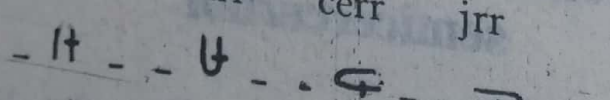

creier narare cerere jurare

Dacă vor fi trei consoane din categoria semicercurilor sau trei de „r“ după asemenea semne, vom tripla, așa cum am triplat semnele din celelalte două categorii pe care le cunoaștem. Astfel:

cccr nnnr cecece jjjr

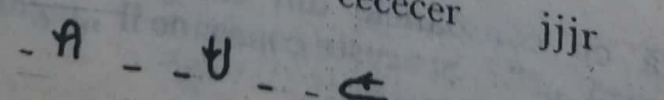

crrr nrrr cerrr jrrr

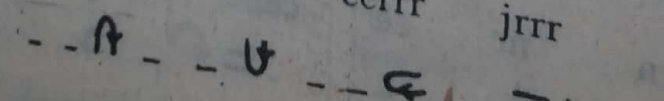

Dacă, însă, după un grup consonantic cu „r" din categoria semicercurilor urmează aceeași consoană care a dat traiectoria semnului, el se va scrie în continuare. Astfel:

crc nrn cerce jrj

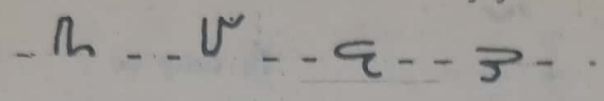

Excepțiile din categoria semicercurilor urmate de „r"

Ne vom ocupa doar de excepțiile „casă" (cs sau x) și „nas" (ns), deoarece excepția „ceas" nu creează nici o problemă cînd îl întîlnește pe „r", care va fi asimilat de „s", ce se va dubla ca dimensiune. Exemplu: necesar.

Excepțiile, „casă" și „nas" se deosebesc de consoanele **c** și respectiv **n** prin aceea că sînt duble ca dimensiune, demonstrîndu-se astfel că în semnul respectiv sînt două consoane.

Dacă aceste două excepții vor întîlni consoana „r", aceasta va fi „înghițită" și excepțiile respective se vor tripla ca dimensiune, astfel:

csr cs c nsr ns n

Dacă întîlnim un cuvînt în componența căruia sînt, în ordine, o repetare de consoane din cele trei ale excepțiilor respective, vom dubla cu un sfert din semnul stenografic „t" în teritoriul consoanei care se repetă în cuvînt. Astfel:

ccsr cssr csrr

nnsr nssr nsrr

Scanat cu CamScanner

Abreviații: *

În urmă		În timp	
Prin urmare **	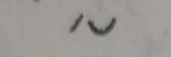	În timp ce	
Ca urmare		În același timp	
Din urmă		În acest timp	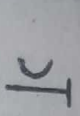
Dincolo		În timpul acesta	
De acolo		În timpurile acestea	
În privința		Înconjura	
În această privință		Îndrepta	
În privința aceasta		Etc.	
În ceea ce privește (În ce privește)		Excepție	

---

* *Toate abreviațiile se scriu pe traseul principal în afară de „prin urmare".*

** *„Prin urmare" se scrie pe traseul secundar superior, pentru că are la început prefixul „pr", care se elimină.*

Scanat cu CamScanner

LEGAREA SEMICERCURILOR CU ARCURILE

c n ce j cu ț z v

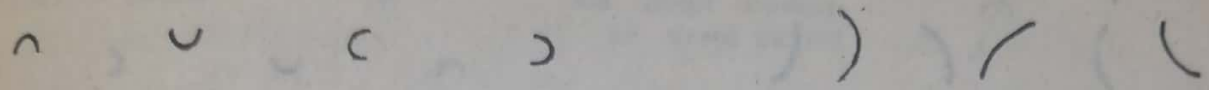

cț cz cv

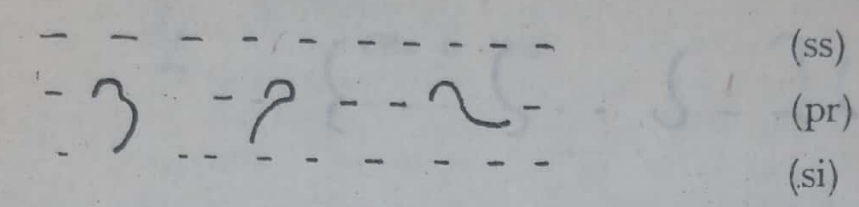

nț nz nv

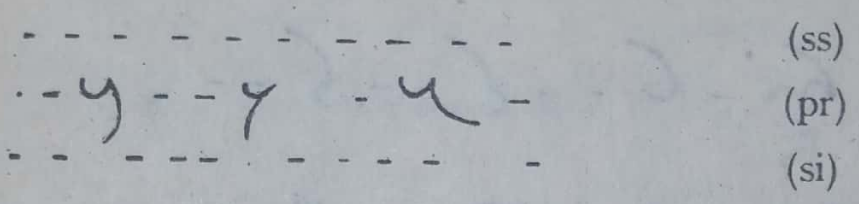

ceț cez cev

jț jz jv

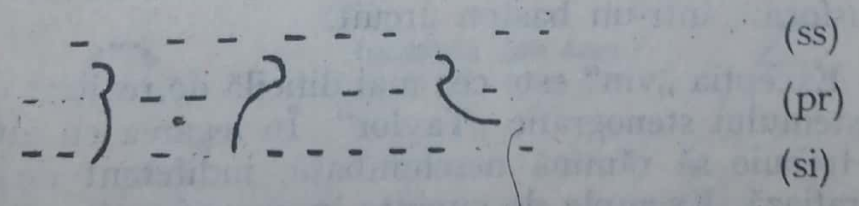

— În legarea semicercurilor cu arcurile este obligatoriu să se creeze un unghi.

— Și grupurile consonantice cu „r“ din categoria semicercurilor, în legarea cu arcurile, trebuie să facă unghi.

Scanat cu CamScanner

LEGAREA ARCURILOR CU SEMICERCURILE ABREVIAȚII

ț z v cu c n ce j

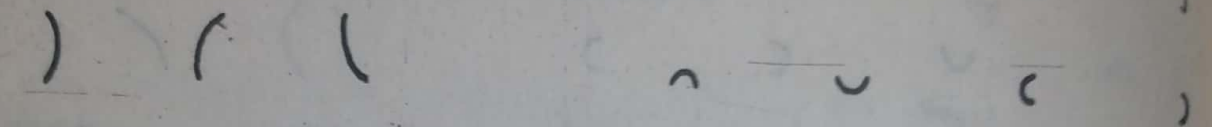

țc țn țce țj

(ss)
(pr)
(si)

zc zn zce zj

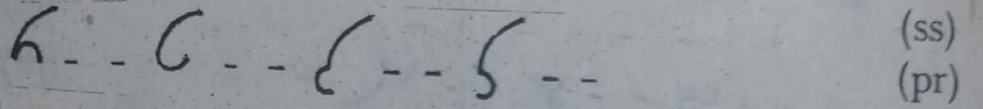

(ss)
(pr)
(si)

vc vn excepția „vin" vce vj

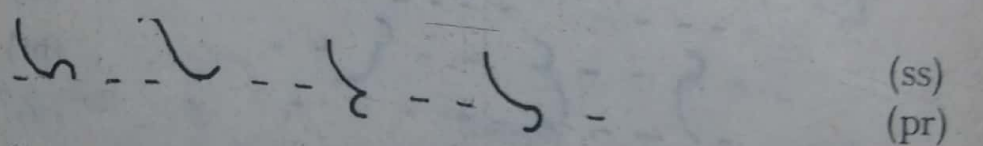

(ss)
(pr)
(si)

— În legarea arcurilor cu semicercurile trebuie neapărat să se creeze un unghi. Excepție fac legările **vn** (excepția „vin") și **zn**, care în legare se transformă într-un baston arcuit.

— Excepția „vin" este cea mai dificilă de realizat dintre toate excepțiile sistemului stenografic „Taylor". În legarea cu alte semne, excepția „vin" trebuie să rămînă neschimbată, indiferent de viteza cu care se stenografiază. Exemple de cuvinte în componența cărora avem excepția „vin":

devin survin revin

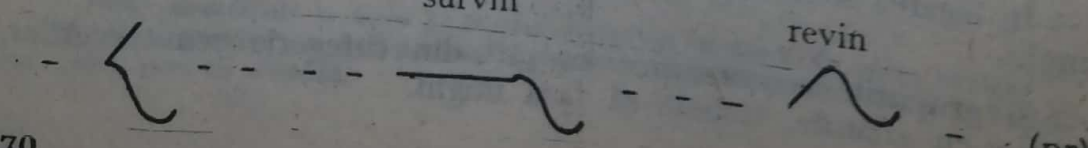

(pr)

Abreviații: *

Din cauză

Din această cauză

Din cauza aceasta

Înainte

Înaintat

Înaintați

Dinainte

Dintr-o dată 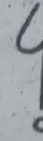

Exemplu, pildă

De exemplu, de pildă

Independență

Extraordinar 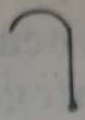

Cu drept cuvînt, pe drept cuvînt 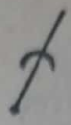

Cîte o dată 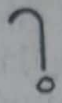

Cît pentru 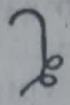

Cît pentru că 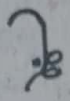

Cu toate că

Cu toate acestea

Civilizație (cu fam.)

Industrie (cu fam.)

* *Toate aceste abreviații se scriu pe traseul principal.*

Lecția II

Aplicarea vocalelor inițiale și finale la consoanele din categoria semicercurilor. Abreviații

Aplicarea vocalelor inițiale și finale la consoanele din categoria semicercurilor este identică cu cea a semnelor stenografice ce corespund consoanelor „t" și „s". Pentru a înțelege aceasta trebuie să ne gîndim întotdeauna că, dacă vom prelungi ambele capete ale semicercurilor ce corespund consoanelor **c** și **n**, ele se vor transforma în „t"-ul stenografic. Pornind de la acest principiu, vom pune în dreapta lui **c** și **n**, la începutul acestor semne, deci al cuvîntului stenografiat, vocala **a** respectiv în interiorul semicercurilor; în stînga acestor semne, tot la începutul cuvîntului, vocalele **o** sau **u**; dacă cuvîntul începe cu vocala **i** sau **e**, după ce se stenografiază, se aplică un punct, la începutul, respectiv în capătul semicercului. Dacă vom avea nevoie să punem în finalul consoanelor **c** sau **n** vocala **a**, ea va fi, respectiv, tot un punct, pus în dreapta semnului, „o" sau „u", în stînga semnului, iar „i" sau „e", în finalul semnului.

Dacă prelungim semnele stenografice corespunzătoare consoanelor „ce" (ci) și „j", vom realiza un „s" stenografic. De aceea, vocalele inițiale și finale se vor aplica la semnele stenografice „ce" și „j" ca și la semnul „s". Astfel, un punct deasupra lui „ce" sau „j" va fi „a", un punct desubt, respectiv în interiorul semicercului, va fi „o" sau „u", iar în vîrful semnului, „e" sau „i". Dacă este necesar să punem un „a" final, atunci punctul va fi pus în interiorul semnului, „o sau „u" sub semn, iar „i" sau „e" în finalul semnului.

Pentru a se înțelege mai bine vom arăta din nou consoanele inițiale și finale la „t" și „s" și apoi la semicercuri.

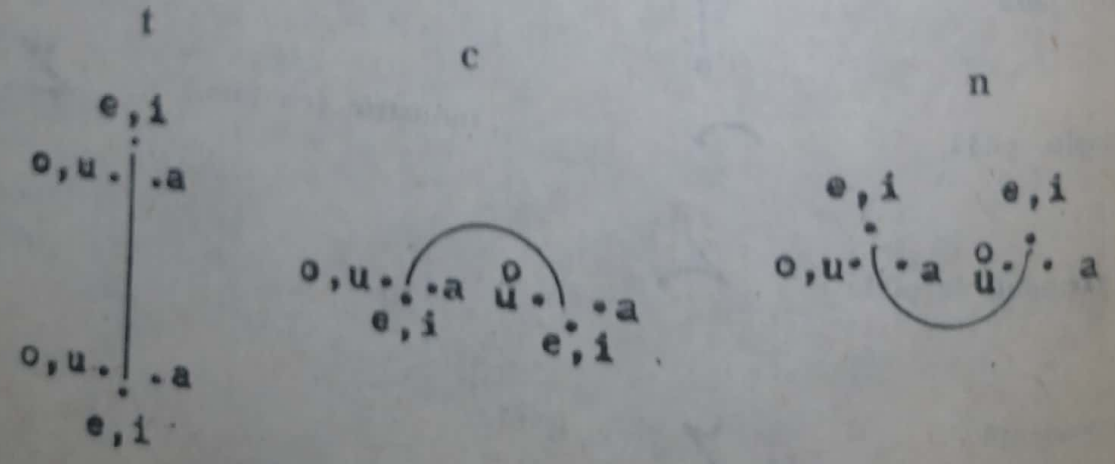

s

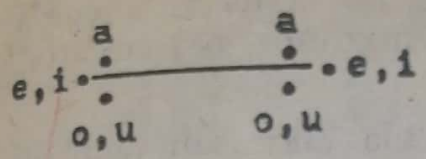

ce (ci)

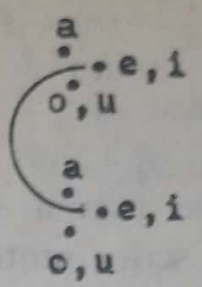

j

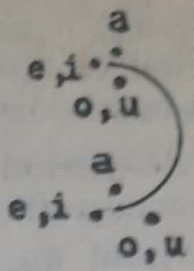

Vocale inițiale la semicercuri

c (k) n ce (ci) j

Vocale finale la semicercuri

c(k) n ce (ci) j

— **Întotdeauna** se stenografiază scheletul consonantic al cuvîntului și apoi se aplică vocala inițială sau finală, dacă stenograful consideră că îi este necesară.

Negația „ne“ — „nu“

În sistemul „Taylor“, cînd stenograful întîlnește cuvinte care încep cu particula „ne“ sau „nu“ avînd sens de negație sau fără sens de negație, elimină automat această consoană inițială „n“ și restul consoanelor componente ale cuvîntului le scrie pe traseul secundar inferior. De pildă, **nepot** sau **nutrit** nu sînt cuvinte cu sens negativ, dar stenograful le scrie

Scanat cu CamScanner

obligatoriu pe traseul secundar inferior, eliminînd deci consoana „n" de la începutul cuvintelor respective. Desigur că tot la fel va proceda şi atunci cînd va întîlni cuvinte cu sens negativ: neştiutor, neascultător, nedorit, nefericit, nefolosit etc., etc.

Cînd descifrează stenograma, adaugă particula „ne" sau „nu" la cuvîntul stenografiat pe traseul secundar inferior.

— Cuvîntul **nu** se scrie întotdeauna pe traseul secundar inferior.

Nina nu a sosit în seara asta

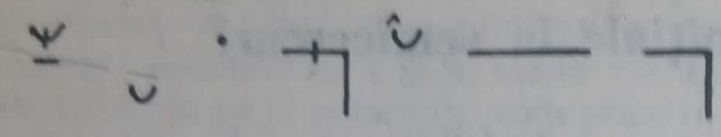

(pr)

Nu s-a străduit să arate ce ştie

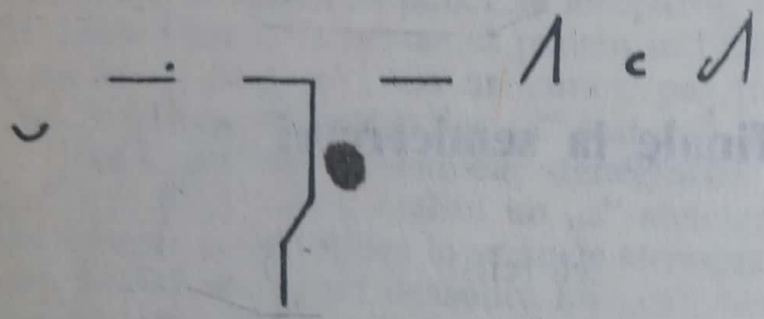

(pr)

— Cuvintele **nu numai** se stenografiază, eliminînd pe primul **nu** (deşi este un cuvînt separat de celălalt) şi se stenografiază, pe secundar inferior, doar cuvîntul **numai**. Cînd descifrăm şi întîlnim semnul acestui cuvînt pe traseul secundar inferior, vom scrie cursiv **nu numai**.

— Cînd un cuvînt începe cu particula „ne" sau „nu" şi continuă cu grupul **pr**, atunci tot cuvîntul se scrie pe traseul secundar inferior, lăsîndu-se o mică distanţă între consoana „n" (care nu se elimină) şi consoanele care urmează după prefixul **pr**, care — aşa cum ne-am obişnuit pînă acum — dispare. Spaţiul lăsat între „n" şi celelalte consoane ale cuvîntului stenografiat reprezintă eliminarea prefixului **pr**.

neapărat nepredat nepreţuit

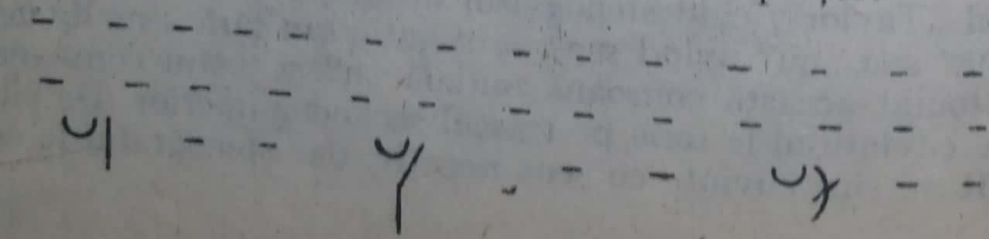

(ss)
(pr)
(si)

— Cuvintele care au particula „ne“ sau „nu“ la început și apoi în ordine consoana „r“ și după această consoană, prefixul **pr** se scriu tot pe traseul secundar inferior, eliminîndu-se consoana inițială „n“, iar restul consoanelor din cuvînt se scriu lăsîndu-se puțin spațiu între „r“ și consoanele componente ale cuvîntului, după ce eliminăm prefixul **pr**:

nereparat nerepercutat nerepresat

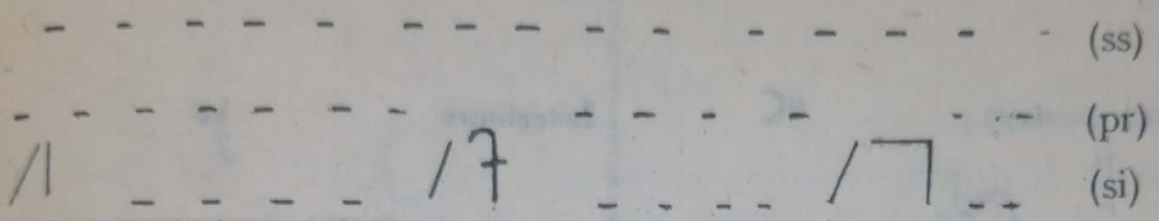

— Dacă după consoana „n“ din particula „ne“ sau „nu“ de la începutul unui cuvînt urmează consoana „r“, atunci nu se mai poate aplica regula de eliminare a consoanei „n“ și de scriere pe traseul secundar inferior a celorlalte consoane care formează cuvîntul respectiv. Cuvintele în cauză vor fi stenografiate pe traseul principal. De pildă:

nurcă nerv

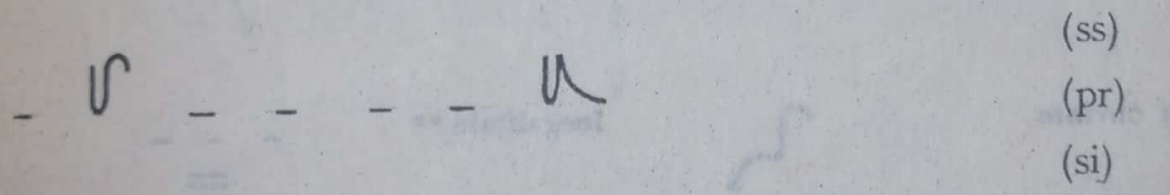

Se recomandă:

— Să se caute în dicționare cuvinte cu negația „ne“ — „nu“ și, apoi, să fie scrise în repertoarul de cuvinte. Cele care au în componența lor consoanele pe care deja le cunoașteți, stenografiați-le, după regulile arătate. Celelalte cuvinte le veți stenografia, cînd veți cunoaște toate semnele consoanelor din sistemul nostru stenografic. Fiecare cuvînt stenografiați-l de cel puțin 10 ori.

— Să se alcătuiască cît mai multe propoziții cu toate semnele și abreviațiile învățate.

Scanat cu CamScanner

Abreviații: *

Dați-mi voie

Aceeași (același)

Aceleași (aceiași)

Anul curent

Acest timp

Aceste timpuri

Cîteva cuvinte

Concepție

Conc ții

Caracteriza (cu fam.) 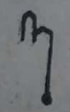

Din ce în ce mai la urmă

Îndeplini

Îndeplinire

Îndeplinește

Încercați

Județ

Inegalitate ** 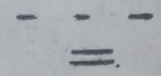

Intelectual

Nu cumva

Ca nu cumva

---

* *Toate abreviațiile se scriu pe traseul principal, în afară de „inegalitate".*

** *Abreviația „inegalitate" se va scrie pe traseul secundar inferior, fiind o negație.*

Scanat cu CamScanner

Text și stenograma lui:

Pentru a deveni stenografi, încercați să faceți exerciții cu ceea ce ați învățat.

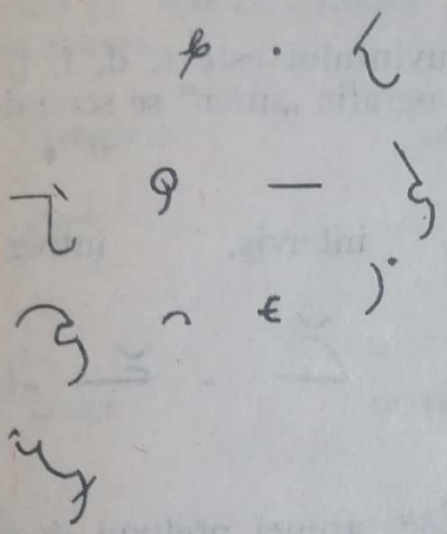

Stenografiind zilnic, cel puțin o oră, vă veți deprinde cu această scriere rapidă.

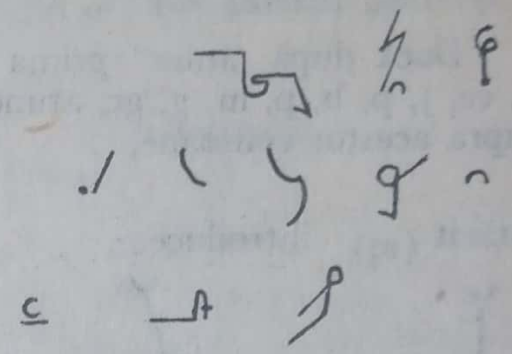

Lecția 12

PREFIXUL „INTER“

Prefixul „inter“ este reprezentat prin „n“-ul nostru stenografic. El se aplică și în cazul cînd în loc de vocala „i“ la începutul cuvîntului vom avea alte vocale. Mai poate fi aplicat și atunci cînd între consoanele n, t, r există vocale. Vom exemplifica.

Prefixul stenografic „inter“, respectiv semnul stenografic „n“, se pune în funcție de prima consoană care urmează după el.

Scanat cu CamScanner

Dacă după „inter" prima consoană a cuvîntului respectiv este s, ş, c, l sau ş, atunci „inter", deci semnul stenografic „n" se scrie pe traseul principal şi din interiorul său se continuă cu restul consoanelor din cuvînt.

interes interior interlocutor

(pr)

Dacă după „inter" prima consoană a cuvîntului este t, d, f, ţ, z, v, ce, j, p, b, p, m, g, gr, atunci prefixul stenografic „inter" se scrie deasupra acestor consoane, .

întărit introducere, interfera, interzis, întreg

(pr)

Cînd după „inter" urmează consoana „n", atunci prefixul se scrie pe traseul principal, iar semnul consoanei „n" se intersectează cu prefixul „inter".

intern antrena

(pr)

Folosim prefixul „inter" şi pentru cuvintele „într-o" şi „între", pe care le stenografiem întotdeauna deasupra semnului corespunzător cuvîntului care urmează după acestea. Această aplicare de prefix pe următorul cuvînt stenografiat poartă denumirea de „prefix parazit".

Prefixul „inter" pentru „într-o" va fi stenografiat cu vocala „o", respectiv un punct aplicat la finele semnului, în stînga, deci, în interiorul prefixului „inter".

SUFIXUL „ENT“

Așa cum am mai arătat, sufixele se scriu în continuarea scheletului consonantic al unui cuvînt, atunci cînd cuvîntul stenografiat se termină în sufix.

Sufixul „ent“ este reprezentat printr-un sfert de „f“ stenografic scris, însă, de jos în sus, în continuarea ultimei consoane a cuvîntului stenografiat. Sufixul „ent“ se aplică și atunci cînd în loc de vocala „e“ avem alte vocale. Se aplică întotdeauna cînd întîlnim un gerunziu, deci în loc de consoana „t“ va exista consoana „d“ în sufixul „ent“, iar ca vocală „i“ sau „î“. Litera „d“ înlocuiește pe „t“ din sufixul „ent“ și în alte cazuri.

arogant savant interesant

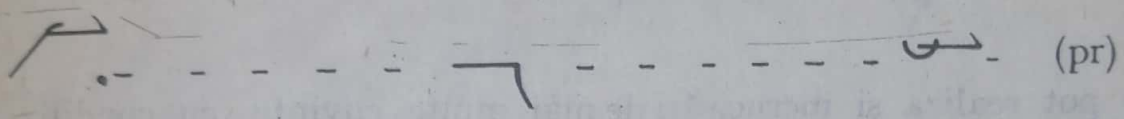

front orizont fond

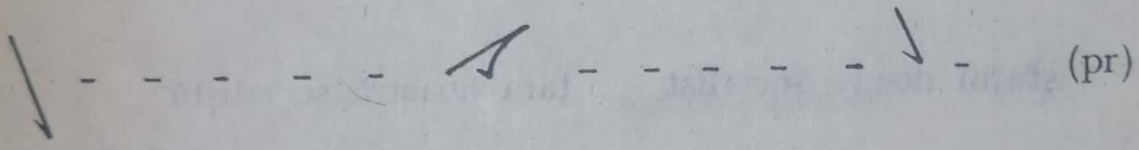

secund ascund fund

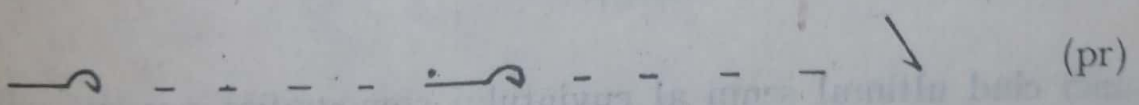

dorind scriind făurind trăind

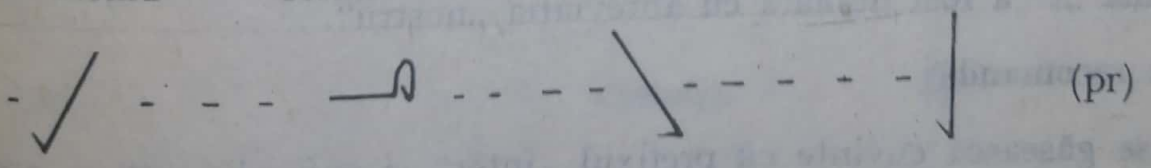

gînd rînd dînd cina

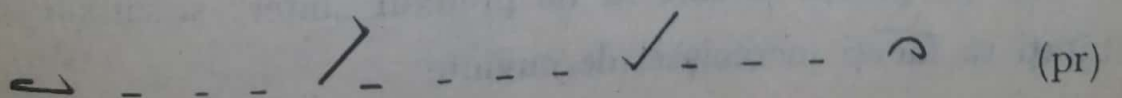

Scanat cu CamScanner

ÎNCRUCIȘĂRI

Pentru obținerea de viteză și ușurință la descifrare, în sistemul nostru stenografic se folosesc și „încrucișările" de semne, respectiv aplicarea peste un cuvînt stenografiat a semnului corespunzător cuvîntului următor. Încrucișările se pot face între două abreviații, două cuvinte sau între un cuvînt și o abreviație.

tovarășul nostru statul nostru țara noastră

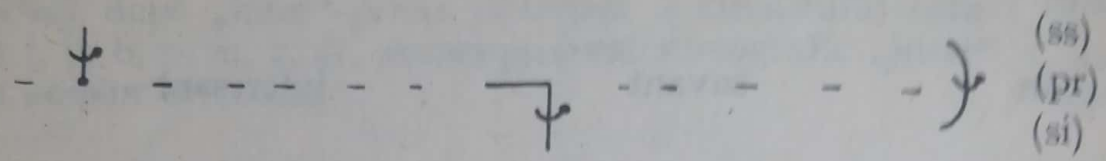

Se pot realiza și încrucișări de mai multe cuvinte, cu condiția ca scheletul stenografic al cuvîntului pe care se face încrucișarea să permită atașarea a 2-3 cuvinte.

statul nostru socialist țara noastră socialistă

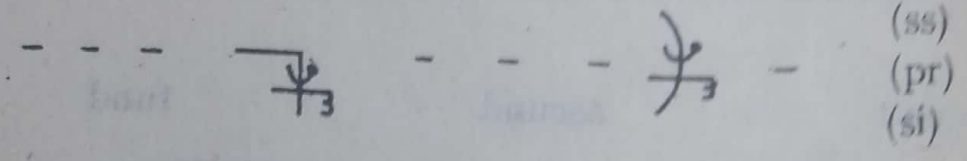

Atunci cînd ultimul semn al cuvîntului stenografiat necesită o dublare de consoană, această dublare se face cu cuvîntul ce se încrucișează, așa cum am văzut în exemplul de mai sus: statul nostru socialist. Consoana „t" a fost dublată cu abreviația „nostru".

Se recomandă:

— Să se găsească cuvinte cu prefixul „inter" și sufixul „ent" și, apoi să fie stenografiate de cel puțin 10 ori.

— Să se facă propoziții în care să fie prefixul „inter" și sufixul „ent".

— Nu uitați să faceți încrucișări de cuvinte.

Scanat cu CamScanner

Abreviații: *

Într-un, într-una

Întotdeauna

Întovărășit 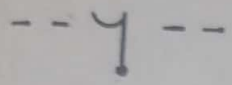

Înfăptui

Înfăptuire

Înfăptuiește

Înfăptuind

Înaintași

Înaintare

Nici unul, nici una

Oarecare

Ori de cîte ori

O.N.U.

Ordinea de zi

Orînduire

Orînduire socialistă

Optic

Optice

Optimiști

Recunoaștere

---

* *Toate abreviațiile se scriu pe traseul principal.*

CATEGORIA BUCLELOR

În categoria „buclelor" sînt tot 5 consoane (p, b, h, m, l) ca și în prima categorie de semne, respectiv în categoria liniilor drepte. De fapt, dacă le analizăm puțin vom vedea că ele corespund, în ordinea dată, consoanelor din categoria liniilor drepte, doar că încep cu o buclă. De unde și denumirea dată acestei categorii de semne. Dimensiunea lor este identică cu cea a semnelor din categoria liniilor drepte. Ele ocupă spațiul dintre traseul secundar superior și cel principal.

p b h m l

Dacă vom întîlni două consoane de același fel din categoria buclelor, între ele nefiind decît vocale, vom dubla primul semn stenografiat cu un sfert din „s" stenografic, astfel:

pp bb hh mm ll

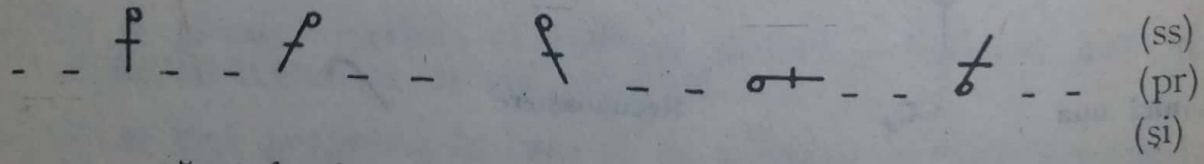

papă boabă mamă lalea

Dacă vom avea într-un cuvînt o triplă repetare a unei consoane din categoria buclelor, între ele fiind doar vocale, atunci vom tripla primul semn scris cu un „v" mic din scrierea curentă, astfel:

ppp bbb hhh mmm lll

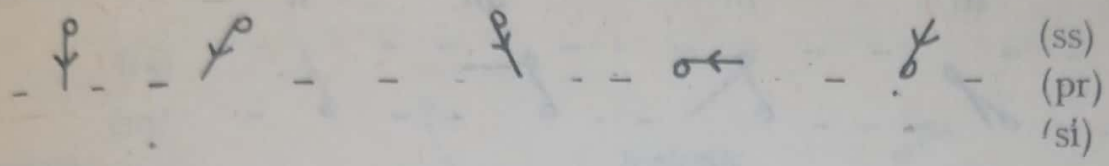

LEGAREA BUCLELOR ÎNTRE ELE. ABREVIAȚII

pp pb ph pm pl

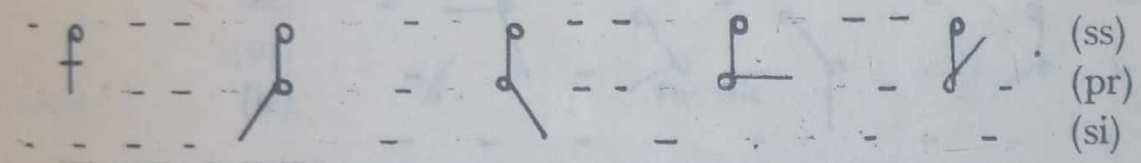

bp bb bh bm bl

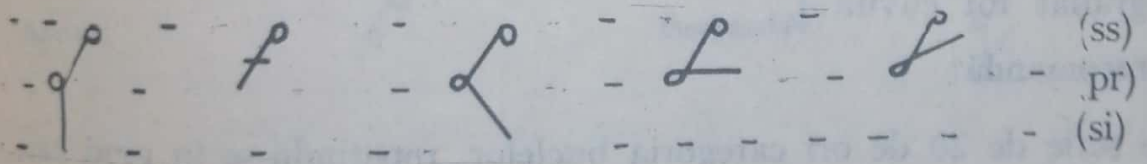

hp hb hh hm hl

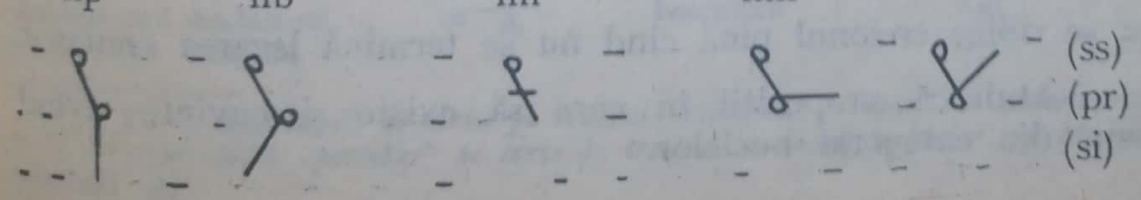

Scanat cu CamScanner

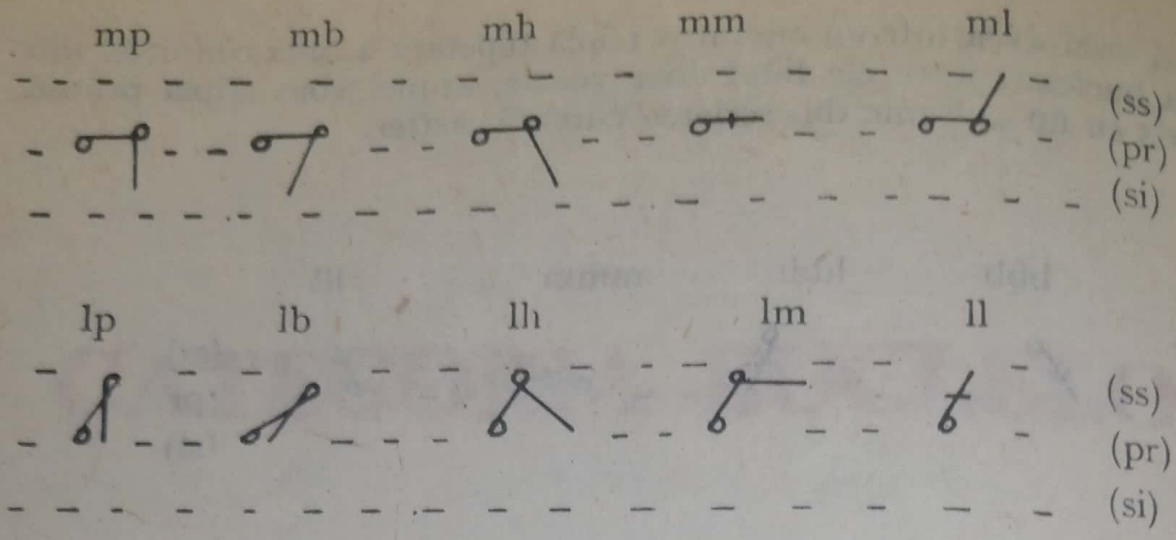

De reținut că trebuie să se creeze un unghi prin legarea buclelor între ele. Numai astfel legarea a fost făcută corect. Pentru a se crea unghi, în unele legări, cea de-a doua consoană (buclă) își schimbă forma inițială:

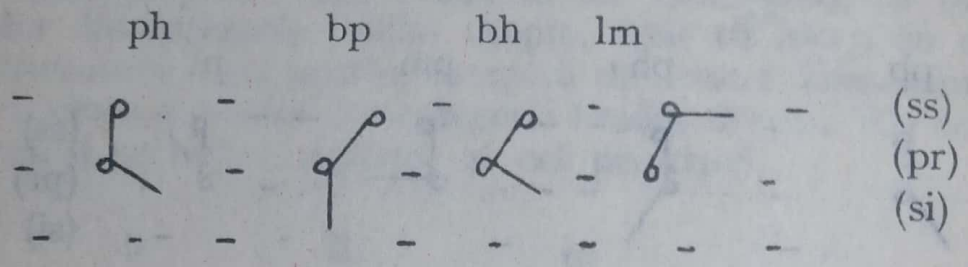

— Dacă în scheletul consonantic al unui cuvînt există două consoane de același fel, una după alta, acestea nu se dublează decît după ce s-a stenografiat tot cuvîntul.

Se recomandă:

— Să se scrie de 20 de ori categoria buclelor, repetîndu-se în gînd sau cu voce tare fiecare semn.

— Să se lege de 30 de ori buclele între ele, repetîndu-se în gînd sau cu voce tare fiecare legare.

— Să nu se ridice creionul pînă cînd nu se termină legarea semnelor.

— Să se alcătuiască propoziții în care să existe și cuvinte avînd consoane din categoria buclelor.

Scanat cu CamScanner

Abreviații: *

Politic (cu fam.)

Absolut

Hotărîre

Muncitor (cu fam.)

Proletar ** 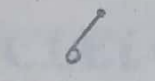

Astfel

Altfel

Altceva

Altminteri

Ambele sau amîndouă
ambii sau amîndoi

De altfel

Cincinal

Dialectic

Materialismul dialectic

Materialismul dialectic și istoric 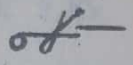

Potrivit

Împotriva 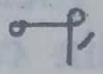

Deopotrivă 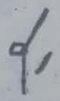

Dimpotrivă 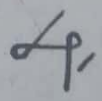

Înaintăm

---

* *Toate abreviațiile se scriu pe traseul principal, în afară de abreviația „proletar".*

** *Abreviația „proletar" se scrie pe traseul secundar superior, pentru că începe cu prefixul „pr".*

Scanat cu CamScanner

Text și stenograma lui:

Viața lui a fost ca o 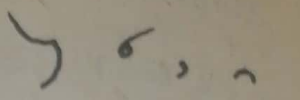

revărsare de foc. 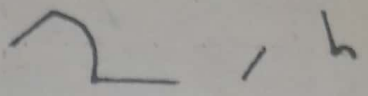

Mihai e, înainte, de 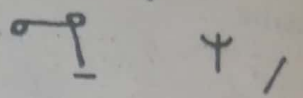

toate, un ostaș, în cel mai deplin 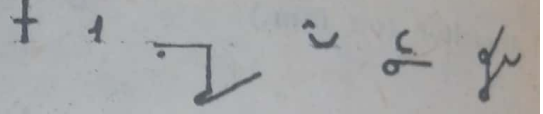

înțeles al cuvîntului. * 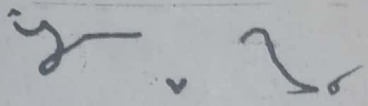

Aplicarea vocalelor inițiale și finale la consoanele din categoria buclelor. Abreviații

Aplicarea vocalelor inițiale și finale la consoanele din categoria buclelor se face la fel ca la cele din categoria liniilor drepte.

Vocale inițiale

p b h m l

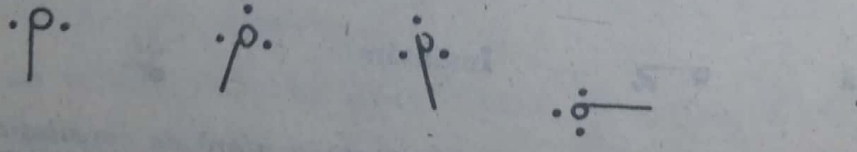

* *Nicolae Iorga — „Pagini alese", Editura „Ion Creangă", București, 1985, p. 30.*

Scanat cu CamScanner

Vocale finale

p b h m l

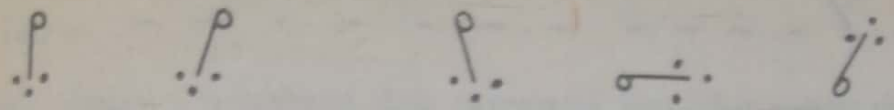

De reținut că întii se scrie scheletul consonantic al cuvîntului și apoi se aplică vocalele, dar numai dacă avem absolută nevoie, în vederea descifrării mai rapide a stenogramei.

Lecția 14

LEGAREA BUCLELOR CU LINIILE DREPTE

p b h m l cu t d f s r

pt pd pf ps pr

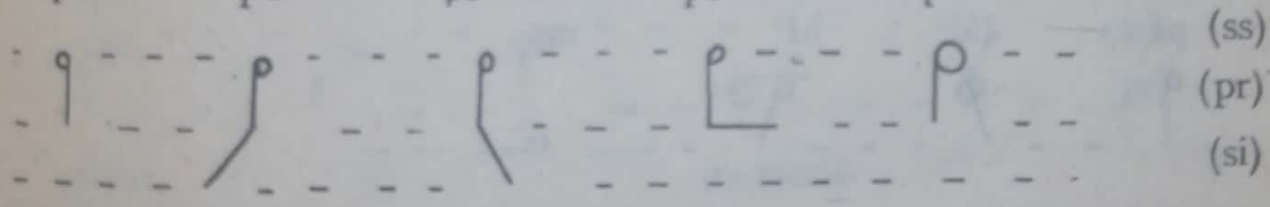

bt bd bf hs hr

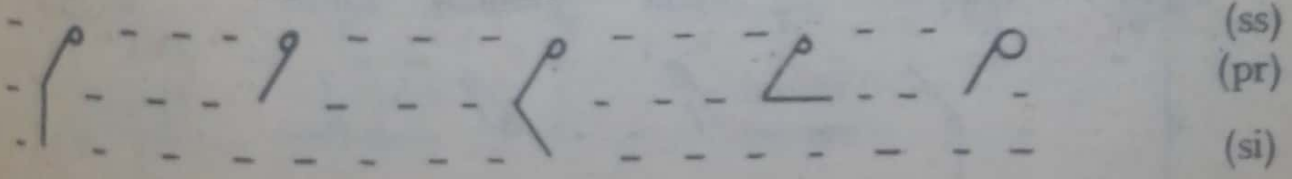

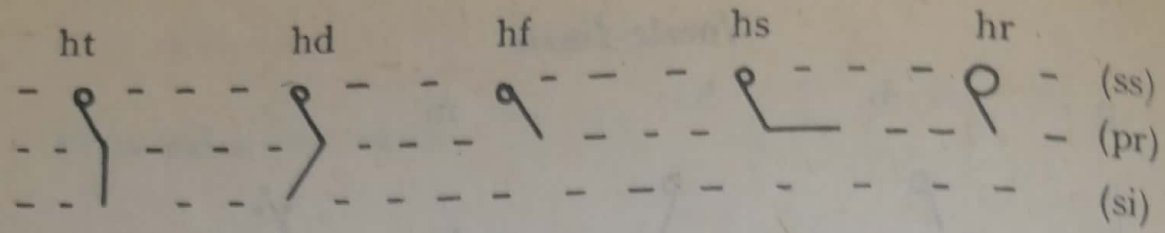

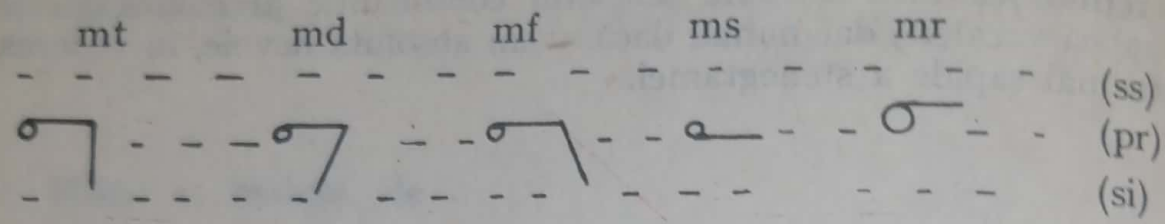

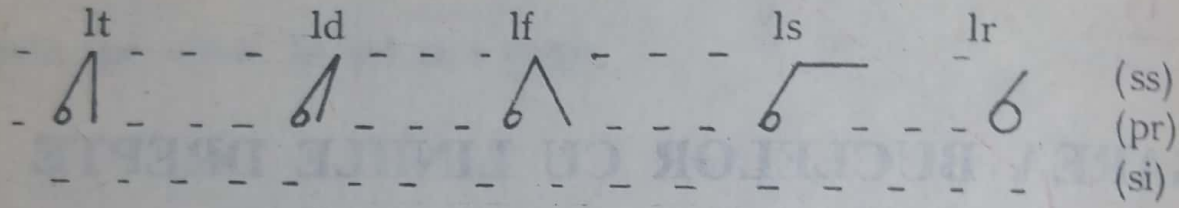

De reținut faptul că buclele simple sau cu „r", în legarea cu celelalte semne stenografice, trebuie să facă unghi, iar în legarea cu semicercurile trebuie să intre în semicercuri.

Legarea primelor 4 consoane din categoria buclelor cu primele 4 consoane din categoria liniilor drepte se face prin contopirea semnelor, iar bucla se va scrie în partea stîngă. La grupul „ms" bucla este întotdeauna deasupra traseului, iar finalul semnului pe traseu.

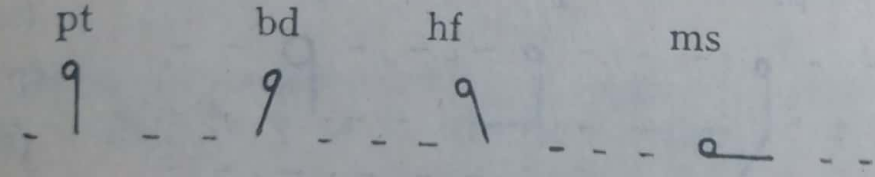

Important de reținut că aceste 4 grupuri: pt, bd, hf și ms în legarea cu alte semne nu fac unghi, ci intră în unghi.

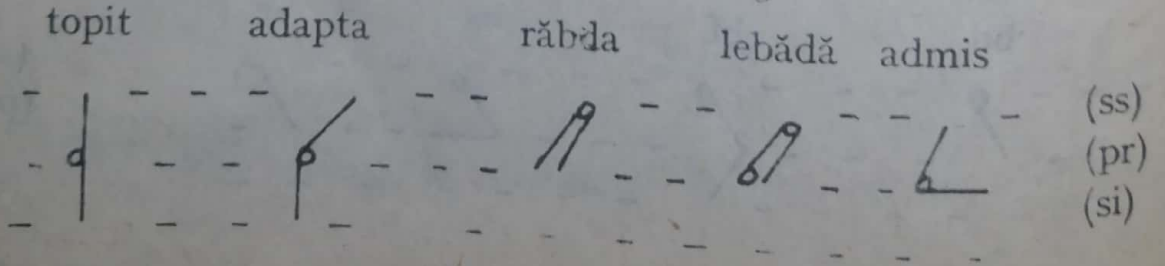

Scanat cu CamScanner

luptă oaspete fapt trimis searbăd

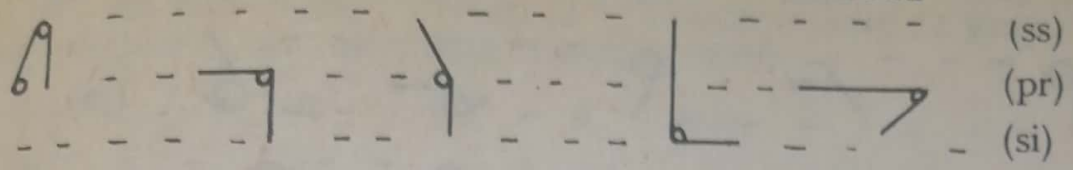

Dacă după o consoană din categoria buclelor urmează consoana „r" în cadrul unui cuvînt (brav) sau între consoana respectivă și „r" sînt numai vocale (pur, bor, har, miere, liră), atunci „r" se contopește cu consoana dinaintea lui, a cărei buclă se dublează ca mărime, comparativ cu o buclă simplă reprezentînd o singură consoană.

La grupurile consonantice cu „r" din categoria buclelor: pr, br, hr, mr, lr, buclele vor reprezenta întotdeauna prima consoană, iar linia, deci partea a doua a semnului, consoana „r".

pr br hr mr lr

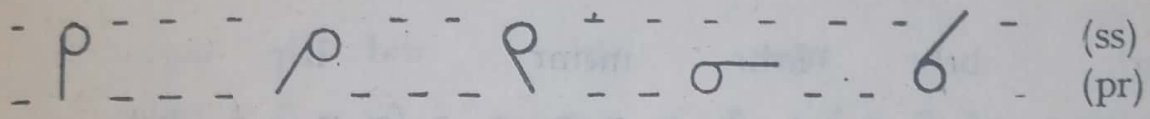

Dacă vom întîlni cuvinte în care sînt două bucle de același fel și după ele urmează „r", între acestea nefiind decît vocale, atunci scriem scheletul consonantic al cuvîntului și apoi marcăm consoana dublă prin intersectarea buclei respective cu un sfert din „s"-ul stenografic. În cazul în care după buclele cu „r" urmează iar un „r", între ele nefiind decît vocale, atunci vom dubla partea a doua a buclei respective, cu un sfert din semnul stenografic „s". Triplarea se face la fel ca și la celelalte semne stenografice, cu un „v" din scrierea curentă.

ppr bbr hhr mmr llr

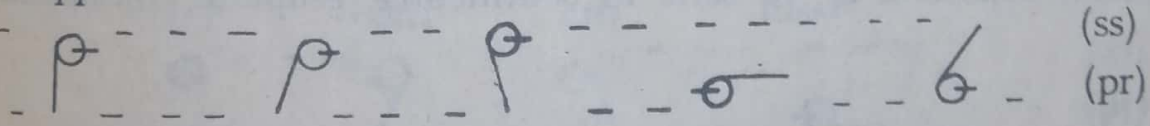

popor memorie

prr brr hrr mrr lrr

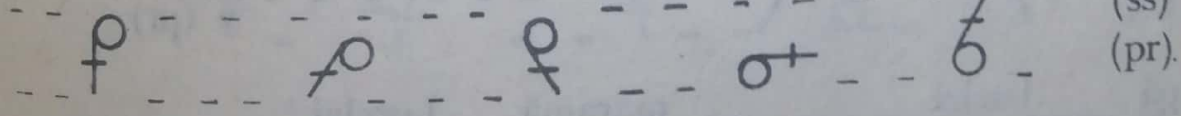

apărare barieră morar
părere berărie mirare

Scanat cu CamScanner

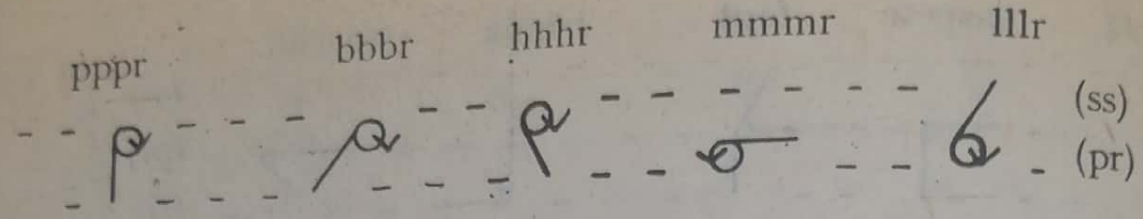

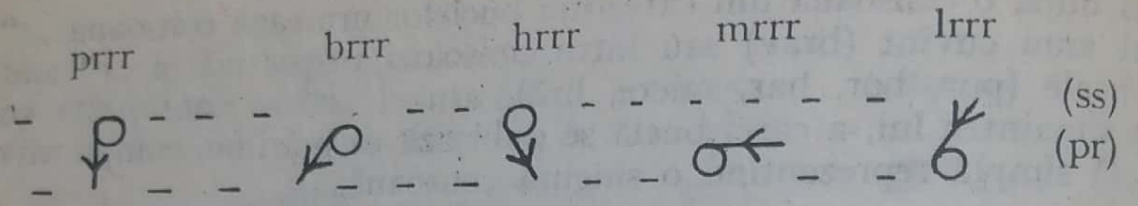

Dacă într-un cuvînt se repetă în ordine perfectă un grup consonantic cu „r" din categoria buclelor, atunci se va marca această repetare printr-o jumătate de cerc („emisfera nordică") care va intersecta linia buclei, respectiv partea a doua a semnului.

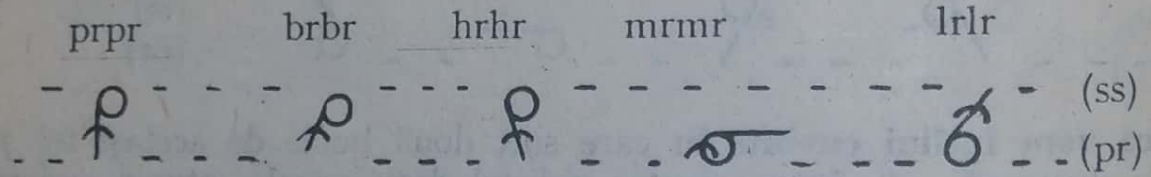

propriu barbar marmură
purpură murmură

Dacă după un grup consonantic cu „r" din categoria buclelor urmează aceeași consoană cu care începe respectivul grup, între ele nefiind decît vocale, consoana se va scrie în continuarea grupului consonantic cu „r".

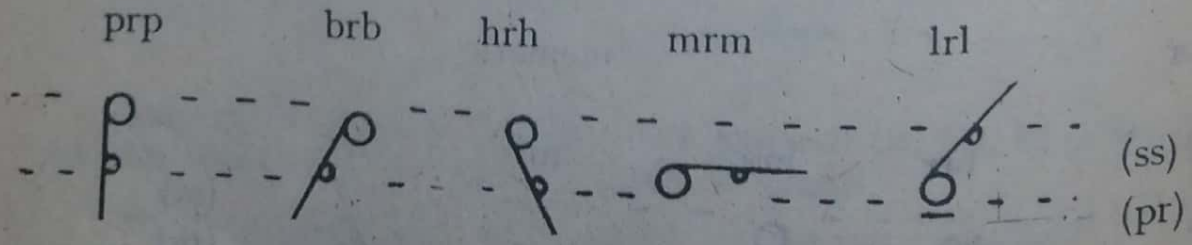

pripă barbă maramă Lorelai *

* *Substantivele proprii se subliniază cu un sfert din „s"-ul stenografic.*

Cînd după grupurile consonantice pt, bd, hf, ms urmează consoana „r", între ele nefiind decît vocale, „r"-ul se contopește cu grupul consonantic respectiv, care își mărește bucla, astfel:

ptr bdr hfr msr

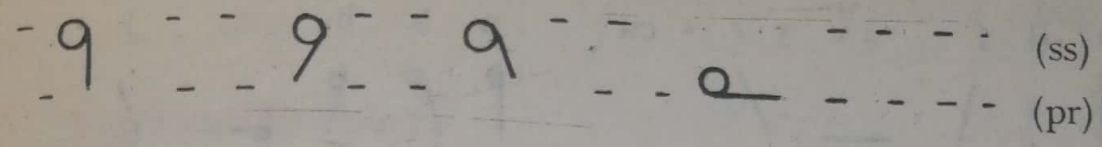

putere măsură

Prima jumătate din buclă, pe verticală, va fi prima consoană a grupului, a doua jumătate a buclei, respectiv partea dreaptă, va fi cea de-a doua consoană, iar finalul semnului va fi întotdeauna consoana „r". În funcție de repetarea unei consoane din grupurile acestea consonantice, se va dubla sau tripla consoana în cauză.

ptr bdr hfr msr

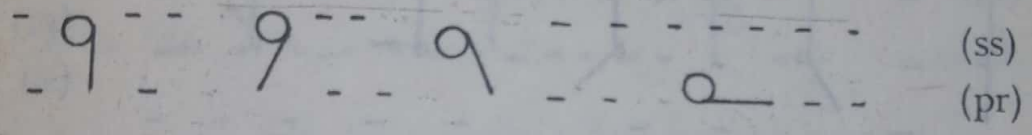

pptr bbdr hhfr mmsr

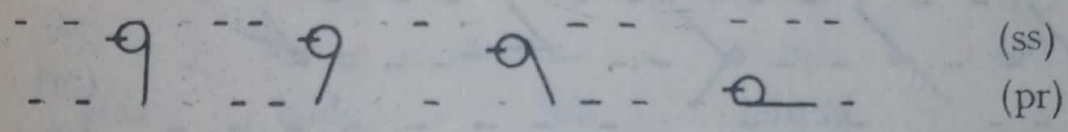

pttr bddr hffr mssr

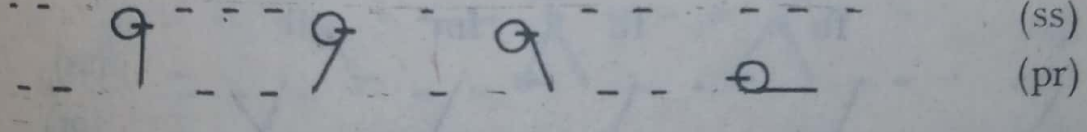

ptrr bdrr hfrr msrr

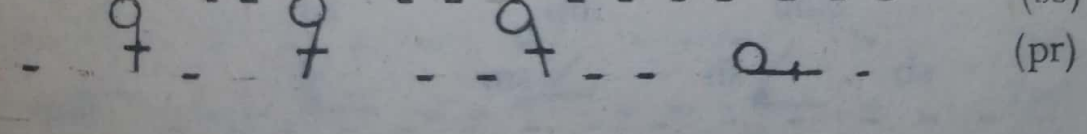

Grupurile consonantice ptr, bdr, hfr, msr nu fac unghi în legarea cu alte semne, ci intră în unghiul respectiv.

Scanat cu CamScanner

LEGAREA LINIILOR DREPTE CU BUCLELE ABREVIAȚII

t d f s r cu p b h m l

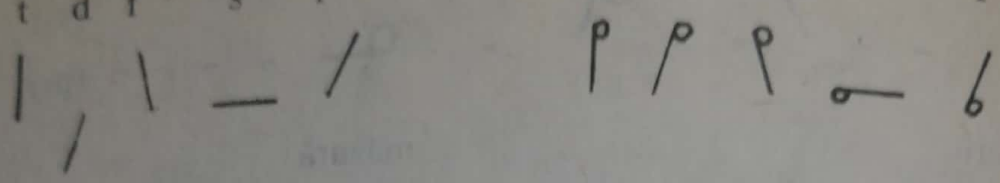

În legare, aceste semne simple sau cu „r", obligatoriu trebuie să creeze un unghi. Pentru a avea acest unghi, unele bucle, in legarea cu liniile drepte, își schimbă poziția inițială.

Nu fac unghi următoarele legări: tp, trp, tpr; db, drb, dbr; fh, frh, fhr; sm, srm, smr.

tp tb th tm tl

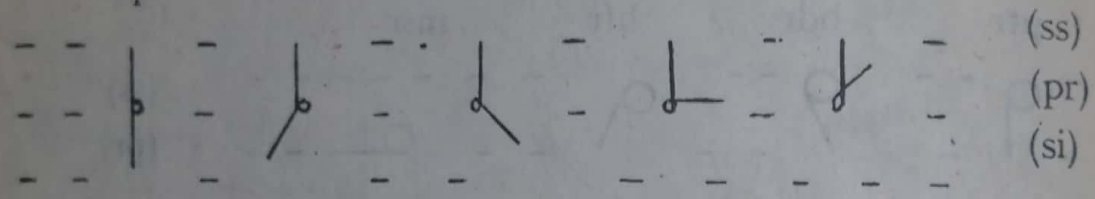

dp db dh dm dl

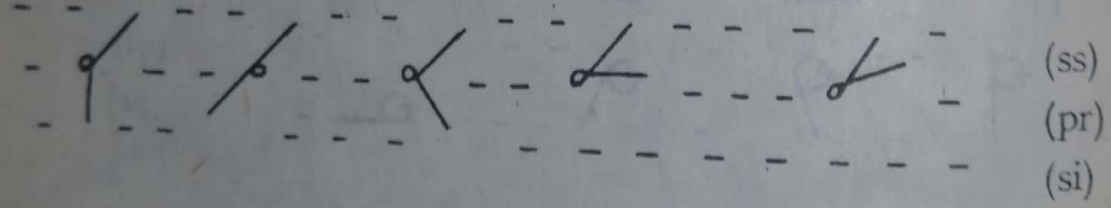

fp fb fh fm fl

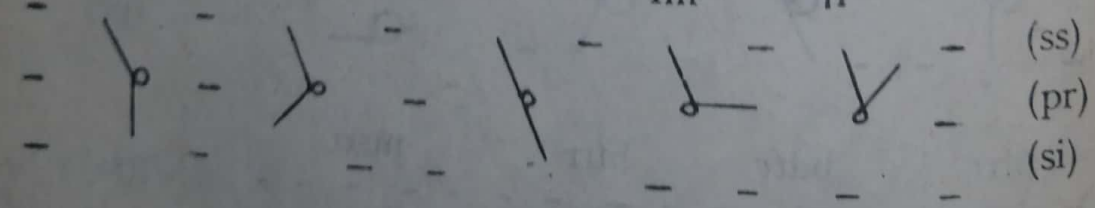

sp sb sh sm sl

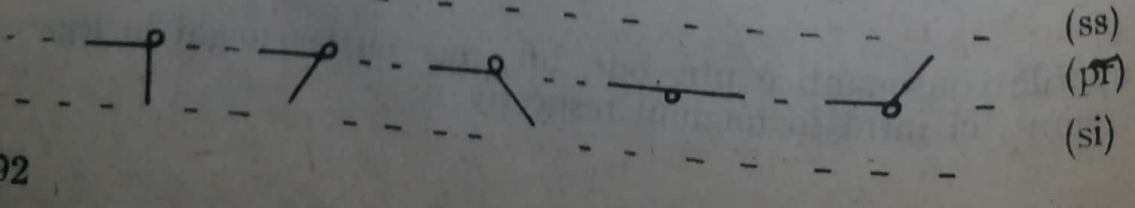

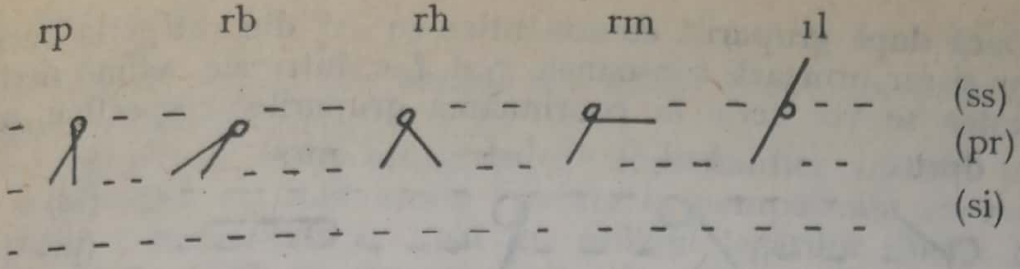

Important de reținut:

Înainte de a trece la legarea buclelor cu alte categorii de semne, să revenim puțin la cîteva legări dintre bucle și liniile drepte.

— Pt, bd, hf, ms, spre deosebire de p, b, h, m, au întotdeauna bucla în partea stîngă și „ms" deasupra traseului iar în legarea cu alte semne intră în unghi. În legările cu semicercurile, ies afară din semicercuri.

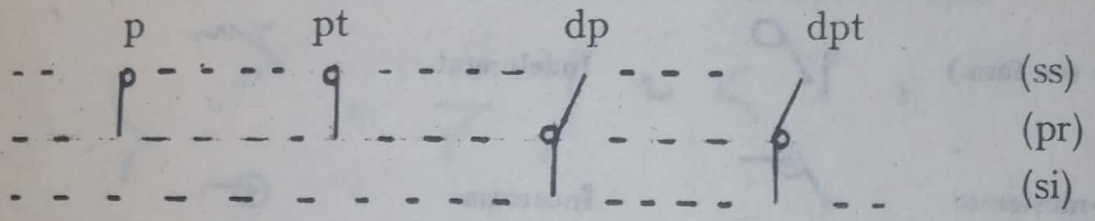

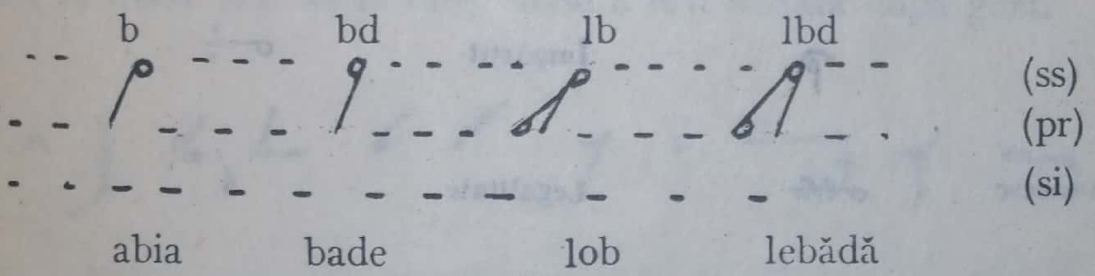

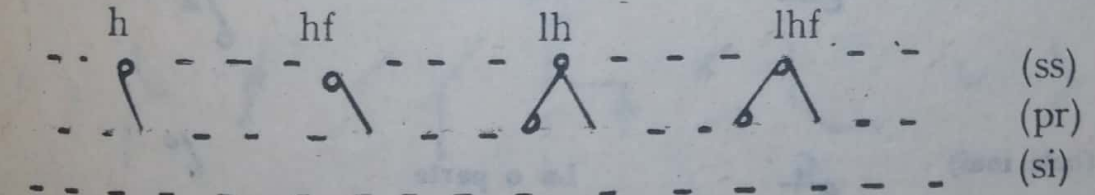

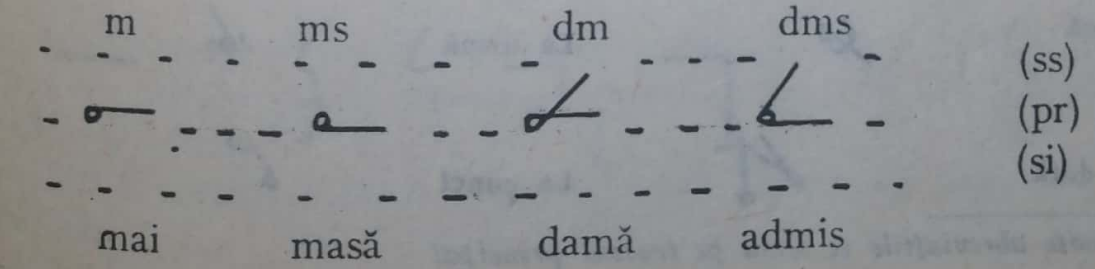

Scanat cu CamScanner

— Dacă după grupurile consonantice cu „r" din categoria buclelor: pr, br, hr și mr urmează consoanele t, d, f, s, între ele nefiind decît vocale, acestea se vor scrie în continuarea grupurilor respective, astfel,

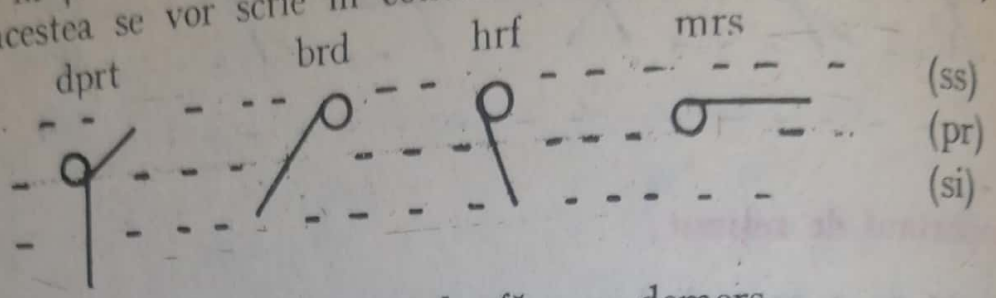

departe aborda harfă demers

Abreviații: *

Alt timp		**De-a lungul**	
Burghezie (cu fam.)		**Îndelungat**	
Burghezo-moșieresc		**Încercăm**	
Cuprins		**Împărțit**	
Cei ce muncesc		**Legalitate**	
Cel mai (cea mai)		**Ilegalitate**	
Cei mai (cele mai)		**La o parte**	
Cibernetică		**La urmă**	
De altă dată		**La punct**	

* *Toate abreviațiile se scriu pe traseul principal*

Se recomandă:

– Să se lege de 30 de ori buclele cu liniile drepte și invers, liniile drepte cu buclele.
– Să se lege, tot de 30 de ori, grupurile consonantice arătate mai sus.
– Să se găsească cît mai multe cuvinte în componența cărora să fie grupurile consonantice ce apar cu prilejul legărilor dintre bucle și liniile drepte și să fie stenografiate de cîteva ori.
– Să se revină asupra materiei însușite pînă acum și, împreună cu abreviațiile date, să se facă cît mai multe propoziții.
– Atenție, numai scriind permanent și repetînd încontinuu veți putea stenografia cu ușurință și rapid.

Propoziții:

– Varza roșie a fost sădită tîrziu în zăvoi, apoi a fost

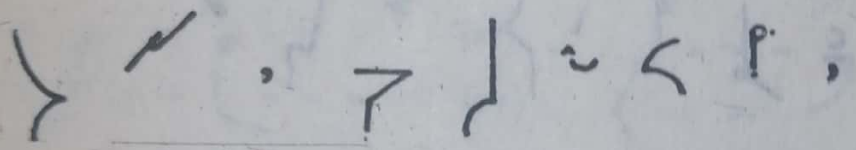

tăiată cu trudă și dusă la oraș, unde a fost sortată după gust.

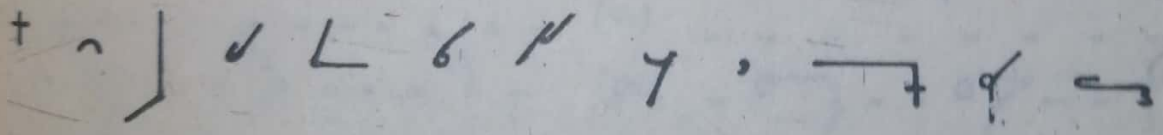

– Ai fost văzut azi la editură. Stăteai la taifas în văzul tuturor

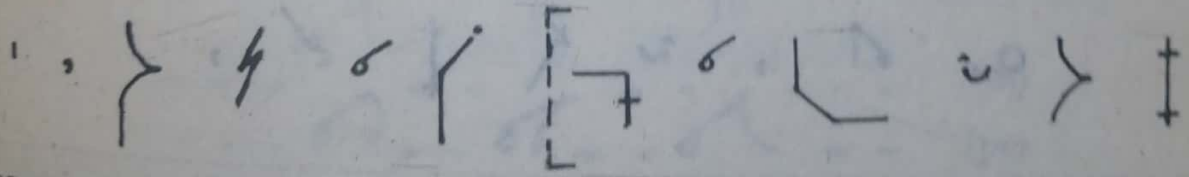

cu sora unui zețar din satul Sitari.

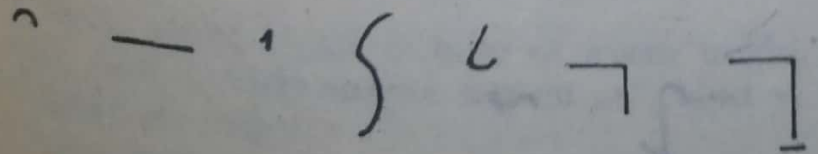

Scanat cu CamScanner

– Vestea a deteriorat starea de euforie ce exista

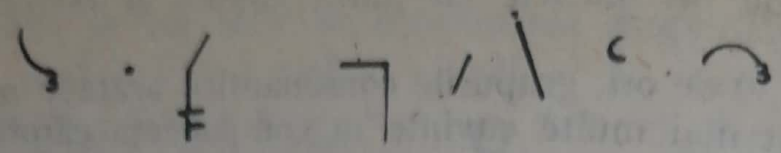

și s-a produs o situație fără drept de apel.

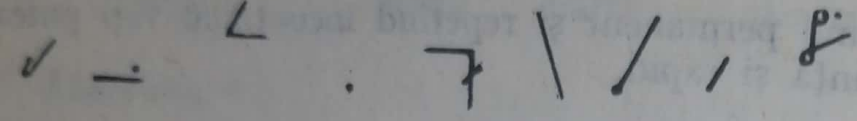

– La această tarabă pot fi văzute întotdeauna fructe și

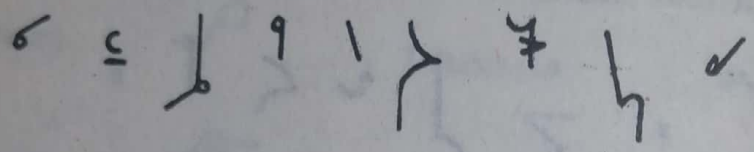

zarzavaturi proaspete.

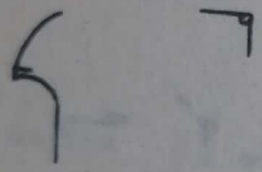

– Măsura luată a fost în favoarea tuturor, de aceea a fost

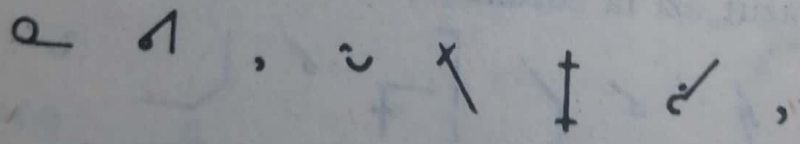

imediat aplicată în toate sectoarele economiei.

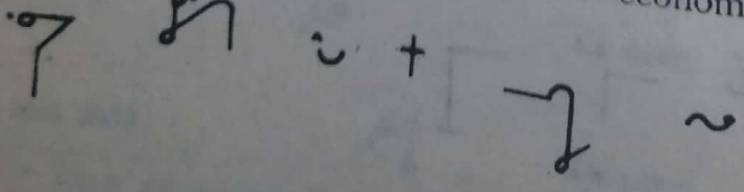

Scanat cu CamScanner

Lecția 15

LEGAREA BUCLELOR CU ARCURILE

p b h m l cu ț z v

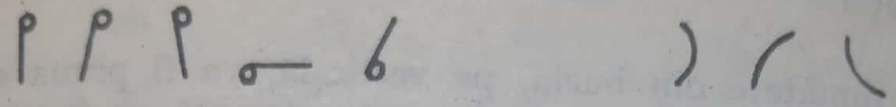

După cum veți observa, și în legarea buclelor cu arcurile există trei excepții: pț, bz și hv. Le numim excepții pentru că arcurile își schimbă poziția inițială, iar din primele consoane, respectiv din p, b și h nu mai rămîn decît buclele.

pț pz pv bț bz bv

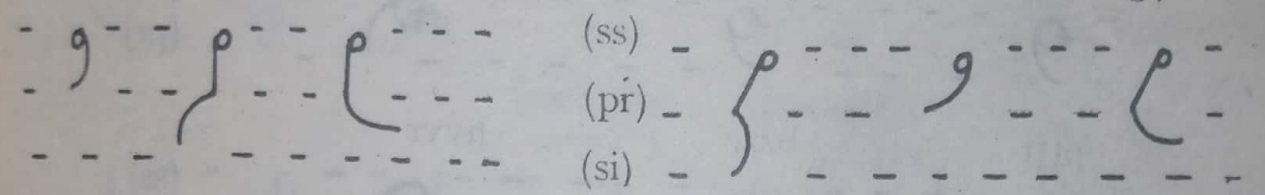

hț hz hv mț mz mv

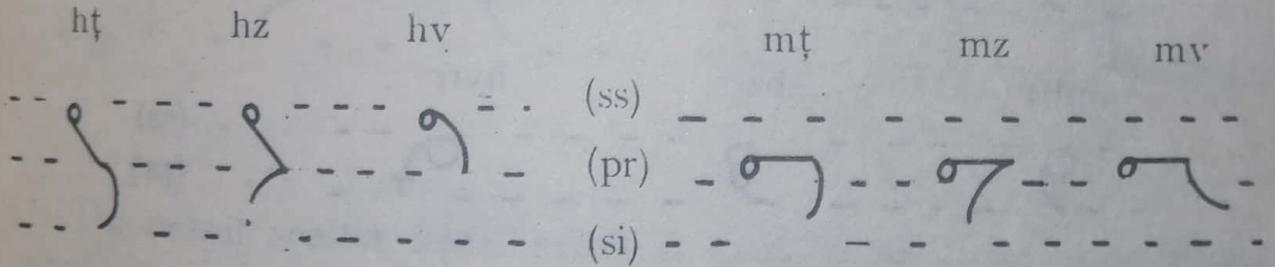

lț lz lv

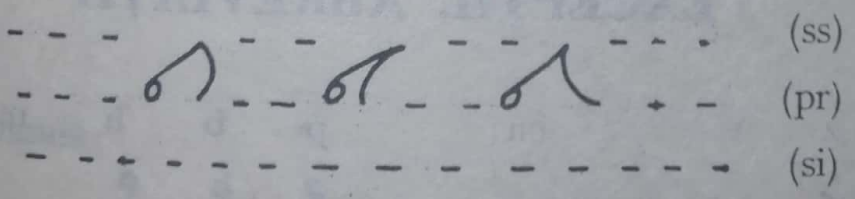

Și la aceste legări trebuie să avem unghi, în afară de cele trei excepții. Deci, buclele simple sau cu „r", cînd se leagă cu arcurile, trebuie să creeze un unghi.

Excepțiile pț, bz și hv, în legarea cu alte semne, își păstrează poziția inițială.

Scanat cu CamScanner

Dacă după grupurile consonantice pț, bz, hv urmează consoana „r", între ele nefiind decît vocale, „r" se contopește cu grupul consonantic respectiv, care își mărește bucla, astfel:

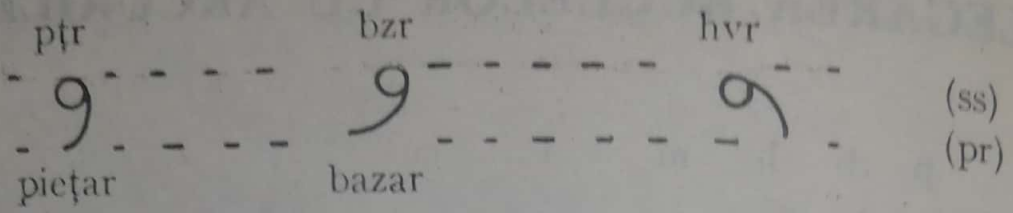

Prima jumătate din buclă, pe verticală, va fi prima consoană a grupului, a doua jumătate, respectiv partea dreaptă, va fi cea de-a doua consoană, iar finalul semnului va fi întotdeauna consoana „r". În funcție de repetarea unei consoane din grupurile acestea consonantice, se va dubla sau tripla consoana în cauză.

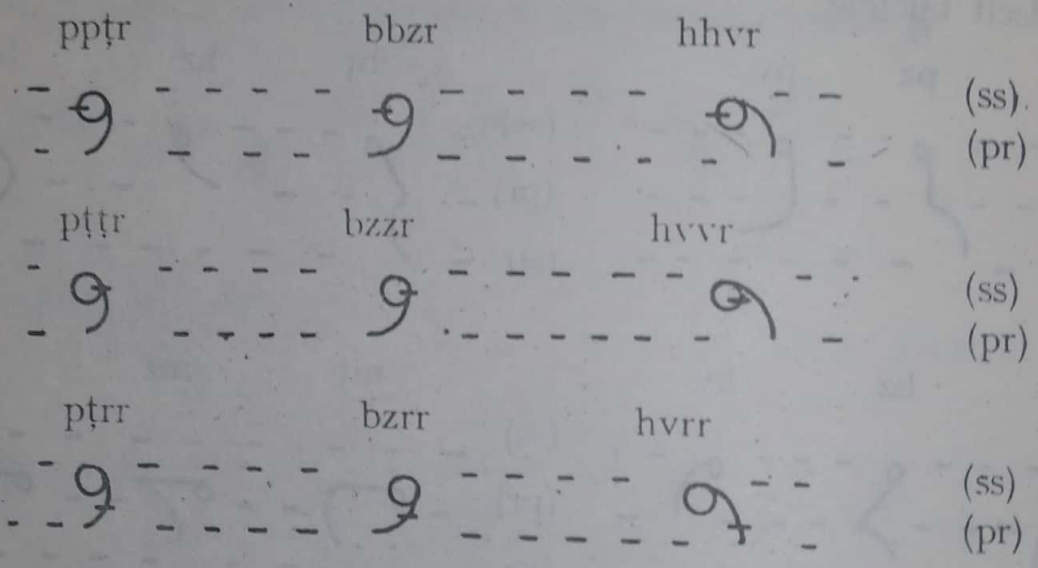

LEGAREA ARCURILOR CU BUCLELE EXCEPȚII. ABREVIAȚII

În legarea arcurilor cu buclele trebuie să existe, de asemenea, un unghi, excepție făcînd însă grupurile țp, zb și vh. Pentru a putea avea unghi, buclele își schimbă, uneori, poziția inițială.

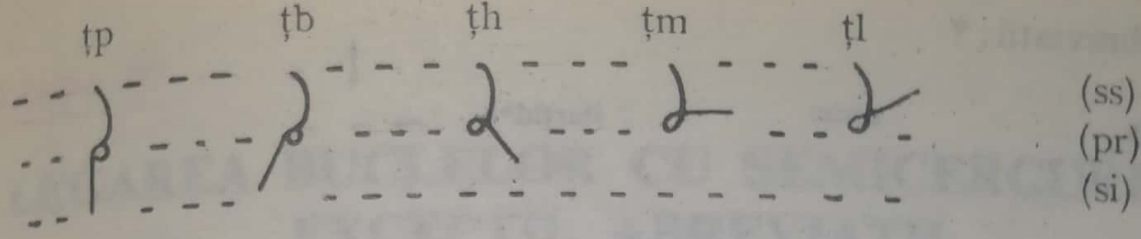

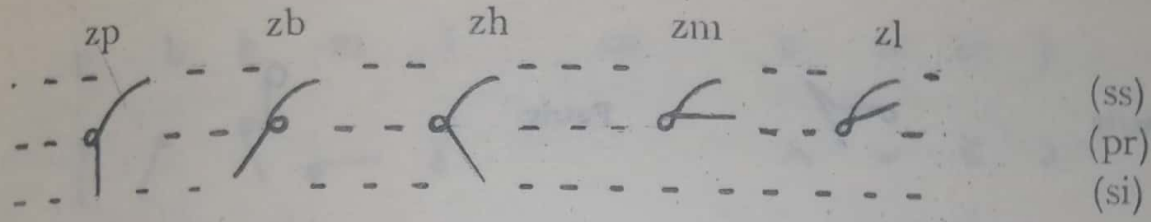

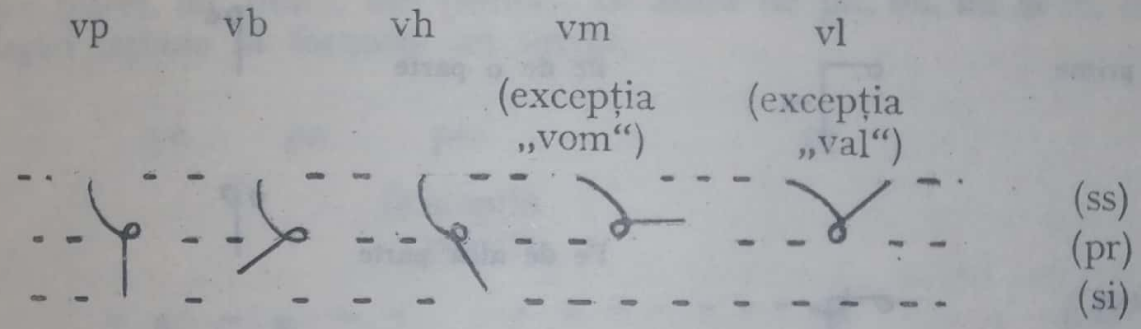

În cadrul acestor legări există și două excepții, denumite de noi excepțiile „vom“ și „val“. Excepția este suportată de arcul „v“, care își schimbă deschizătura.

Se recomandă:

– Să se lege de 30 de ori buclele cu arcurile și invers, arcurile cu buclele.

– Să se lege tot de 30 de ori toate grupurile consonantice redate mai sus.

– Să se repete încontinuu abreviațiile date.

Scanat cu CamScanner

Abreviații: *

Mai ales

Mai la urmă 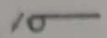

Mai departe 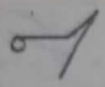

Mai tirziu

Materii prime 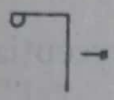

Matematică 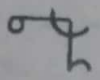

Monopol

Nicăieri

Oamenii muncii

Sindicat

Partid** 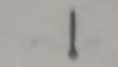

Prin urmare*** 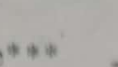

Patrie

Patriotism

Pe de o parte

Pe de altă parte

Pe de o parte și pe de altă parte

Pe lîngă

Pe lîngă aceasta

Pe lîngă acestea 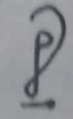

---

* *Toate abreviațiile se scriu pe traseul principal, în afară de „partid" și „prin urmare".*

** *Abreviația „partid" se scrie pe traseul secundar superior.*

*** *„Prin urmare" se scrie pe traseul secundar superior, deoarece începe cu prefixul „pr".*

Lecția 16

LEGAREA BUCLELOR CU SEMICERCURILE EXCEPȚII. ABREVIAȚII

p b h m l cu c n ce j

În cadrul legării acestor categorii de semne vom întîlni trei excepții: pce (pace), mc (mic), mn (mînă). În afară de pn, bn, hn și lc, celelalte legări trebuie să formeze un unghi.

pc pn pce (excepția „pace") pj

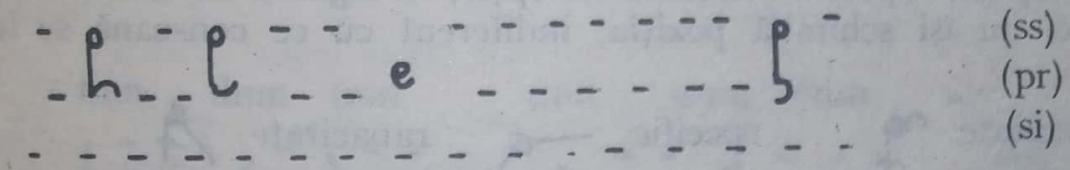

bc bn bce bj

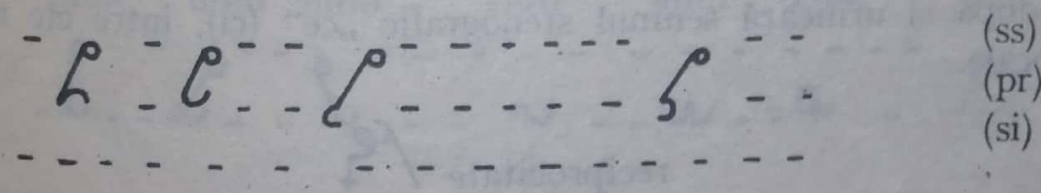

hc hn hce hj

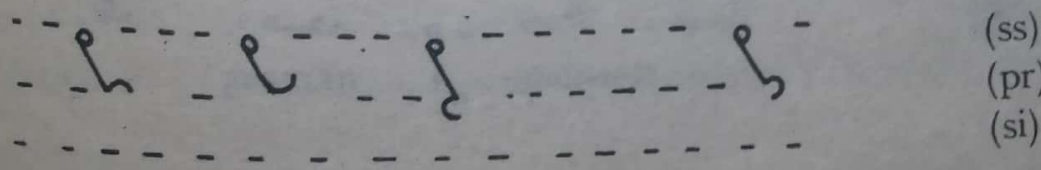

Scanat cu CamScanner

mc (excepția „mic“) mn (excepția „mînă“) mce mj

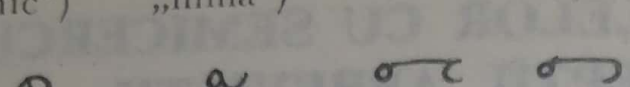

(ss)
(pr)
(si)

lc ln lce lj

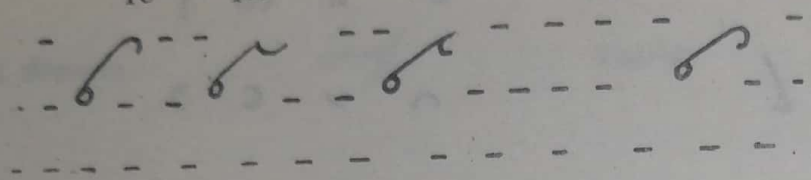

(ss)
(pr)
(si)

Să analizăm puțin cele trei excepții pe care le întîlnim în legarea buclelor cu semicercurile.

În legarea lui „p“ cu „ce“ observăm că din semnul stenografic „p“ nu mai rămas decît bucla, care se continuă cu semnul stenografic „ce“ (ci). Deci, atunci cînd după consoana „p“ urmează „ce“ sau „ci“, între ele nefiind decît vocale, vom scrie bucla lui „p“ și vom continua cu „ce“ sau „ci“.

De reținut faptul că această excepție, în legarea cu alte semne stenografice, nu își schimbă poziția, indiferent cu ce consoană se leagă.

capacitate specific rapacitate

Se aplică excepția „pace“ și atunci cînd avem grupul consonantic „pr“ și după el urmează semnul stenografic „ce“ (ci), între ele nefiind decît vocale.

reciprocitate 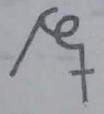

Nu se aplică, însă, această excepție atunci cînd după grupul „ce“ sau „ci“ urmează „r“. Exemplu:

picior

În legarea lui „m“ cu „c“, din semnul „m“ nu mai rămîne decît bucla și în continuare îl vom scrie pe „c“. Nici această excepție, în legarea cu alte semne, nu își schimbă poziția inițială.

nimic comic atomic

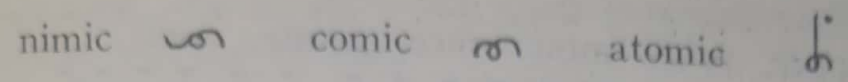

Excepția „mînă“ se realizează astfel: facem numai bucla de la „m“ și apoi continuăm cu „n“-ul stenografic. Important de reținut că această excepție, în legarea cu alte semne, își schimbă poziția inițială.

asemenea

semeni
semn
suman

român
rămîn
rumen

lumină
lemn
liman

șemineu

armean

alumină

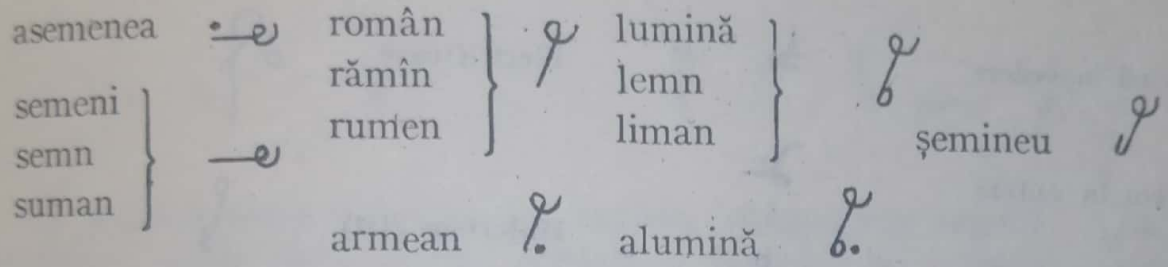

Vom lega, în continuare, celelalte categorii de semne cu excepția „mînă“.

tmn dmn fmn ṭmn zmn vmn

(ss)
(pr)

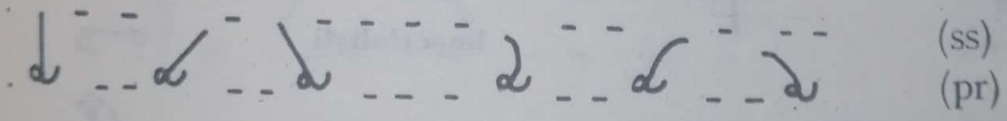

pmn bmn hmn cmn nmn cemn

(ss)
(pr)

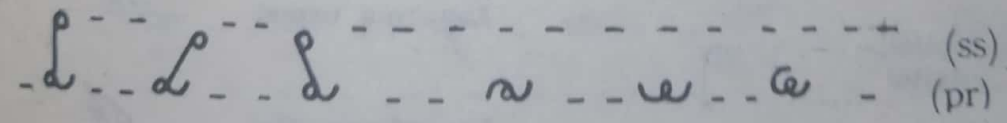

jmn gmn grmn

(ss)
(pr)

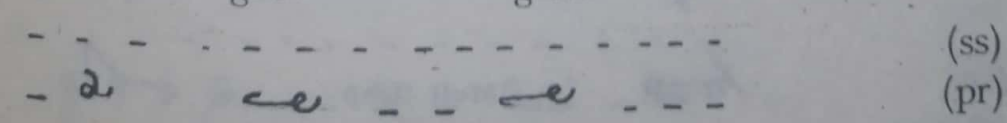

geamăn german

Dacă în cadrul unui cuvînt vom avea una dintre aceste trei excepții, precedate sau continuate de o consoană de același fel, între ele nefiind decît vocale, atunci vom dubla, așa cum am învățat, consoana respectivă a excepției.

ppce pcece mmc mcc mmn mnn

(ss), (pr)

Abreviații: *

Altă dată

Avînd în vedere

Avem în vedere

Bineînțeles

Bucată

Cel puțin

Cooperativă agricolă de producție (CAP)

Capitală, capital, capitol

Computer

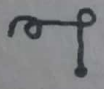

Deocamdată

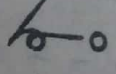

Electricitate

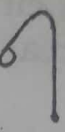

Electrificare

Hitlerism (ist)

Hitleriști

Imperialism (ist)

Imperialiști

La început

La urma urmei

La ordinea zilei

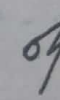

Mai înainte

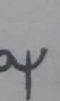

Mult timp

* *Toate abreviațiile se scriu pe traseul principal.*

Se recomandă:

– Să se lege de 30 de ori buclele cu semicercurile și invers, semicercurile cu buclele.
– Să se stenografieze, tot de 30 de ori, toate grupurile consonantice și excepțiile din cadrul acestor legări.
– Să se repete abreviațiile învățate pînă acum.

LEGAREA SEMICERCURILOR CU BUCLELE

c n ce j cu p b h m l

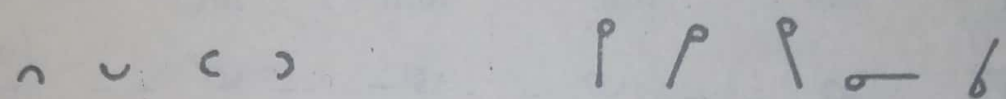

În legarea semicercurilor cu buclele, obligatoriu buclele intră în semicercuri, chiar dacă poziția inițială a buclelor se schimbă. Aceeași regulă se aplică și în cazul legării semicercurilor cu grupurile consonantice cu „r" din categoria buclelor, respectiv pr, br, hr, mr, lr.

cp cb ch cm cl

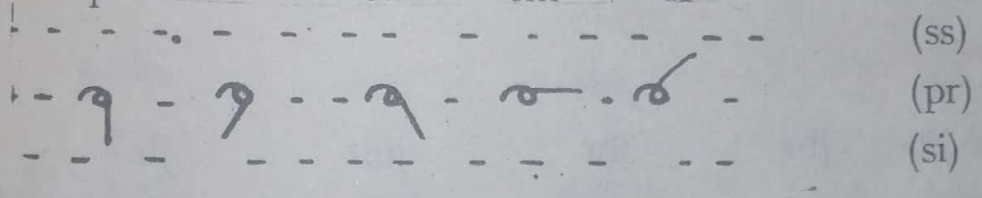

np nb nh nm nl

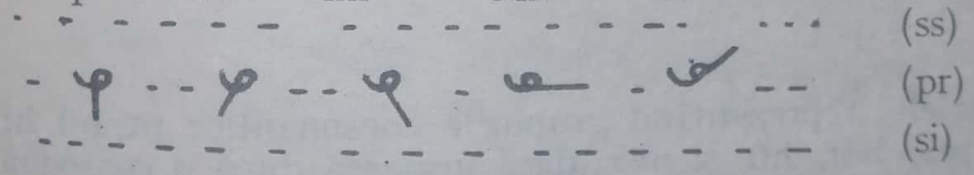

cep ceb ceh cem cel

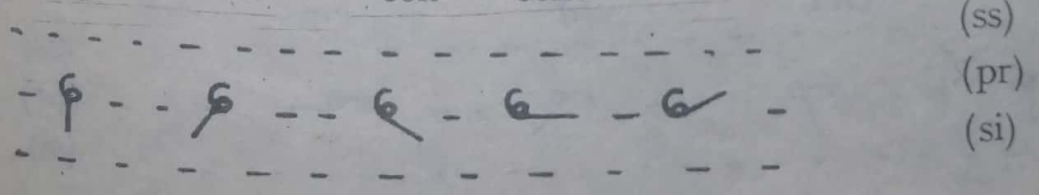

jp jb jh jm jl

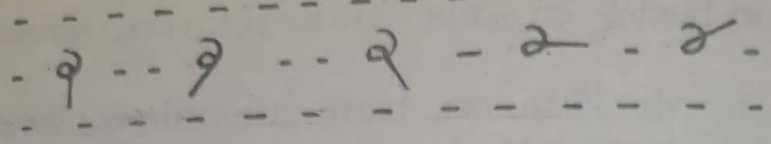

(ss)
(pr)
(si)

cpr cbr chr cmr clr

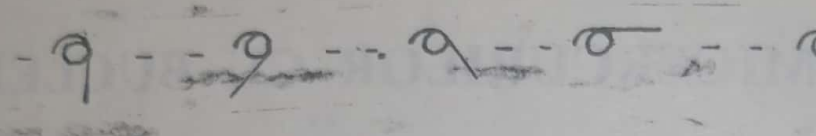

(ss)
(pr)
(si)

npr nbr nhr nmr nlr

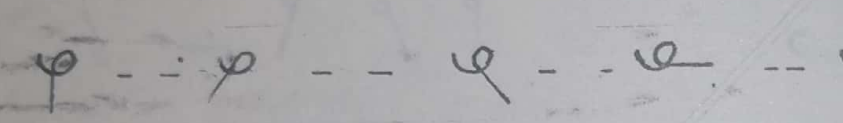

(ss)
(pr)
(si)

cepr cebr cehr cemr celr

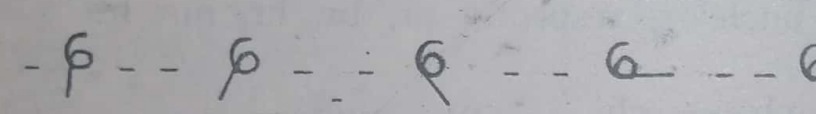

(ss)
(pr)
(si)

jpr jbr jhr jmr jlr

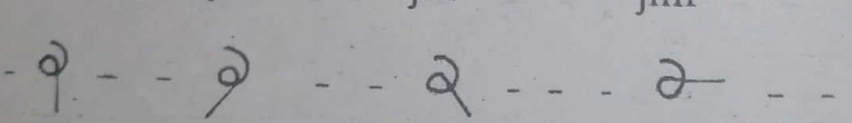

(ss)
(pr)
(si)

Buclele, reprezentînd grupurile consonantice pt, bd, hf, ms și respectiv ptr, bdr, hfr și msr, dacă urmează după o consoană din categoria semicercurilor, ies din semicercuri.

cpt cbd chf cms

(ss)
(pr)
(si)

Scanat cu CamScanner

npt nbd nhf nms

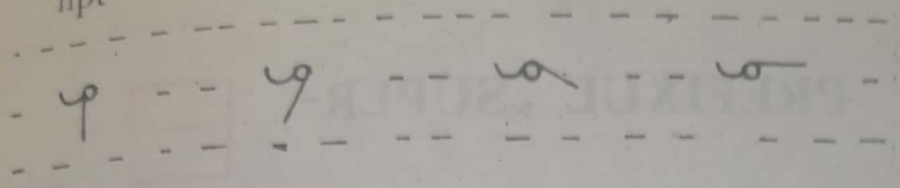

(ss)
(pr)
(si)

cept cebd cehf cems

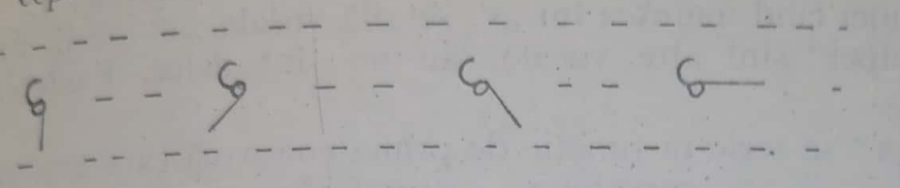

(ss)
(pr)
(si)

jpt jbd jhf jms

(ss)
(pr)
(si)

cptr cbdr chfr cmsr

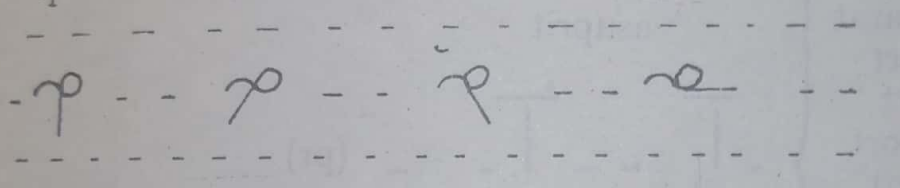

(ss)
(pr)
(si)

nptr nbdr nhfr nmsr

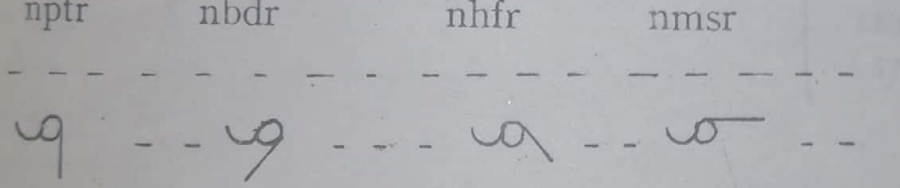

(ss)
(pr)
(si)

ceptr cebdr cehfr cemsr

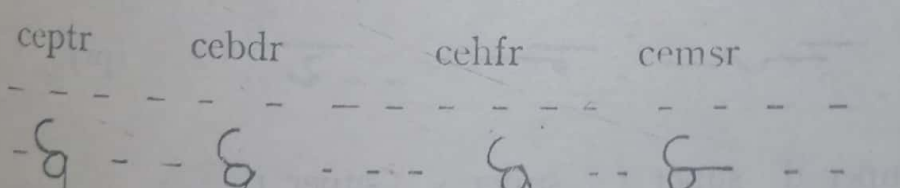

(ss)
(pr)
(si)

jptr jbdr jhfr jmsr

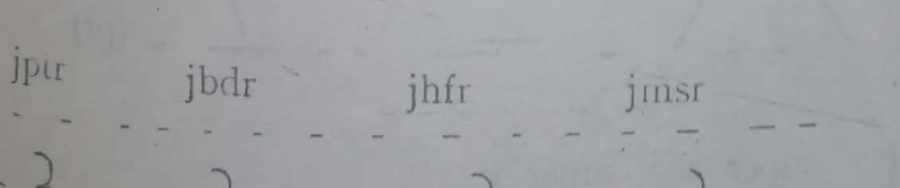

(ss)
(pr)
(si)

Lecția 17

PREFIXUL „SUPER“

Prefixul „super“ este reprezentat printr-un „s“ stenografic. El se poate aplica și atunci cînd înaintea lui „s“ se află vocala „a“ sau în interiorul grupului „super“ sînt alte vocale sau nu sînt deloc. Exemplu: spre.

Prefixul „super“ se scrie în funcție de prima consoană care urmează după el: superior superlong suprafață

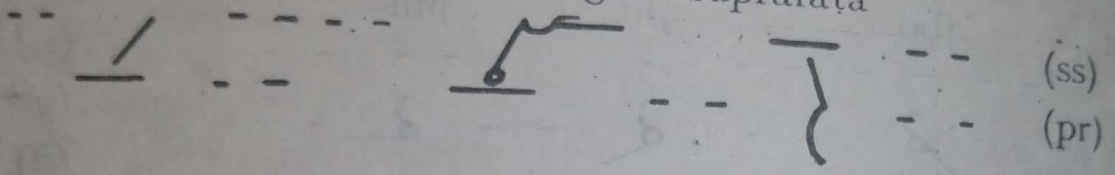

supărat
separat
sport
spirit
suport
spirit
speriat
sperat
spart

asuprit

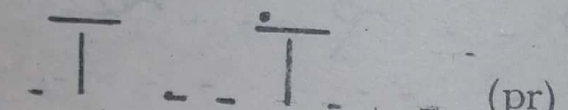

superb supersonic suprem sprijin

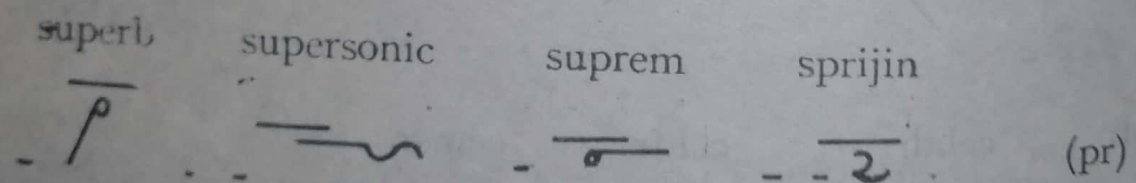

super t super d super f super s super r

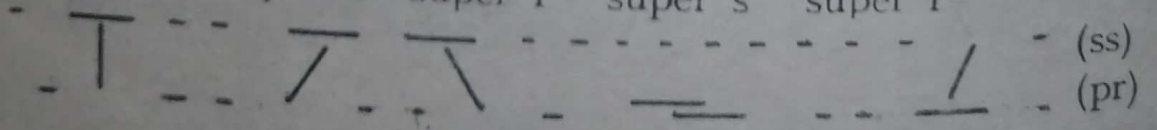

super ț super z super v

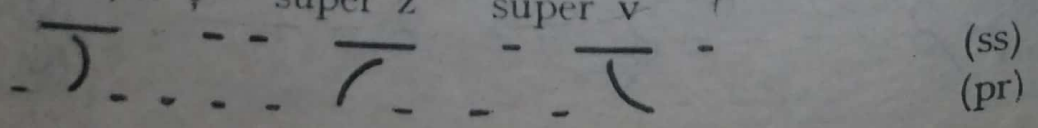

Scanat cu CamScanner

super c super n super ce super j

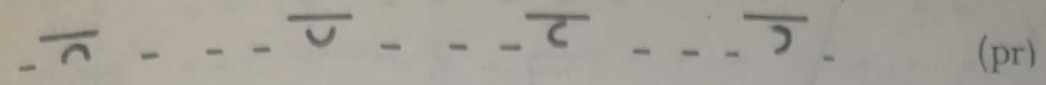

super p super b super h super m super l

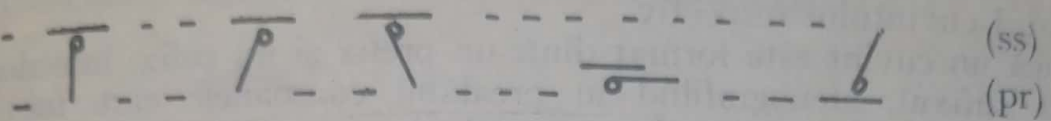

Cuvintele „spre“ și „asupra“, care pentru noi sînt de fapt prefixul „super“, le stenografiem întotdeauna deasupra cuvîntului următor. Acest gen de aplicare a unui prefix l-am numit „prefix parazit“, pentru că se sprijină pe următorul cuvînt.

Cuvîntul „asupra“, pentru a-l deosebi de cuvîntul „spre“, va fi scris întotdeauna cu vocala inițială „a“.

SUFIXUL „ENȚĂ“

Sufixul „ență“ este inversul sufixului „ent“, respectiv un sfert din semnul stenografic „r“. El se aplică, întocmai ca toate celelalte sufixe, în continuarea cuvîntului care se termină cu acest sufix. Sufixul „ență“ va fi scris întotdeauna spre dreapta. Se aplică și atunci cînd în componența sufixului sînt alte vocale.

esență prudență creanță instanță

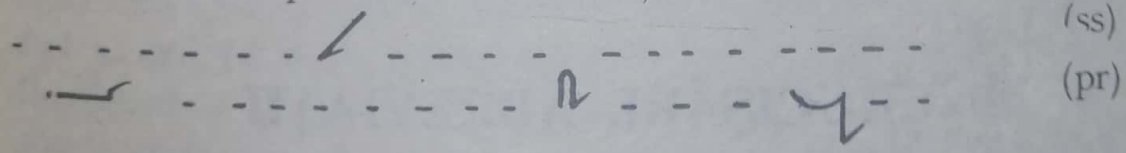

balanță speranță lanț cerință

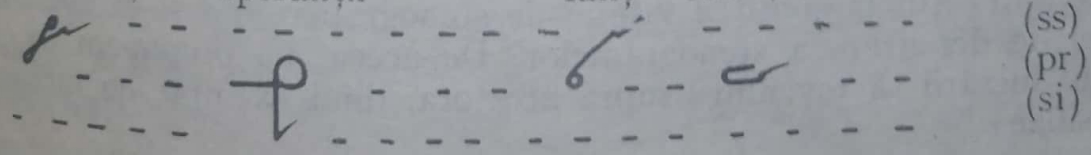

Scanat cu CamScanner

dorință aferență stăruință părinți

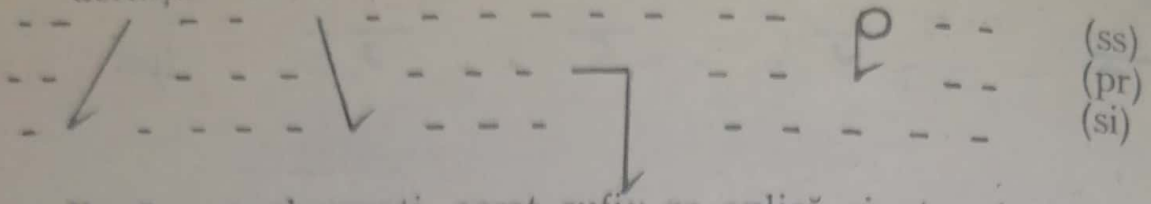

După cum observați, acest sufix se aplică și atunci cînd în loc d vocala „e" există alte vocale la începutul sufixului sau finalul !ui poate fi pluralul cuvîntului respectiv.

Dacă un cuvînt este format dintr-un prefix și un sufix, întotdeauna aplicăm sufixul, stenografiind în prealabil consoanele care formează prefixul respectivului cuvînt. În exemplele de mai sus avem două cuvinte, „părinți" și „speranță", formate dintr-un prefix și un sufix.

Toate sufixele, deci și acest sufix, se pot aplica în continuare sau lingă alt sufix, dacă cuvîntul respectiv se termină cu 2 sau 3 sufixe.

tendință reprezentanță intendență

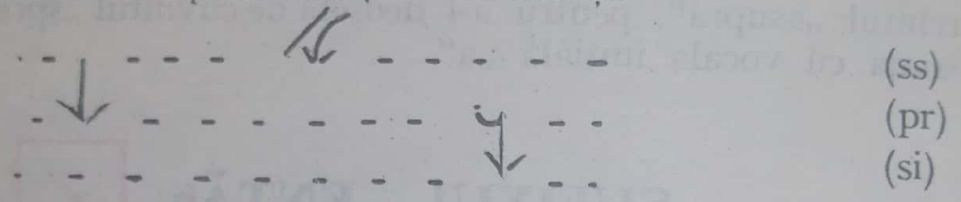

Ca și sufixul „ent", sufixul „ență" se aruncă în finalul cuvîntului respectiv.

concurent concurență

ÎNCRUCIȘĂRI. ABREVIAȚII

În sistemul nostru stenografic, așa cum am mai amintit, încrucișările ne ajută atît la sporirea vitezei de stenografiere, cît și în ușurarea operației de descifrare a stenogramelor. De aceea, ne propunem ca pe parcursul lucrării să revenim asupra acestora, dînd exemple de încrucișări posibile.

poporul român poporul francez poporul italian

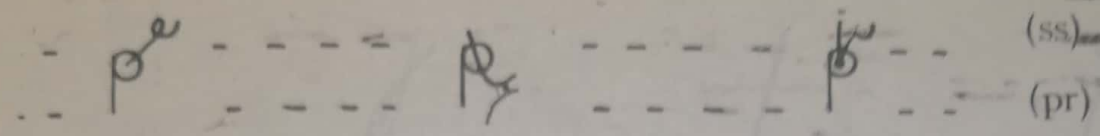

economico-socială făurirea societății socialiste

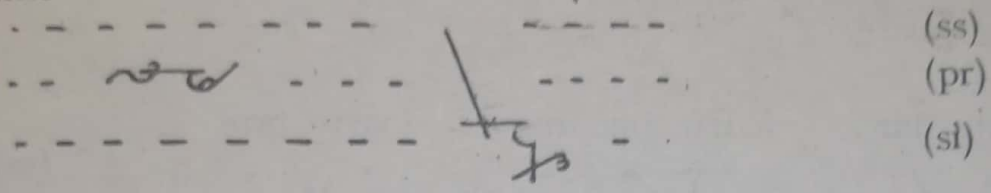

Întotdeauna cînd după „popor" apare determinativul — care popor — nu vom mai dubla bucla lui „p" cu un sfert din semnul stenografic „s", ci din buclă vom scrie numele poporului respectiv. La „poporul marocan" sau „poporul american" nu putem face încrucișarea, întrucît buclele respective și mai ales a doua buclă urmată de „r" nu pot fi încrucișate. În acest ultim caz, vom scrie „popor", dublînd bucla lui „p" și în continuare, pe traseul principal, cuvintele „marocan" sau „american".

În cazul încrucișării „făurirea societății socialiste", datorită faptului că „fr" din cuvîntul „făurirea" ne dă posibilitatea de spațiu, putem aplica două încrucișări. De aici, concluzia că ori de cîte ori întîlnim cuvinte pe al căror schelet consonantic putem aplica mai multe cuvinte, vom face încrucișări cu condiția ca acestea să poată fi descifrate cu ușurință.

Cuvîntul „foarte", care din punct de vedere gramatical este un adverb cu ajutorul căruia se poate realiza superlativul cantitativ, folosit frecvent în vorbirea curentă, este în sistemul nostru stenografic o abreviație **numai dacă se aplică un alt cuvînt peste el,** formîndu-se astfel o încrucișare. De ce spunem că este o abreviație? Pentru că din cuvîntul „foarte" rămîn doar consoanele „fr". Scrise așa, fără să se termine cu un punct (cum ne-am obișnuit noi să recunoaștem abreviațiile), ar crea confuzii la descifrare. Tocmai de aceea, se aplică peste această abreviație „foarte" cuvîntul următor. Dacă vom auzi, în timpul stenografierii, spunîndu-se „este foarte, foarte . . ." și expresia rămîne nefinalizată, atunci vom aplica abreviația pentru primul cuvînt „foarte", respectiv consoanele „fr" și peste acestea vom scrie consoanele „frt" ale cuvîntului următor „foarte"

Scanat cu CamScanner

foarte rău

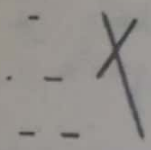

foarte serios

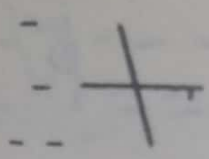

foarte fericit

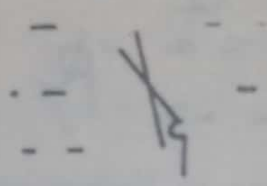

(ss)
(pr)
(si)

foarte dur

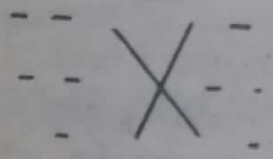

foarte bucuros

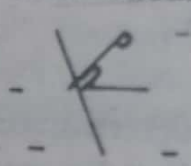

foarte tare

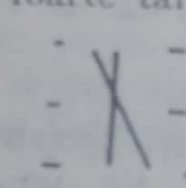

(ss)
(pr)
(si)

foarte curios

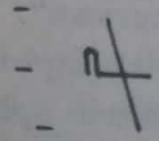

foarte hotărît

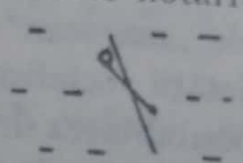

foarte zorit

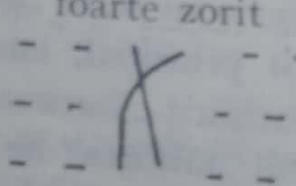

(ss)
(pr)
(si)

După cum observați, încrucișarea se realizează la mijlocul scheletului consonantic „fr".

Se recomandă:

— Să se caute cuvinte cu prefixul „super" și cu sufixul „ență" care să fie stenografiate de cel puțin 10 ori.

— Să se repete abreviațiile învățate pînă în prezent pentru a fi cunoscute la perfecție și, împreună cu celelalte semne, să se facă teme cu o gamă cît mai largă de cuvinte.

De reținut: exemplele date atît la prefixe, cît și la sufixe pot reprezenta scheletul consonantic și al altor cuvinte.

Scanat cu CamScanner

– Abreviații: *

Căile ferate

Căile ferate române 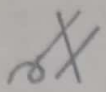

Clasa muncitoare 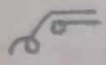

Clasa noastră muncitoare 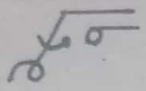

Consiliu

Consiliul popular 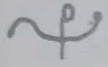

Consiliul de Miniștri

Consiliul de Stat

Consiliul oamenilor muncii 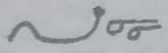

Democrație

Democrație populară

Indeplinind

Foarte reușit 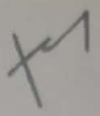

P.C.R.

Secretar general 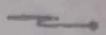

Secretarul general al P.C.R. 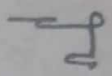

Societate socialistă 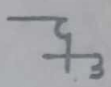

Societate socialistă multilateral dezvoltată 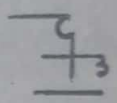

Succes

Sistem 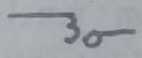

Sistematizare 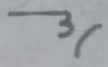

Sistematic

Tot mai

Toate acestea

* *Toate abreviațiile se scriu pe traseul principal.*

Scanat cu CamScanner

CATEGORIA CÎRLIGELOR

În această ultimă categorie de semne stenografice, corespunzătoare consoanelor alfabetului românesc, există două consoane: „ș" și „g". Alături însă de „g" vom învăța grupul consonantic „gr". Învățate de la început alăturate, nu vor mai exista confuzii. Așa dar, în categoria „cîrligelor" sînt consoanele „ș" și „g" și grupul consonantic „gr".

Semnul stenografic „g" este valabil și pentru grupurile „ge" sau „gi", „ghe" sau „ghi", iar semnul stenografic „gr", pentru grupurile „ger" sau „gir", „gher" sau „ghir".

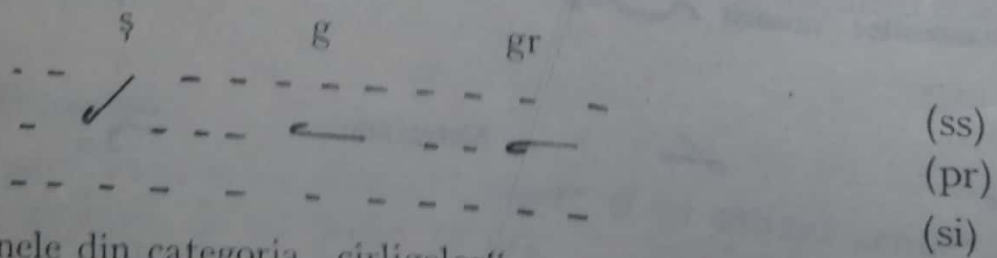

Semnele din categoria „cîrligelor" au aceeași dimensiune ca cele din categoria liniilor drepte. Se aseamănă chiar cu două semne din această categorie, doar că încep cu un cîrlig, de unde și denumirea ce li s-a dat. Astfel, semnul „ș" se scrie ca și semnul consoanei „r", de la traseul principal la traseul secundar superior și tot oblic, începînd de la stînga și terminîndu-se în dreapta la traseul secundar superior, numai că semnul „ș" începe cu un cîrlig. Semnul „g" se scrie, ca și semnul consoanei „s",

Scanat cu CamScanner

pe traseul principal, de la stînga spre dreapta, însă începe cu un cîrlig. Grupul consonantic „gr" începe cu un cîrlig invers decît „g"-ul stenografic, și tot pe traseul principal, de la stînga la dreapta, iar finalul semnului, respectiv liniuța, se scrie puțin deasupra traseului principal.

Dacă vom întîlni într-un cuvînt două consoane de același fel din categoria cîrligelor, între ele nefiind decît vocale, vom dubla, cu o liniuță, primul semn stenografiat, astfel:

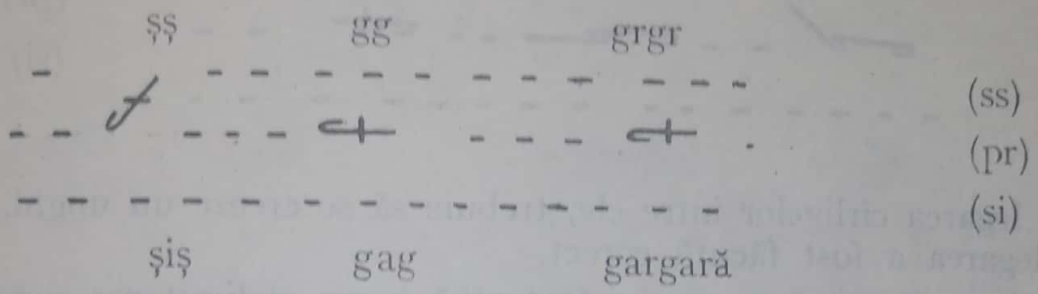

Dacă vom avea într-un cuvînt o triplă repetare a unei consoane din categoria cîrligelor, între ele nefiind decît vocale, vom tripla primul semn scris cu un „v" mic din scrierea curentă, astfel:

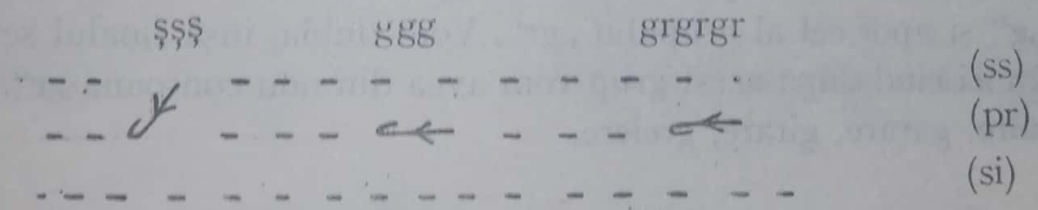

LEGAREA CÎRLIGELOR ÎNTRE ELE
ABREVIAȚII

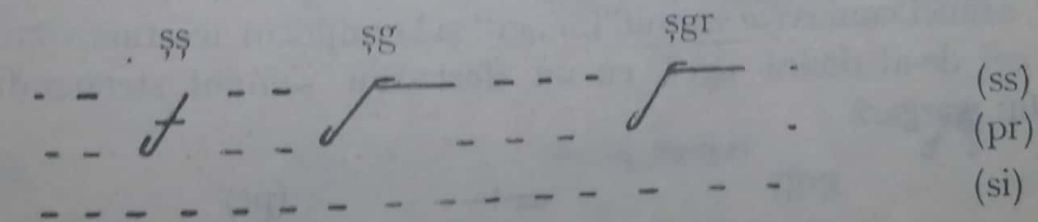

Scanat cu CamScanner

gș gg ggr

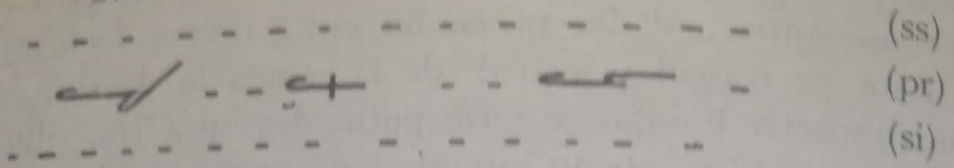

grș grg grgr

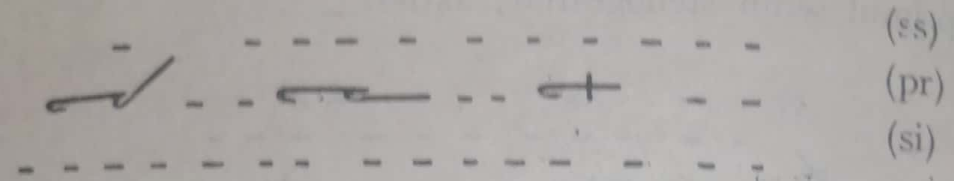

În legarea cîrligelor între ele, trebuie să se creeze un unghi. Numai astfel legarea a fost făcută corect.

Desigur că, așa cum am învățat pînă acum, delimitarea consoanelor dintr-un semn stenografic reprezentînd 2 sau 3 consoane se face logic, în ordinea consoanelor aflate în scheletul consonantic al cuvîntului stenografiat. Repetarea sau triplarea unei consoane se face, de asemenea, în spațiul afectat fiecărei consoane din semnul grupului consonantic respectiv. La grupul consonantic „gr" nu vom dubla niciodată prima parte, atunci cînd se repetă consoana „g", ci vom scrie semnul stenografic „g" și apoi cel al grupului „gr". Vom dubla, însă finalul semnului, „gr", atunci cînd după acest grup vom avea din nou consoana „r". Exemplu: grăire, garare, girare, greiere.

ggr
gegr
ghegr
gigr
ghigr

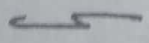

grr

Dacă avem într-un cuvînt o repetare ordonată a grupului consonantic „gr", atunci vom scrie semnul lui „gr" și la mijlocul acestuia vom dubla, pentru cel de-al doilea „gr", cu un sfert din semnul stenografic „t". Exemplu: gargară

grgr

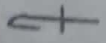

(pr)

Abreviații: *

Așa și așa

Așa-zis

Cîștiga (cu fam.)

Corespunde 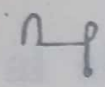

Corespondent

Corespondența 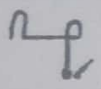

Diviziunea internațională a muncii

Diviziunea socială a muncii

Exploata

Exploatat

Exploatare

Exploatator

Exploatați

Exploatăm

Exploatarea muncitorului

Exploatarea oamenilor muncii

Exploatarea omului de către om 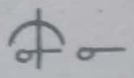

Guvern

Găsesc de cuviință 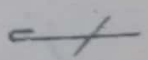

De la început

---

* *Toate abreviațiile se scriu pe traseul principal.*

Scanat cu CamScanner

Se recomandă:

— Să se scrie de 20 de ori categoria cîrligelor, repetîndu-se cu voce tare sau în gînd fiecare consoană în parte.

— Să se lege, de 30 de ori, consoanele din categoria cîrligelor, repetîndu-se cu voce tare sau în gînd fiecare legare.

— Să se facă propoziții cu semnele, prefixele, sufixele și abreviațiile învățate.

— Să se rețină că semnul consonanci „g" reprezintă și grupurile „ge" sau „gi", „ghe" sau „ghi", iar semnul „gr", grupurile „ger" sau „gir", „gher" sau "ghir". De aceea, este bine să se scrie de cel puțin 10 ori aceste semne, repetîndu-se cu voce tare sau în gînd formele consonantice pe care le reprezintă.

Aplicarea vocalelor inițiale și finale la consoancle din categoria cîrligelor

Vocalele inițiale sau finale la această categorie de semne se aplică întocmai ca la semnele stenografice ale consoanelor „r" și „s".

Vocale inițiale:

ș g gr

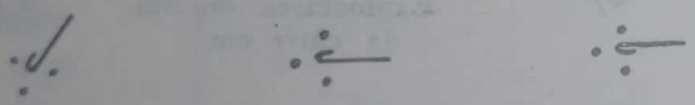

Vocale finale:

ș g gr

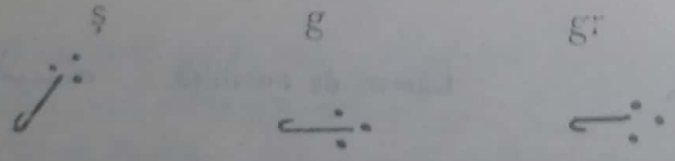

Sînt cuvinte formate numai dintr-o consoană și, în rest, vocale, care în descifrarea unui text ne-ar putea crea greutăți, adică pierdere de timp. Printre acestea se numără și cele formate din consoana „ș" și vocale,

frecvent utilizate în vorbirea curentă. Vom da exemple de astfel de cuvinte pe care trebuie să le reținem întocmai ca pe niște abreviații.

așa și-a aș / a și își și-o și

Conjuncția „și" se stenografiază întotdeauna fără să i se aplice vocala finală.

Lecția 19

LEGAREA CÎRLIGELOR CU LINIILE DREPTE

ș g gr cu t d f s r

Legarea acestor categorii de semne se face cu respectarea formei inițiale a fiecărui semn și crearea, în timpul legării, a unui unghi.

șt șd șf șș șr

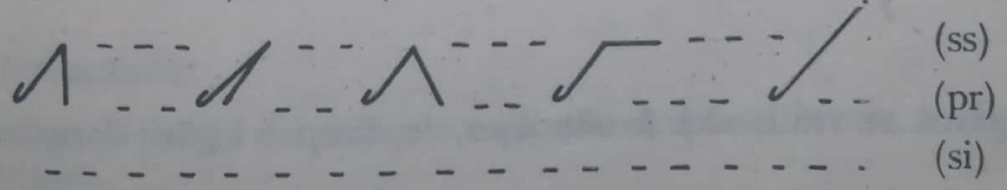

Scanat cu CamScanner

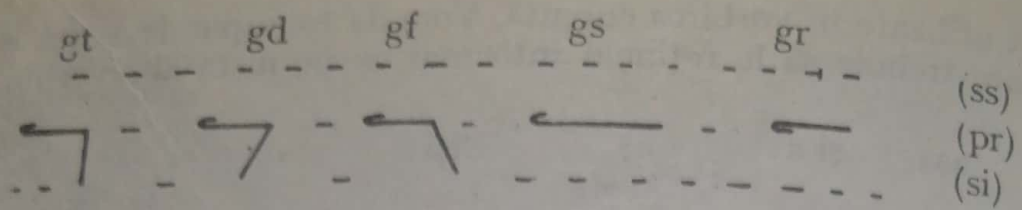

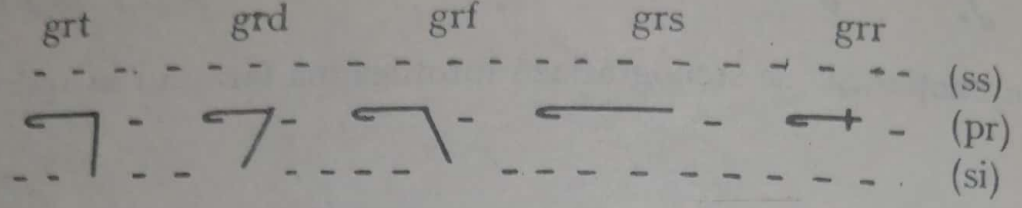

Cînd după consoana „ș" urmează „r", între ele nefiind decît vocale, „r"-ul se contopește cu „ș", care se dublează ca dimensiune. Altfel spus, „r" se scrie în continuarea lui „ș". Prima parte, respectiv de la traseul principal la cel secundar superior, este consoana „ș", iar jumătatea finală, consoana „r".

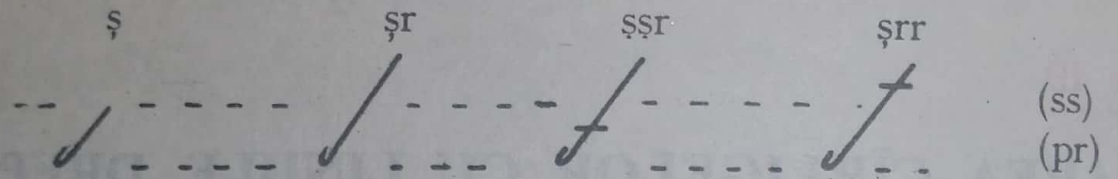

LEGAREA LINIILOR DREPTE CU CÎRLIGELE ABREVIAȚII

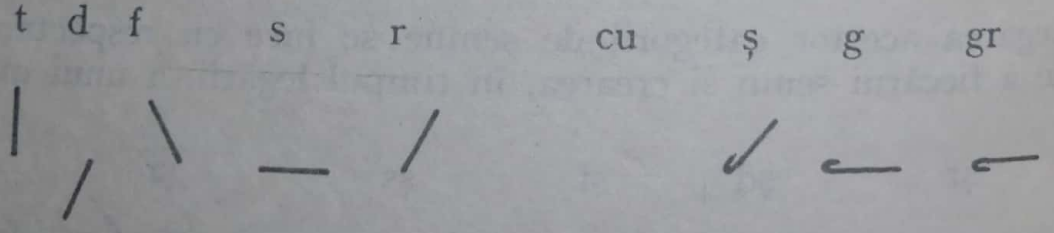

Legarea se realizează foarte ușor, în timpul legării formîndu-se un unghi.

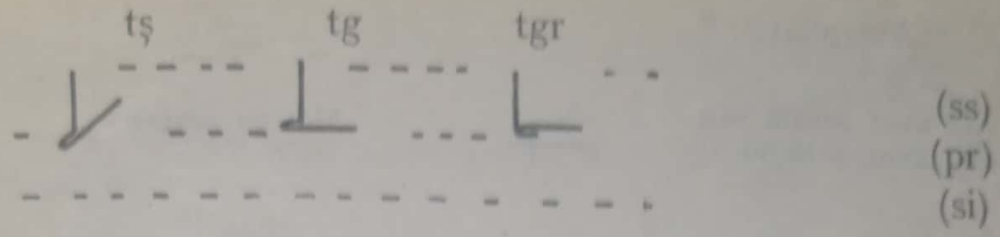

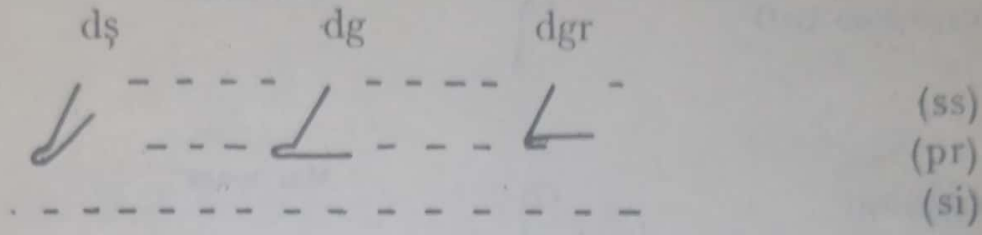

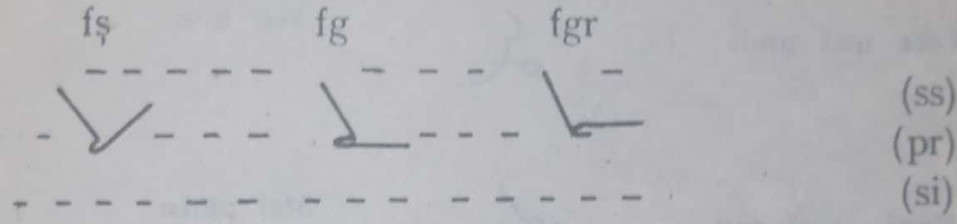

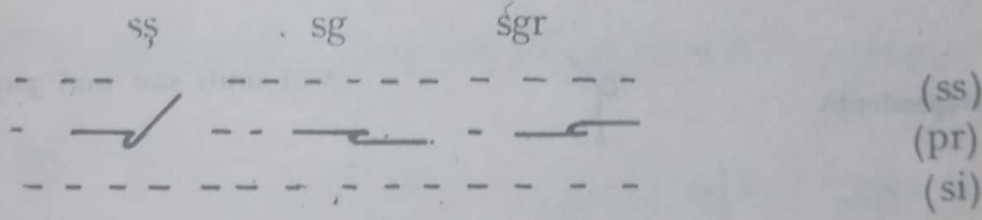

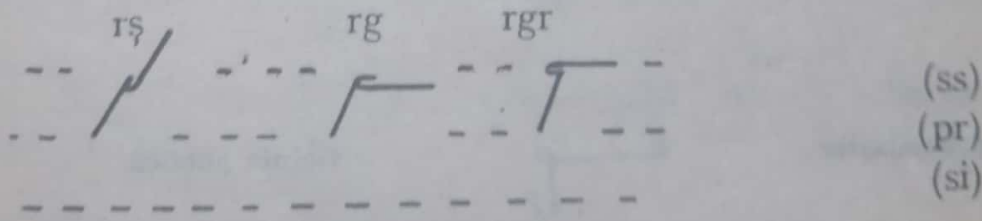

Se recomandă:

— Să se lege de 30 de ori cîrligele cu liniile drepte și invers, liniile drepte cu cîrligele.

Scanat cu CamScanner

Abreviații: *

Am avut ocazia sau am avut prilejul 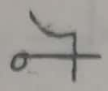

Capitalism (ist)

Capitaliști

Ceva mai mult

După urmă sau de pe urmă 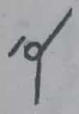

Dependență 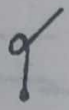

Gospodărie 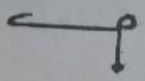

Gospodărire 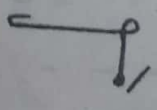

La timp

Mai cu seamă 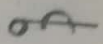

Mai mult

Mai mare 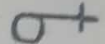

Mai mic

Mai puțin 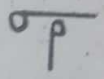

Mai mult sau mai puțin 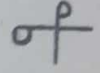

Optim

Opinia publică

Partizanii păcii

* *Toate abreviațiile se scriu pe traseul principal.*

De la acest stadiu de explicare a sistemului stenografic „Taylor", vom stenografia diferite texte.

La primul text semnele sînt scrise, pe cît posibil, sub fiecare cuvînt, excepție făcînd încrucișările.

Se impune, deci, să dezvoltăm și să îmbunătățim continuu

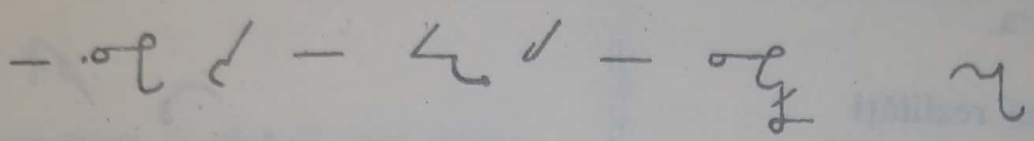

concepția noastră revoluționară despre lume și viață,

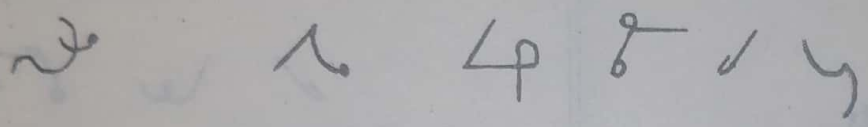

activitatea ideologică.

Ceea ce am realizat pînă acum și ceea ce cunoaștem astăzi constituie

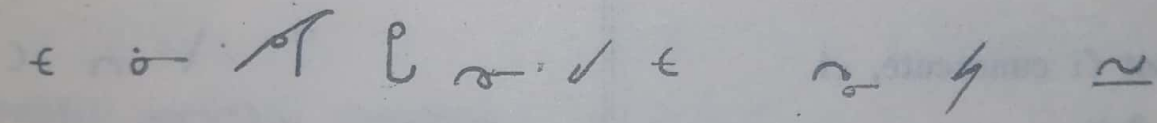

baza pentru o nouă dezvoltare a teoriei, a concepției despre lume și viață.

Cunoașterea naturii și societății nu are limite.

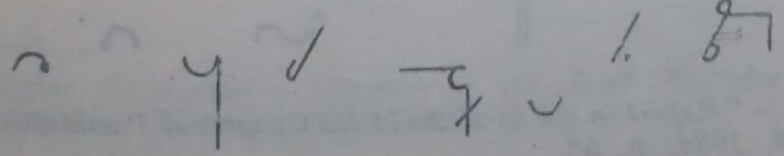

Scanat cu CamScanner

În nici un domeniu nu s-a încheiat procesul revoluționar al cunoașterii! *

Iar acum, textul următor va fi scris în stînga paginii, iar stenograma lui în dreapta.

Nu există realități

și fenomene, legități

ale dezvoltării lumii ce

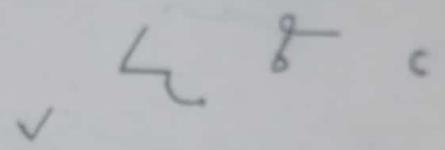

nu pot fi cunoscute, ci

numai care nu sînt

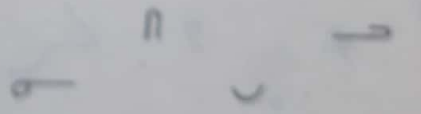

încă cunoscute.

* *Nicolae Ceaușescu — "Raport la cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român". Editura Politică, 1984, p. 65.*

Iată de ce trebuie să acționăm

permanent pentru înțelegerea și

cunoașterea a noi și noi taine

ale naturii și universului, pentru

aprofundarea legităților generale ale

dezvoltării societății omenești,

ale progresului uman. *

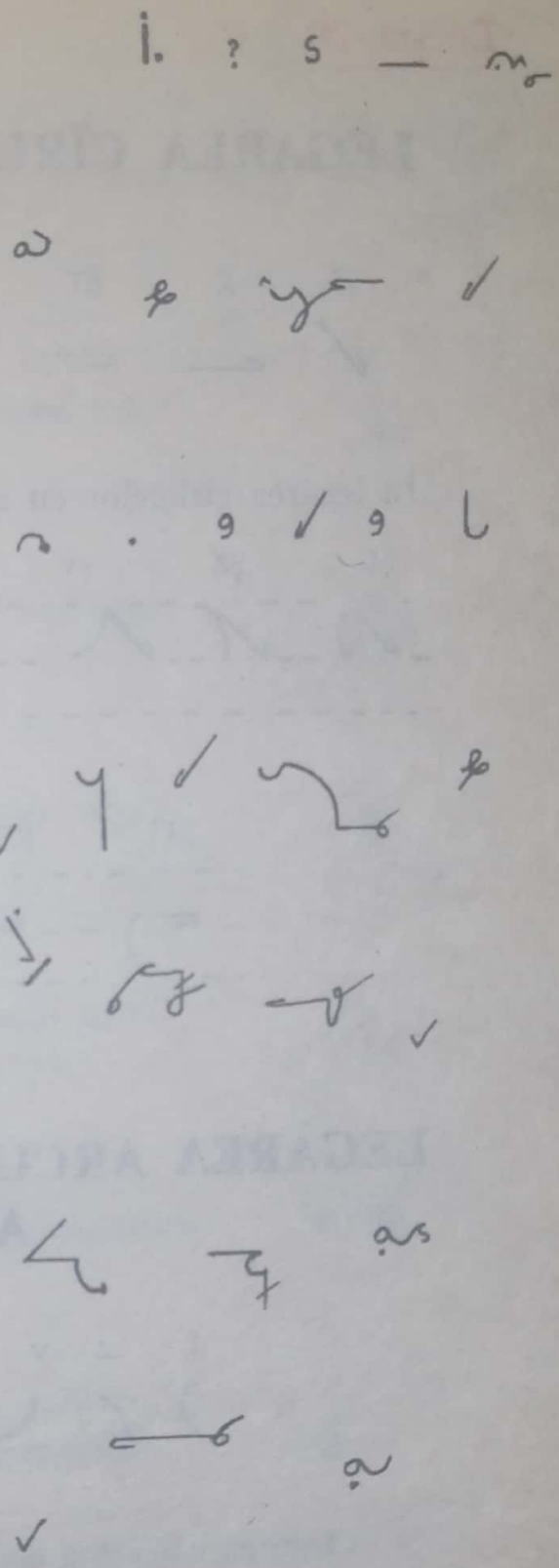

* *Nicolae Ceaușescu — "Raport la cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român", Editura politică, 1984, p 65.*

Scanat cu CamScanner

Lecția 20

LEGAREA CÎRLIGELOR CU ARCURILE

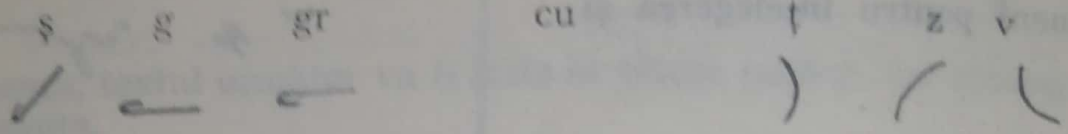

În legarea cîrligelor cu arcurile trebuie să se formeze un unghi.

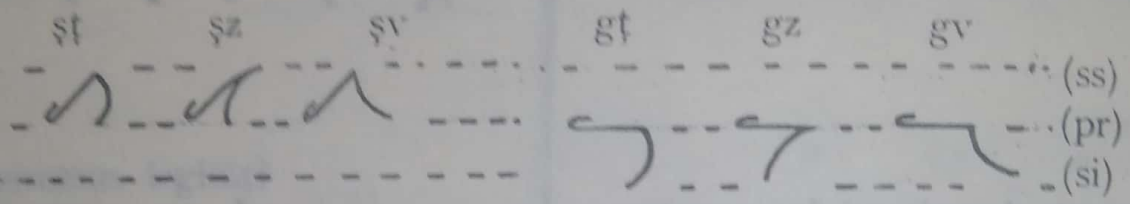

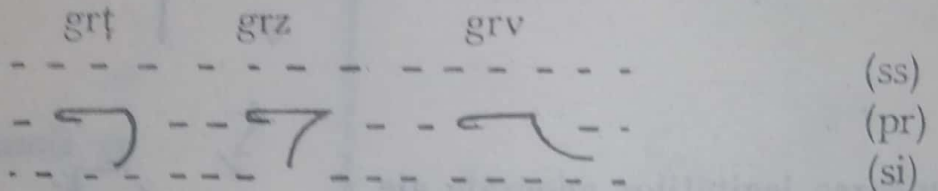

LEGAREA ARCURILOR CU CÎRLIGELE
ABREVIAȚII

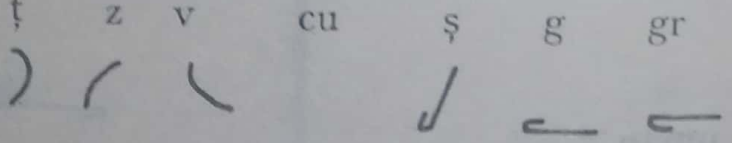

Și în legarea corectă a acestor semne trebuie să se formeze un unghi.

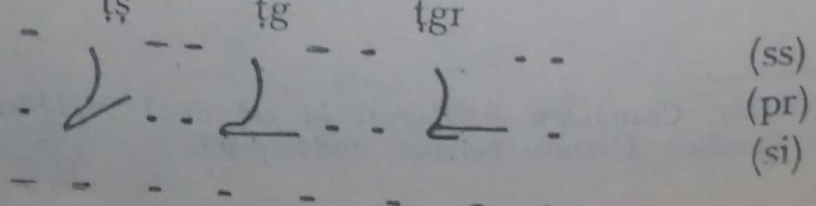

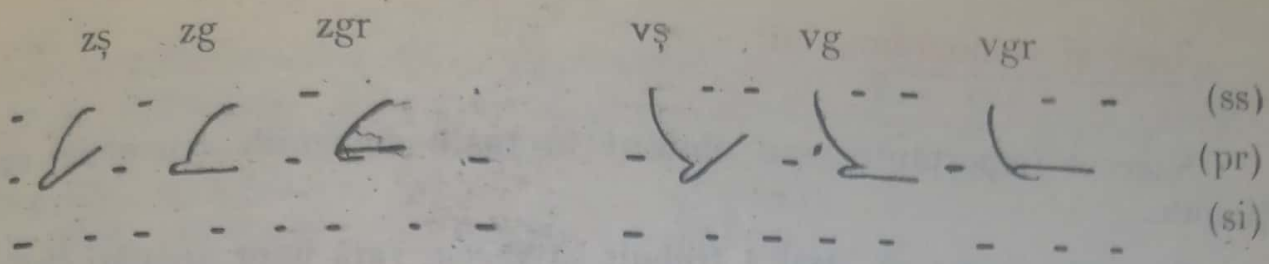

Abreviații: *

Administrație (cu fam.)

Agricultură (cu fam.)

Afară numai dacă

Bagă de seamă

Băgare de seamă

Completa (cu fam.)

Sînt

Sîntem

Cu atît mai mult

Cu atît mai mare

Cu atît mai mic

Cu atît mai puțin

Marx, Engels, Lenin

Marxism-leninism

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie

* *Toate abreviațiile se scriu pe traseul principal.*

Scanat cu CamScanner

Text și stenograma lui:

Succese importante s-au obținut în toate domeniile economiei naționale.

Se poate spune că, deși a trebuit să facem față unor greutăți deosebite, industria noastră a continuat să se dezvolte, constituind factorul dinamizator al întregii economii naționale. *

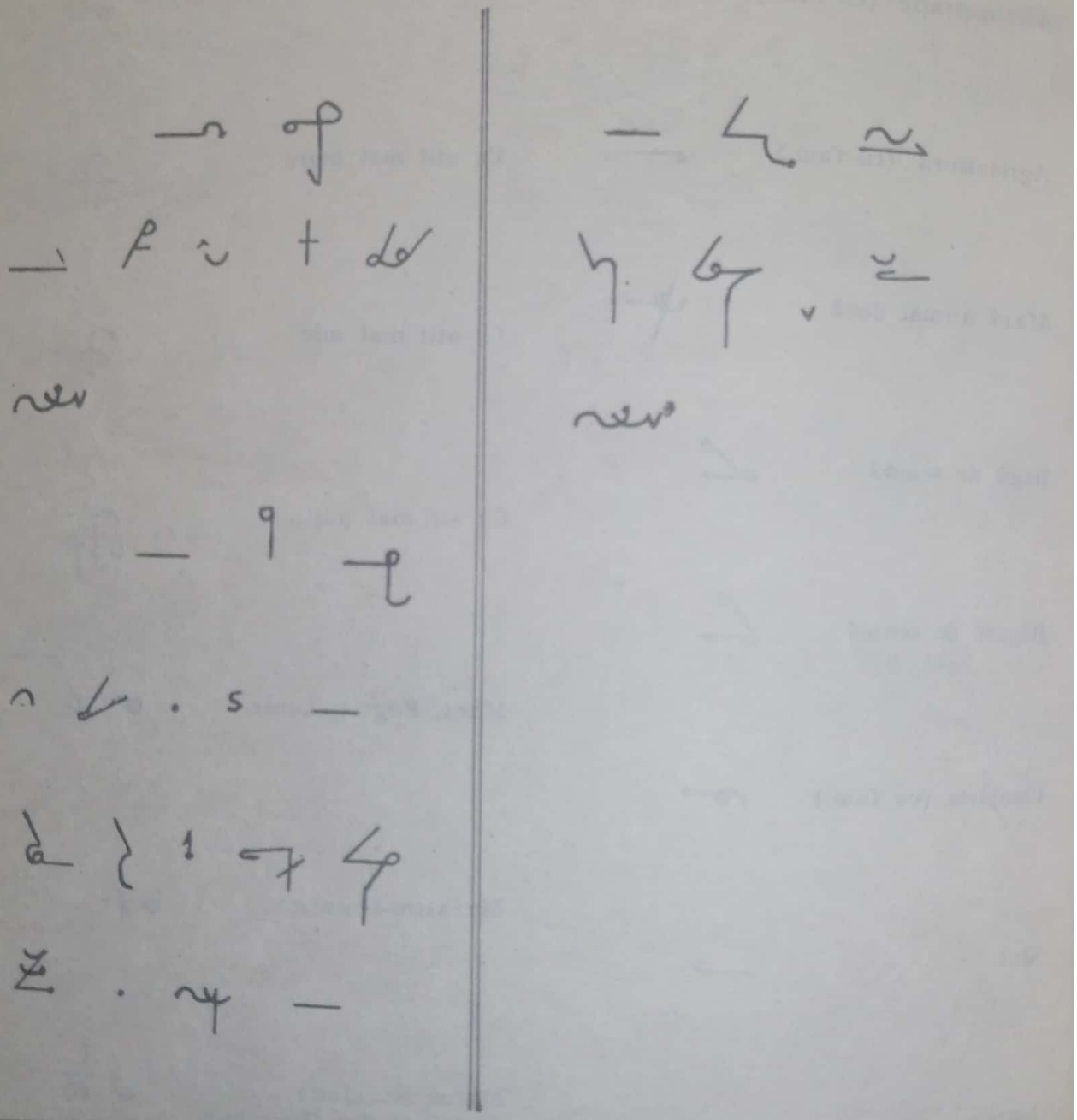

* Nicolae Ceaușescu — "Raport la cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român", Editura Politică, 1984, p. 9.

Scanat cu CamScanner

În textul de mai înainte există cuvîntul „continuat“, în care se repetă, în ordine, consoanele „nt“. S-au stenografiat o singură dată și apoi s-au intersectat, acolo unde ele se unesc, cu un semicerc sau „c“-ul nostru stenografic, întocmai ca la repetarea grupurilor consonantice cu „r“, ca de pildă, „teritoriu“. Ori de cîte ori întîlnim astfel de situații, vom folosi același procedeu.

LEGAREA CÎRLIGELOR CU SEMICERCURILE

ș g gr cu c n ce j

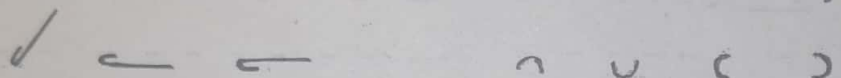

Este o legare ușoară, asemănătoare cu cea a consoanelor „r“ și „s“ din categoria liniilor drepte legate cu semicercurile.

șc șn șce șj

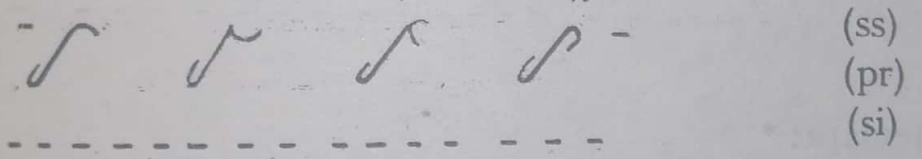

gc gn gce gj

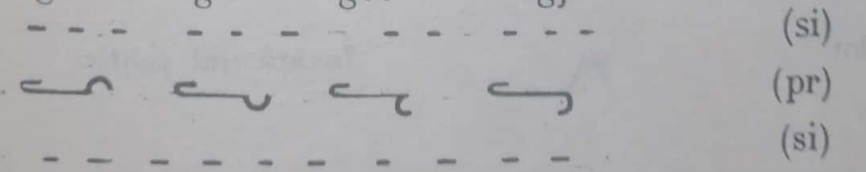

grc grn grce grj

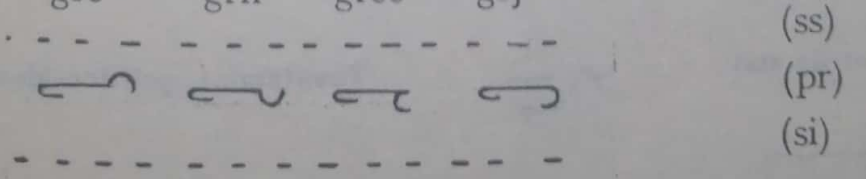

Scanat cu CamScanner

LEGAREA SEMICERCURILOR CU CÎRLIGELE ABREVIAȚII

c n ce j cu ș g gr

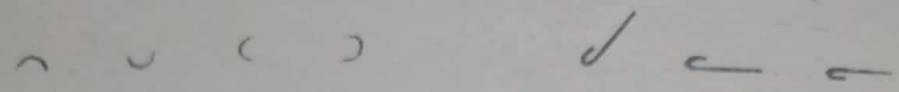

În legare trebuie neapărat să se formeze un unghi.

cș cg cgr nș ng ngr

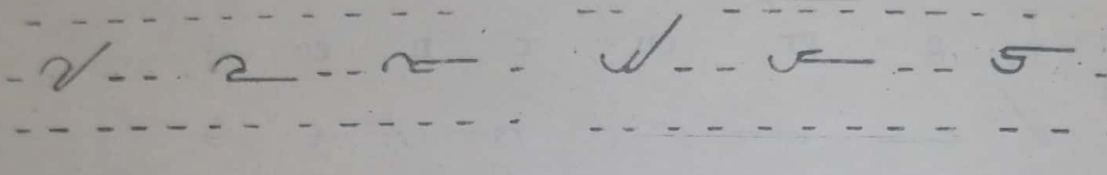

(ss)
(pr)
(si)

ceș ceg cegr jș jg jgr

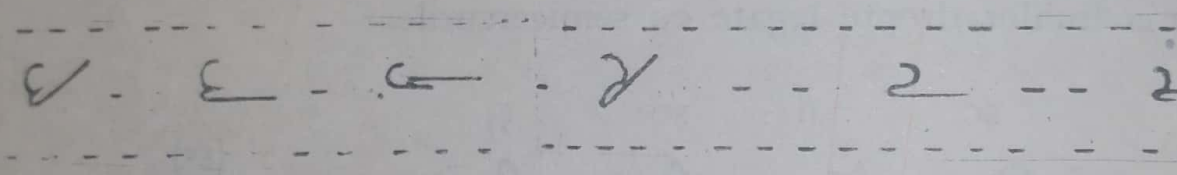

(ss)
(pr)
(si)

Abreviații: *

C.C. al P.C.R.

Învățămînt profesional 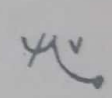

Învățămînt 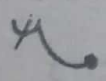

Învățămînt politic 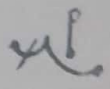

Învățămînt superior 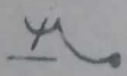

Învățămînt de partid 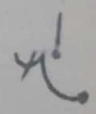

Învățămînt de stat 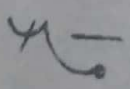

Învățămînt politico-ideologic 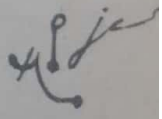

* *Toate abreviațiile se scriu pe traseul principal.*

Scanat cu CamScanner

Membru de partid 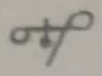

Marea Adunare Națională 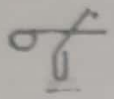

Organizație

Organizatoric 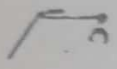

Organizatorice 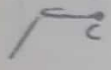

Organizație de partid

Organizație de tineret 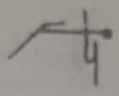

Organizație de sindicat 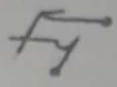

Organizație de masă

Organizația oamenilor muncii 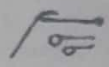

Organizație de bază 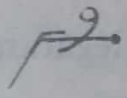

Odinioară

Scanat cu CamScanner

Text și stenograma lui:

Dacă ne-am

gîndi cît de cît

la legătura pe care

o au descoperirile între ele,

ne-am putea da seama

cu ușurință că științele

și artele își dau un sprijin

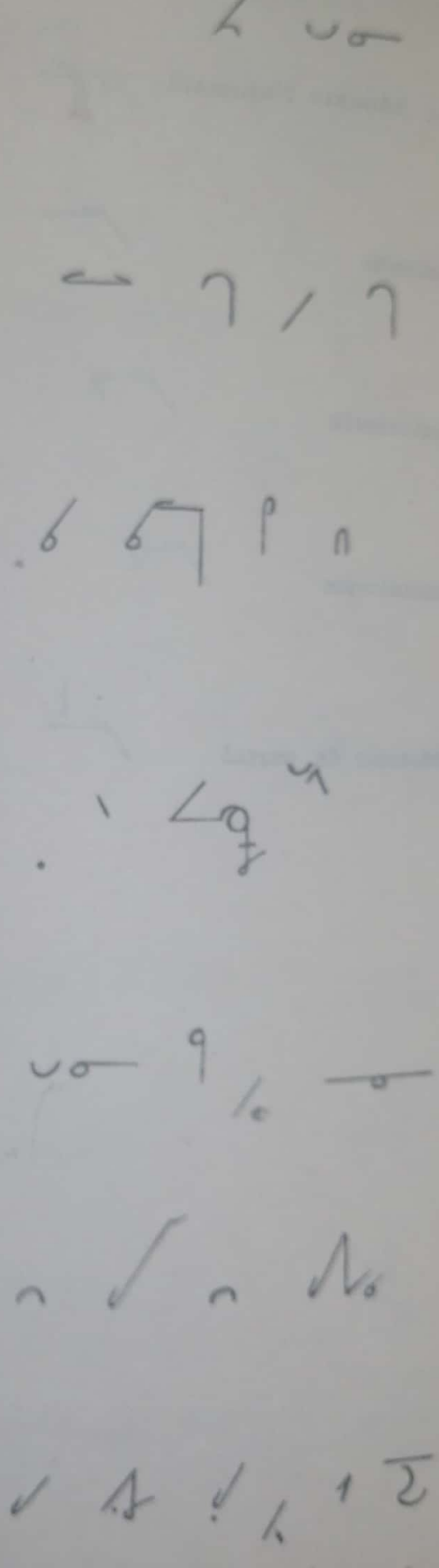

Scanat cu CamScanner

reciproc și că există

deci un lanț care le unește. *

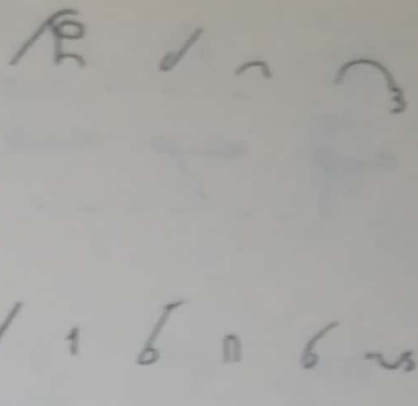

Lecția 21

LEGAREA CÎRLIGELOR CU BUCLELE

ș g gr cu p b h m l

În legarea acestor semne între ele trebuie, de asemenea, să se formeze unghi, cu excepția legărilor: șl, gm și grm.

șp șb șh șm șl

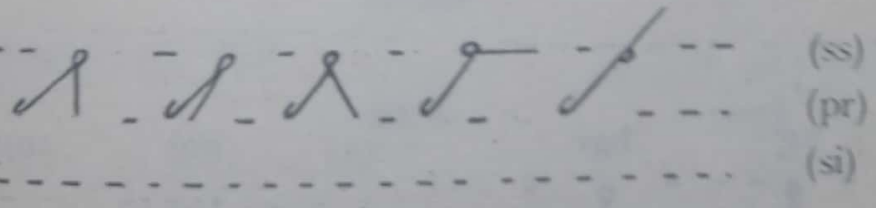

* *Enciclopedia franceză — Texte alese, Biblioteca pentru toți Editura „Minerva", București, 1976, p. 2.*

Scanat cu CamScanner

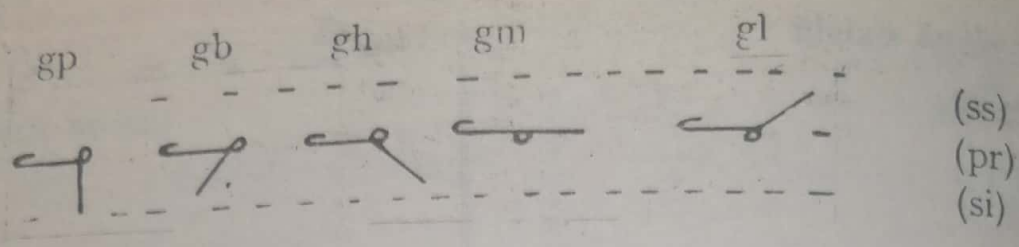

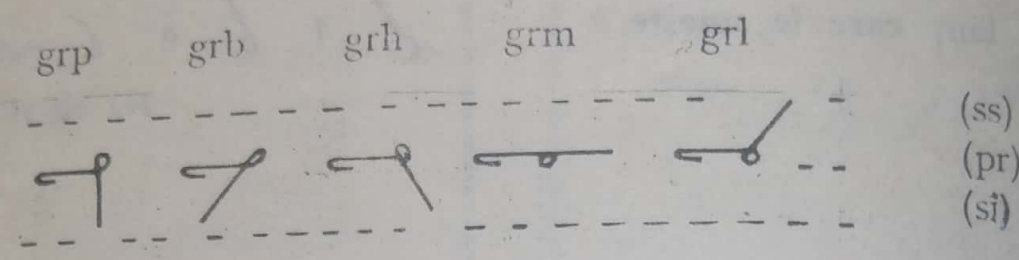

LEGAREA BUCLELOR CU CÎRLIGELE ABREVIAȚII

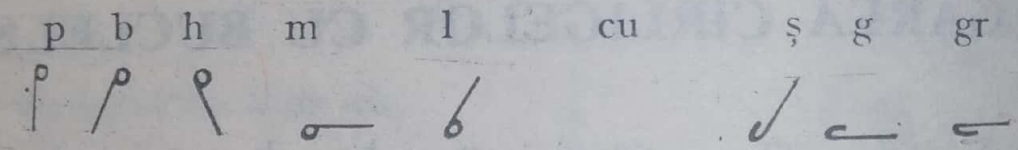

Legarea acestora este corectă, numai dacă formează un unghi, cu excepția legărilor: mg, mgr și lș.

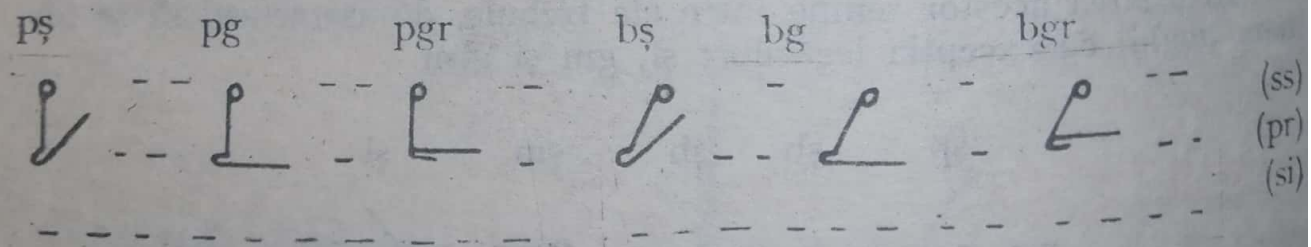

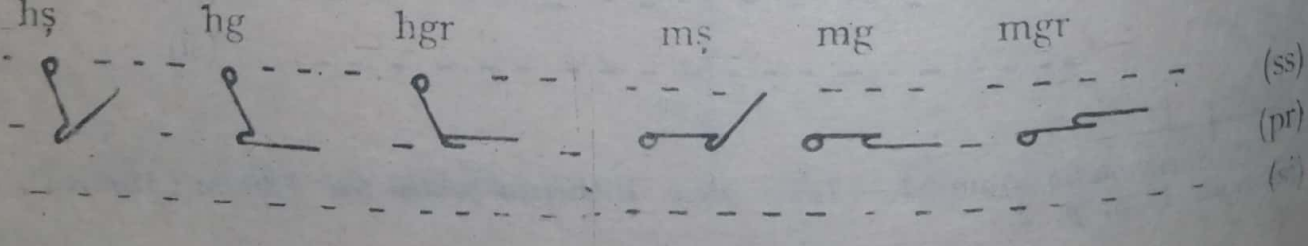

Scanat cu CamScanner

lş lg lgr

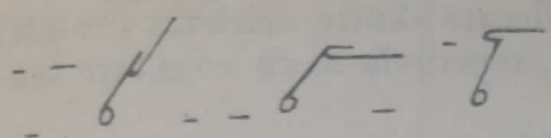

(ss)
(pr)
(si)

Abreviaţii: *

Minister

Ministerul de Externe

Ministerul Afacerilor Externe

Ministerul de Interne

Ministerul Comerţului Interior

Ministerul Comerţului Exterior

Ministerul Educaţiei şi Învăţământului

Ministerul de Finanţe

Ministerul Transporturilor şi Telecomunicaţiilor

Mai bine zis

Primul, prima

Primii, primele

Rînd

Rînduri

Republică

Republica noastră

Republica noastră socialistă

R. S. România

Ş.a.m.d.

S.U.A.

Statele Unite ale Americii

* *Toate abreviaţiile se scriu pe traseul principal.*

Se recomandă:

— Să se lege cîrligele cu fiecare dintre celelalte categòrii de semne și invers, de cîte 30 de ori, repetîndu-se cu voce tare sau în gînd fiecare legare.

— Cu fiecare temă nouă să se repete, cu creionul în mînă, abreviațiile date. Cea mai mică ezitare în scrierea unei abreviații înseamnă pentru noi că ea nu este încă bine învățată. De aceea, respectiva abreviație se va scrie din nou de cîte 20—30 ori, repetîndu-se, cu voce tare sau în gînd, ce reprezintă ea.

— Să se caute cît mai multe cuvinte în componența cărora sînt prefixele sau sufixele învățate și să fie stenografiate de cîteva ori.

Text și stenograma lui:

Cine scrie istorie

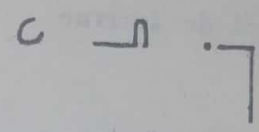

și simte că este chemat

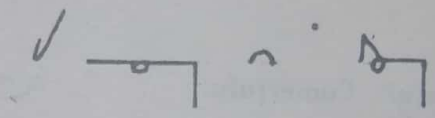

să o scrie trebuie să

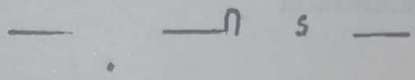

aibă, mai presus de toate,

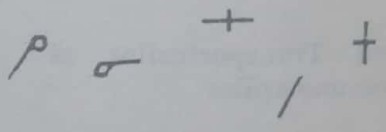

această convingere: că

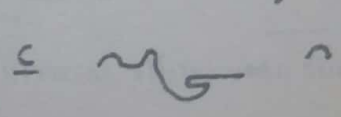

Scanat cu CamScanner

zugrăvește o viață și nu descrie o serie de acțiuni mecanice. *

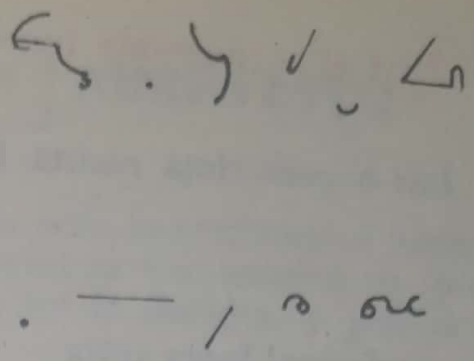

PREFIXUL „CONTRA“

Este reprezentat prin semnul stenografic „c“. El se pune în funcție de consoana care urmează imediat după gruparea de litere „contra“. De exemplu:

contrar contrast contrapagină contrafacere

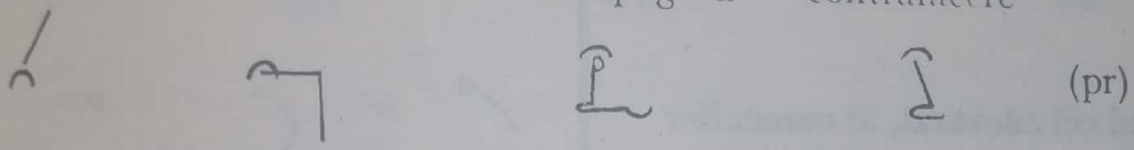

(pr)

contrazis contravaloare contrapunct contribuie

(pr)

contrabas control contracost contract

(pr)

Cuvîntul „contra“ se scrie pe următorul cuvînt stenografiat, avînd și el rol de „parazit“, ca și „spre“, „asupra“, „între“ sau „într-o“.

Prefixul stenografic „contra“ se poate aplica și atunci cînd ultima vocală din cuvînt este „i“ sau alte vocale.

* *Nicolae Iorga, „Pagini alese“. Editura „Ion Creangă“, București, 1985, p. 9.*

Text și stenograma lui:

Într-o conferință rostită la

radio, profesorul Iorga arăta

ce înțelege el prin „erou“

și, mai ales, se ocupa de

eroismul cel adevărat, al oamenilor

muncii, care se jertfesc fără cîrtire,

pentru idealurile cele mai înalte:

dreptate, libertate socială, indepen-

dență și unitate națională. *

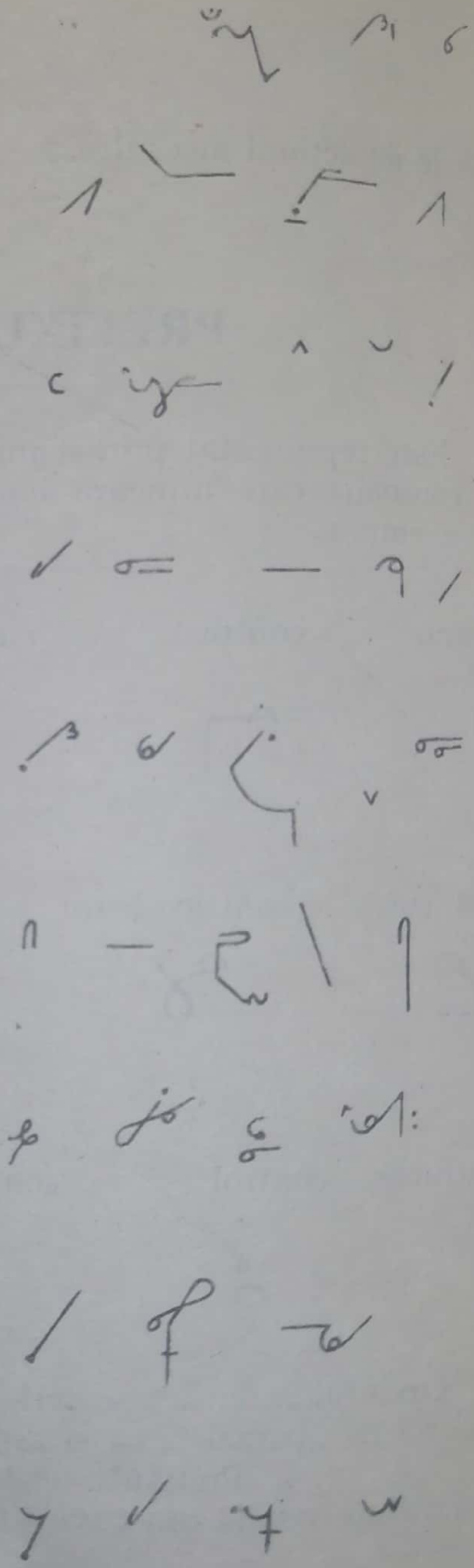

* *Nicolae Iorga — „Pagini alese“, Editura „Ion Creangă“, București, 1985.*

Scanat cu CamScanner

SUFIXUL „ȚIUNE". ABREVIAȚII

Acest sufix este un mic cerculeț ce se scrie în continuarea ultimului semn din scheletul consonantic al unui cuvînt care se termină cu „țiune". Se scrie în așa fel, încît mîna să ajungă tot în dreapta în poziția de a stenografia următorul cuvînt.

Aria de aplicare a acestui sufix este mai mare. El se poate aplica și atunci cînd cuvintele se termină în „tiune", „siune", „ziune" și chiar „iune" — de pildă: uniune

Sufixul „țiune" se aplică și la cuvintele care se termină în „ție" și care în forma veche a limbii române se terminau în „țiune". De exemplu: petiție (petițiune), vocație (vocațiune) etc.

audiție funcție vocație creație puncție

nație rație secție sesiune pasiune
națiune rațiune secțiune

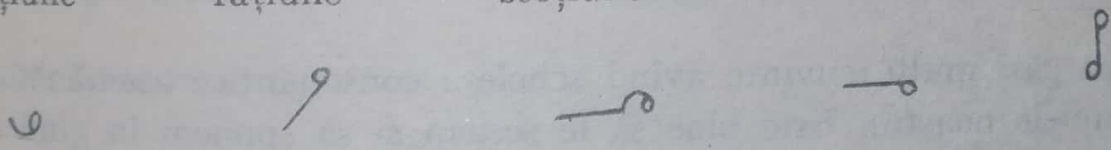

agresiune evoluție loțiune moțiune porție

acțiune jonctiune contribuție lecție alocuțiune

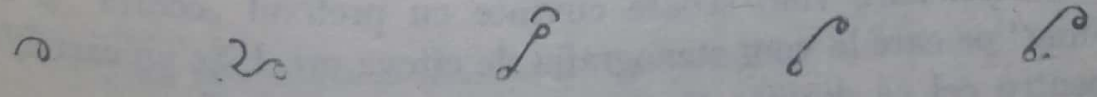

În exemplele de mai sus avem două cuvinte cu aceeași grafie stenografică, „lecție" și „alocuțiune". Diferă unul de celălalt doar prin vocala „a" inițială, pe care o punem la cel care începe cu această vocală. Din cauza vitezei cu care vorbește oratorul, s-ar putea să nu mai putem pune această vocală. Cu siguranță vom descifra cuvîntul fără a pune vocala „a", datorită semnelor stenografice dinainte și după el. Dacă timpul ne permite, bineînțeles că vom aplica vocala respectivă.

În cazul cuvintelor care sînt formate dintr-un prefix și un sufix, este preferabil să se aplice sufixul și nu prefixul. De pildă:

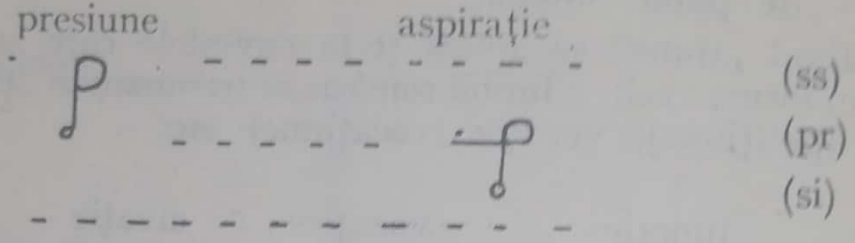

Vom întîlni cuvinte care se termină cu două sufixe. Acestea se vor aplica, unul după altul și, pe cît posibil, fără a ridica creionul pînă la finalizarea lor. De pildă, cuvîntul „justiție" este format din consoana „j", sufixul „ist" și sufixul „țiune". Ele se stenografiază în continuare, fără a ridica creionul pînă la terminarea cuvîntului stenografiat. Noi spunem acum „justiție", dar forma veche a acestui cuvînt este „justițiune".

Vom găsi multe cuvinte avînd schelete consonantice asemănătoare cu exemplele noastre. Este bine să le scriem și să spunem în gînd sau cu voce tare ceea ce stenografiem.

Pe măsură ce prezentăm prefixele și sufixele, oricine poate să-și dea seama că aplicarea acestora ușurează enorm de mult stenografierea unui număr important de cuvinte. Dacă vom lua cuvîntul „contribuție" și-l vom analiza, vom vedea că la început el se scria, urmînd ordinea strictă a consoanelor, cu o depășire respectabilă a pachetului de trasee. Acum, în forma lui finală, cînd aplicăm prefixul „contra" și sufixul „țiune", între acestea nemaifiind decît consoana „b", cuvîntul respectiv se termină pe traseul principal și se scrie cu o economisire de timp apreciabilă.

Tot din dicționare vom scoate cuvinte cu prefixul „contra" și cu sufixul „țiune" pe care le vom stenografia de cîteva ori. Este un exercițiu excelent pentru cel ce dorește să stenografieze cu ușurință.

Scanat cu CamScanner

Abreviaţii: *

Cel mai mult 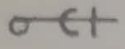

Cel mai mare 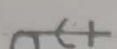

Cel mai mic

Caa mai mare parte 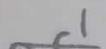

Forţă de muncă

Forţă de producţie

Relaţii de muncă

Relaţii de producţie

Justiţie

Mai mult decît 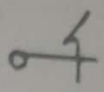

Mai mare decît 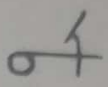

Mai mic decît

Mai puţin decît 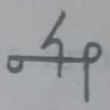

Mijloace

Mijloace de producţie

Pe urmă

Pînă la urmă

Primul rînd

Primele rînduri

---

* *Toate abreviaţiile sê scriu pe traseul principal.*

Redăm în continuare un text și stenograma lui, în dreapta. Trebuie reținut că vom căpăta viteză, numai dacă ne vom obișnui să stenografiem ușor, nu apăsînd creionul, iar dimensiunea semnelor să fie cît mai mică.

Această carte oferă fără îndoială

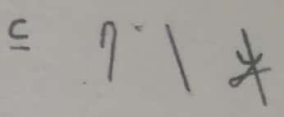

un teren fertil de confruntări.

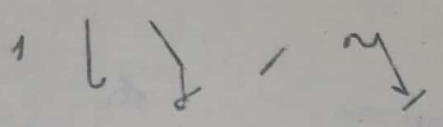

Cititorul avizat va putea

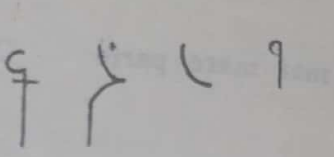

să hotărască singur ce idei

din ea pot fi reținute și care

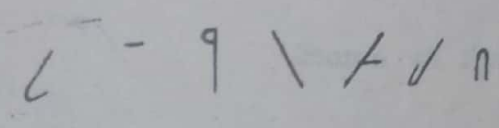

se cer respinse.

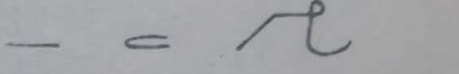

Al treilea val oferă

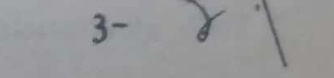

o adevărată panoplie — chiar dacă

incompletă — de probleme majore

ale perioadei agitate pe care o

parcurge omenirea în prezent și

numeroase aspecte cu care vom

fi confruntați în anii ce vin.*

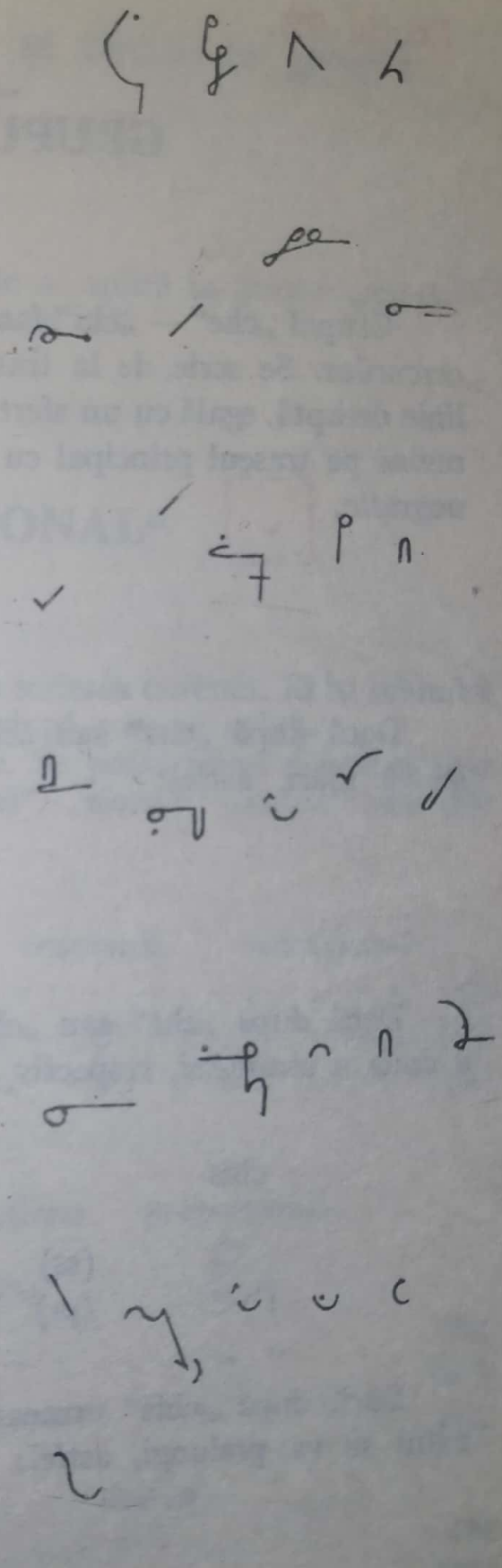

* *Alvin Toffler — „Al treilea val", Editura Politică, București, 1983, p. 31.*

Scanat cu CamScanner

Lecția 22

GRUPUL „CHE—CHI“

Grupul „che“ — „chi“ face parte ca dimensiune din categoria semicercurilor. Se scrie, de la traseul principal spre cel secundar superior, o linie dreaptă, egală cu un sfert din semnul stenografic „t“ și apoi creionul revine pe traseul principal cu o linie oblică, asemănătoare cu „f“-ul stenografic.

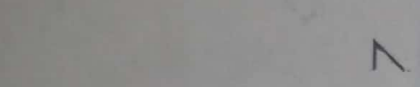

Dacă după „che“ sau „chi“ urmează consoana „r“, atunci semnul se va mări, astfel:

Dacă după „che“ sau „chi“ urmează consoana „s“, atunci partea a doua a semnului, respectiv cea oblică, se va prelungi mai mult.

chis

deschis

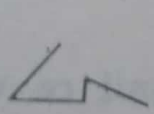

Dacă după „chis“ urmează „r“, atunci semnul se va mări și finalul se va prelungi, astfel:

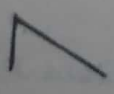

Scanat cu CamScanner

Aplicarea vocalelor inițiale și finale la grupul „che—chi“

Atît vocalele inițiale, cît și cele finale se aplică la grupul „che-chi“ la fel ca la semnul stenografic al consoanei „c“

SUFIXUL „TIONAL“

Acest sufix se scrie ca un „v“ mic din scrierea curentă. El își schimbă poziția în funcție de semnul stenografic după care se aplică.

Și aria lui de aplicare este mai mare. Se poate folosi și atunci cînd finalul unui cuvînt se termină în „tional“, „zional“, „sional“, sau pur și simplu „ional“ sau fără „l“ final

adițional raținal național ocazional senzațional

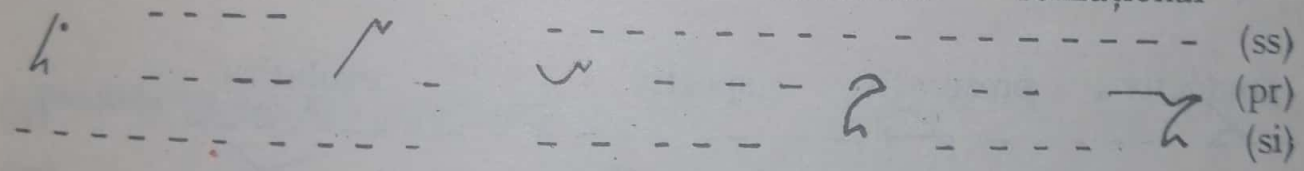

profesional aproviziona perfecționa proporțional

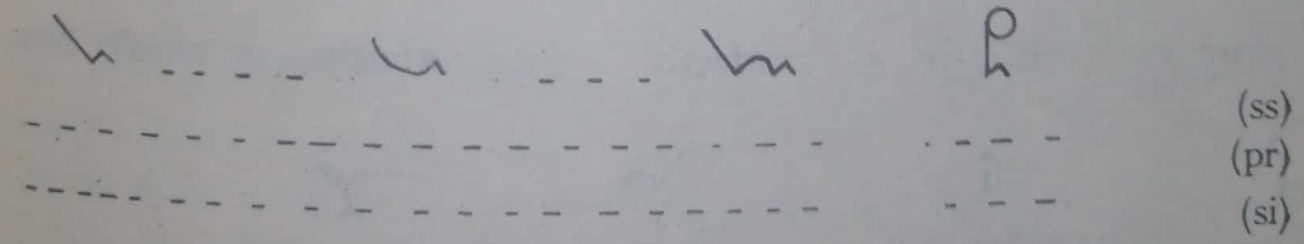

acționa soluționa regional unional

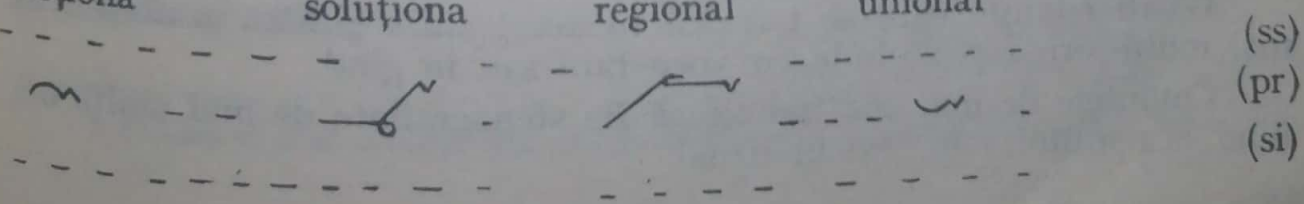

În cuvîntul „proporțional" se repetă grupul consonantic „pr". Primul „pr" se elimină, prin aplicarea prefixului „pr", iar celălalt grup „pr" se scrie pe traseul secundar superior, terminîndu-se cu sufixul „țional".

Căutați în dicționare cuvinte care se termină cu sufixul „țional" și stenografiați-le de cîteva ori, spunînd cu voce tare sau în gînd ceea ce scrieți.

SUFIXUL „TIV—TIVITATE"

El este un stert din „s"-ul stenografic, lipit de ultima consoană a cuvîntului stenografiat care se termină în „tiv" sau în „tivitate", pornind de la stînga spre dreapta. Se mai aplică și atunci cînd cuvîntul se termină în „siv" sau în „ziv".

activ — relativ — motiv — creativ
activitate — relativitate — creativitate

(ss)
(pr)
(si)

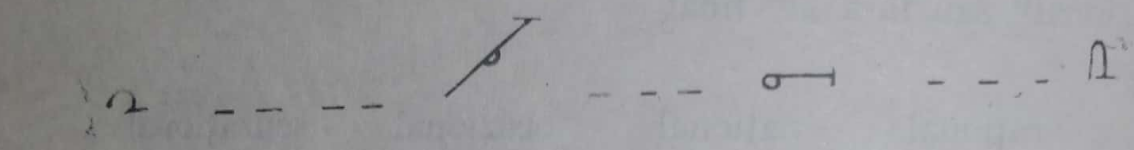

productiv — prezumtiv — sportiv — evolutiv

(ss)
(pr)

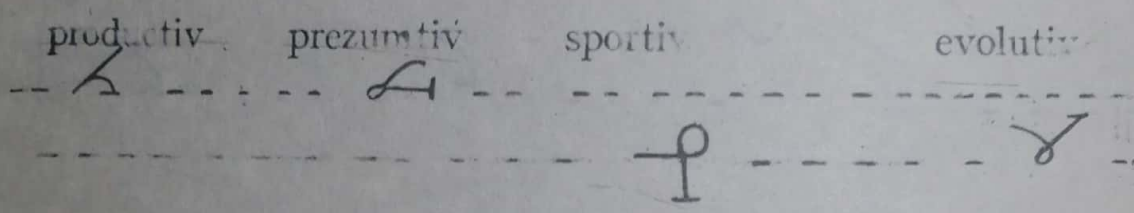

pasiv — narativ — afectiv — abuziv

Găsiți cuvinte care se termină în acest sufix și stenografiați-le de mai multe ori, repetîndu-le cu voce tare sau în gînd.

Cuvintele de mai sus trebuie să fie stenografiate de mai multe ori, fiind des întîlnite în lexicul uzual.

Scanat cu CamScanner

De la acest stadiu de cunoaștere a sistemului „Taylor" este bine să se stenografieze, zilnic, cel puțin două pagini de text.

Redăm în continuare un text și stenograma lui: *

De o largă	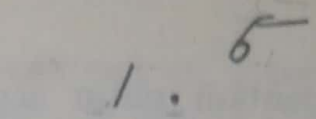
receptivitate s-au bucurat, însă,	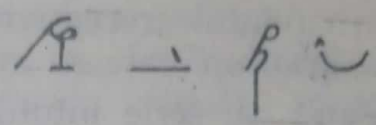
la noi, după cum se	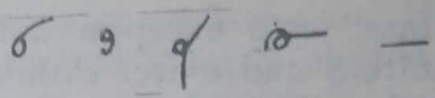
știe, preromantismul și romantismul,	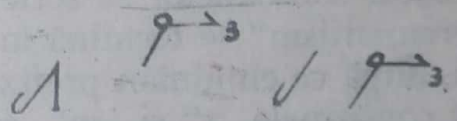
contactele cu acestea sprijinind în	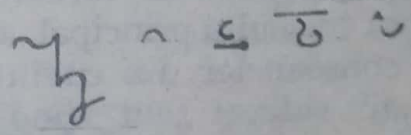
mod efectiv procesul ideologic	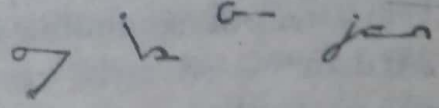
și artistic al culturii și	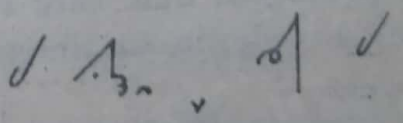

* *Fiecare rînd al textului are corespondentul său stenografic în partea dreaptă.*

literaturii române din secolul al XIX-lea. *

Să comentăm puțin acest text din punct de vedere stenografic. Cuvîntul „**de**" se scrie de la traseul principal la cel secundar inferior.

Litera „**o**" este un punct pe traseul secundar inferior.

Din cuvîntul „**receptivitate**" nu au mai rămas decît consoanele „r", „ce" și „p", după care se aplică sufixul „tivitate".

„**S-au**" se scrie întotdeauna cu diftongul „au", respectiv un sfert din semnul stenografic „f", care se aplică în finalul semnului stenografic „s", deasupra, acolo unde punem vocala „a", deoarece diftongul „au" începe cu vocala „a".

„**Însă**" este excepția „nas", respectiv un „n" stenografic, avînd deschizătura mai mare. Pronumele „**noi**" este cifra 9, scrisă pe traseul principal.

„**Preromantismul**" este format din prefixul „pr", care se elimină, iar restul consoanelor se scrie pe traseul secundar superior. Dar cuvîntul „preromantism" se termină în două sufixe, respectiv „ent" (ant) și „ism". Deci, după ce eliminăm prefixul „pr", scriem pe traseul secundar superior doar consoanele „r" și „m", continuăm, fără a ridica creionul, să aplicăm sufixul „ent" și imediat lîngă el sufixul „ism", respectiv cifra 3, scrisă foarte mic.

„**Sprijinind**" este format din prefixul „super" care se scrie puțin deasupra traseului principal, astfel încît să putem scrie sub el, la mijloc, restul consoanelor din cuvînt, care continuă cu „j" și „n", aplicîndu-se după „n" sufixul „ent" (ind). (A se revedea explicațiile date la sufixul „ent").

„**Afectiv**" este format din consoanele „f" și „c" și sufixul „tiv". După ce se stenografiază cuvîntul, se aplică vocala inițială „a", respectiv un punct în dreapta semnului stenografic „f".

„**Artistic**" — se scriu consoanele „r" și „t" (deci, se începe de la traseul principal cu o linie oblică, de la stînga spre dreapta, pînă la traseul secundar superior și apoi se revine cu o linie perfect verticală pe traseul principal, linie care reprezintă consoana „t") și fără să se ridice creionul se scrie, în continuare, cifra „3", respectiv sufixul „ist" și lîngă

** *Istoria literaturii române, vol. II. Editura Academiei R. S. România, București, 1968, p. 15.*

Scanat cu CamScanner

el, foarte mic, semnul stenografic „c". Întotdeauna vom proceda așa atunci cînd după un sufix mai avem o consoană pe care o vom aplica imediat, în dreapta sufixului respectiv.

„**Literaturii**" este format din „l", care continuă cu o repetare ordonată a grupului consonantic „tr". Ați reținut că atunci cînd se repetă un grup consonantic, între consoanele grupului nefiind decît vocale, se aplică la mijlocul semnului reprezentînd primul grup consonantic „c"-ul stenografic pe care l-am numit la început „emisfera nordică".

Nu uitați să aplicați excepția „mînă" la cuvîntul „**române**". Vă reamintim că excepția „mînă" își schimbă forma inițială, atunci cînd urmează după consoanele: r, l, ș, s, g sau gr.

„**Secolul al XIX-lea**". Cifrele romane se scriu întotdeauna, în sistemul nostru stenografic, cu cifre arabe. În cazul de față „al XIX-lea" este un numeral ordinal pentru care se aplică la dreapta ultimei cifre la mijloc, un sfert din semnul stenografic „s", care reprezintă particula „lea".

Lecția 23

PREFIXUL „TRANS"

Acest prefix se scrie ca un „v" mic din scrierea curentă. Nu își schimbă niciodată poziția, ci, în funcție de el, se scrie restul consoanelor din cuvîntul respectiv în așa fel încît să rămînă la forma sa grafică. Are o arie restrînsă de aplicare. Vom da cîteva exemple:

transforma transfera transborda transatlantic

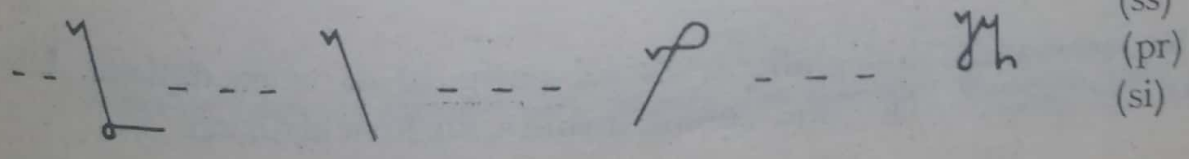

Scanat cu CamScanner

transpus transcris transmis translucid

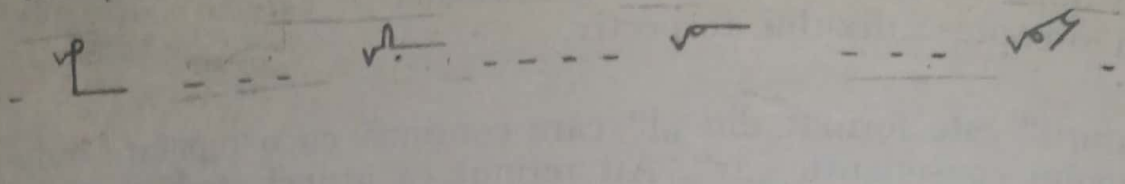

(ss)
(pr)
(si)

transpirație transversal transport transdanubian

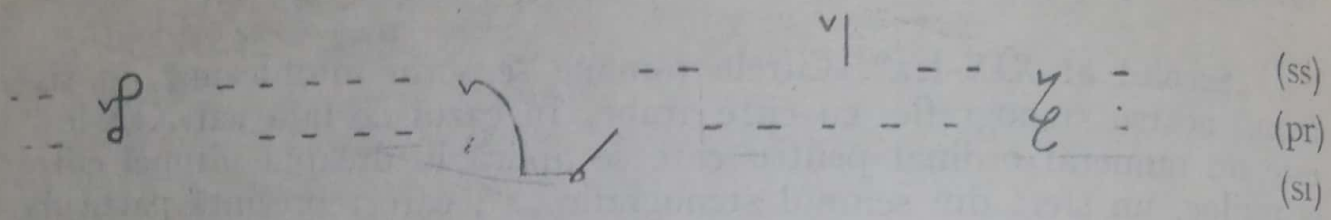

(ss)
(pr)
(si)

Cînd după prefixul „trans“ urmează consoanele „f“ sau „fr“, aplicarea lui se face cu ușurință, dar cînd după el urmează alte consoane, se recurge la un mic artificiu, se leagă prefixul „trans“ de prima consoană a cuvîntului printr-o mică liniuță orizontală.

La cuvîntul „**transport**“, care este format din două prefixe — „trans“ și „pr“ — vom scrie deasupra traseului secundar superior semnul prefixului „trans“, respectiv acel mic „v“ din scrierea curentă, vom lăsa puțin spațiu, care reprezintă eliminarea prefixului „pr“ și apoi vom scrie pînă la traseul secundar superior, semnul consoanei „t“.

De reținut că, indiferent de viteza cu care se stenografiază, prefixul „trans“ trebuie să fie scris mic și să aibă un unghi ascuțit pentru a nu se confunda cu semnul consoanei „n“.

Se recomandă stenografierea de cel puțin 10 ori a exemplelor date la prefixul „trans“, ele fiind curent întîlnite în lexicul uzual

Text și stenograma lui:

Natura românească e

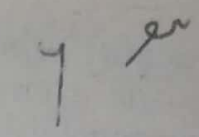

bogată, felurită, plină de

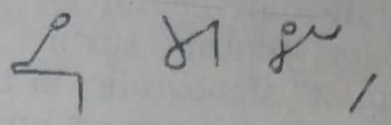

farmec și de noutate, dar

bună, prietenoasă, fără sublimități

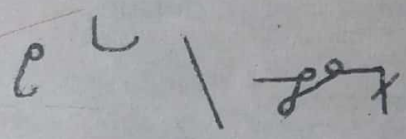

tragice, așa cum e și

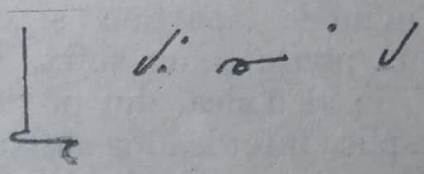

poporul; vioaie, schimbătoare

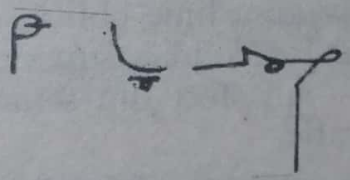

și luminoasă ca și dînsul. *

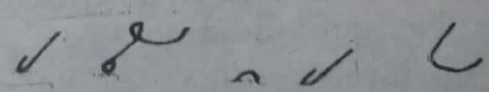

---

* *Nicolae Iorga — „Pagini alese", Editura „Ion Creangă", București, 1985, p. 172.*

Scanat cu CamScanner

SUFIXUL „ȚINE“ 1

Este reprezentat printr-un sfert din „t“-ul stenografic, care se fixează pe ultima consoană a cuvîntului stenografiat, în așa fel încît să lase impresia că susține scheletul cuvîntului care se termină în acest sufix. Grafia lui se schimbă într-un sfert din „s“-ul stenografic, datorită semnelor stenografice ale cuvintelor pe care trebuie să se fixeze. Astfel, în cazul cuvintelor: conține, susține, menține, își păstrează forma sa de un sfert dintr-un „t“ stenografic, în timp ce în cuvinte ca: reține, deține, aparține, obține, puține, ia forma unui sfert din „s“-ul stenografic.

conține susține menține puține aparține

reține deține obține abține întreține

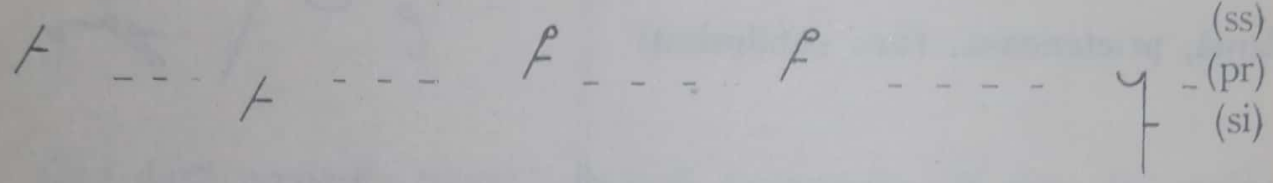

Cuvintele „aparține“ și „întreține“ sînt formate, stenografic vorbind, dintr-un prefix și un sufix. În primul caz, din prefixul „pr“ și sufixul „ține“, în al doilea, din prefixul „inter“ și sufixul „ține“. De reținut că se va aplica întotdeauna sufixul, iar primele litere din cuvintele respective, care formează prefixul, se vor stenografia pe traseul principal.

Cuvîntul „reține“ se va stenografia astfel: semnul consoanei „r“, respectiv acea linie oblică, ce începe de la traseul principal și se termină la traseul secundar superior, spre dreapta, la care se va aplica sufixul „ține“ — un sfert din semnul stenografic „s“, lipit, la mijloc, de „r“-ul stenografic.

La cuvîntul „deține“ vom scrie pe „d“-ul stenografic începînd de la traseul principal pînă la traseul secundar inferior, pe care vom aplica, la mijloc, sufixul „ține“.

Cuvîntul „obține“ se va scrie, aplicîndu-se la mijlocul semnului reprezentînd consoana „b“ sufixul „ține“ și vocala „o“, respectiv un punct, sus, în stînga semnului stenografic „b“, spre deosebire de cuvîntul „abține“, avînd aceeași grafie stenografică, la care se va aplica tot sus, dar în dreapta lui „b“ stenografic un punct ce reprezintă vocala „a“.

Scanat cu CamScanner

Lecția 24

PREFIXUL „CIRC—CIRCUM“

Este reprezentat printr-un mic cerculeț, după care se continuă restul de consoane din cuvîntul care începe cu grupul de litere „circ“ sau „circum“ — respectiv prefixul nostru.

circumferință circumvoluție circumstanță

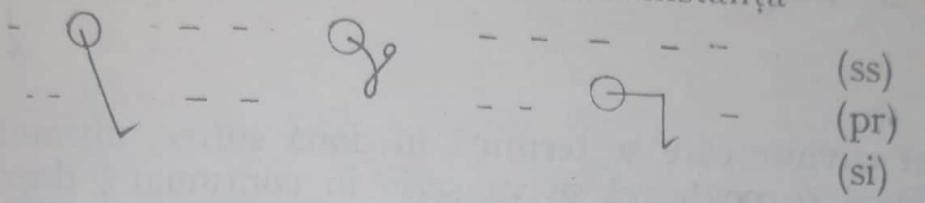

circumscripție circumflex circuit

circulație circulară circumscris

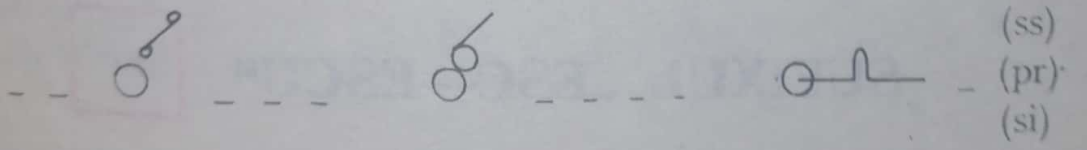

În exemplele de mai sus sînt cuvinte care încep cu prefixul „circ-circum“ și se termină cu sufixe. Ele se scriu cu o viteză sporită și sînt foarte ușor de descifrat.

Prefixul „circ — circum“ se scrie în funcție de prima consoană care urmează după el.

Scanat cu CamScanner

SUFIXUL „BIL—BILITATE“

Sufixul acesta se scrie ca și sufixul „iști“, dar care este, însă, intersectat cu un sfert din semnul stenografic „s“. Are o arie de aplicare mai restrînsă.

posibilitate posibil — valabilitate valabil — stabilitate stabil

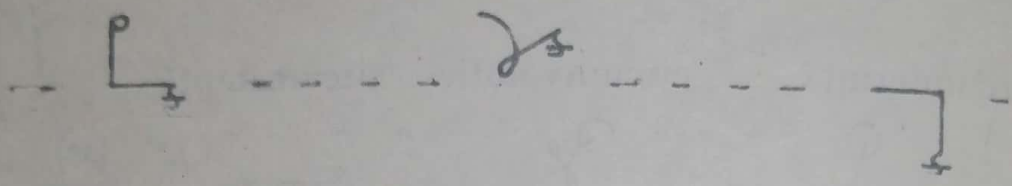

Sînt cuvinte care se termină în două sufixe, ultimul fiind „bil-bilitate“. Dacă se poate, el se va scrie în continuare, după primul sufix, așa cum este în cuvîntul „combustibil“, unde urmează după sufixul „ist“, sau se va pune imediat, în dreapta primului sufix. Dăm cîteva exemple:

contabil — rentabilitate — combustibil

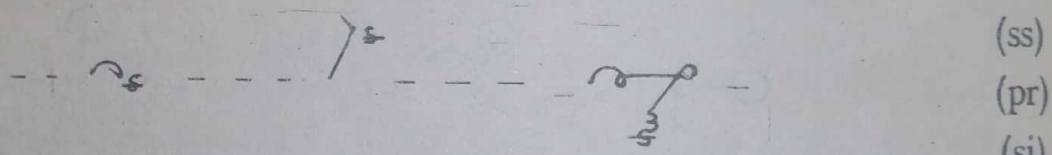

Lecția 25

SUFIXUL „ESC—ESCU“

Este reprezentat printr-un „c“ și „n“ stenografic, dar scrise foarte mic, în continuarea consoanei ultime a cuvîntului stenografiat.

nasc — cresc — roiesc — iuțesc — vuiesc — găsesc

Scanat cu CamScanner

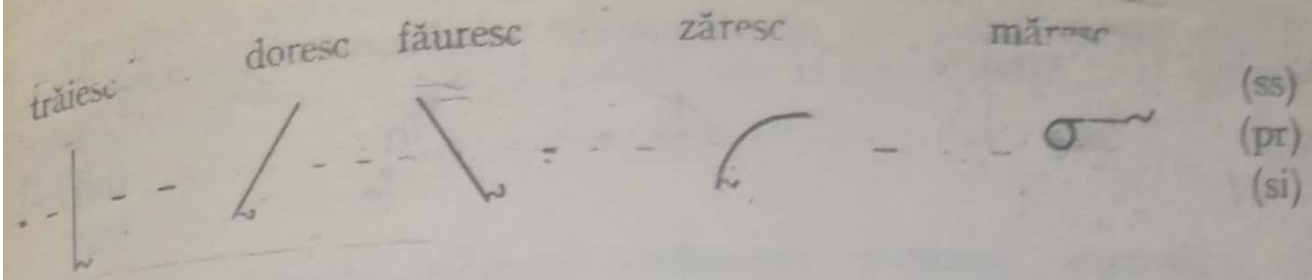

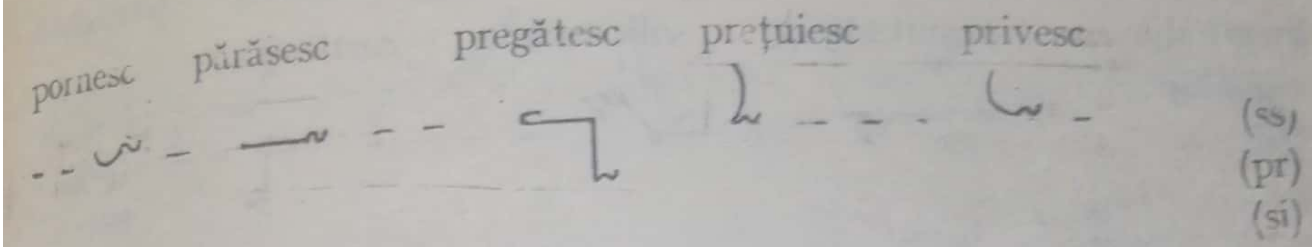

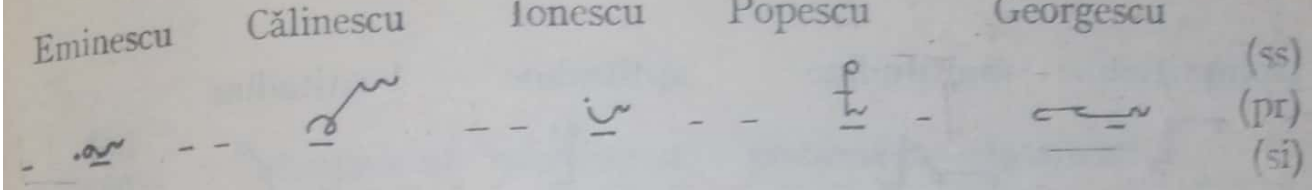

Reamintim că scheletele consonantice ale cuvintelor stenografiate în prezenta lucrare pot reprezenta și scheletele consonantice ale altor cuvinte. Fiind scrise într-un anumit context, vor fi descifrate fără ezitare. Spre exemplificare, vom lua cuvîntul „făuresc". Aceeași grafie stenografică o are și cuvîntul „feresc". Nu putem, însă, să descifrăm într-o propoziție cuvîntul stenografiat „făuresc" cu „feresc" atunci cînd vom scrie: „Oamenii muncii din țara noastră făuresc o societate nouă" și nici cuvîntul „feresc" nu-l vom descifra prin cuvîntul „făuresc", în cazul cînd avem: „Colegii se feresc de tine pentru că nu știi să fii discret".

La începutul lucrării am spus că substantivele proprii se deosebesc de celelalte cuvinte stenografiate prin sublinierea lor cu un sfert din semnul stenografic „s". La substantivele proprii de mai sus, cu terminația în sufixul „escu", s-a aplicat un sfert din semnul stenografic „s".

SUFIXUL „TUDINE" 7

În cazul cuvintelor care se termină cu „tudine", în continuarea semnului, reprezentînd ultima consoană a cuvîntului respectiv, vom scrie un sfert din semnul stenografic „s", după care vom „arunca creionul" în jos, spre stînga, realizînd un „d" stenografic.

Scanat cu CamScanner

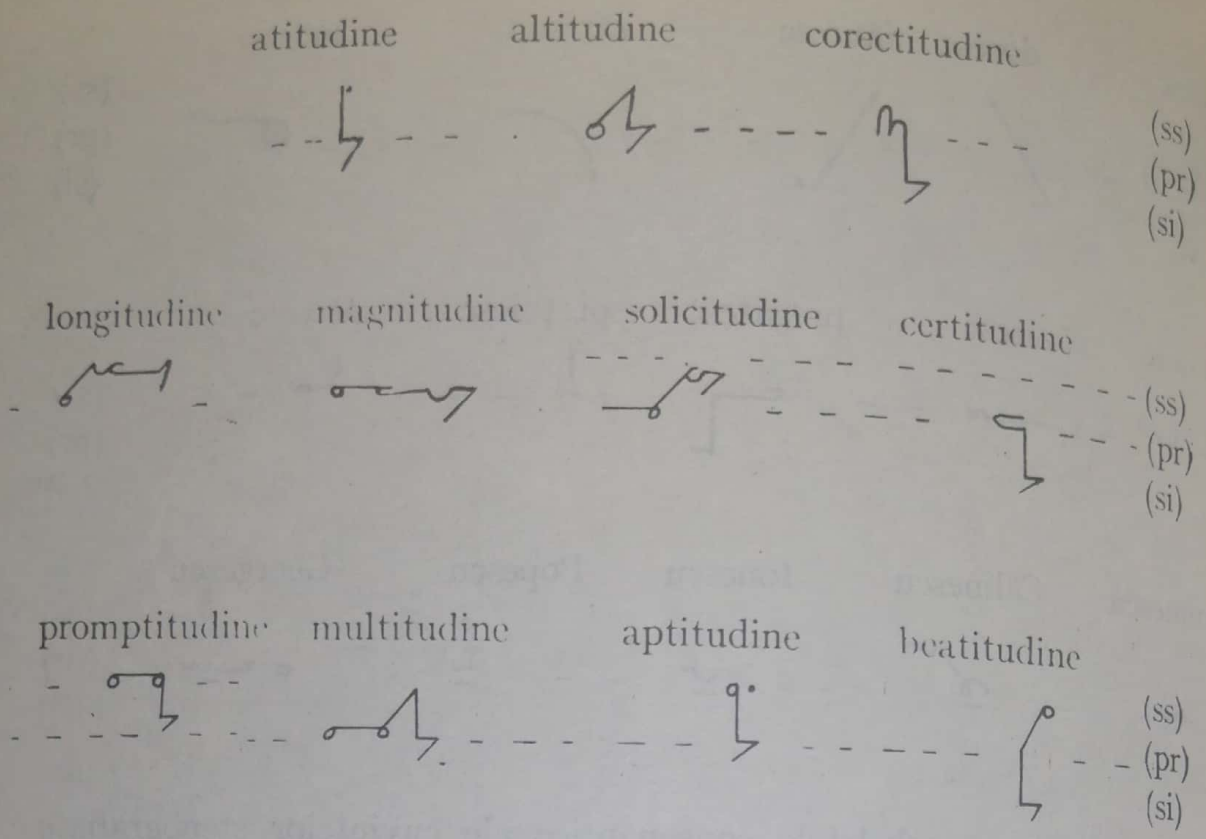

Este clar că, prin aplicarea sufixelor și prefixelor, stenografierea cuvintelor se face mult mai simplu decît în prima fază a explicării categoriilor de semne stenografice și a legării acestora între ele.

Lecția 26

SUFIXUL „MENT“

Sufixul acesta este ceva mai dificil de realizat, dar pe măsură ce se lucrează, mîna se obișnuiește și este scris, după aceea cu ușurință. Seamănă, am putea spune, cu o lacrimă. Deci, cînd un cuvînt se termină în sufixul „ment“, după ce s-a stenografiat ultimul semn dinaintea lui, căutăm să facem un cerculeț alungit, pornind de la stînga spre dreapta

și ajungînd în același punct de unde am pornit. Finalizarea sufixului se face „aruncînd creionul“ spre stînga, în sus, astfel încît apare sufixul „ent“. Noi spunem că sufixul „ment“ are în componența sa și sufixul „ent“

document aliment rulment vehement moment segment

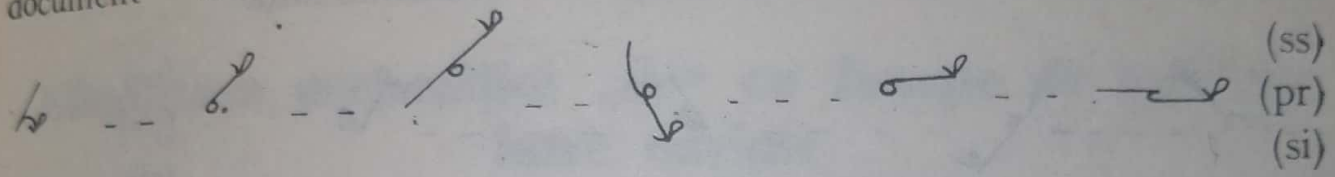

agrement aranjament armament plasament clasament

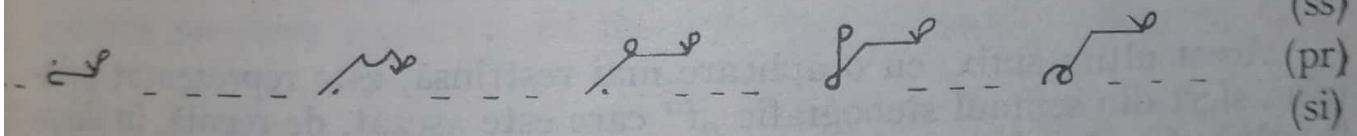

apartament pergament antrenament fragment regulament

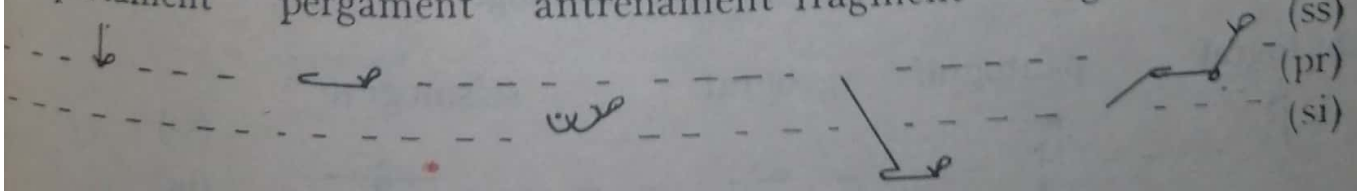

Scanat cu CamScanner

SUFIXUL „MENȚĂ“

Este la fel ca sufixul „ment“, cu singura deosebire că se finalizează cu sufixul „ență“. Deci, spunem că sufixul „mență“ are în componența sa și sufixul „ență“.

clemență vehemență demență transhumanță

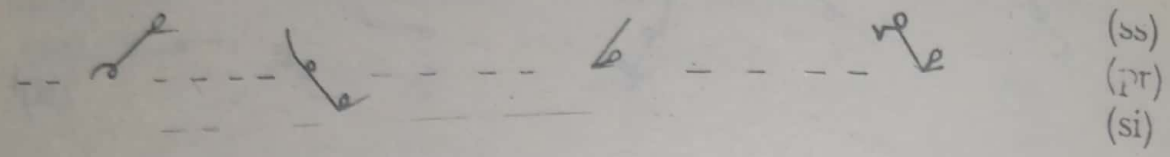

SUFIXUL „GRAF“

Acest ultim sufix, cu o aplicare mai restrînsă, este reprezentat printr-un sfert din semnul stenografic „f“ care este așezat, de regulă, în dreptul ultimei legări de semne din cuvîntul care se termină cu sufixul „graf“.

Sufixul „graf“ este singurul sufix din sistemul stenografic „Taylor“ care nu se scrie în continuarea cuvîntului care îl are ca sufix, ci se aplică lîngă scheletul consonantic al cuvîntului, în așa fel încît să poată fi identificat și în nici un caz confundat cu diftongul „au“, care este tot un sfert din „f“-ul stenografic și care poate fi folosit atît inițial, cît și final la un cuvînt ce necesită aplicarea acestui diftong.

autograf pantograf geograf seismograf

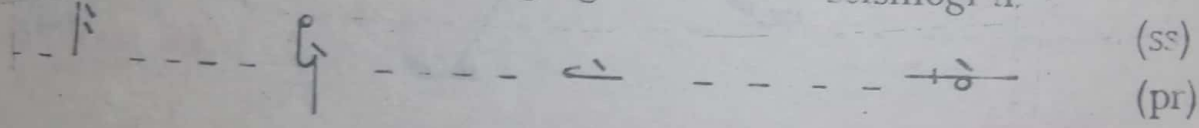

cinematograf stenograf dactilograf fotograf

Cuvîntul „autograf“ nu are decît o singură consoană „t“ și sufixul „graf“. El începe cu diftongul „au“. După ce scriem consoana „t“, punem la începutul semnului, în dreapta, diftongul „au“, iar la mijlocul „t“-ului stenografic, tot în dreapta, sufixul „graf“, respectiv tot un sfert din semnul stenografic „f“

Eliminarea prepoziției „de“ cu funcție de legătură între cuvinte

În timpul stenografierii vom întîlni destul de des cuvinte legate între ele prin prepoziția „de“, pe care o eliminăm și cel de-al doilea cuvînt îl vom scrie deasupra primului. Astfel: condiții de viață, nivel de viață, domeniu de activitate, plan de muncă, metode de muncă, stil de muncă, sarcini de partid, colectiv de muncă, manifestare de masă etc. etc.

Sînt situații cînd aceste încrucișări se pot face cu ușurință prin intersectarea primului semn cu cel de-al doilea. De pildă, „nivel de trai“

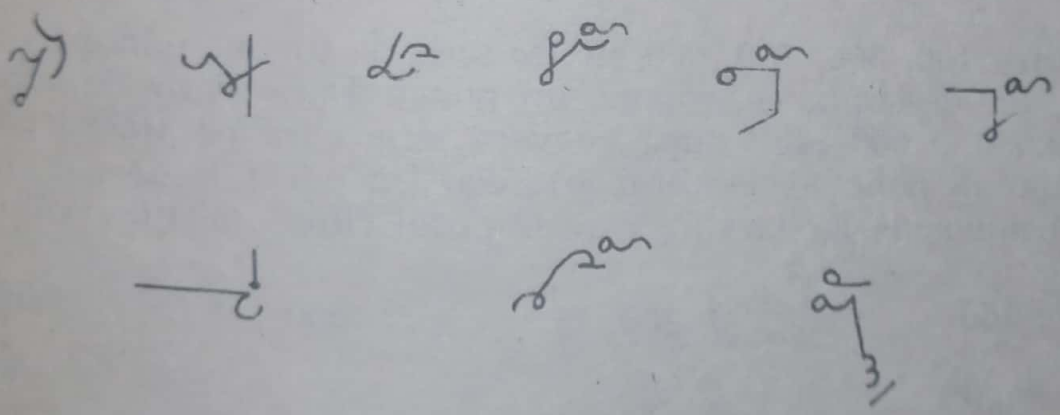

DATA ÎN STENOGRAFIE

În sistemul nostru stenografic — așa cum de altfel am mai arătat — cifrele romane se scriu întotdeauna cu cifre arabe. Cînd, în alocuțiunea sa, un orator prezintă ziua, luna și anul, atunci stenograful scrie ziua pe traseul principal, sub ziuă, cifra reprezentînd luna și sub lună, anul

respectiv. Nu este cazul să scriem toate cele patru cifre ale unui an, ci doar 2 sau 3. Cînd persoana se referă numai la luna și anul cînd a avut loc un eveniment etc., atunci vom scrie pe traseul principal luna și sub lună, anul.

ziua	23	luna	8
luna	8	anul	44
anul	44		

Iar dacă va spune **luna mai, luna august** sau oricare altă lună din an, se stenografiază cuvîntul **luna** și lîngă semnul consoanei „l", se adaugă cifra arabă corespunzătoare lunii respective.

CIFRELE

Ne referim numai la cifrele care se termină în zerouri. Celelalte se scriu așa cum se aud, scrierea lor necesitînd un efort dublu auditiv și mental.

Pentru 100, 300, 500, 800 etc. se scrie pe traseul principal cifra respectivă, iar deasupra ei se pune un punct. Dacă avem de scris 1.000, 3.000, 5.000, 8.000 etc., după ce vom scrie cifra pe traseul principal, vom pune un punct dedesubtul acesteia. Un punct la dreapta cifrei reprezintă milioane, iar la stînga, la mijlocul cifrei, miliarde, astfel:

100	300	500	800
$\dot{1}$	$\dot{3}$	$\dot{5}$	$\dot{8}$
1.000	3.000	5.000	8.000
$\underset{\cdot}{1}$	$\underset{\cdot}{3}$	$\underset{\cdot}{5}$	$\underset{\cdot}{8}$
1.000.000	3.000.000	5.000.000	8.000.000
1·	3·	5·	8·
1.000.000.000	3.000.000.000	5.000.000.000	8.000.000.000
·1	·3	·5	·8

Cînd cel ce vorbește evidențiază un anumit fapt prin cifre nedefinite, atunci, în loc de un punct, vom pune două puncte unul lîngă altul la cifra 1 astfel:

sute și sute mii și mii milioane și milioane

1 1 1:

miliarde și miliarde

:1

RECAPITULARE

Este bine ca acum, după explicarea sistemului stenografic „Taylor", să aruncăm o privire asupra celor învățate.

Ordonînd întreaga materie prezentată și analizînd-o, vom constata că osatura acestui sistem o formează categoriile de semne corespunzătoare consoanelor alfabetului latin. Alături de ele avem prefixele și sufixele, cu ajutorul cărora putem căpăta viteză în timpul stenografierii și o ușurință deosebită la descifrarea textelor stenografiate.

Prima categorie de semne, respectiv liniile drepte, stă la baza celorlalte categorii de semne, cu excepția semicercurilor. „Arcurile" se scriu ca primele trei consoane din categoria liniilor drepte, deosebindu-se de acestea doar prin arcuirea lor, avînd aceeași dimensiune și traiectorie grafică. „Buclele" sînt tot cinci consoane ca și „liniile drepte"; au aceeași dimensiune și scriere grafică ca prima categorie de semne a sistemului nostru, deosebindu-se de acestea doar prin faptul că „buclele" încep printr-un cerculeț, cu un final de linie dreaptă. Consoanele din categoria cîrligelor se aseamănă cu două semne din categoria liniilor drepte, respectiv „r" și „s", avînd însă la începutul semnului un desen în formă de cîrlig. Cele patru semne din categoria „semicercurilor" corespund — după cum le este și denumirea — unor jumătăți de cerc.

Consoana „r" nu există în finalul unui semn stenografic cum îl știm noi — o linie oblică de la stînga spre dreapta, scriindu-se de jos în sus. Ea este întotdeauna „înghițită" (așa cum ne place să spunem) de celelalte semne, care se dublează ca dimensiune, transformîndu-se într-un grup consonantic cu „r" în cazul semnelor din categoriile „linii drepte" și „arcuri"; semnele din categoria semicercurilor își îngustează deschiderea, transformîndu-se din semicercuri în niște forme alungite; cele

Scanat cu CamScanner

din categoria buclelor își mărește, vizibil, bucla. În ce privește categoria „cîrligelor", „g"-ul își schimbă poziția cîrligului, iar „ș" își prelungește partea finală a semnului. Poate numai la această consoană, „ș", putem spune că „r"-ul stenografic, după semnul lui „ș", rămîne neschimbat.

Semnul consoanei „r" va fi folosit așa cum îl cunoaștem numai atunci cînd cuvîntul este format dintr-o singură consoană „r" și în rest numai vocale sau din 2—3 consoane „r" și numai vocale. De asemenea, în cazul cînd cuvîntul începe cu „r" și continuă cu alte consoane.

Cea mai dificilă problemă pare a fi aceea a legării „buclelor" cu celelalte semne. Dificilă, deoarece de modul cum stăpînim regulile vom reuși să scriem repede, dar corect pentru a putea descifra cu ușurință cuvintele în componența cărora vom întîlni legări de „bucle" cu alte semne. De aceea, considerăm că este bine să subliniem, din nou, aceste reguli de bază:

1. „Buclele" simple sau cu „r", în legarea cu ele însele, cu „liniile drepte", cu „arcurile" și cu „cîrligele" **trebuie să formeze un unghi.**

2. Grupurile consonantice pt, ptr, bd, bdr, hf, hfr, ms și msr, în legarea cu „buclele" simple sau buclele cu „r", cu „liniile drepte", „arcurile" și „cîrligele", **intră în unghi.**

3. „Buclele" simple sau cu „r", în legarea cu „semicercurile", **intră în „semicercuri".**

4. Grupurile consonantice pt, ptr, bd, bdr, hf, hfr, ms și msr, în legarea cu semnele din categoria „semicercurilor", **ies afară din „semicercuri".**

5. După grupurile consonantice pr, br, hr, mr, semnele stenografice din categoria „liniilor drepte" ce corespund grafic cu acestea (t, d, f, s) se scriu în continuarea buclelor respective. De pildă: aborda, harfă, mers, departe etc.

6. După grupurile consonantice pr, br, hr, mr, lr, dacă urmează o consoană de același fel cu cea care ne-a dat traiectoria, se va scrie în continuarea grupului consonantic respectiv. Exemplu: îndeaproape, barbă, bărbat, marmită, marmotă, idealurile.

7. Prefixele și sufixele au menirea de a ne simplifica scrierea stenografică, creînd posibilitatea de a lucra cu viteză și, bineînțeles, ușurință la descifrare. În timpul stenografierii, vom întîlni cuvinte care sînt formate din 2—3 sufixe. Desigur, dacă se pot scrie în continuare, fără să se ridice creionul, este ideal, dar, în general, primul sufix este scris în continuarea ultimului semn al cuvîntului dinaintea sufixului respectiv, iar cel de-al doilea sufix, alături de primul. Exemplu: **„tendință"**, care este format din consoana „t", respectiv o linie verticală, scrisă de sus în jos, ce se continuă cu sufixul „ent" (end), în stînga; se ridică apoi

Scanat cu CamScanner

creionul și se scrie, imediat în dreapta sufixul „ență" (ință), Cuvîntul „**combustibil**" este format din consoanele c, m și b, după care se continuă fără a se ridica creionul, cu sufixul, „ist" (ust), respectiv cifra trei și, apoi, tot fără a ridica creionul, cu aplicarea sufixului „bil-bilitate". Cuvîntul „**reprezentativ**" este format din prefixul „pr", avîndu-l înainte pe „r" — deci îl putem elimina și scriem pe secundar superior consoana „r", lăsăm o mică distanță și îl stenografiem pe „z", la care, fără să ridicăm creionul, aplicăm sufixul „ent", după care, la legarea sufixului „ent" cu semnul stenografic „z" vom pune un sfert din „s"-ul stenografic care pentru noi reprezintă — așa cum am învățat, dar lipit de un semn, sufixul „tiv-tivitate". Observați, deci, că în acest caz, ca și în cazul cuvîntului „tendință", al doilea sufix s-a scris separat și nu în continuarea primului sufix.

Am dat aceste exemple pentru a se înțelege mai bine modul de aplicare a sufixelor dintr-un cuvînt.

Cînd un cuvînt este format din prefixul „pr" și un sufix (părinți, priind, apărînd, aparență, presta, oprești, opresc) sau prefixul „super" și un sufix (sporești, sporesc, speranță, sporind, asupreste), atunci aplicăm sufixul după ce stenografiem consoanele din prefixul respectiv. De reținut, deci, că în aceste două cazuri nu se aplică prefixul, ci sufixul.

8. În sistemul nostru stenografic avem trei prefixe „parazite": „**inter**" pentru cuvintele **într-o** și **între**, „**contra**" pentru cuvîntul „**contra**" și „**super**" pentru cuvintele **spre** și **asupra.** Întotdeauna, aceste cuvinte se vor stenografia deasupra următorului cuvînt. De aici și numele de „parazite" pe care le poartă.

Prezentăm două exemple de astfel de prefixe „parazite":

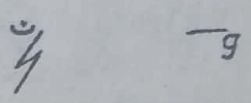

9. Dacă ultimul cuvînt din fraza stenografiată este o negație sau un cuvînt care începe cu prefixul „pr" și nu mai avem nici un alt cuvînt stenografiat înaintea lui pe traseul principal, atunci vom puncta traseul principal cu cîteva liniuțe, pentru a ne da seama, la descifrarea stenogramei, unde a fost scris respectivul cuvînt.

10. Nu uitați că semnul stenografic „g" este valabil și pentru grupurile „ge", „gi", „ghe", „ghi", iar semnul stenografic „gr" pentru „ger", „gir", „gher" și „ghir".

După învățarea temeinică a tuturor semnelor și regulilor care stau la baza sistemului „Taylor" este bine să se mai rețină că, respectîndu-se dimensiunea fiecărei categorii de semne, trebuie să se treacă la o scriere

stenografică cît mai mică. Cu cît semnele sînt mai mici, „aruncate" mai pe hîrtie, cu atît cel care stenografiază nu obosește și obține performanțe în rapiditatea cu care poate să consemneze.

***

Vom prezenta, în continuare, texte din diferite domenii de activitate, însoțite de stenogramele lor. Unele dintre acestea le vom comenta, din punct de vedere stenografic.

Omul zilelor noastre și	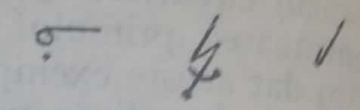
al celor de mîine trebuie	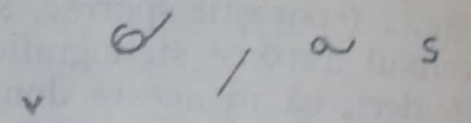
să cunoască un sistem	
de scriere rapidă, care	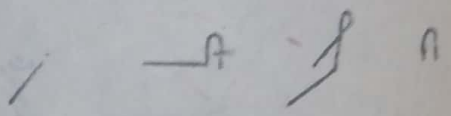
să-i dea posibilitatea, în orice	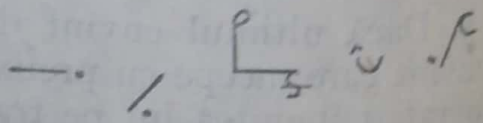
împrejurare, să înregistreze	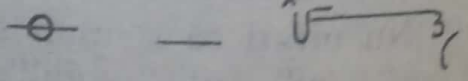
tot ceea ce l-ar ajuta să-și	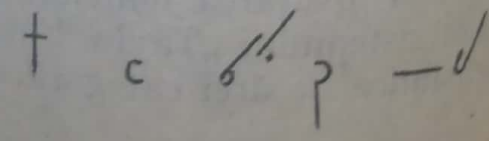

perfecționeze și să-și îmbogățească

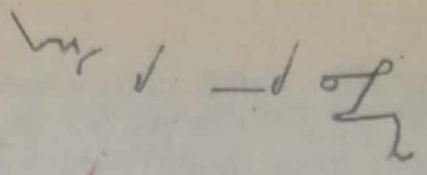

continuu cunoștințele, indiferent în ce

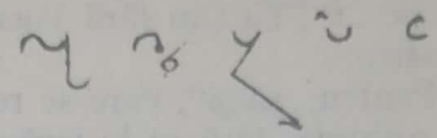

domeniu de muncă își desfășoară activitatea.

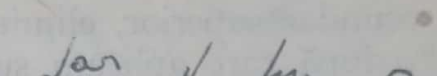

Primul cuvînt al textului este articulat cu articolul hotărît „l", singular, cazul nominativ. Vă reamintim că acesta nu se stenografiază.

„Zilelor noastre" — două abreviații care se scriu întotdeauna încrucișate, adică peste abreviația „zilelor" scriem, pe finalul semnului, abreviația noastre".

„Al" este un diftong ce se scrie pe secundar inferior, sub forma unui „v", mic din scrierea curentă.

Pentru cuvîntul „mîine" trebuie să aplicăm excepția „mînă", pe care am învățat-o la legarea buclelor cu semicercurile.

„Trebuie", „cunoască" sînt abreviații. „Un" indiferent de funcția lui în frază, reprezintă cifra „1".

„Sistem de scriere" sînt două cuvinte legate prin prepoziția „de", pe care o eliminăm și cuvîntul „scriere" va fi stenografiat deasupra semnului reprezentînd cuvîntul „sistem".

Pentru „să-i" — scriem „s" din cuvîntul „să" și în finalul lui punem un punct, care reprezintă pentru noi pronumele personal „i".

„Dea" se scrie un „d", stenografic de la traseul principal la cel secundar inferior, și, dacă timpul ne permite, putem pune vocala „a", respectiv un punct la finalul semnului, în dreapta.

Din cuvîntul „posibilitatea" nu ne mai rămîn decît primele două consoane, celelalte incluzîndu-se în sufixul „bilitate".

Dacă timpul vă permite, pentru cuvîntul „în" puteți pune la semnul stenografic „n", la început, semnul literei „î" din alfabetul românesc.

„Împrejurare" este abreviație. La „înregistreze" se aplică sufixul „ist", după ce s-au scris consoanele „n", „r" și „g", care se continuă cu cifra 3 scrisă foarte mic (sufixul „ist"). Apoi, lîngă cifră se scrie un „z"

Scanat cu CamScanner

stenografic. După cum observați, în stenografierea acestui cuvînt l-am ignorat pe „r" din partea finală a cuvîntului. Nu este necesar să-l stenografiem. Vom descifra cuvîntul „înregistrează" fără nici o problemă.

„Ceea ce" este o abreviație. Pentru „l-ar" stenografiem pe „l" și, la o mică distanță, acolo unde s-a terminat „l" de stenografiat, îl vom scrie pe „r", cu sau fără vocală inițială, depinzînd de viteza cu care stenografiem.

Pentru „să-și", care se repetă de două ori în text, cînd stenografiem vom apropia, fără să le legăm, cele două consoane „s" și „ș".

„Perfecționeze" este format din prefixul „pr", deci scriem pe traseul secundar superior, eliminînd aceste două litere „pr", consoanele „f" și „c", după care aplicăm sufixul „țional" (ționeze). Reamintim că el se poate aplica și atunci cînd din acest grup de litere lipsește consoana finală. Dacă timpul ne permite, lîngă acest sufix, în dreapta, putem pune semnul consoanei „z" din cuvîntul „perfecționeze".

„Îmbogățească" se termină cu sufixul „escu" (ească).

„Cunoștințele" este o abreviație, la care putem pune, tot în dreapta, un „l" stenografic.

„Indiferent" are în final sufixul „ent".

„Domeniu de muncă" — din nou două cuvinte legate prin prepoziția „de", pe care o eliminăm și deasupra cuvîntului „domeniu" stenografiem cuvîntul „muncă".

Pentru „își" întotdeauna îi vom pune semnului reprezentînd consoana „ș" un punct în vîrful lui. Astfel, se va deosebi, în primul rînd, de conjuncția „și" care se întîlnește destul de des în timpul stenografierii.

„Desfășoară" este o abreviație, iar din cuvîntul „activitate" nu scriem decît consoana „c", la care aplicăm sufixul „tivitate".

*

Ați observat, desigur, diferența scrierii stenografice comparativ cu cea din prima parte a lucrării, cînd vi s-au prezentat categoriile de semne corespunzătoare consoanelor alfabetului românesc.

Dacă la început semnele stenografice se învață cu o anumită dimensiune pentru fiecare categorie, în cea de-a doua parte, cînd se cunosc toate legările, excepțiile, prefixele, sufixele și abreviațiile scriem cît mai mic posibil, păstrînd proporția fiecărei categorii de semne. Cu cît se scrie mai mic în stenografie și ușor, fără să se apese cu creionul, viteza va fi considerabil mai mare, ajungîndu-se să se stenografieze și cu 200 de cuvinte pe minut.

Scanat cu CamScanner

Alte texte:

— Ziarele și celelalte publicații trebuie să contribuie într-o mai mare măsură la dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor. *

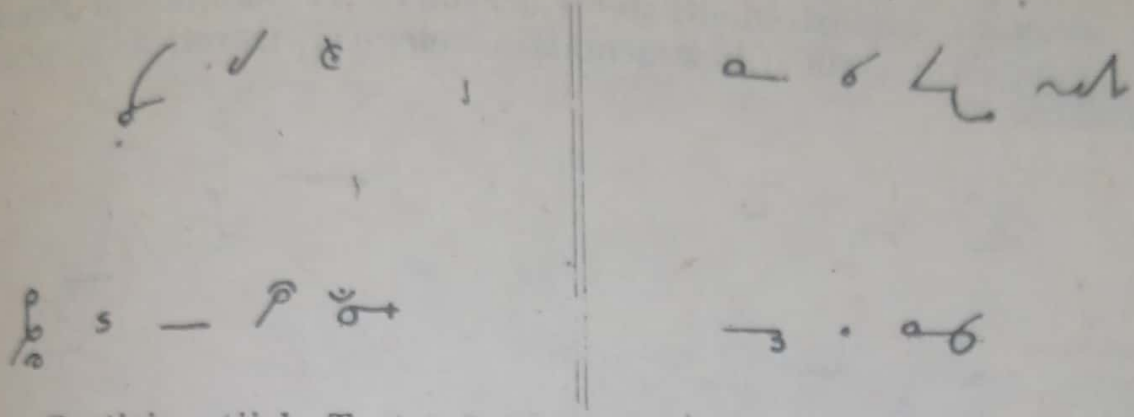

— Participanții la Tratatul de la Varșovia consideră drept o datorie a lor să militeze energic și perseverent pentru eliminarea pericolului nuclear, îmbunătățirea radicală a situației din Europa și din întreaga lume, pentru dezvoltarea unei colaborări rodnice între state. **

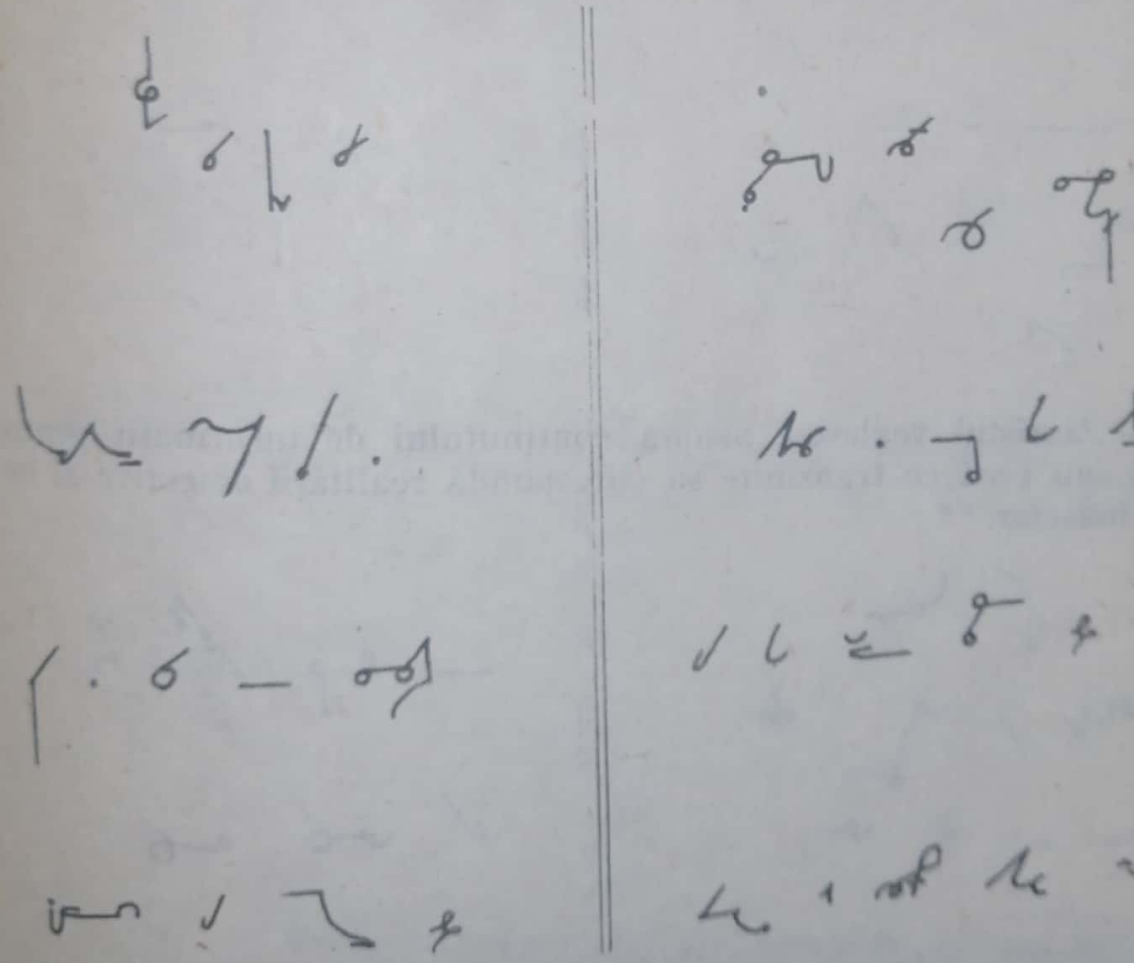

* „Scînteia", 25 sept. 1969.
** „Scînteia", 12 iunie 1986.

Scanat cu CamScanner

— Bogata experiență practică, prodigioasa activitate teoretică desfășurată de partid, de secretarul său general, și-au găsit în această perioadă o strălucită reliefare în Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism — carta fundamentală ideologică, teoretică și practică a partidului. *

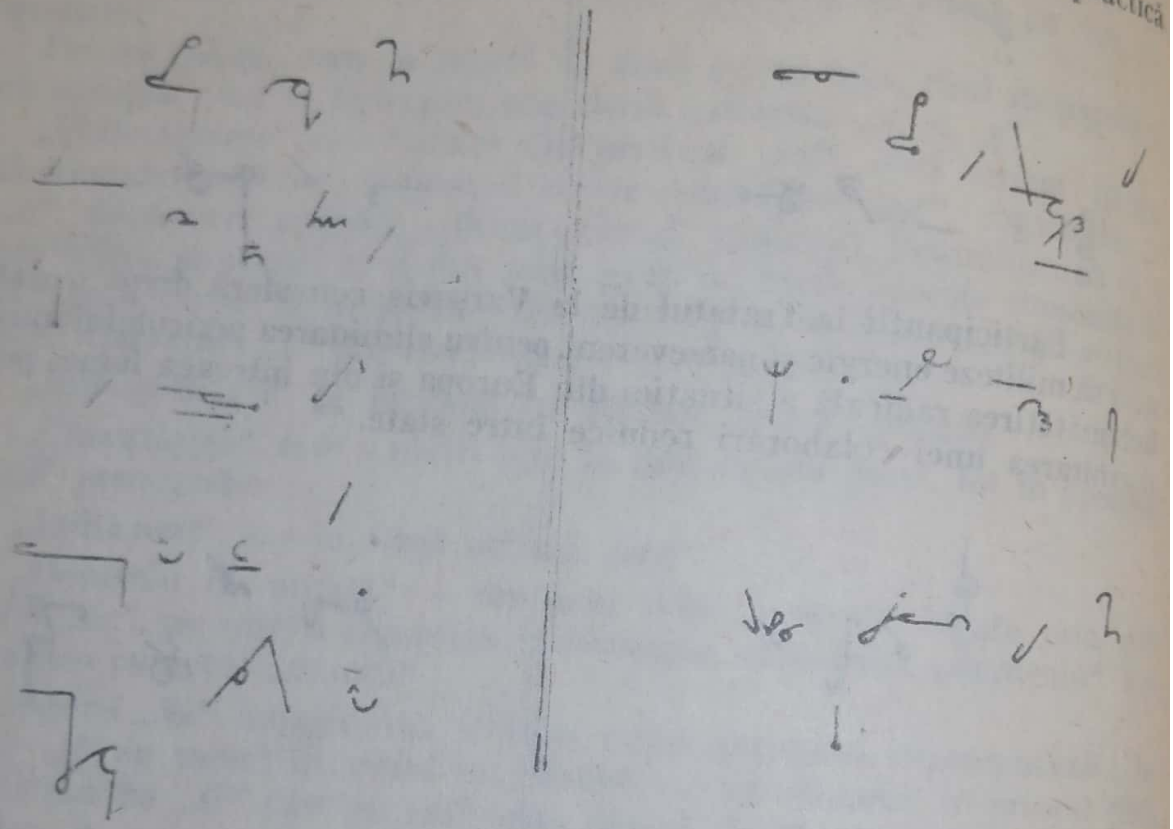

— Ziaristul veghează asupra conținutului de informații pentru ca textul sau ceea ce transmite să corespundă realității obiective și intereselor maselor. **

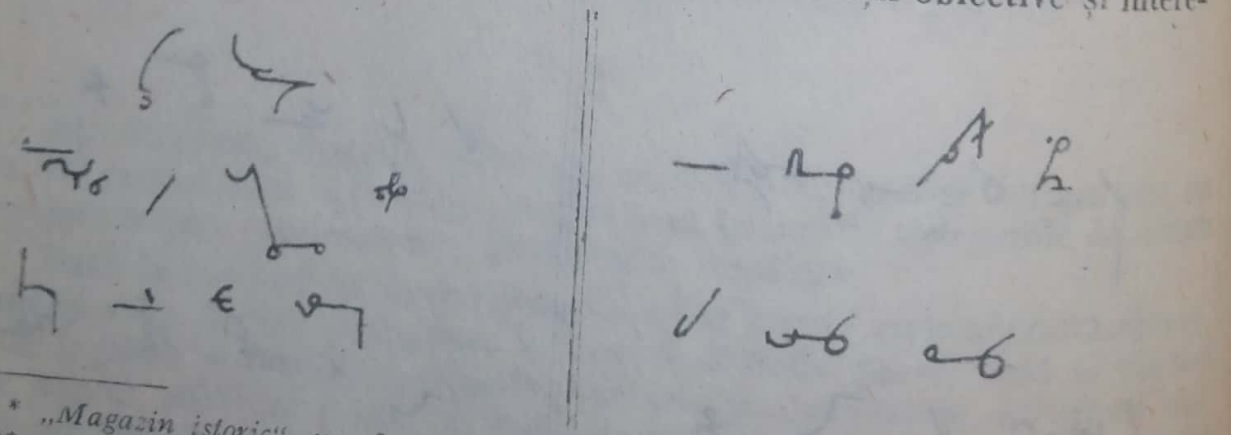

* „Magazin istoric", nr. 5 (230), mai 1986, București, p. 3.
** „Conceptul de policalificare raportat la profesia de ziarist. Specializare sau multilateralitate. Trăsături caracteristice ale culturii ziaristului". Acad. „Ștefan Gheorghiu", București, 1977.

— Nu ne-am propus să facem o incursiune în istoria medicinii legale din țara noastră; de acest lucru s-au ocupat diverși autori care, în articole și lucrări de specialitate, ne-au lăsat un material deosebit de valoros, remarcabil prin spiritul riguros științific. *

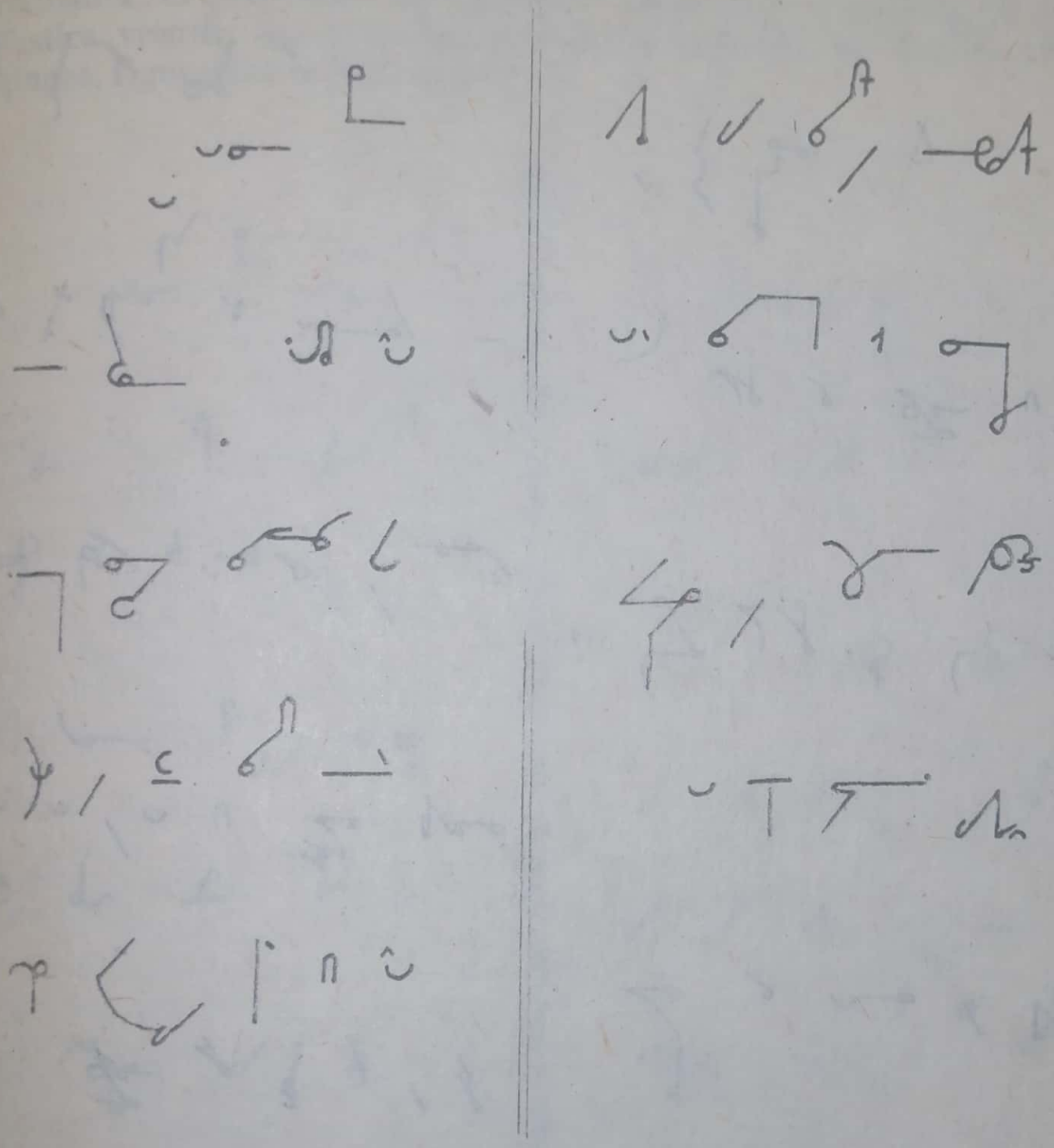

— Dincolo de impunătoarele fațade ale barocului, pe care Salzburgul le etalează privirii imediate, în viața cetății pulsează bogăția unei tradiții, pecetluită de geniul lui Mozart. Armonia formelor și forța spiritului se

* *Paul Ștefănescu — „În slujba vieții și a adevărului" — Editura Medicală, București, 1985, p. 5.*

regăsesc într-un perfect acord, oferind laolaltă lărgime de orizont în receptarea imensei moșteniri muzicale, căreia an de an, în aceste zile de iulie, Festivalul de la Salzburg îi conferă prestigiul cuvenit, de universalitate. *

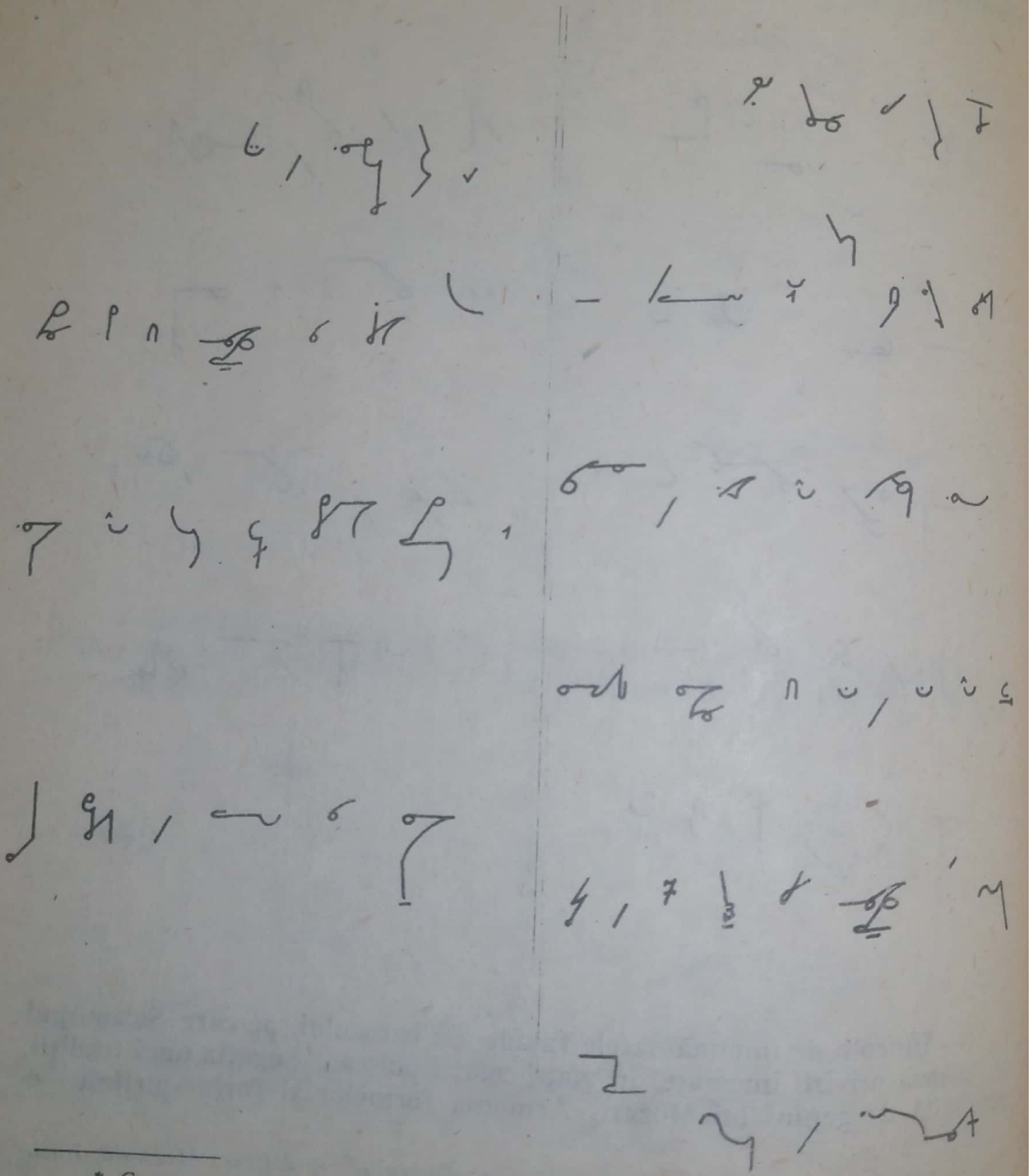

* Constantin Brezu — Muzeul și orașul, „România literară", nr. 33 / august 1987.

Scanat cu CamScanner

Ne-am propus să discutăm în cartea de față arta imperială a epocii lui Traian, o artă viguroasă, plină de cumpătate noutăți, temeinică aidoma principatului care a reînvigorat și a pus pe baze mai trainice existența imperiului însușit. Deoarece este unanim recunoscut că arta traianică reprezintă culmea artei romane, am intenționat să explicităm esența ei pornind de la contextul politic-social-cultural nu ca de la o schematică determinantă, ci privindu-l mai degrabă drept un comentariu, în raport cu plastica vremii, așa cum vor fi fost Comentariile lui Traian față de narațiunea figurativă a Columnei. *

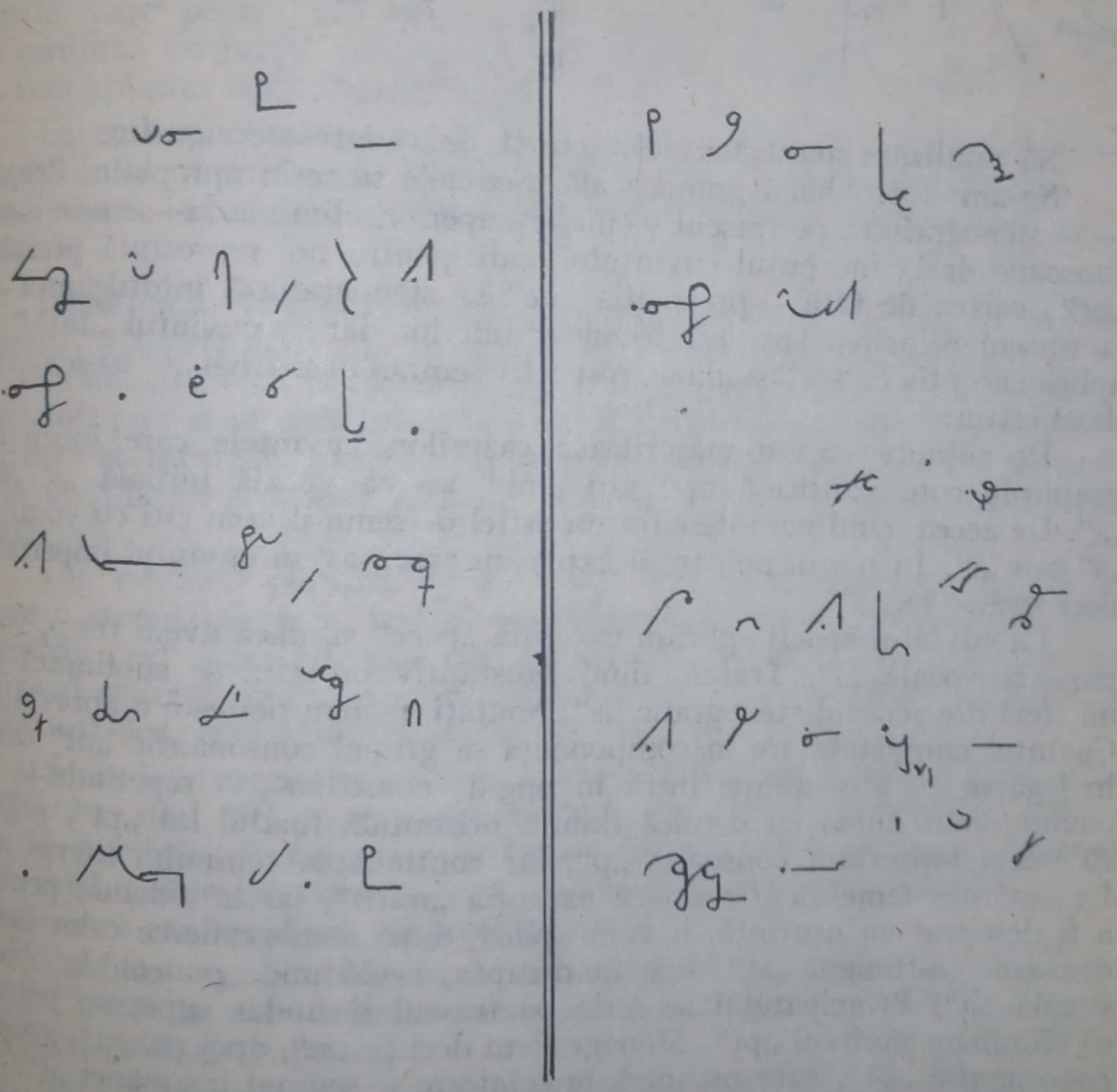

* *Mihai Gramatopol — „Arta imperială a epocii lui Traian" — Curente și sinteze, Editura „Meridiane", București, 1984, p. 252.*

Scanat cu CamScanner

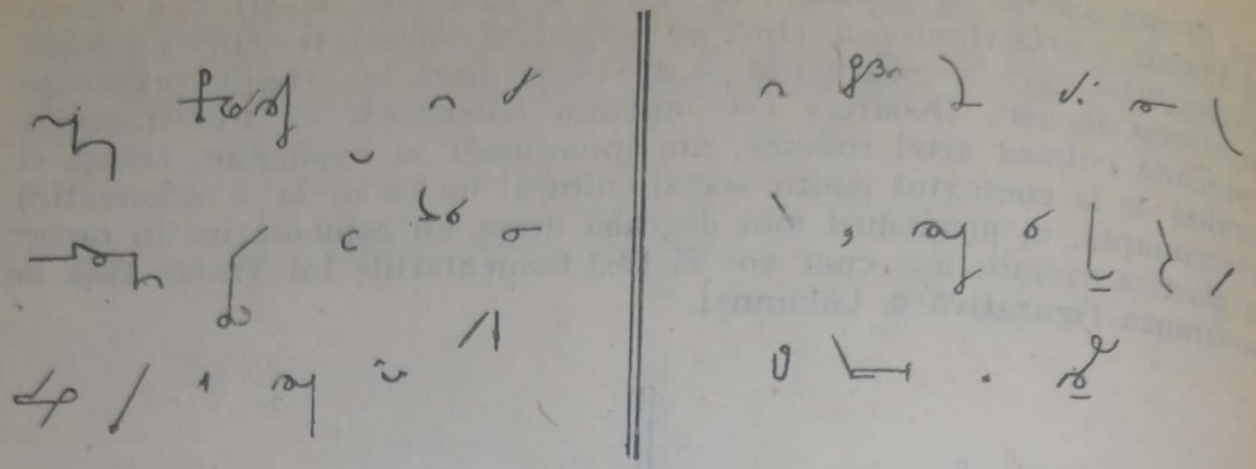

Să analizăm acest text din punct de vedere stenografic:

Ne-am — problemă gramaticală. Semnele se scriu apropiate. **Propus** — se stenografiază pe traseul secundar superior, eliminîndu-i-se cele două consoane de la începutul cuvîntului, care pentru noi reprezintă prefixul „pr"; **cartea de față** — prepoziția „de" se stenografiază întotdeauna de la traseul principal spre cel secundar inferior, iar la cuvîntul „față" se aplică excepția cu același nume, respectiv semnul consoanei „ț" își schimbă deschizătura.

De reținut că, în majoritatea cazurilor, cuvintele care încep cu grupurile consonantice „mp" sau „mb" au ca vocală inițială „i" sau „î". De aceea, cînd vom descifra un astfel de semn îl vom citi cu vocalele „i" sau „î". În textul pe care îl explicăm acum avem cuvîntul **imperială**, deci începe cu „i".

La cuvîntul **epocii** aplicăm excepția „pace" și, dacă avem timp, vom pune și vocala „i". **Traian,** fiind substantiv propriu, se subliniază cu un sfert din semnul stenografic „s". **Noutăți,** pentru noi este o abreviație. Cuvîntul **cumpătate** are în componența sa grupul consonantic „pt" care, în legarea cu alte semne intră în unghi; consoana „t" repetîndu-se în cuvînt, vom dubla cu o mică liniuță orizontală finalul lui „pt", știind că bucla reprezintă consoana „p", iar continuarea semnului litera „t". La cuvîntul **temeinică** se aplică excepția „mînă", iar la **aidoma,** pentru a fi descifrat cu ușurință, îi vom aplica, după stenografierea celor două consoane, diftongul „ai", sus, în dreapta, acolo unde punem de obicei vocala „a". **Principatului** se scrie pe traseul secundar superior, pentru că eliminăm prefixul „pr". Stenografiem deci pe „n", apoi pe „ci", grupul consonantic „pt", care nu intră în semicerc și semnul consoanei „l".

În text avem cuvîntul **reînvigorat.** După cum se observă, consoana „r" a fost stenografiată separat, iar lîngă ea celelalte semne care compun respectivul cuvînt. Aceasta, pentru ușurința descifrării. Și în alte cazuri vom proceda astfel.

Scanat cu CamScanner

La cuvîntul **baze** se aplică excepția cu același nume. **Existență** este format din excepția „casă", care se aplică întotdeauna și la litera „x", sufixul „ist" și în continuare, fără să ridicăm creionul, aplicăm sufixul „ență".

Deoarece este abreviație, ca și cuvîntul **recunoaște.** La **unanim,** după ce stenografiem consoanele „n" și „m", dublăm cu o mică liniuță verticală semnul consoanei „n" care se repetă în cuvînt.

Reprezintă a fost stenografiat pe traseul secundar superior, deoarece s-a aplicat prefixul „pr". Știm din cele explicate anterior că se poate aplica prefixul „pr" și atunci cînd înaintea lui există consoana „r", care se stenografiază pe traseul secundar superior, se lasă un mic spațiu, care pentru noi înseamnă eliminarea prefixului „pr" și apoi se continuă cu restul consoanelor din cuvînt, respectiv consoana „z", la care aplicăm sufixul „ent" (intă).

La cuvîntul **romană,** ca și la cuvintele „român" sau „rămîn" (întîlnite frecvent în lexicul uzual), vom aplica excepția „mînă", care — reamintim — în legarea cu consoanele „r", „l" și „ș" își schimbă grafia inițială.

Intenționat este format din consoanele „n", „t", „n" și sufixul „țional" (ționat) care, așa cum știm, se poate aplica și în cazul cînd nu se termină cu litera „l". Pentru ușurința descifrării și dacă timpul ne permite, putem să adăugăm lîngă sufixul „țional" semnul consoanei „t", cu care se termină cuvîntul. La **esență** îl stenografiem pe „s", la care, fără să ridicăm creionul, aplicăm sufixul „ență" și apoi vocala inițială „e".

Din cuvîntul **pornind** nu ne-a mai rămas decît consoana „n" pe care o stenografiem pe traseul secundar superior pentru că am aplicat prefixul „pr" (deci am eliminat consoanele „p" și „r") și i-am aplicat, în final, sufixul „ent". Știm că sufixul „ent" (ind) se aplică și la gerunziul verbelor, care întotdeauna se termină în consoana „d".

Semnele stenografice pentru cuvintele **politic-social-cultural** se scriu alăturate, deci fără a se păstra distanța de un „s" stenografic, pentru ca la descifrare să fie scrise cu liniuțe între ele. Ne permitem chiar să încrucișăm primele două semne: „politic" — care este o abreviație —, peste care stenografiem cuvîntul „social".

Cuvîntul **nu** întotdeauna se stenografiază pe traseul secundar inferior, iar **de la,** care în limba română se scriu separat, în sistemul nostru se stenografiază împreună.

În componența cuvîntului **schematică** avem grupul „che" la care aplicăm regula semicercurilor în ce privește legarea cu alte semne: dacă după un semicerc urmează o buclă simplă sau un grup consonantic cu „r" din categoria buclelor (pr, br, hr, mr, lr), acestea intră în semicerc.

Scanat cu CamScanner

În cazul nostru, după stenografierea semnului corespunzător grupului „che", continuăm să-l stenografiem pe „m", în interiorul semnului „che". De fapt și legarea se face ușor, firesc.

La finalul cuvîntului **determinantă** aplicăm excepția „mînă" și sufixul „ent" (antă). Cuvîntul **privindu-l** se stenografiază pe traseul secundar superior. Se elimină prefixul „pr", se scrie semnul consoanei „v", la care se aplică sufixul „ent" (ind) și, alăturat de acesta, semnul consoanei „l". **Drept** este o abreviație; **un** — indiferent de funcția lui gramaticală, pentru stenograf reprezintă cifra 1. La cuvîntul **comentariu** aplicăm excepția „mînă", iar cuvîntul **raport** se stenografiază pe traseul secundar superior: „r"-ul stenografic, o mică distanță, care reprezintă aplicarea prefixului „pr", și apoi semnul stenografic al consoanei „t". **Plastica** se termină cu sufixul „ist (ast)" și lîngă el stenografiem semnul consoanei „c". La cuvîntul **vremii** nu uităm să aplicăm excepția „vom", iar la **așa** cele două vocale „a". Cuvîntul **față** a fost stenografiat cu aplicarea excepției respective, iar la **narațiunea** s-a aplicat sufixul „țiune". La **figurativ** se aplică sufixul „tiv-tivitate", iar **Columnei** se subliniază cu un sfert din „s"-ul stenografic, fiind substantiv propriu.

*

Dacă ne-am gîndi cît de cît la legătura pe care o au descoperirile între ele, ne-am putea da seama cu ușurință că științele și artele își dau un sprijin reciproc și că există deci un lanț care le unește. Dar dacă adesea e greu să reduci fiecare știință sau fiecare artă în parte la un mic număr de reguli sau de noțiuni generale, e cu atît mai greu să cuprinzi într-un singur sistem ramurile infinit de variate ale științei umane. *

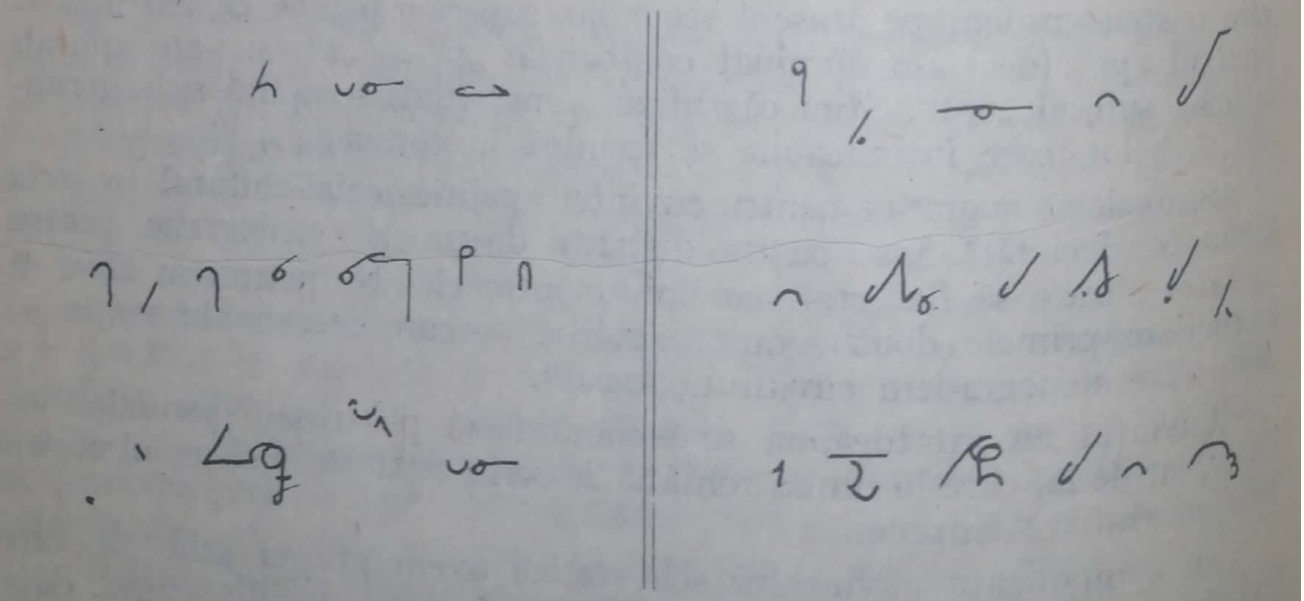

* × × × — *„Enciclopedia franceză sau dicționarul rațional al științelor, artelor și meseriilor" — Texte alese, Editura „Minerva", București, 1976, p. 2.*

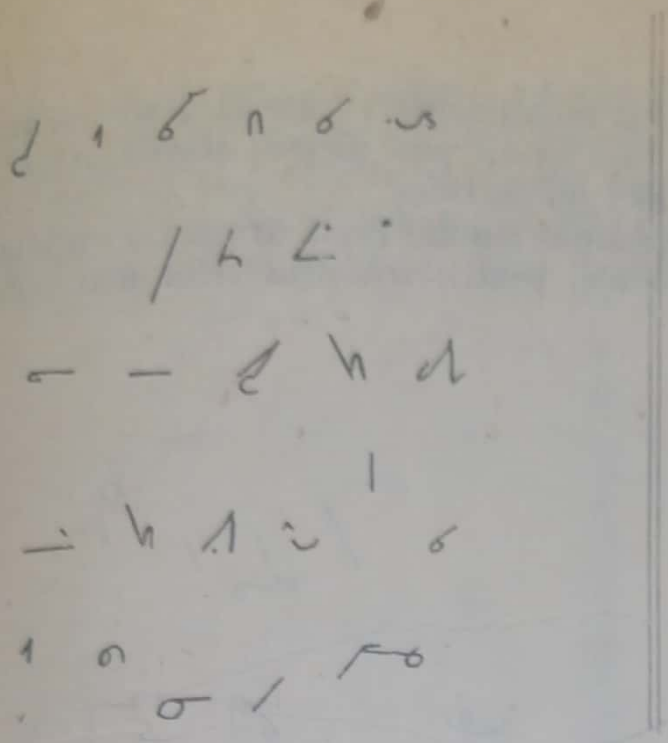

Însăși apariția termenilor de patrie, patriot, patriotic, patriotism în primele monumente ale literaturii române scrise atestă înflorirea acestui sentiment la locuitorii plaiurilor carpatine încă din timpuri străvechi.

Înaltele sentimente de patriotism au călăuzit existența și activitatea atîtor revoluționari socialiști și comuniști care și-au închinat viața libertății și fericirii poporului și patriei.

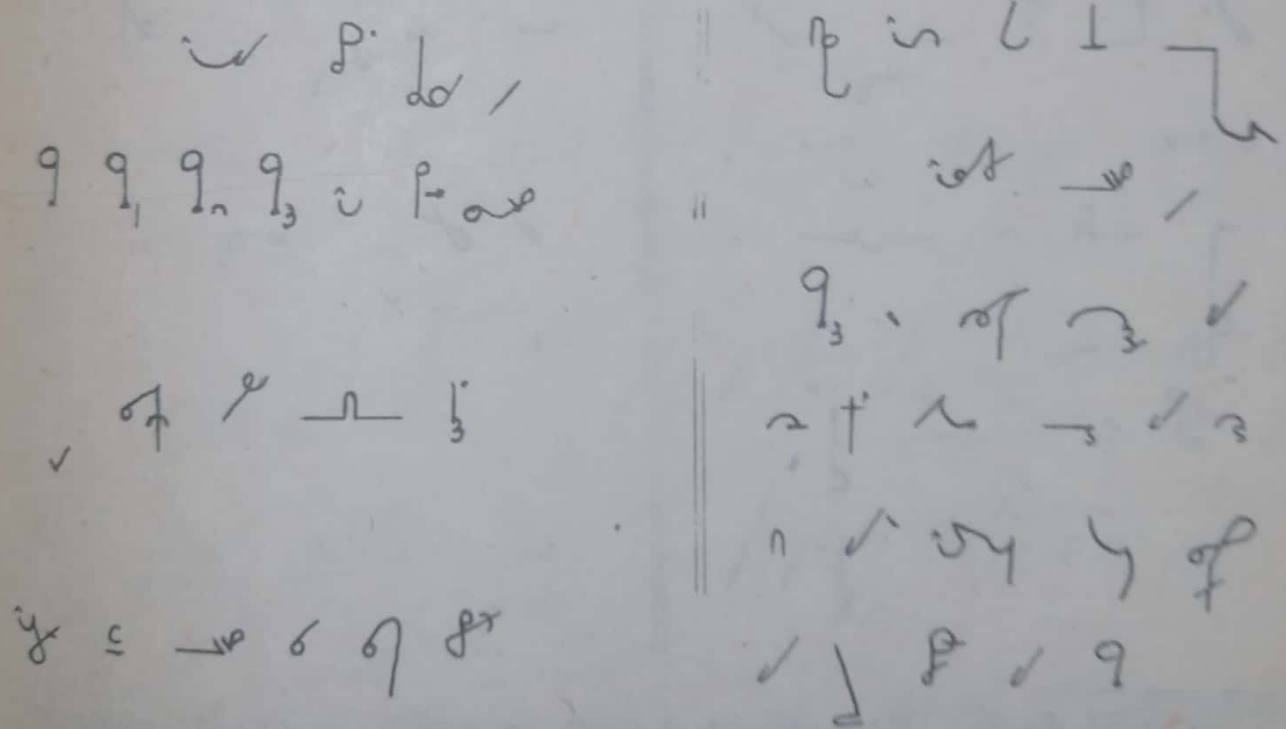

Scanat cu CamScanner

Întreaga țară este presărată cu monumente ce atestă devotamentul fără margini al locuitorilor săi, care și-au pus pieptul stavilă oricărui cotropitor, scriind cu sînge: „Pe aici nu se trece".

Dar dragostea de patrie nu înseamnă numai luptă armată, ci și luptă pentru făurirea unei culturi naționale, pentru triumful celor mai înalte idei și idealuri ale omenirii. *

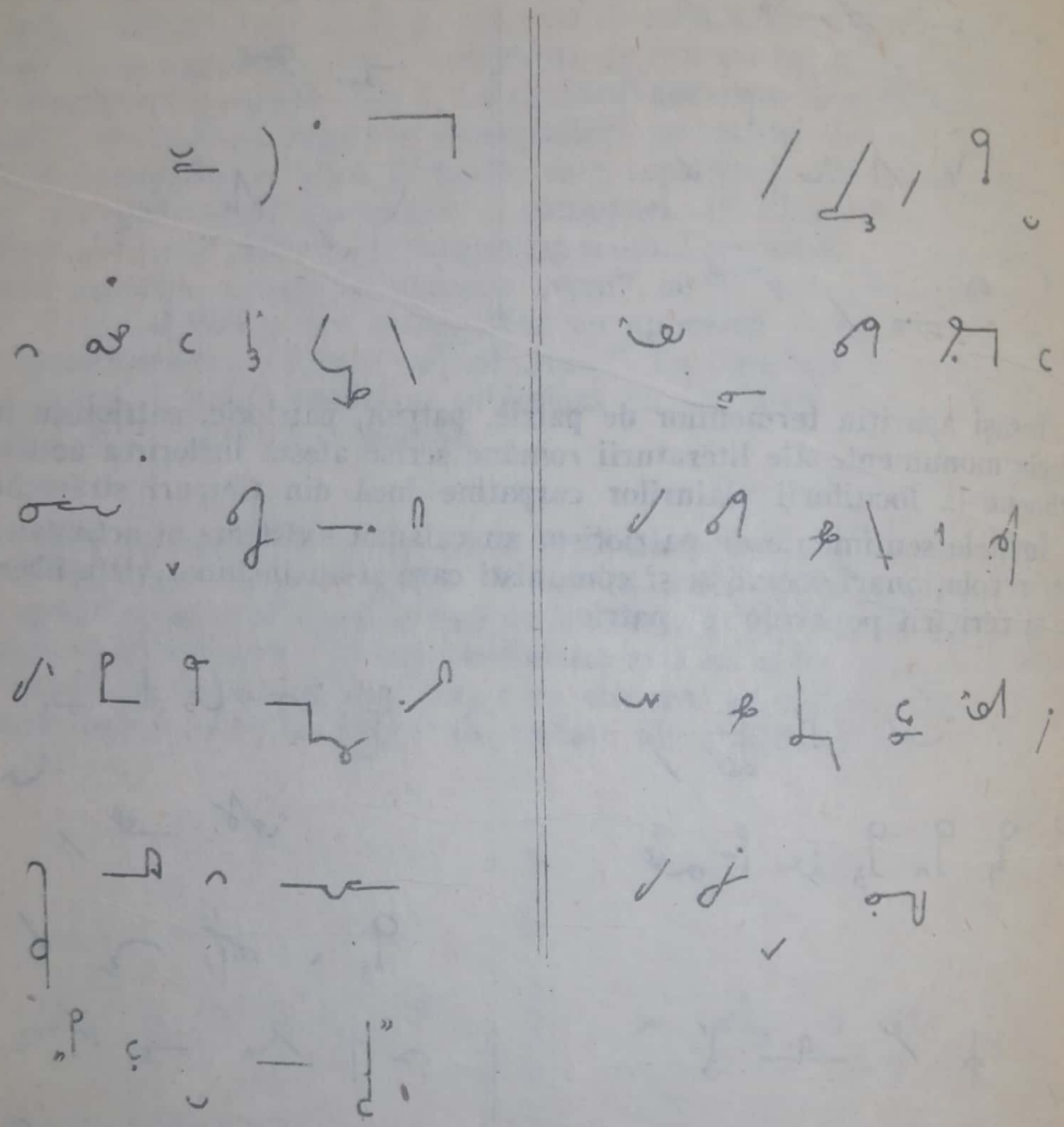

* *Vasile Vasile — „Iubirea de moșie e un zid... Proverbe și cugetări despre PATRIE", Editura „Albatros", București, 1977, pp. XVI—XVII.*

Cum să nu te simți mîndru că ești român, și cum să nu rămîi uimit de tăria neamului tău și să nu-l slăvești. N-a fost pe lume un neam mai încercat ca al nostru. N-a fost popor care să fi plătit mai scump dreptul de a trăi în țara lui și în legea lui, popor care să fi fost împins la jertfe mai mari de adînca dragoste de moșie și dorul de neatîrnare. *

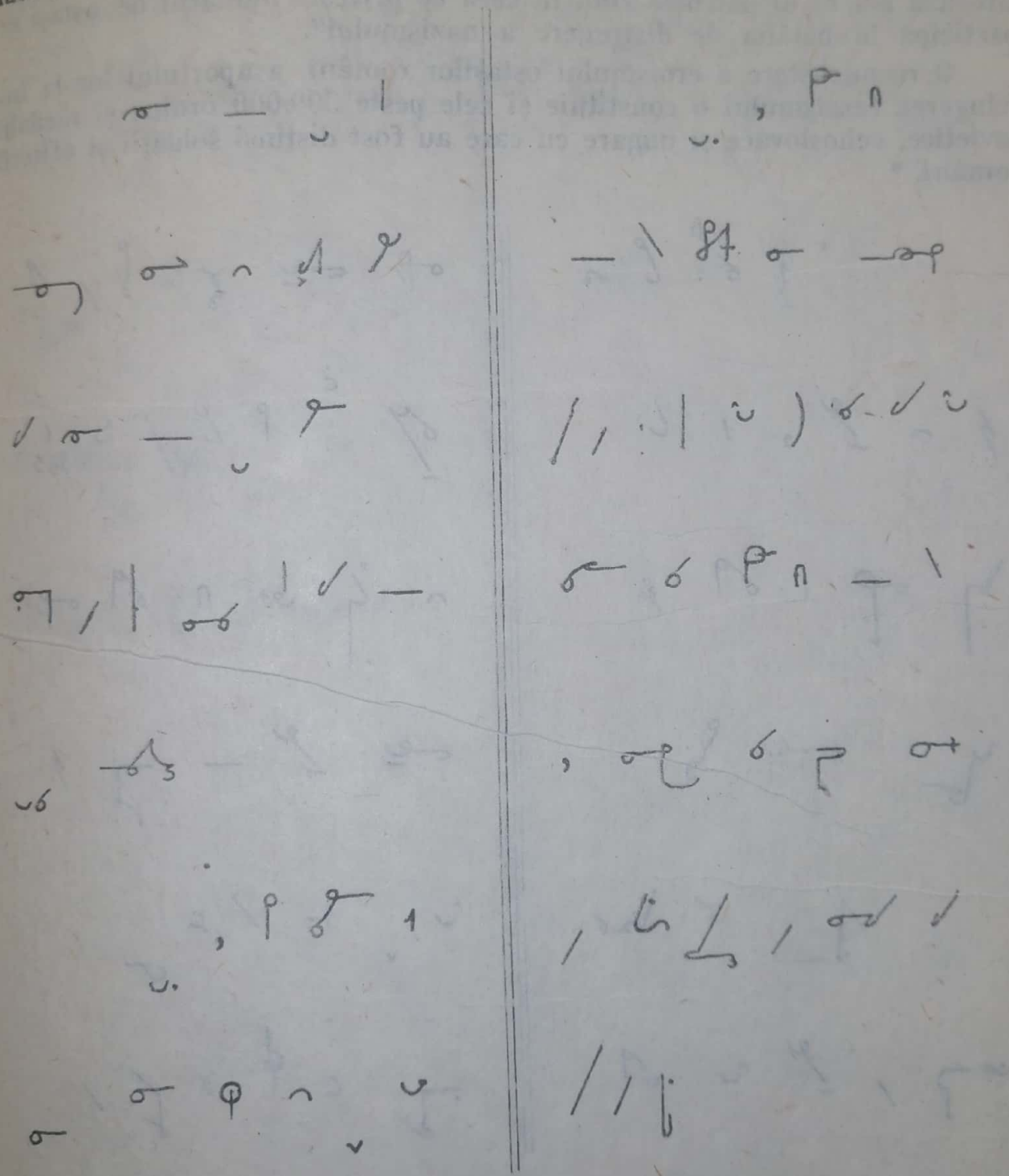

* Vasile Vasile — „Iubirea de moșie e un zid... Proverbe și cugetări despre PATRIE", Editura „Albatros", 1977, — pp. 186—187.

Este un lucru bine cunoscut astăzi că România a fost unul din factorii importanți ai luptei pentru înfrîngerea Germaniei hitleriste. Referindu-se la efectivele angajate de România în lupta împotriva Germaniei naziste, postul de radio Londra aprecia, pe bună dreptate, în ianuarie 1945, că „dintre națiunile care luptă împotriva Germaniei, România se situează azi în al patrulea rînd în ceea ce privește numărul de ostași ce participă la bătălia de distrugere a nazismului".

O recunoaștere a eroismului ostașilor români, a aportului lor la înfrîngerea fascismului o constituie și cele peste 300.000 ordine și medalii sovietice, cehoslovace și ungare cu care au fost distinși soldații și ofițerii români. *

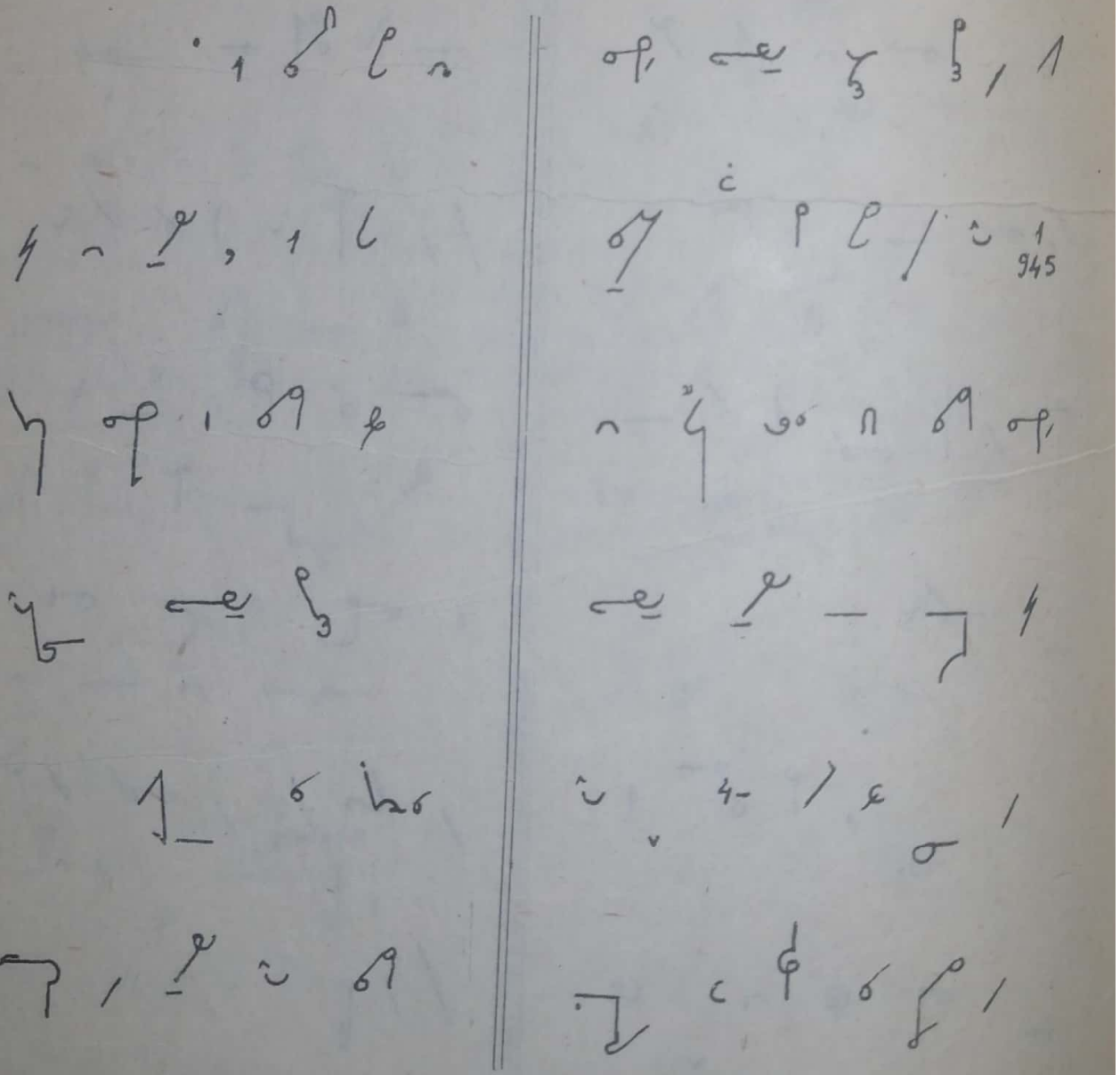

* „Magazin istoric", nr. 5 (230), mai 1986, București, p. 19.

Scanat cu CamScanner

În general, se afirmă că autoritatea profesorului este generată în primul rînd de competența sa profesională. El trebuie să se impună ca un bun specialist în domeniul disciplinei căreia i s-a dedicat. S-a reliefat adesea, pe drept cuvînt, importanța hotărîtoare a capacităților lui didactico-metodice în relație cu elevii.

Este apoi necesar să se îndeplinească o altă exigență fundamentală, potrivit căreia calitățile intelectuale ale educatorului trebuie conjugate cu cele de ordin afectiv pentru a asigura, în cadrul lecției, un climat optim.

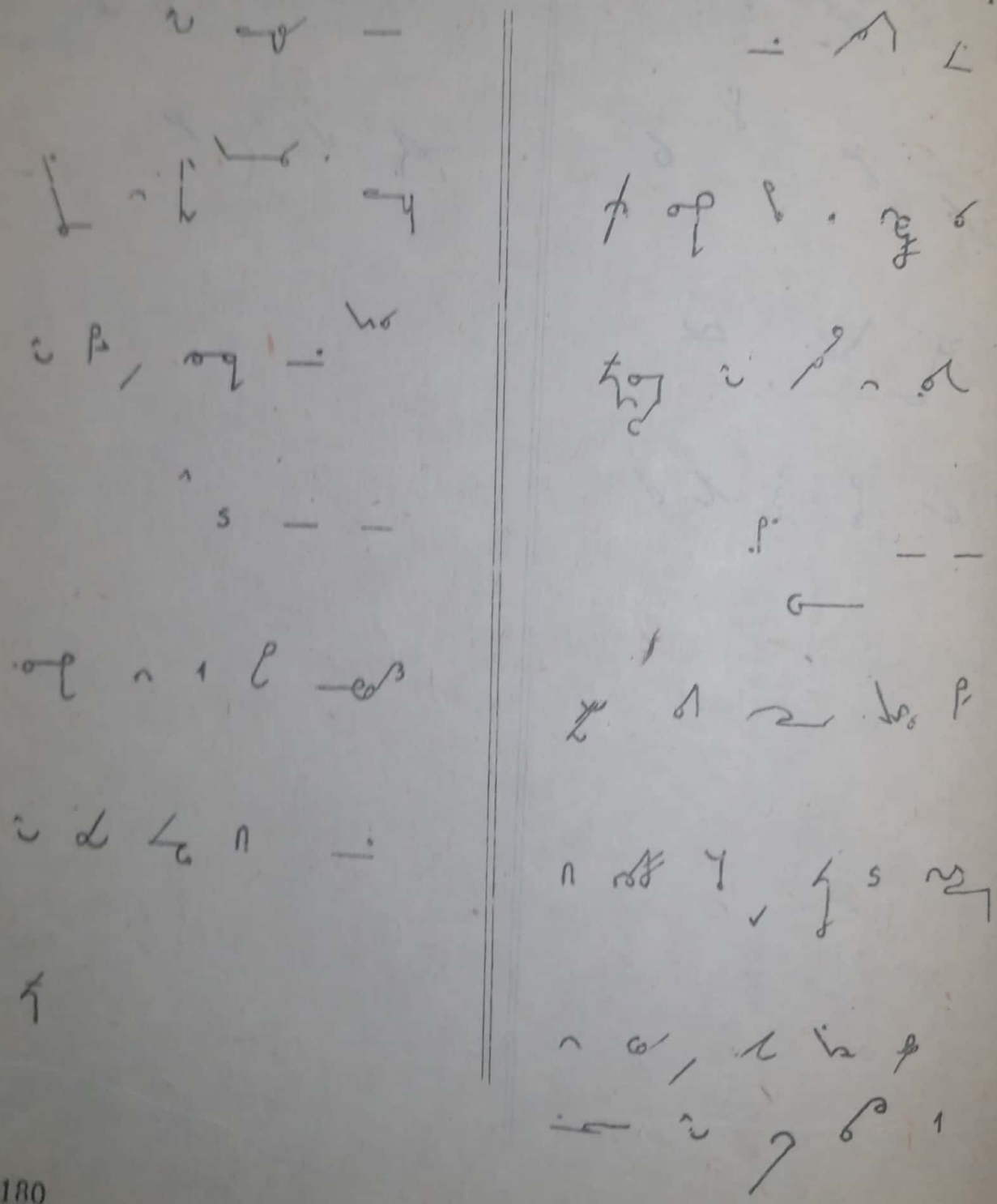

Factorii afectivi determină ceea ce este relevant pentru elevi în fiecare etapă a învățăturii. Iată de ce se impune preocuparea permanentă de a trata pe elevi ca ființe umane bine individualizate.

Un profesor dominat de rutină, de formalism și conformism, opac la ceea ce este nou, nu poate stimula la elevi preocupări deosebite pentru materia predată și nici stabili în clasă relații care să ducă la antrenarea conștientă a elevilor la procesul de învățătură. *

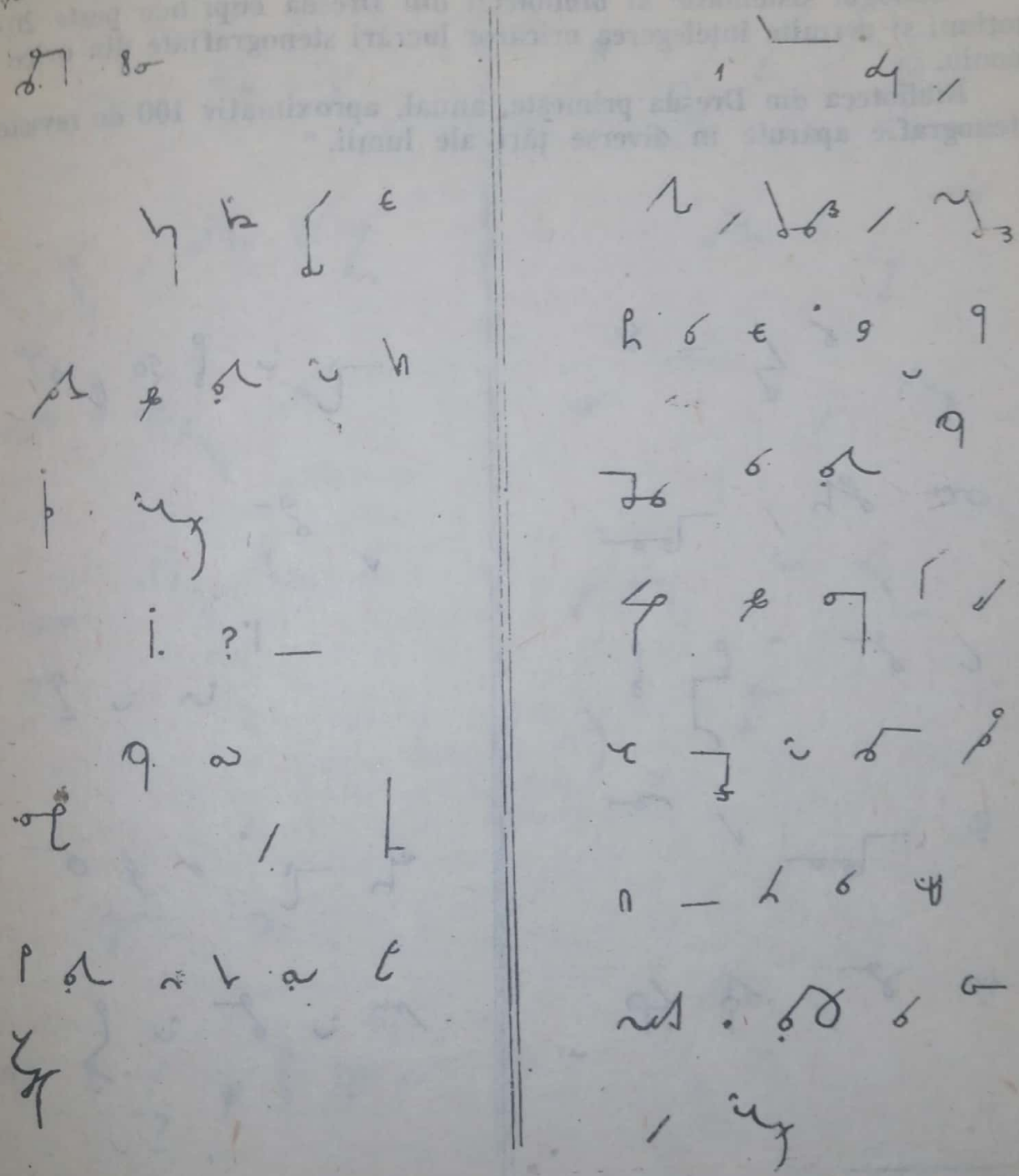

* *Virgil Olteanu — Fișe pentru școala secolului XXI, revista „TRANSILVANIA", Nr. 7/87, pp. 17—19.*

Scanat cu CamScanner

La Dresda se află cea mai mare bibliotecă de stenograme din lume; ea păstrează peste 2.000 stenograme și aproximativ 40.000 volume de literatură despre stenografie, în peste 50 de limbi ale lumii. Apărută încă în Roma antică, stenografia este și astăzi larg răspîndită în lume, în pofida utilizării dictafoanelor și a magnetofoanelor.

Cu ajutorul literaturii despre stenografie adăpostită de biblioteca din Dresda, specialiștii pot descifra orice stenogramă, oricît de veche ar fi ea.

Catalogul sistematic al bibliotecii din Dresda cuprinde peste 20.000 noțiuni și permite înțelegerea oricăror lucrări stenografiate din orice domeniu.

Biblioteca din Dresda primește, anual, aproximativ 100 de reviste de stenografie apărute în diverse țări ale lumii. *

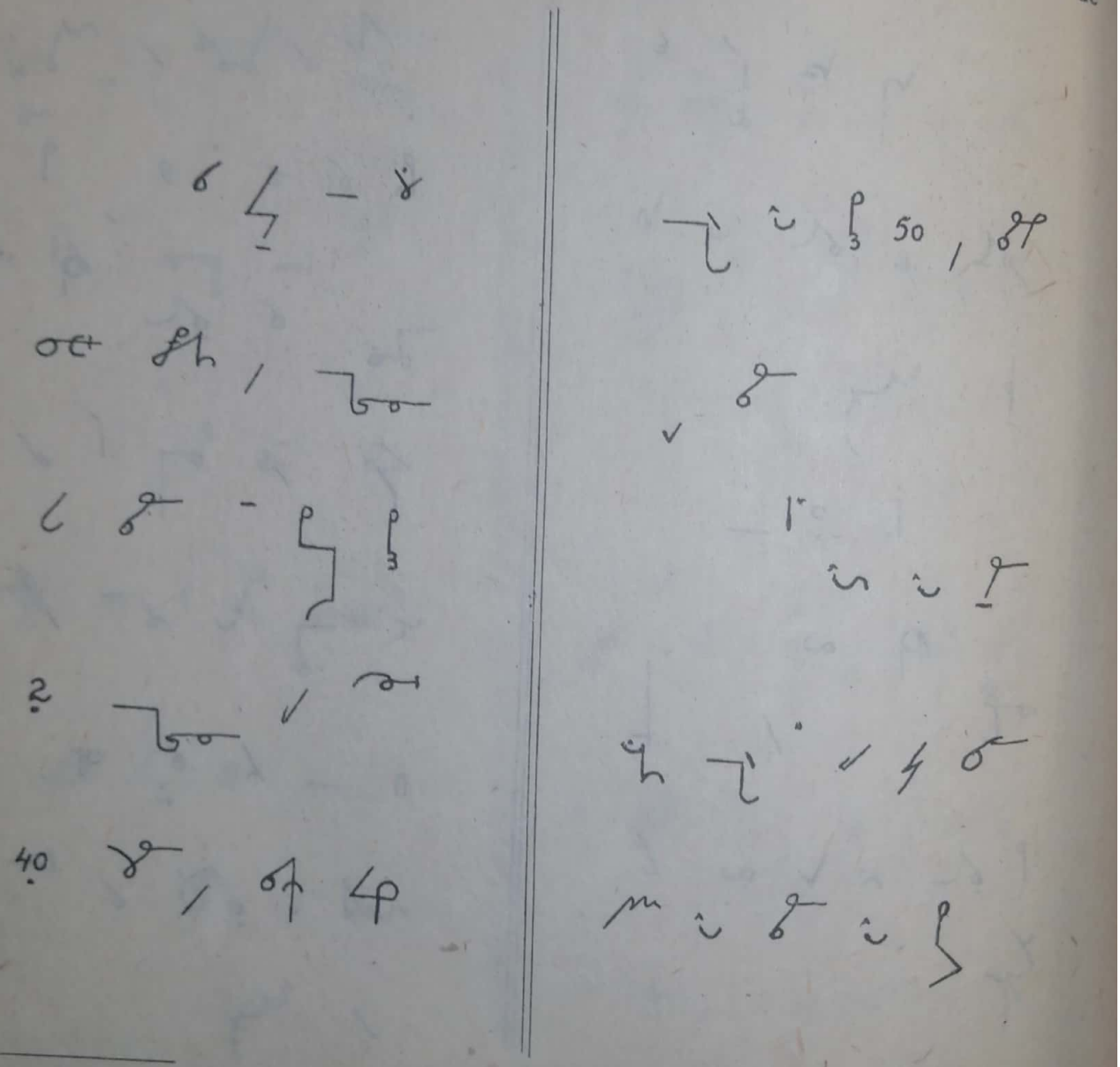

* „România liberă", mai 1973.

Scanat cu CamScanner

Să comentăm și acest text din punct de vedere stenografic:

Dresda — substantiv propriu, se subliniază cu un sfert din semnul stenografic „s“; **cea mai mare** — este o abreviație, iar consoanele din cuvîntul **bibliotecă** se stenografiază fără a se ridica creionul și după aceea se revine la semnul consoanei „b“, pentru a fi intersectat cu o liniuță orizontală, deoarece litera „b“ se repetă una după alta, între ele nefiind decît vocala „i“. Prepoziția **de** știm că se scrie întotdeauna de la traseul principal spre traseul secundar inferior. În cuvîntul **stenograme**, grupul consonantic „gr“ intră în interiorul semnului consoanei „n“. Semnele celor două consoane din cuvîntul **din** se finalizează pe traseul principal, fără a se crea unghi în legarea lor, în timp ce consoanele din cuvîntul **lume** se stenografiază creindu-se unghi, deci, consoana „m“ își schimbă poziția inițială a buclei. **Ea** este un diftong, respectiv un sfert din semnul stenografic „s“ scris pe traseul secundar superior. La cuvîntul **peste** se aplică sufixul „ist“ (este) — se stenografiază semnul consoanei „p“ și în continuare o mică cifră 3. Cele 2.000, conform regulilor explicate la capitolul „Cifrele“ în sistemul stenografic „Taylor“, se va scrie cu un punct sub cifra 2, iar din cuvîntul **aproximativ**, ce se stenografiază pe traseul secundar superior, nu ne mai rămîne decît „x“ (care pentru noi reprezintă excepția „casă“) și semnul consoanei „m“, care intră în interiorul excepției „casă“ și se termină cu sufixul „tiv-tivitate“. 40.000 **volume**: se scrie doar 40, sub care vom pune un punct, iar la „volume“ aplicăm excepția „val“, după care avem grijă cînd îl legăm pe „l“ cu „m“ să creăm un unghi, poziția inițială a semnului consoanei „m“ schimbîndu-se. În cuvîntul **literatură** se repetă în ordine grupul consonantic „tr“. Vom stenografia semnele corespunzătoare consoanelor „l“ și „tr“, după care intersectăm, la mijloc, grupul consonantic „tr“ cu un „c“ stenografic. Din cuvîntul **stenografie** nu ne rămîn decît primele trei consoane, finalul reprezentînd sufixul „graf“, care este aplicat deasupra unghiului creat prin legarea semnelor corespunzătoare consoanelor „s“ și „t“. Tot pentru descifrarea rapidă a stenogramelor, aplicăm deasupra „n-ului stenografic același semn pe care îl punem, în scrierea curentă, la litera „i“. Cel mai frecvent îl folosim la cuvîntul „în“. În legarea consoanelor din cuvîntul **limbi** se creează unghi. **Apărută** este scris pe traseul secundar superior. Eliminînd prefixul „pr“, ne rămîne doar semnul „t“ la care aplicăm, în dreapta, la începutul semnului, un punct, care înseamnă vocala „a“. Cele două consoane din cuvîntul **încă** se scriu pe traseul principal, fără să se creeze unghi, iar **Roma** se subliniază cu un sfert din semnul stenografic „s“, fiind substantiv propriu. În legarea celor două consoane din cuvîntul Roma se creează unghi, iar bucla consoanei „m“ își schimbă poziția inițială. La **antică**, punem vocala inițială

„a", respectiv un punct în interiorul semicercului, în stînga. **Aştăzi, răspîndită** sînt abreviaţii. La **utilizării** aplicăm un punct în stînga semnului „t", care reprezintă vocala „u", iar la **dictafoanelor** şi **magnetofoanelor** avem grijă ca grupul consonantic „lr", care finalizează ambele cuvinte, să intre în interiorul semicercului „n".

Ajutorul se stenografiază fără articolul hotărît „l" cu care se termină cuvîntul, după care se aplică deasupra semicercului „j" un punct, care reprezintă vocala „a". Din cuvîntul **adăpostite** stenografiem primele două consoane „d" şi „p", în continuarea lui „p", fără a ridica creionul, scriem o mică cifră „3", sufixul „ist" (ost); dacă timpul ne permite, lîngă cifra 3, în dreapta, un „t", stenografic. În cuvîntul **specialiştii,** avem excepţia „pace", continuăm cu „l" stenografic, care intră în semicercul „ce", după care se aplică sufixul „işti". Grupul consonantic „pt" din cuvîntul **pot** se va scrie întotdeauna cu bucla în partea stîngă (în legarea cu alte semne, acest grup „pt" intră în unghi, ca de pildă: spate, imputa, grăpat, lupte, şoapte, ropot etc. etc.). La cuvintele **orice** şi **oricît** vom aplica vocala „o", în stînga, la începutul primului semn, în timp ce la **ar** vom pune întotdeauna vocala „a" la începutul lui „r" stenografic, în dreapta.

Şi **catalogul** se stenografiază fără articolul hotărît „l". Reamintim că articolul hotărît „l", în cazurile nominativ şi acuzativ nu se stenografiază. În descifrare, se scrie la cuvîntul în cauză. **Sistematic** se stenografiază ca şi cuvîntul „sistem" — un „s" stenografic cu cifra 3 în finalul semnului, după care, lîngă cifra 3 se adaugă, în dreapta, semnele stenografice ale consoanelor „m", „t" şi „c", la dimensiuni mai mici. **Cuprinde** este o abreviaţie; la **20.000** se stenografiază numai primele două cifre sub care se aplică un punct dedesubt. Din cuvîntul **noţiuni** nu ne rămîne decît consoana „n", la care în final, adăugăm, în interiorul semnului, sufixul „tiune", respectiv un foarte mic cerculeţ. Din cuvîntul **permite** nu ne rămîn decît ultimele două consoane „m" şi „t" pe care le stenografiem pe traseul secundar superior, deoarece aplicăm prefixul „pr". La **oricăror,** după ce am intersectat cu o liniuţă orizontală braţul final al grupului consonantic „cr", pentru că se repetă consoana „r", vom aplica la începutul cuvîntului, în stînga, un punct care reprezintă vocala „o". Acelaşi punct şi în aceeaşi poziţie va fi pus şi la scheletul consonantic al cuvîntului **orice.** Tot cu o liniuţă orizontală va fi intersectat şi braţul final al grupului consonantic „cr", din cuvîntul **lucrări,** iar la cuvîntul **domeniu** aplicăm excepţia „mînă".

La ultimul paragraf din acest text comentat întîlnim cuvîntul **primeşte,** din care stenografiem, pe traseul secundar superior, consoana „m" şi aplicăm sufixul „işti" (eşte). Pentru **100** punem deasupra cifrei 1 un punct, după care, eliminînd prepoziţia „de", vom stenografia, lîngă

Scanat cu CamScanner

cifra 1, scheletul consonantic al cuvîntului **reviste**: „r", apoi „v" urmat de cifra 3, sufixul „ist" (iste). Din punct de vedere stenografic, **apărute** este un „t" scris pe traseul secundar superior (deci am aplicat prefixul „pr"), la care se pune, la începutul semnului, în dreapta, un punct, ce reprezintă vocala „a". La **diverse** trebuie să aplicăm excepția „viș", chiar dacă în componența acestui cuvînt avem grupul consonantic „vr". Excepția este suportată de „vr" care își schimbă deschizătura inițială.

*

La unele cuvinte din textele stenografiate în această lucrare au fost aplicate vocale inițiale și finale. Desigur, nu întotdeauna acestea pot fi scrise astfel, mai ales atunci cînd cel ce este stenografiat vorbește cu un debit sporit de cuvinte pe minut. Dacă legările semnelor sînt corect executate și se aplică toate regulile care stau la baza sistemului „Taylor", descifrarea se va face cu ușurință.

În sprijinul celor care sînt interesați să învețe sistemul stenografic prezentat vom arăta scrierea stenografică a unor cuvinte întîlnite mai frecvent în vorbirea curentă. Unele dintre acestea vor fi însoțite și de cîteva lămuriri. Nu trebuie uitat, însă, că scheletul consonantic al unui cuvînt poate să corespundă și altor cuvinte, vocalele care intră în componența lor diferențiindu-le în scrierea curentă. Descifrarea se face cu ușurință din contextul textului în care acestea apar. De pildă cuvîntul „bord" are aceleași consoane ca și cuvîntul „aborda", așezate în aceeași ordine. Vocalele care intră în alcătuirea fiecăruia le diferențiază și le dau sensul respectiv. Ambele cuvinte vor fi stenografiate la fel: „br", care este un „b" stenografic cu bucla dublă ca mărime și, în continuare, fără să se ridice creionul, se va scrie semnul consoanei „d", care are aceeași traiectorie ca și grupul consonantic „br". Dacă stenograful are timp, atunci sigur el își va pune la cuvîntul „aborda" vocala inițială „a", respectiv un punct în dreapta. Dacă nu va reuși să pună vocala „a", din context va descifra corect, deoarece nu va putea spune, de pildă, niciodată „Problema **bord** astăzi de cei prezenți rămîne a fi studiată cu toată seriozitatea" în loc de „Problema **abordată** astăzi de cei prezenți . . ." Tot așa cum nu va putea spune, la descifrarea exemplului de mai sus, în loc de „aborda", „borda" sau „bardă" — cuvinte care au aceleași consoane, așezate în aceeași ordine ca și primele două.

Scanat cu CamScanner

Scrierea stenografică a unor cuvinte frecvent întîlnite:

adopt 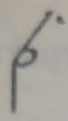

adoptat 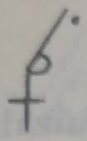

adaptat 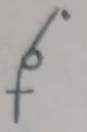

adaptare 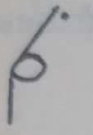

aspirație 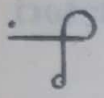

apropiere 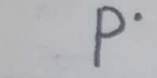

apartament 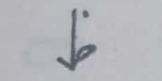

armament 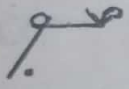

aproximativ 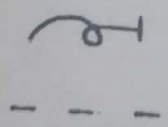

buzdugan

cantitate 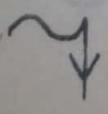

aspirant

armonios 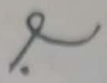

accent

accentuîndu-se 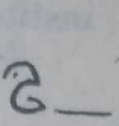

autoconducere 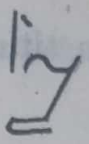

există

existent

existență

feroviar

favorabil

hibrizi

asista

asistent

asistență 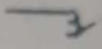

apropia 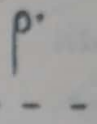

apropiat 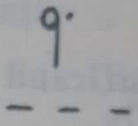

intervenționism 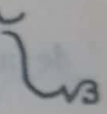

ierarhie

ierarhizare

investiții 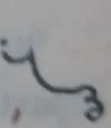

întărească 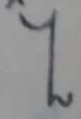

ieri

Scanat cu CamScanner

cantități

competițional 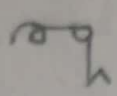

competitivă 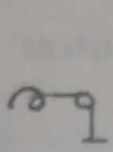

cinstit 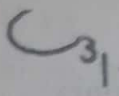

cocsificabil 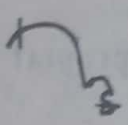

de asemenea 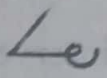

destindere 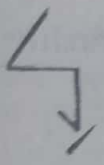

dimensionări 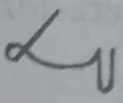

departament 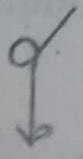

de la

interpret 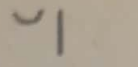

întrerupt

înarmărilor

instituit

instituție 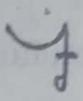

îndeaproape 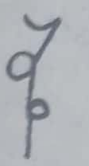

înțelepciune 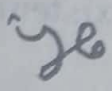

inventiv 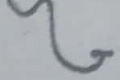

intercepta 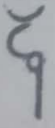

întreprindere

inaccesibil 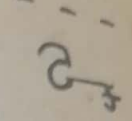

inseparabil 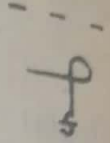

inepuizabil 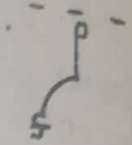

îndrăznesc 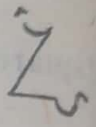

luptători

maximum

minimum 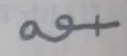

manifesta

manifestanți 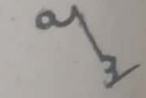

manifestînd 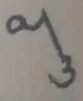

Scanat cu CamScanner

de abia 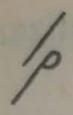

de-a face 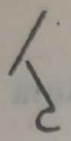

de-a binelea 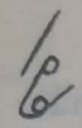

efervescent 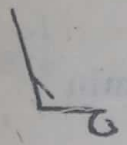

nu numai 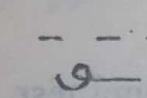

numai 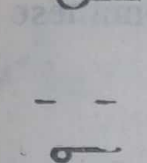

număr 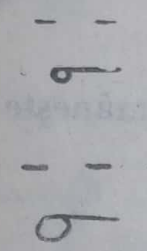

numeros 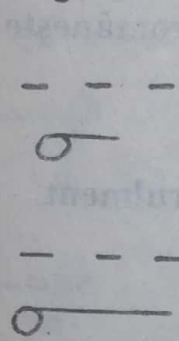

nimeni

nimic

neîntrerupt 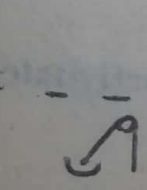

întru totul

îmbunătăți 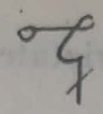

instituțional 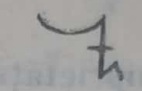

interminabil 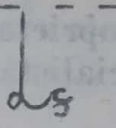

oase

oaspete

oază

oare

oarecare

ouătoare

proporție 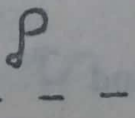

manifestîndu-și 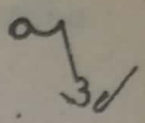

manifestație 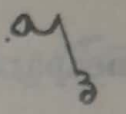

m^2 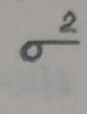

m^3 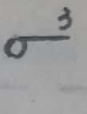

reprezentanță 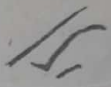

remarcabil 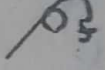

reorganizare

ramuri de bază

reciprocitate 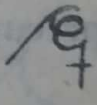

randament

rațional

Scanat cu CamScanner

netransportabil

neapărat

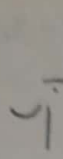

negativ

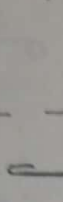

negație

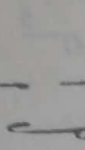

nepriceput

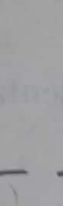

nepermis

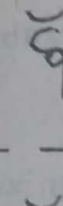

netransmisibil

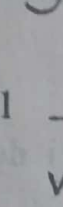

neprecupețit

necesitate

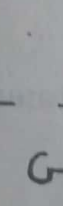

nins

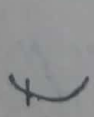

proprietate

proprietăți

proprietate socialistă

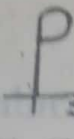

potențial

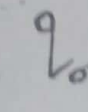

precupeți

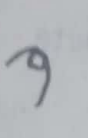

preocupați

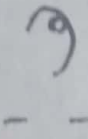

proporționalitate

proporțional

prind

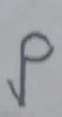

raționalizare

România

român

rămîn

românesc

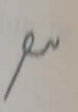

românește

rulment

rapacitate

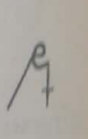

sporește

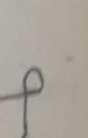

sportivitate

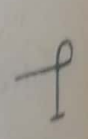

Scanat cu CamScanner

ninsoare 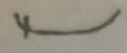

oameni

omenire 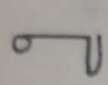

știință

științific 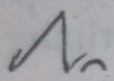

științifice 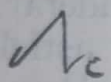

separabil 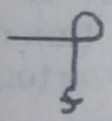

separație 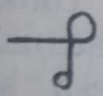

speranță 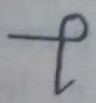

semn

seismograf

promptitudine

reprezintă

reprezentant

transmisiune

treaptă 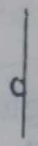

treptat 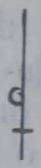

transcris

transport

tuturor

translucid 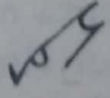

transoceanic

soluționind 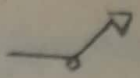

solicitudine 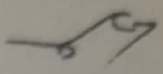

substanță

Transilvania 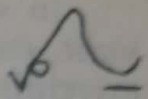

Transfăgărășan 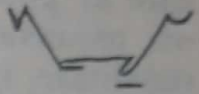

transpunere

xerox

deziderat 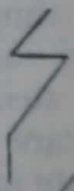

dizolvant 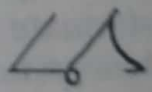

dezarmare 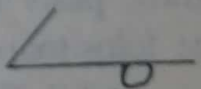

dezmembra 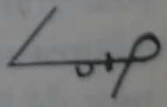

Scanat cu CamScanner

subdezvoltare 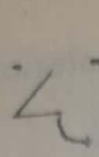 transmis 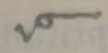 dezbatere

tendință transparent dezgust

În succintul glosar prezentat au fost incluse și cîteva familii de cuvinte, cum ar fi: asista, există, manifesta și altele. Este bine ca pe lîngă exercițiile zilnice de viteză și corectitudine stenografică (copiere și dictare de texte), să se stenografieze și alte familii de cuvinte cu toate formele care ar putea fi intîlnite în exprimare. Stenografiindu-le apoi de cîteva ori, asemenea familii de cuvinte se reținși cînd sînt întîlnite se scriu cu rapiditate sporită.

În textele comentate și în glosar ați întîlnit cuvinte în care, după consoana „d" urmează consoana „z" (îndrăznesc, deziderat, dizolvant, dezarmare, dezmembra, dezbatere, dezgust etc.). În astfel de cazuri vom stenografia cuvintele înlocuindu-l pe „z" cu „s". Revenirea, după scrierea scheletului consonantic al unuia dintre aceste cuvinte spre a intersecta semnul consoanei „d" cu o liniuță oblică (a se vedea capitolul legărilor liniilor drepte cu arcurile), înseamnă o pierdere de timp. Descifrarea semnelor se face cu ușurință în ambele cazuri, ținîndu-se seama în scrierea curentă a acestora de respectarea regulilor ortografice la zi.

Multe sfaturi ar putea fi date în ce privește rezolvarea unor situații ce apar în timpul stenografierii la cursuri, simpozioane, consfătuiri etc., etc., fiecare însă și le poate elucida, avînd la bază temeinica însușire a sistemului stenografic „Taylor". De pildă, unele expresii sau cuvinte deosebite care sînt folosite într-un anumit domeniu de activitate pot fi transformate în abreviații ad-hoc de către stenograf, abreviații care, după ce stenograma a fost descifrată, pot sau nu mai pot prezenta interes, deci rămîn — cum se întîmplă în vorbirea curentă — în lexicul stenografic pasiv al celor care practică curent această scriere rapidă, deosebit de folositoare omului secolului vitezei, al celui ce se grăbește să intre în secolul XXI pregătit pentru a-i face față.

Stenografia este deosebit de utilă, cu efecte nebănuite în formarea și pregătirea omului, iar sistemul „Taylor" explicat în aceste pagini, logic și ușor de învățat, vă stă la dispoziție spre a vă convinge.

Scanat cu CamScanner

Excepțiile în sistemul stenografic „Taylor“

Zv – zăvoi

Tv – tiv

Fț – față

Vs – vis

Cs – casă

Ns – nas

Vn – vin

Pce – pace

Mc – mic

Mn – mînă

Pt – pot

Bd – bade

Ms – masă

Vm – vom

Vl – val

Bz – bază

Pț – piață

Hf

Hv

Scanat cu CamScanner

DIFTONGI—TRIFTONGI

Traseu secundar superior: ea eu ei el ele ii ia iau ie

Traseu principal: ai au

Traseu secundar inferior

Traseu secundar superior: iu (iute)

Traseu principal

Traseu secundar inferior: ou ouă oaie oi al ale oa (oare)

De reținut: Diftongii care nu sînt de sine stătători i-am exemplificat pe cuvinte. Atît aceștia, cît și ceilalți nu se aplică la cuvinte decît atunci cînd sînt formate dintr-o singură consoană și restul vocale sau cînd stenograful simte că are absolută nevoie.

PREFIXE

Cu exemplificări

1. Pr — Produs (ss) (pr) (si)
2. Inter — Interes
3. Super — Superior
4. Contra — Contrar
5. Trans — Transpus
6. Circ Circum — Circulă

De reținut:

— Prefixul „pr" nu are nici un semn distinctiv; acest grup de litere se elimină, iar restul consoanelor din cuvînt se scriu pe traseul secundar superior.

Scanat cu CamScanner

SUFIXE

Cu exemplificări

1. Ism 3 Artist
   Ist

2. Iști 5 Artiști

3. Ent \ Atent

4. Ență / Dorință

5. Ție o Condiție
   Țiune

6. Țional v Rațional

7. Ține 1 Conține

8. Tiv — Activ
   Tivitate

9. Tudine 7 Atitudine

10. Esc ~ Folosesc 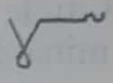
    Escu

11. Bil ⊆ Posibil
    Bilitate

12. Ment Document

13. Mență Vehemență 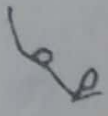

14. Graf \ Fotograf 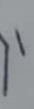

Scanat cu CamScanner

CIFRE

Sută	$\dot{1}$	500	$\dot{5}$	800	$\dot{8}$
Mie	$\underset{\cdot}{1}$	5 000	$\underset{\cdot}{5}$	8 000	$\underset{\cdot}{8}$
Milion	1·	5 000 000	5·	8 000 000	8·
Miliard	·1	5 000 000 000	·5	8 000 000 000	·8

Sute și sute $\ddot{1}$

Mii și mii $\underset{\cdot\cdot}{1}$

Milioane și milioane 1:

Miliarde și miliarde :1

— Cifrele se stenografiază conform indicațiilor date numai cînd se termină în zero-uri.

ABREVIAȚIILE SISTEMULUI STENOGRAFIC TAYLOR

A

A fost, fost, fostul, fosta

Au fost

Azi, astăzi, zi, ziua (ă)

Astă dată 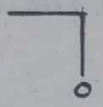

Aceasta, acesta

Acestea, aceștia

Acolo

Aici

Afară de aceasta

Afară de aceștia

Agricultură

Absolut

Aceeași, același

Aceleași, aceiași, acelorași

Așa și așa

Aplauze

Aplauze prelungite

Așa dar

Acest punct de vedere

Aceste puncte de vedere

Asupra punctului de vedere 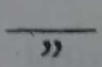

Astfel

Altfel

Altceva

Altminteri 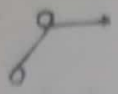

Anul curent

Ambele, amîndoi, amîndouă

Acest timp

Atît timp

Alt timp

Avînd în vedere

Avem în vedere 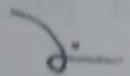

Administrație

Articol

Altă dată

Așa zis

Am avut ocazia, am avut prilejul 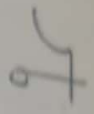

Afară numai dacă

B

Bețe în roate

Bineînțeles

Bucată

Burghezie

Burghezo-moșieresc 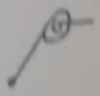

Bagă de seamă 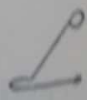

Băgare de seamă

C

Cerc

Cercuri

Circa 3%, 10% etc.

Cunoaște (cu fam.)

Ceea ce

Comitetul Central

Compromis

Concentra

Cuprins

Cu privire la

Cu alte cuvinte

Cunoștință de cauză

Celălalt, cealaltă

Ceilalți, celelalte

Cei ce muncesc

Cea mai, cel mai

Cele mai, cei mai

Cel puțin

Cîteva cuvinte

Concluzie

Concluzii

Concepție

Concepții

Centru, centralizare

Cu aceasta

Scanat cu CamScanner

Cu acestea

Ca nu cumva

Cu tot dinadinsul

Ca urmare

Comunism, comunist

Comuniști

Constituie, Constituție

Cooperativă agricolă de producție (CAP)

Capitală, capital, capitol 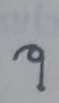

Cincinal

Completa

Cîte o dată

Cibernetică

Computer

Corespunde

Corespondent 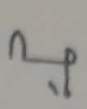

Corespondență 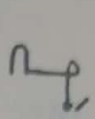

Cu drept cuvînt, pe drept cuvînt

Cît pentru 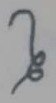

Cît pentru că 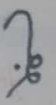

Caracterizare

Cîștiga

Căile ferate

Căile Ferate Române

Cu atît mai mult 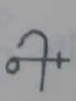

Cu atît mai mare

Scanat cu CamScanner

Cu atît mai mic

Cu atît mai puțin 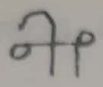

Cea mai mare parte 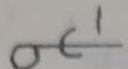

Clasa muncitoare 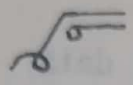

Clasa noastră muncitoare 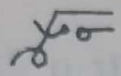

Consiliu

Consiliul popular

Consiliul de Miniștri 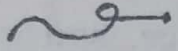

Consiliul de Stat 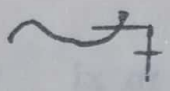

Consiliul oamenilor muncii

C.C. al P.C.R. 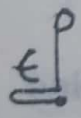

Ceva mai mult 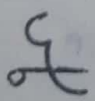

Cu toate că

Cu toate acestea

Cel mai mult 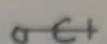

Cel mai mare 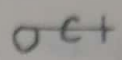

Cel mai mic

Coincidență

Civilizație

Capitalism, capitalist 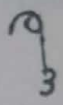

Capitaliști

D

Despărțit 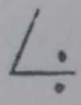

Desfășurare 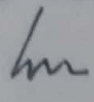

Deasupra 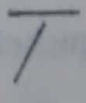

De o parte

Scanat cu CamScanner

De cealaltă parte

De o parte și de alta

Drept, dreptate

Din punct de vedere

Din acest punct de vedere

Din aceste puncte de vedere

Din punctul acesta de vedere

Din punctele acestea de vedere

Din toate punctele de vedere

Din toate aceste puncte de vedere

Din cauză

Din această cauză

Din cauza aceasta

Deodată

De astă dată

Dintr-o dată

De altă dată

Deocamdată

De ce, sau cuvîntul „întrebare“

Din zi în zi

Dinainte

Din cînd în cînd

Din ce în ce

Din urmă

De exemplu, de pildă

Dincolo

De acolo

De-a lungul 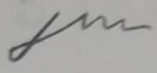

De altfel

De aceea

Dumneavoastră, dv.

Dați-mi voie

Dialectic

Deopotrivă 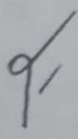

Dimpotrivă 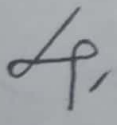

Democrație

Democrație populară 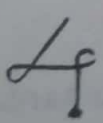

Dintotdeauna 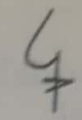

Disciplină 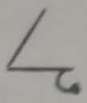

Dintii

Din ce în ce mai în urmă

După urmă, de pe urmă 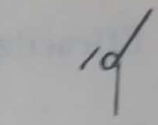

De la început 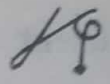

Dependență 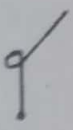

Deoarece

Domn, doamnă

Din timp 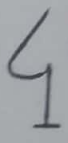

Din nou

Diviziunea internațională a muncii

Scanat cu CamScanner

Diviziunea socială a muncii

Dezvolta 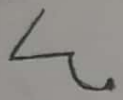

E

Economie

Eficacitate

Eficient

Eficiență

Egalitate

Electricitate 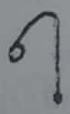

Electrificare

Etică

Echitate

Etică și echitate

Etică și echitate socialistă 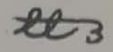

Etc.

Excepție

Excepțional 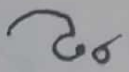

Exemplu, pildă

Exploata

Exploatat

Exploatați

Exploatăm

Exploatare

Exploatator

Exploatarea muncitorului 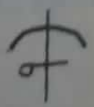

Scanat cu CamScanner

Exploatarea oamenilor muncii

Exploatarea omului de către om

Extraordinar

F

Fost, foști, fostul, fosta

Fascism, fascist

Fasciști

Forță de producție

Forță de muncă

Foarte reușit 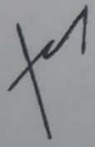

F.D.U.S.

G

Găsesc de cuviință 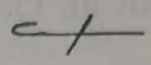

Gospodărie 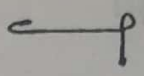

Gospodărire

Guvern

H

Hotărîre

Hitlerism, hitlerist

Hitleriști

I—Î

Ici, colo

Împărțit

Scanat cu CamScanner

Împreună

Imperialism, imperialist 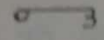

Imperialiști

Înainte

Înaintat

Înaintați

Înaintași

Înaintăm

Înaintare

Încerca

Încercat

Încercați

Încercăm

Înconjura

Independență

Industrie

Îndelungat

Îndeplini

Îndeplinire

Îndeplinind

Îndeplinește

Îndeplinesc

Încă o dată

Înfăptui

Înfăptuire

Înfăptuind

Înfăptuiește

Înfăptuiesc

Îndrepta

În privința

În această privință

În privința aceasta

În ceea ce privește, în ce privește

În timp

În timp ce

În același timp

În timpul acesta

În acest timp

Întotdeauna

Împrejurare

Înmulțit (ă)

Înmulțiți (e)

Într-un, într-una

Întoarce, înapoi

Intelectual

Întovărășit

Împotrivă 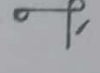

Învățământ

Învățământ de stat

Învățământ superior 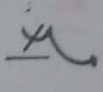

Învățământ profesional 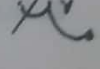

Învățământ politic

Scanat cu CamScanner

Învățămînt de partid

Învățămînt politico-ideologic 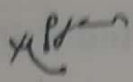

Inegalitate 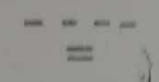

Ilegalitate 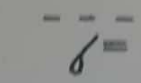

Întrebare, de ce?

Îl

J

Județ

Justiție

K

Kilometru K

Kilogram K

L

La început

La o parte

La urmă

La urma urmei

1%, 15% etc. 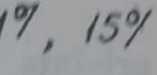

La punct

La timp

La un moment dat 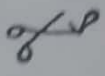

Legalitate

La ordinea zilei

M

Magistral (ă)

Mai ales

Scanat cu CamScanner

Mai cu scamă 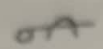

Mai la urmă

Mai departe

Mai mult

Mai mare

Mai mic

Mai puțin

Mai mult sau mai puțin 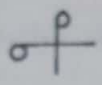

Mai mult decît 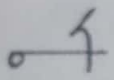

Mai mare decît 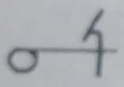

Mai mic decît

Mai puțin decît 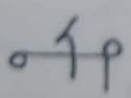

Mai bine zis

Mai tirziu

Marketing

Materii prime

Materialismul dialectic 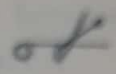

Materialismul dialectic
și istoric 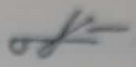

Marx, Engels, Lenin

Marxism-leninism 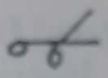

Marea Adunare Națională 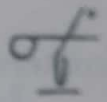

Mai înainte

Matematică

Marea Revoluție Socialistă
din Octombrie

Mijloace

Scanat cu CamScanner

Mijloace de producție 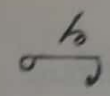

Minister

Ministerul de Externe

Ministerul Afacerilor Externe

Ministerul de Interne

Ministerul Comerțului Exterior

Ministerul Comerțului Interior

Ministerul Educației și Învățământului

Ministerul de Finanțe

Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor 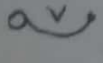

Mult timp 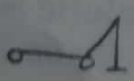

Monopol

Muncitor

Membru de partid 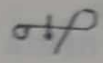

N

Niciodată

Nicăieri

Nici un, nici una

Nostru, noastre, noștri

Nou, nouă, noi

Noutate

Novator

Nu cumva

O

Oarecare

O dată 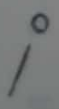

Scanat cu CamScanner

O dată pentru totdeauna

O.N.U.

Ori de cîte ori

Ordinea de zi

Orînduire

Orînduire socialistă

Oamenii muncii

Organizație 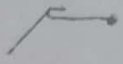

Organizatoric 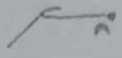

Organizatorice

Organizație de partid 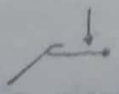

Organizație de bază 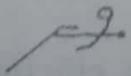

Organizație de tineret 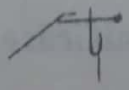

Organizația oamenilor muncii 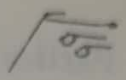

Organizația de sindicat 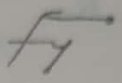

Organizația de masă

Odinioară

Opinia publică 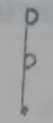

Optim

Optic

Optice

Optimiști

P

Partid

Patrie

Patriotism

Scanat cu CamScanner

Partizanii păcii

P.C.R.

Paralel

Paralelism

Pe de o parte

Pe de altă parte

Pe de o parte și pe de alta 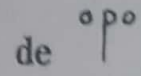

Pentru

Pentru că, pentru ca

Pentru aceasta, pentru acesta

Pentru acestea, pentru aceștia

Pentru prima oară (dată) 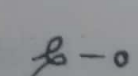

Pentru totdeauna

Proletar

Propriu-zis 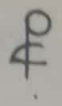

Pe lîngă

Pe lîngă aceasta 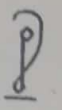

Pe lîngă acestea 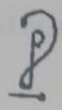

Productivitatea muncii

Pe urmă

Pînă la urmă

Primul rînd

Primele rînduri

Plan cincinal

Planificare

Scanat cu CamScanner

Pur și simplu

Politic

Proprietari, producători și beneficiari

Pretutindeni 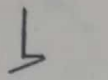

Prin urmare 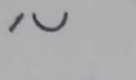

Primul, prima

Primii, primele

Potrivit

Public 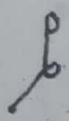

Publicație 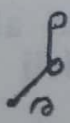

Publicitate 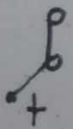

Răspîndi

Recunoaștere

Război mondial

Relații de producție

Rînd

Rînduri

Republică 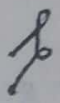

Republica noastră 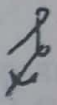

Republica noastră socialistă

R. S. România

Reorganizare 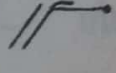

Scanat cu CamScanner

Revoluție

Revoluția din Octombrie

S

Socialism, socialist

Socialiști

Societate socialistă

Societate socialistă multilateral dezvoltată

Secretar general

Secretar general al P.C.R.

Ș.a.m.d.

Scurt timp

Simplu

Sindicat

Sînt

Sîntem

Stradă

Sfîrșit

Statistică

Sovietic

Suveranitate

Succes

S.U.A.

Statele Unite ale Americii

Sistem

Scanat cu CamScanner

Sistematizare

Sistematic

T

Tehnologie

Timp

Tot timpul

Totodată

Totdeauna

Tot mai mult

Tot mai

Toate acestea

Toate aceste puncte de vedere

Trebuie

Treburile

Tovarăș

Transformarea socialistă a agriculturii

U

Un, una, unul

Unii, unele

Unor, unora

Una după alta

Următoarele, următoarea etc. :

Ultimul timp

U.T.C.

Scanat cu CamScanner

U.R.S.S.

Uniunea Sovietică

V

Va să zică

Vreodată

Vreunul, vreuna

Vostru, voastră

Voștri, voastre

Z

Zi, azi, ziuă, astăzi

Zile

Zilnic

Zilnice

Zi de zi, zi cu zi

Zadarnic

Zigzag

Scanat cu CamScanner

EPILOG

Stenograma unui text ce urmează să fie descifrată de cei care au reușit să stăpînească bine sistemul stenografic „Taylor“:

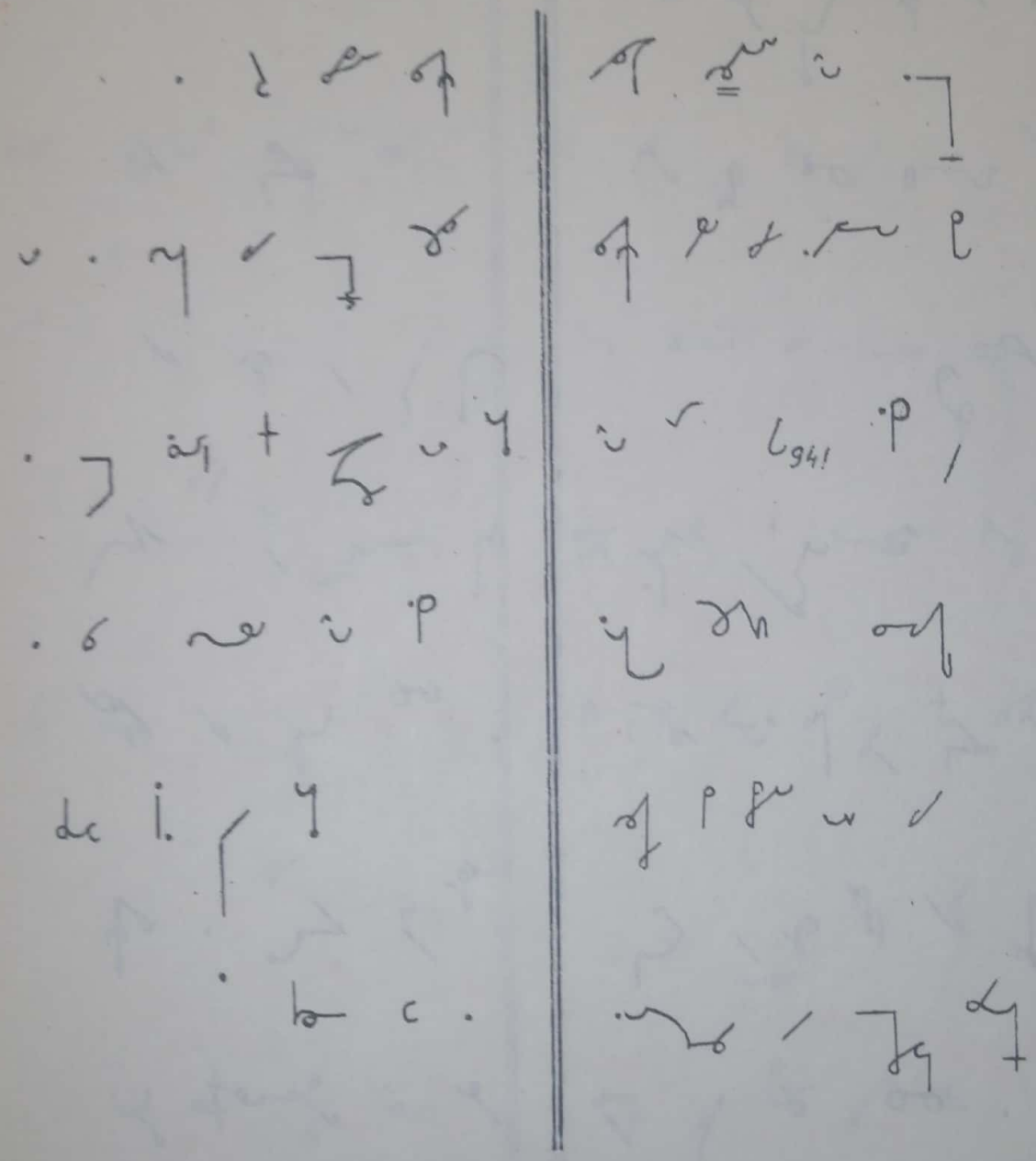

Scanat cu CamScanner

G. Călinescu — *Istoria Literaturii Române*. Editura „Minerva", București — 1982, pp. XII, 3—4

Scanat cu CamScanner

CUPRINS

Prefață. 3

Cuvîntul autoarei. 5

SISTEMUL STENOGRAFIC „TAYLOR“ 9

Reguli generale obligatorii. 10
Noțiuni generale. Clasificare. 13

CATEGORIA LINIILOR DREPTE. 14

Legarea liniilor drepte între ele. 16
Grupurile consonantice cu „r“ din categoria liniilor drepte 20

VOCALE DE SINE STĂTĂTOARE. DIFTONGI, TRIFTONGI. 26

Vocalele de sine stătătoare: a, e sau î, o (u) 26
Diftongi și triftongi 27
Diftongii și triftongii folosiți în stenografia „Taylor“ 31
Aplicarea vocalelor inițiale și finale la consoanele din categoria liniilor drepte. . 32

PREFIXE ȘI SUFIXE. 37

Prefixul „pr“ 38
Sufixul „ist-ism“ 39

CATEGORIA ARCURILOR 42

Legarea arcurilor între ele. 43
Legarea arcurilor cu liniile drepte. 46
Legarea liniilor drepte cu arcurile. Abreviații 47
Grupurile consonantice cu „r“ din categoria arcurilor. Excepțiile cu „r“. 50
Aplicarea vocalelor inițiale și finale la consoanele din categoria arcurilor. 54
Sufixul „iști“ 55

CATEGORIA SEMICERCURILOR. 56

Legarea semicercurilor între ele. 57
Legarea semicercurilor cu liniile drepte. 59
Legarea liniilor drepte cu semicercurile. Excepții. Abreviații. 61
Excepțiile „cs“ (casă) și „ns“ (nas) 62
Grupurile consonantice cu „r“ din categoria semicercurilor. 65
Excepțiile din categoria semicercurilor urmate de „r“ 67
Legarea semicercurilor cu arcurile. 69
Legarea arcurilor cu semicercurile. Abreviații. 70
Aplicarea vocalelor inițiale și finale la consoanele din categoria semicercurilor. Abreviații 72
Vocale inițiale la semicercuri. Vocale finale la semicercuri. Negațiile „ne“ — „nu“ 73
Prefixul „inter“ 77
Sufixul „ent“ 79
Încrucișări 80

CATEGORIA BUCLELOR 82

Legarea buclelor între ele. Abreviații. 83
Aplicarea vocalelor inițiale și finale la consoanele din categoria buclelor. Abreviații 86

Scanat cu CamScanner

Legarea buclelor cu liniile drepte 87
Legarea liniilor drepte cu buclele. Abreviații 92
Legarea buclelor cu arcurile 97
Legarea arcurilor cu buclele. Excepții. Abreviații 98
Legarea buclelor cu semicercurile. Excepții. Abreviații 101
Legarea semicercurilor cu buclele 105
Prefixul „super" 108
Sufixul „ență" 109
Încrucișări. Abreviații 110

CATEGORIA CÎRLIGELOR 114

Legarea cîrligelor între ele. Abreviații 115
Aplicarea vocalelor inițiale și finale la consoanele din categoria cîrligelor 118
Legarea cîrligelor cu liniile drepte 119
Legarea liniilor drepte cu cîrligele. Abreviații 120
Legarea cîrligelor cu arcurile 126
Legarea arcurilor cu cîrligele. Abreviații 126
Legarea cîrligelor cu semicercurile 129
Legarea semicercurilor cu cîrligele. Abreviații 130
Legarea cîrligelor cu buclele 133
Legarea buclelor cu cîrligele. Abreviații 134
Prefixul „contra" 137
Sufixul „țiune", Abreviații 139
Grupul „che-chi" 144
Aplicarea vocalelor inițiale și finale la grupul „che-chi" 145
Sufixul „țional" 145
Sufixul „tiv-tivitate" 146
Prefixul „trans" 149
Sufixul „ține" 152
Prefixul „circ-circum" 153
Sufixul „bil-bilitate 154
Sufixul „esc-escu" 154
Sufixul „tudine" 155
Sufixul „ment" 156
Sufixul „mență" 158
Sufixul „graf" 159
Eliminarea prepoziției „de" cu funcție de legătură între cuvinte 159
Data în stenografie 159
Cifrele 160
Recapitulare 161
Scrierea stenografică a unor cuvinte frecvent întîlnite 187
Excepțiile în sistemul stenografic „Taylor" 193
Diftongi — triftongi 194
Prefixe 194
Sufixe 195
Cifre 196
Abreviațiile sistemului stenografic „Taylor" 197

Scanat cu CamScanner

Redactor : **RODICA DINU**
Tehnoredactor : **MARIA TRĂSNEA**
Coperta : **DAN ANDREI**

Bun de tipar 12. 12 1988. Coli tipar 14.

Tiparul executat sub comanda
nr. 507 la
Întreprinderea Poligrafică
„13 Decembrie 1918",
str. Grigore Alexandrescu nr. 89-97
București,
Republica Socialistă România

Scanat cu CamScanner

Scanat cu CamScanner

EDITURA TEHNICĂ

Lei 13

Scanat cu CamScanner